รวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑

เล่ม ๓

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ เล่มที่ ๓ เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติจำนวน ๒๙ ฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วยข้อมูลขั้นตอนการพิจารณากฎหมายของรัฐสภา เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิงและเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนผู้สนใจใฝ่ศึกษาทั่วไป

นายพิทูร พุ่มหิรัญ
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๔ มกราคม ๒๕๕๓

คำนำ

ในการจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย ได้รวบรวมพระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแบ่งออก เป็น ๔ เล่มเรียงลำดับตามพยัญชนะ ก – ฮ โดยเล่มที่ ๑ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๑ ฉบับ เล่มที่ ๒ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๗ ฉบับ เล่มที่ ๓ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๙ ฉบับ และเล่มที่ ๔ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๓๔ ฉบับ

โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบัน มาจัดทำเป็นบันทึกท้ายพระราชบัญญัติเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้ง รวมทั้งเพื่อความสะดวกในการสืบค้นว่ากฎหมายฉบับก่อน ๆ นั้น ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเล่มใด

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ จะเป็นประโยชน์แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการในสังกัดรัฐสภา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

๔ มกราคม ๒๕๕๓

ที่ปรึกษา

๑.	นายจเร พันธุ์เปรื่อง	รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒.	นายคุณวุฒิ ตันตระกูล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

๓.	นายกุลพล วัชรกาฬ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
๔.	นางจารุวรรณ ดวงวิชัย	วิทยากร ๘ ว.
๕.	นายสุเทพ ลีรพงษ์กุล	นิติกร ๗ว.
๖.	นางสาวสิตาวีร์ ธีรวิรุฬห์	วิทยากร ๗ว.
๗.	นางภัทริดา สุคุณณี	นิติกร ๗ว.
๘.	นางวนิดา อินทรอำนวย	วิทยากร ๖
๙.	นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง	วิทยากร ๖
๑๐.	ร้อยตำรวจโทหญิง รัตนาวลัย ขัตพันธ์	นิติกร ๕
๑๑.	นายพีรเดช คงเดชา	นิติกร๕
๑๒.	นางสาวมีนา กิตติอนุกูล	นิติกร๔
๑๓.	นายอิสสริยะ ไชยทิพย์	นิติกร๔

ฝ่ายนำเข้าข้อมูล Internet

http://www.parliament.go.th/elaw

๑๔.	นางวัลภา ทองบางไทร	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๖

ฝ่ายประสานงานและเผยแพร่

๑๕.	นางศิริวัฒธนี ใสหนู	เจ้าพนักงานธุรการ ๓

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๓๐

รายละเอียดประกอบการใช้

รายละเอียดการใช้หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ นี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔ เล่ม โดย มีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกอบด้วย พระราชบัญญัติ จำนวน ๑๑๑ ฉบับ โดยเรียงตามลำดับตามพยัญชนะอักษรไทย

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาพระราชบัญญัติ พุทธศักราช ๒๕๕๑

การพิจารณาพระราชบัญญัติ ประกอบด้วยข้อมูลวันที่พิจารณาใน ๓ วาระของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อเนื่องจนถึงภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นข้อมูลในวันที่พิจารณา ๓ วาระของสภาผู้แทนราษฎร และการพิจารณาใน ๓ วาระ ของวุฒิสภา ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยเรียงตามลำดับ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๓ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

กรณีที่กฎหมายในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับก่อน ๆ กลุ่มงานพัฒนากฎหมายได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้ตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงฉบับสุดท้ายก่อนประกาศใช้ในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนำมาจัดทำบันทึกท้ายพระราชบัญญัติด้วย

สารบัญ

	ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ		ก-ข
คณะผู้จัดทำ		ค
รายละเอียดประกอบการใช้		ง
๔๙	พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑
๕๐	พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๑	๕
๕๑	พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๖
๕๒	พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๙
๕๓	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๐
๕๔	พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑	๕๗
๕๕	พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐	๘๙
๕๖	พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๖
๕๗	พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๕๕
๕๘	พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๘๔
๕๙	พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๔๕
๖๐	พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๕๗
๖๑	พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๖๗
๖๒	พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๗๑
๖๓	พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๗๕
๖๔	พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๑๐
๖๕	พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๕๕

สารบัญ (ต่อ)

	ชื่อเรื่อง	หน้า
๖๖	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๐๑
๖๗	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๒๔
๖๘	พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐	๔๔๗
๖๙	พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๘๖
๗๐	พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๙๗
๗๑	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑	๕๒๔
๗๒	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๕๑	๕๕๕
๗๓	พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐	๕๘๑
๗๔	พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑	๖๐๙
๗๕	พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๕๐	๖๓๕
๗๖	พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑	๖๕๐
๗๗	พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๖๗๕

พระราชบัญญัติ

เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ อัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และอัตราตำแหน่งและเงินเดือนข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ อัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร และข้าราชการตำรวจ ประเภทใด ตำแหน่งใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือน”

มาตรา ๕ มิให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการพลเรือนท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งในแต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว และกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้ตราขึ้นใช้บังคับโดยเฉพาะแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐วันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๒ ก หน้า ๕๕-๕๗ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ อัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และอัตราตำแหน่งและเงินเดือนข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ อัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองและข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และข้าราชการตำรวจประเภทใด ตำแหน่งใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

เงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการทหารท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นการเฉพาะ โดยให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ และกำหนดให้ข้าราชการทหารได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้ตราขึ้นใช้บังคับโดยเฉพาะแล้ว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๕ ก หน้า ๗ - ๙ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๑ ก หน้า ๑ - ๓๓ ลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันอัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง และเงินอื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการประเภทต่างๆ ได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการแต่ละประเภท ทำให้ขาดเอกภาพในการพิจารณา และเกิดความเหลื่อมล้ำในการปรับปรุงอัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และเงินอื่นในลักษณะเดียวกันอยู่เสมอ สมควรนำมากำหนดรวมไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน และกำหนดให้มีองค์กรคณะหนึ่งเสนอนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงเรื่องดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเหมาะสมเป็นธรรม ได้มาตรฐาน และไม่เหลื่อมล้ำกัน ประกอบกับปัจจุบันค่าครองชีพในประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นมาก สมควรปรับปรุงอัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่งและเงินอื่นในลักษณะเดียวกันที่ข้าราชการได้รับอยู่ให้เหมาะสมด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติ ๑๖ มาตราแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ หมวด สาระสำคัญมีดังนี้

๑. นิยามคำว่า “ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ และคำว่า “คณะกรรมการบริหารงานบุคคล” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ

หมวด ๑ คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ หรือ “กงช.” โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานคณะ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รวมทั้งกรรมการจากหน่วยงานต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เป็นองค์ประกอบของคณะ กงช. (มาตรา ๕)

๓. กำหนดวาระอยู่ในตำแหน่งของกรรมการเป็นคราวละสองปี และให้การพ้นจากตำแหน่งตามวาระและตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด(มาตรา ๗)

๔. กำหนดอำนาจหน้าที่ของ กงช. เพื่อเสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง เงินประจำตำแหน่ง สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลอื่นของข้าราชการ ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม และลูกจ้างของส่วนราชการ นอกจากนี้ กงช.มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่ กงช.มอบหมาย (มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐)

๕. กำหนดองค์ประชุมในการประชุม ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๒ อัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

๖. กำหนดให้อัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ตะโต๊ะยุติธรรม ข้าราชการอัยการ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และอัตราตำแหน่งและเงินเดือนข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

๗. กำหนดให้อัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งของ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการครู ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยหรือข้าราชการครูในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ตะโต๊ะยุติธรรม ข้าราชการอัยการ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ ตำแหน่งใดจะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา อนึ่งเงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือน

๘. กำหนดให้ กงช. นำข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้รับจากคณะกรรมการบริหารงานบุคคลและกระทรวงการคลังเสนอข้อมูลในแต่ละปีมาประกอบการพิจารณาทบทวนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมเป็นธรรม ได้มาตรฐาน และไม่เหลื่อมล้ำกัน โดยคำนึงถึงค่าครองชีพที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้า กงช.เห็นสมควรปรับให้เสนอผลการพิจารณาต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๙. กำหนดหลักการปรับอัตราเงินเดือนให้เหมาะสม เมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากรัฐสภาเพื่อการนั้นแล้ว การปรับให้กระทำโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๑๐. การปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการ ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมเกี่ยวกับการเข้าอันดับและขั้น ระดับและชั้น ระดับและขั้นหรือชั้นและขั้น ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด(มาตรา ๑๕)

บทเฉพาะกาล

๑๑. กำหนดเกี่ยวกับการปรับอัตราเงินเดือนเพื่อประโยชน์ในการบรรจุบุคคลซึ่งเคยเป็นข้าราชการและออกจาราชการไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กลับเข้ารับราชการ(มาตรา ๑๖)

๒. พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๔๔ ก หน้า ๔๖ - ๔๘ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่า เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาและตุลาการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ จะนำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับมิได้ ประกอบกับปัจจุบันก็ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมกำหนดเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการขึ้นมาใช้บังคับแล้ว อีกทั้งได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่บัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการของศาลยุติธรรมที่เป็นอิสระ ซึ่งได้มีการกำหนดเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งเป็นข้าราชการในสำนักงานศาลยุติธรรมไว้แล้ว ดังนั้นเพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่ได้ตราขึ้นตามมาตรา ๒๗๕ ดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๓ มีบทบัญญัติ ๗ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ซึ่งได้แก้ไขคำนิยามคำว่า “ข้าราชการ” และคำว่า “คณะกรรมการบริหารงานบุคคล” โดยเพิ่มข้อยกเว้นมิให้มีความหมายรวมถึง ข้าราชการตุลาการ ตะโต๊ะยุติธรรม และคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการ กงช.

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยแก้ไขตัดถ้อยคำเกี่ยวกับข้าราชการตุลาการตะโต๊ะยุติธรรมออก

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับอัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งโดยแก้ไขตัดถ้อยคำที่เกี่ยวกับข้าราชการตุลาการคะโต๊ะยุติธรรมออก

๕. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการ บัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการตุลาการ บัญชีอัตราเงินเดือนคะโต๊ะยุติธรรม และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งคะโต๊ะยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘(มาตรา ๗)

๓. พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๑๑๒ ก หน้า ๕ - ๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการอัยการขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติ ๗ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการบริหารงานบุคคล”ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน ในเรื่องขององค์ประกอบของ กงช.

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒)พ.ศ.๒๕๔๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในเรื่องของอัตราเงินเดือน

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในเรื่องของอัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่ง

๕. ให้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการอัยการ และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการอัยการท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ (มาตรา ๗)

๔. พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๗๕ ก หน้า ๗๘ - ๘๐ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการบริหารงานบุคคล”ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้ แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓)พ.ศ.๒๕๔๗ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน ในเรื่องขององค์ประกอบของ กงช.

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๗ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในเรื่องของอัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่ง

๕. พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๒ ก หน้า ๕๕ - ๕๗ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินเดือนตามตำแหน่งในแต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว และกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญได้รับเงินประจำตำแหน่งตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสามัญท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้ตราขึ้นใช้บังคับโดยเฉพาะแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในเรื่องของอัตราเงินเดือน ดังนี้

- อัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และอัตราตำแหน่งและเงินเดือนข้าราชการการเมืองให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๔)พ.ศ.๒๕๔๗ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในเรื่องของอัตราเงินประจำตำแหน่ง ดังนี้

- อัตราเงินประจำตำแหน่งและการรับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และข้าราชการการเมือง ให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

- ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร และข้าราชการตำรวจประเภทใด ตำแหน่งใด จะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

- เงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือน

๓. มิให้นำบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน และบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการพลเรือนท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ.๒๕๓๘ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

จราจรทางบก (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๘) ของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“(๘) ในขณะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖) (๗) หรือ (๘) มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขจราจรทางบก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๑ ก หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติจราจรทางบก

พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๘ หน้า ๑-๕๙ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการคมนาคมและขนส่งทางบกได้เจริญก้าวหน้าขยายตัวไปทั่วประเทศและเชื่อมโยงไปยังประเทศใกล้เคียง และจำนวนยานพาหนะในท้องถนนและทางหลวงได้ทวีจำนวนขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนและพิธีสารว่าด้วยเครื่องหมายและสัญญาณตามถนน สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกซึ่งได้ใช้บังคับมากว่าสี่สิบปีให้เหมาะสมกับสภาพการจราจรและจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้น และเพื่อความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑) กำหนดนิยามของคำต่างๆ เช่น ทาง ทางเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ทางเท้า เขตปลอดภัย ที่คับขัน รถยนต์ รถจักรยาน รถฉุกเฉิน รถโดยสารประจำทาง รถลากจูง มาตรแท็กซี่ ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า เจ้าของรถ ใบอนุญาตขับขี่ สัญญาณจราจร รัฐมนตรี อธิบดี เจ้าพนักงานจราจร เป็นต้น

๒) กำหนดบทบัญญัติเป็น ๑๙ ลักษณะ ดังนี้

- ลักษณะ ๑ การใช้รถ แบ่งเป็น ๓ หมวด คือ ลักษณะของรถที่ใช้ในทาง มาตรา ๖-๑๐ ทวิ การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ มาตรา ๑๑-๑๗ และ การบรรทุก มาตรา ๑๘-๒๐
- ลักษณะ ๒ สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร มาตรา ๒๑- ๓๐
- ลักษณะ ๓ การใช้ทางเดินรถ แบ่งเป็น ๔ หมวด คือ การขับรถ มาตรา ๓๑-๔๓ เบญจ การขับแซงและผ่านขึ้นหน้า มาตรา ๔๔-๔๙ การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ มาตรา ๕๐-๕๓ และ การหยุดรถและจอดรถ มาตรา ๕๔-๖๔
- ลักษณะ ๔ การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง มาตรา ๖๕-๖๖
- ลักษณะ ๕ ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับความเร็วของรถ มาตรา ๖๗-๗๐
- ลักษณะ ๖ การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน มาตรา ๗๑-๗๔
- ลักษณะ ๗ รถฉุกเฉิน มาตรา ๗๕-๗๖
- ลักษณะ ๘ การลากรถหรือการจูงรถ มาตรา ๗๗
- ลักษณะ ๙ อุบัติเหตุ มาตรา ๗๘

- ลักษณะ ๑๐ รถจักรยาน มาตรา ๗๙-๘๔
- ลักษณะ ๑๑ รถบรรทุกคนโดยสาร มาตรา ๘๕-๙๒
- ลักษณะ ๑๒ รถแท็กซี่ มาตรา ๙๓-๑๐๒
- ลักษณะ ๑๓ คนเดินเท้า มาตรา ๑๐๓-๑๑๐
- ลักษณะ ๑๔ สัตว์และสิ่งของในทาง มาตรา ๑๑๑-๑๑๕
- ลักษณะ ๑๕ รถม้า เกวียนและเลื่อน มาตรา ๑๑๖-๑๑๘
- ลักษณะ ๑๖ เขตปลอดภัย มาตรา ๑๑๙
- ลักษณะ ๑๗ เบ็ดเตล็ด มาตรา ๑๒๐-๑๓๔
- ลักษณะ ๑๘ อำนาจของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๑๓๕-๑๔๖
- ลักษณะ ๑๙ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๔๗-๑๖๓

๒. พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๒๑๑ ฉบับพิเศษ หน้า๑ - ๒ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๒

วันใช้บังคับ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๒

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ บางมาตรา มีลักษณะไม่เหมาะสมและบกพร่องขัดต่อการปฏิบัติในบางท้องที่ จึงเห็นสมควรที่จะตราพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ยกเลิกความใน มาตรา ๑๒๒ แห่ง พระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๒ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่ และโดยสารรถจักรยานยนต์ ทั้งนี้ เฉพาะ ท้องที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ความในวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดท้ายปีนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิ ศาสนาอื่นใดที่ใช้ผ้าโพกศีรษะตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง”

๓. พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอนที่ ๑๘๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ – ๓ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๙

วันใช้บังคับ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติห้ามรถบรรทุกและรถบรรทุกคนโดยสารแล่นในช่องทางเดินรถด้านขวามือข้อห้ามนี้รวมถึงรถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมด้วยแต่รถดังกล่าวมิใช่รถที่มีความเร็วช้าหรือใช้ความเร็วต่ำจึงไม่จำเป็นต้องบังคับให้ขับรถในช่องทางเดินรถด้านซ้ายสุด การบังคับเช่นนี้ทำให้ผู้ใช้รถดังกล่าวไม่ได้รับความเป็นธรรม สมควรให้รถบรรทุกเล็กที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมสามารถใช้ทางเดินรถขวามือได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๓๕ แห่ง พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้

ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสารรถจักรยานยนต์ในทางเดินรถ ซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปหรือได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์”

๔. พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๓๙ หน้า ๔๔ – ๔๕ ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๓๕

วันใช้บังคับ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วบทบัญญัติบางประการแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจราจร

ทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกและความปลอดภัยในการจราจร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. เพิ่มเติมนิยามของคำว่า "ผู้ตรวจการ"

๒. เพิ่ม มาตรา ๑๐ทวิ ว่า ห้ามนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ฝุ่น ควัน ละออง เคมีหรือเสียงเกินเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด มาใช้ในทางเดินรถ

๓. แก้ไขข้อความ มาตรา ๒๒ (๔) เรื่องการปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร

๔. เพิ่มเติม มาตรา ๓๔ (๕) ว่า หากขับขี่รถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้ายสามารถเดินทางขวาของทางเดินรถได้

๕. แก้ไข มาตรา ๓๘ (๒) เรื่อง การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์

๖. เพิ่ม มาตรา ๔๓ ทวิ ห้ามผู้ขับขี่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท และให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดให้ มีการตรวจสอบ

๗. แก้ไขมาตรา ๔๔ เรื่องการแซง

๘. แก้ไขมาตรา ๕๒ เรื่องการกลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในทางเดินรถที่สวนกันได้

๙. เพิ่มมาตรา ๕๕ (๘) ห้ามหยุดรถในลักษณะกีดขวางการจราจร

๑๐. แก้ไขมาตรา ๕๙ เรื่องอำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งให้ผู้ขับขี่เคลื่อนย้ายรถ หรือมีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือมีอำนาจใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าว โดยไม่ต้องรับผิดสำหรับความเสียหายใด ๆ เว้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ รวมทั้งกล่าวถึงค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาระหว่างที่รถอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เรื่องอำนาจยึดหน่วงรถกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษา และอำนาจในการนำรถออกขายทอดตลาดหากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ยังไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดสามเดือน

๑๑. เพิ่มเติมมาตรา ๗๑ (๓) เรื่องการขับขี่และหยุดรถตรงทางร่วมทางแยก

๑๒. แก้ไขมาตรา ๗๒ เรื่องการกำหนดทางเดินรถทางเอก

๑๓. แก้ไขมาตรา ๑๒๔ โดย ห้ามผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางหรือเป็นการกีดขวางการควบคุมบังคับรถ ห้ามเกาะ ห้อยโหนหรือยื่นส่วนใดของร่างกายออกไปนอก ตัวถังรถ หรือนั่งหรือยืนในหรือบนรถในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ในขณะที่รถยนต์เคลื่อนที่ ห้ามขึ้นหรือลงรถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียน หรือรถแท็กซี่ในขณะที่รถดังกล่าวหยุดเพื่อรอสัญญาณไฟจราจรหรือหยุดเพราะติดการจราจรและห้ามผู้ขับขี่ยินยอมให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ ตามที่กล่าวมา

๑๔. แก้ไขข้อความมาตรา ๑๓๔ โดยห้ามแข่งรถในทาง รวมถึงห้ามจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก เจ้าพนักงานจราจร

๑๕. แก้ไขมาตรา ๑๔๐ โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ว่ากล่าวตักเตือน ผู้ขับขี่หรือออกใบสั่งให้ผู้ขับขี่ชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ รวมทั้งกำหนดถึงการเรียกเก็บและการคืนใบอนุญาตขับขี่

๑๖. แก้ไขมาตรา ๑๔๑ กำหนดให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งตาม มาตรา ๑๔๐ อาจเลือกปฏิบัติการชำระค่าปรับอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนด

๑๗. เพิ่ม มาตรา ๑๔๑ทวิ ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่ง ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียก ในกรณีที่ไม่อาจส่งหมายเรียกให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก เพื่อให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไปรายงานตัวที่พนักงานสอบสวนตามหมายเรียก

๑๘. แก้ไขมาตรา ๑๔๒ ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถตามพฤติการณ์ที่กำหนด หรือสั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ดังกล่าวว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่

๑๙. เพิ่มมาตรา ๑๔๓ทวิ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบ เมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๐ทวิ และมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ระงับการใช้รถนั้นเป็นการชั่วคราว และให้เจ้าของรถหรือ ผู้ขับขี่ซ่อมหรือแก้ไขรถให้ถูกต้อง

๒๐. แก้ไขมาตรา ๑๔๔ เรื่องการตรวจรับรองรถเมื่อเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ได้ซ่อมหรือแก้ไขรถถูกต้องตามการสั่ง ตามมาตรา ๑๔๓ หรือ มาตรา ๑๔๓ทวิ

๒๑. แก้ไข มาตรา ๑๔๕ โดยให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจทำการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีอำนาจเปรียบเทียบหรือว่ากล่าวตักเตือนผู้ทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เว้นความผิดที่กำหนดโทษไว้ ใน มาตรา ๑๕๓ทวิ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๖๐ และ มาตรา ๑๖๐ทวิ นอกจากนี้ยังกำหนดในกรณีที่ผู้ขับขี่ ซึ่งเป็นผู้ต้องหาขับรถชนหรือโดนคนเดินเท้าที่ข้ามทางนอกทางข้าม หรือผ่านสิ่งปิดกั้นหรือแผงปิดกั้นที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่นำมาวางหรือ ตั้งอยู่บนทางเท้าหรือกลางถนน หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่นั้นได้ใช้ความระมัดระวังตาม มาตรา ๓๒ แล้ว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยตัวผู้ต้องหาไปชั่วคราวโดยไม่มีประกันได้ เมื่อผู้ต้องหาหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องขอ

๒๒.แก้ไขและเพิ่มเติมโทษของการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

๒๓.แก้ไขมาตรา ๑๖๑ โดยให้ผู้บัญชาการ ตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจภูธร ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง หรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และสามารถสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย โดยผู้ขับขี่ซึ่งถูกสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ หรือถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งต่ออธิบดีได้

๕. พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๔๒ ก หน้า ๑ - ๒ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๘

วันใช้บังคับ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบัน อุบัติเหตุจากการจราจรทางบกมีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรงและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนสูงขึ้นเป็นอันมาก สมควรกำหนดมาตรการเพื่อสร้างความปลอดภัยและลดความรุนแรงของอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ขับขี่รถยนตร์และคนโดยสารรถยนตร์ โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนตร์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่รถยนตร์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนตร์ ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนตร์รัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนตร์ และคนโดยสารรถยนตร์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนตร์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

เพิ่มเติมข้อกำหนดในมาตรา ๑๒๓ โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนตร์และคนโดยสารรถยนตร์ ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนตร์ ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่หรือโดยสารรถยนตร์

๖. พระราชบัญญัติ จราจรทางบก (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๒๐ ก หน้า ๑๓ - ๑๗ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

วันใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่างๆ นั้น มีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถ แม้จะได้มีการจับกุมปราบปรามและป้องกันมิให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวในขณะขับรถแล้วก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่ายังมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมึนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของ

เจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทกลุ่มแอมเฟตามีนในขณะขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. แก้ไขนิยามของคำว่า “ผู้ตรวจการ”

๒. แก้ไขมาตรา ๔๓ ทวิ โดยห้ามผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ ต่อจิตและประสาท โดยให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการ มีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทได้ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพ ก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการ ตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็น และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

๓. เพิ่มเติม มาตรา ๔๓ ตรี มาตรา ๔๓ จัตวา และ มาตรา ๔๓ เบญจ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตาม มาตรา ๑๔๒ หากพบว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) หรือ มาตรา ๔๓ทวิ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบ การกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป และให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตนต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องด้วย

๔. แก้ไข มาตรา ๑๔๒ ว่าในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า ผู้ขับขี่ฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ให้สั่งให้มีการทดสอบผู้ขับขี่ว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือ เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ทดสอบ ให้มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทดสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมให้ทดสอบแล้ว หากผลการทดสอบปรากฏว่าไม่ได้ฝ่าฝืน มาตรา ๔๓ (๑) หรือ (๒) ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

๕. แก้ไขโทษในมาตรา ๑๕๔ และ ๑๕๗ ทวิ

ร้อยตำรวจโทหญิงรัตนาวลัย ขัตพันธ์ /จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง /ตรวจสอบ

๗. พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๑ ก หน้า ๑-๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทได้เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น เป็นความผิดที่ไม่อาจว่ากล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. มาตรา ๓ ให้แก้ไขคำว่า “รถยนตร์” “รถจักรยานยนตร์” และ “เครื่องยนตร์” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ“เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๖. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๖๐ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๗. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๑๖๐ ตรี แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๘. พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๑ ก หน้า ๑- ๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙) ของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๓)

“(๙) ในขณะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนาโดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น”

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน(มาตรา ๔)

“มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๓ (๓) (๔) (๖) (๗) หรือ (๙) มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่งหรือมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่ร้อยบาทถึงหนึ่งพันบาท”

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง/ จัดทำ

นางวนิดา อินทรอำนวย/ ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” ต่อจากบทนิยามคำว่า “สัญญาทางปกครอง” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

““ประโยชน์แก่ส่วนรวม” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวม หรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี และการฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) ให้ยื่นฟ้องภายในห้าปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้วทำให้มีการแยกสัญญาทางปกครองออกจากสัญญาทางแพ่งนับว่ามีผลความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องของศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี กฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติที่จะนำมาใช้ในคดีนั้น สัญญาทางปกครองจึงเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่แม้แต่นักกฎหมายยังถกเถียงเพื่อค้นหาความหมายแนวทางที่เหมาะสมหรือควรจะเป็น ในแต่ละปีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับเอกชนหรือกับหน่วยงานของรัฐด้วยกันในกิจกรรมที่หลากหลาย ตั้งแต่กิจกรรมขนาดเล็กจนถึงโครงการขนาดใหญ่ เช่น สัญญาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร ถนนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ สัญญาสัมปทาน ฯลฯ หากนับรวมมูลค่าตามสัญญาเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก แต่เนื่องจากการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งเดิมสัญญาดังกล่าวมีอายุความถึงสิบปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อได้มีการตีความสัญญาโดยศาลปกครองหรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าเป็นสัญญาประเภทใด หากตีความว่าเป็นสัญญาทางปกครองจะทำให้กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีลดเหลือเพียงหนึ่งปี เป็นเหตุให้ระยะเวลาฟ้องคดีสั้นลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สมควรแก้ไขระยะเวลาฟ้องคดีดังกล่าวให้ยาวขึ้น นอกจากนั้นปัจจุบันยังมีปัญหาการตีความความหมายของเรื่องประโยชน์แก่ส่วนรวม จึงเห็นควรบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในบทนิยาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้กฎหมายยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๙ ก หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๔๔ ก หน้า ๑ - ๔๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เกี่ยวกับการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งตามอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหรือคำสั่งทางปกครอง การกระทำละเมิดในทางปกครอง หรือการทำสัญญาทางปกครอง อันเป็นเรื่องของกฎหมายมหาชน และโดยที่ระบบการพิจารณาและพิพากษาคดีจำเป็นต้องมีกระบวนการเป็นพิเศษต่างจากคดีปกติทั่ว ๆ ไป เพราะผลแห่งคำพิพากษาอาจกระทบถึงการบริหารราชการแผ่นดิน หรือต้องจ่ายเงินภาษีอากรของส่วนรวมเป็นค่าชดเชยหรือค่าเสียหายแก่เอกชน ในขณะเดียวกันเอกชนจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบที่ไม่อาจทราบข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐได้ ในการพิจารณาจึงจำเป็นต้องใช้ระบบไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริงที่แท้จริง และต้องมีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และประชาชนทั่วไปซึ่งจะถูกกระทบในทางใดทางหนึ่งจากคำพิพากษาของศาลปกครอง รวมทั้งต้องมีหน่วยงานธุรการของศาลปกครองที่เป็นอิสระ ฉะนั้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติ ๑๐๗ มาตรา แบ่งออกเป็น ๕ หมวด และบทเฉพาะกาล โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดบทนิยมศัพท์ไว้ ๙ คำ เช่น “หน่วยงานทางปกครอง” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “ก.ศป.” หมายความว่า คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง “กฎ” “สัญญาทางปกครอง” ฯลฯ

๒. หมวด ๑ การจัดตั้งและเขตอำนาจศาลปกครองศาลปกครองแบ่งเป็นสองชั้นคือศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นได้แก่ ศาลปกครองกลางและศาลปกครองในภูมิภาค และ

การกำหนดเขตอำนาจศาลปกครอง สำหรับศาลปกครองในภูมิภาค ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๙๔ ในวาระแรกให้มี ๑๖ ศาล โดยบัญญัติเขตอำนาจศาลว่าครอบคลุมรวมจังหวัดใกล้เคียงไว้ด้วยกัน

๓. หมวด ๒ ตุลาการศาลปกครอง มีการกำหนดตำแหน่งตุลาการศาลปกครองทั้งสองชั้นไว้ และคุณสมบัติของตุลาการในศาลปกครองทั้งสองชั้น รวมทั้งการที่ตุลาการศาลปกครองต้องพ้นจากตำแหน่งอีกด้วย

๔. หมวด ๓ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ก.ศป. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐) มาตรา ๒๗๙ บัญญัติว่า

"คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคนซึ่งเป็นตุลาการในศาลปกครองและได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองด้วยกันเอง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาสองคน และจากคณะรัฐมนตรีอีกหนึ่งคน

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และวิธีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ"

ดังนั้น ในหมวด ๓ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง จึงเป็นการบัญญัติในรายละเอียดเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐) มาตรา ๒๗๙ คือให้เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติของหมวด ๓ นี้นั่นเอง

ต่อมา มีการปฏิรูปทางการเมืองของไทย เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงเกิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๕๐) ขึ้น ซึ่งมีมาตรา ๒๒๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๕๐) ได้คงบทบัญญัติเดิมไว้ทั้งมาตรา และเพิ่มเติมวรรคท้าย ความว่า

"ในกรณีที่ไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง (๓) หรือมีแต่ไม่ครบสามคน ถ้าคณะกรรมการตุลาการ ศาลปกครองจำนวนไม่น้อยกว่าหกคนเห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องให้ความเห็นชอบให้คณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจำนวนดังกล่าวเป็นองค์ประกอบและองค์ประชุมพิจารณาเรื่องเร่งด่วนนั้นได้"

๕. หมวด ๔ วิธีพิจารณาคดีปกครอง แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ การฟ้องคดีปกครอง ได้กำหนดผู้มีสิทธิฟ้องคดีและวิธี หลักเกณฑ์การฟ้อง และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเห็นว่ากฎหรือการกระทำใดของหน่วยงานปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้มีสิทธิเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครองได้ ดังนั้น การเสนอความเห็นดังกล่าวผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงมีสิทธิและหน้าที่เสมือนหนึ่งผู้มีสิทธิฟ้องคดี

ส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีปกครอง กำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดต้องมีตุลาการในศาลปกครองสูงสุดอย่างน้อยห้าคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ส่วนในศาลปกครองชั้นต้นต้องมีตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นอย่างน้อยสามคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา

ศาลปกครองสามารถไต่สวนมูลฟ้องได้ (inquiry) คืออาจตรวจสอบและแสวงหาข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม การนั่งพิจารณาคดีต้องกระทำโดยเปิดเผย (disclosure) เพื่อให้คู่กรณีมีโอกาสมาแถลงต่อสู้คดีด้วยวาจาต่อองค์คณะพิจารณาให้ด้วย และศาลปกครอง มีอำนาจลงโทษผู้ละเมิดอำนาจศาลได้

ส่วนที่ ๓ คำพิพากษาหรือคำสั่งคดีปกครอง กล่าวคือการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ถ้าจะต้องกระทำโดยตุลาการศาลปกครองหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก และในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งไว้ในคำพิพากษา หรือคำสั่งนั้น ทั้งนี้ ได้กำหนดรายละเอียดให้คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองของศาลปกครองต้องประกอบด้วยอะไรบ้างในพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงกำหนดรายละเอียดการคัดค้านคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น และกำหนดรายละเอียดในกรณีที่ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองเสร็จเด็ดขาดแล้ว คู่กรณีหรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียหรืออาจถูกกระทบจากผลแห่งคดีนั้นอาจมีคำขอให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาคดี หรือมีคำสั่งชี้ขาดคดีปกครองนั้นใหม่ได้ในกรณีที่ได้บัญญัติไว้

๖. หมวด ๕ สำนักงานศาลปกครอง ให้มีสำนักงานศาลปกครองเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองขึ้นตรงต่อประธานศาลปกครองสูงสุด มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานศาลปกครอง และให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายปกครอง” มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครอง

๗. บทเฉพาะกาลกำหนดให้จัดตั้งศาลปกครองเป็นภูมิภาค ในวาระเริ่มแรก ๑๖ แห่ง และกำหนดเขตอำนาจศาลโดยรวมจังหวัดใกล้เคียงไว้ด้วยกัน

อนึ่ง การแต่งตั้งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดครั้งแรกเมื่อพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๒๙ ก หน้า ๑ – ๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ตุลาการศาลปกครองได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ โดย

เทียบเคียงกับอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมในระดับเดียวกัน และเนื่องด้วยได้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมให้รับในอัตราใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๓ สมควรปรับปรุงอัตราเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองให้เท่าเทียมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนตุลาการศาลปกครองและบัญชีอัตราเงินเดือนประจำตำแหน่ง ซึ่งระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย

๒.พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติความใหม่ไว้แทนในมาตรา ๓ และ ๔ ซึ่งได้ระบุชั้นเงินเดือนตำแหน่งต่าง ๆ ในศาลปกครองสูงสุดและในศาลปกครองชั้นต้นไว้โดยละเอียด และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติแทน

๓. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๔ ก หน้า ๒๖ – ๒๙ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันการฟ้องคดีปกครองที่ขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คู่กรณีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทำให้เป็นภาระแก่คู่กรณีที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือทำให้ได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ดังนั้น สมควรกำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาอนุญาตการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลได้ประกอบกับคดีดังกล่าว มีลักษณะเดียวกับคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง สมควรกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องคดีปกครองให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความที่บัญญัติขึ้นใหม่แทน ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องคดีขอให้สั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดี สำหรับคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

๒. ให้เพิ่มความใหม่อีกคือ มาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ การฟ้องคดีที่ต้องไม่เสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๔๕ วรรคสี่ หากคู่กรณีใดยื่นคำขอต่อศาลโดยอ้างว่า ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือโดยสถานะของผู้ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ถ้าศาลเห็นว่ามีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา หรือในกรณีอุทธรณ์ซึ่งศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรที่จะอุทธรณ์ได้ แล้วแต่กรณี และศาลได้ไต่สวนแล้วเห็นว่ามีเหตุผลตามคำขอจริงก็ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดี โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ออกตามมาตรา ๔๔

๓. การให้พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ย้อนหลังได้ (เพราะเป็นคุณและเป็นกฎหมายวิธีสบัญญัติ) เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕/๑ เมื่อมีผลบังคับใช้แล้ว ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่ได้เสียค่าธรรมเนียมศาล

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๔๖ ก หน้า ๑๑ - ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละสาม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และปรับอัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้นอีกในอัตราร้อยละห้า ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดให้ตุลาการศาลปกครองมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว เพื่อให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับข้าราชการประเภทต่าง ๆ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการปรับอัตราเงินเดือนตุลาการ

ศาลปกครองเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตรา และไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ สมควรกำหนดให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้เพิ่มความใหม่อีก คือ วรรคหกของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ถ้ามีการปรับเงินเดือนให้ปรับเพิ่มเป็นร้อยละเท่ากันทุกอัตรา และไม่เกินร้อยละสิบของอัตราที่ใช้บังคับอยู่ โดยต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๒. ให้เพิ่มความใหม่อีก คือ มาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ตุลาการศาลปกครองอาจได้รับเป็นเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีที่ ก.ศป. กำหนด

๓. ได้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งตุลาการศาลปกครองท้ายพระราชบัญญัตินี้

นายสุเทพ ลีรพงษ์กุล /จัดทำ
นางสาวสิตาวีร์ ธีรวิรุฬห์ /ตรวจสอบ

๕. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๙ ก หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลปกครองสูงสุด

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เมื่อศาลปกครองได้เปิดทำการแล้วทำให้มีการแยกสัญญาทางปกครองออกจากสัญญาทางแพ่งนับว่ามีผลความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องของศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี กฎหมายสารบัญญัติและกฎหมายวิธีสบัญญัติที่จะนำมาใช้ในคดีนั้น สัญญาทางปกครองจึงเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ที่แม้แต่นักกฎหมายยังถกเถียงเพื่อค้นหาความหมายแนวทางที่เหมาะสมหรือควรจะเป็นในแต่ละปีหน่วยงานของรัฐได้ทำสัญญากับเอกชนหรือกับหน่วยงานของรัฐด้วยกันในกิจกรรมที่หลากหลายตั้งแต่กิจกรรมขนาดเล็กจนถึงโครงการขนาดใหญ่ เช่น สัญญา

จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารถนนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ สัญญาสัมปทาน ฯลฯ หากนับรวมมูลค่าตามสัญญาเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับเงินงบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก แต่เนื่องจากการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ยื่นฟ้องคดีภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดีซึ่งเดิมสัญญาดังกล่าวมีอายุความถึงสิบปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อได้มีการตีความสัญญาโดยศาลปกครองหรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลว่าเป็นสัญญาประเภทใด หากตีความว่าเป็นสัญญาทางปกครองจะทำให้กำหนดระยะเวลาในการฟ้องคดีลดเหลือเพียงหนึ่งปี เป็นเหตุให้ระยะเวลาฟ้องคดีสั้นลงโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สมควรแก้ไขระยะเวลาฟ้องคดีดังกล่าวให้ยาวขึ้น นอกจากนั้นปัจจุบันยังมีปัญหาการตีความหมายของเรื่องประโยชน์แก่ส่วนรวม จึงเห็นควรบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในบทนิยาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการใช้กฎหมายยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑.ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ประโยชน์แก่ส่วนรวม” หมายความว่า ประโยชน์ต่อสาธารณะหรือประโยชน์อันเกิดแก่การจัดทำบริการสาธารณะหรือการจัดการให้มีสิ่งสาธารณูปโภค หรือประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากการดำเนินการหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม หรือสนับสนุนแก่ประชาชนเป็นส่วนรวมหรือประชาชนส่วนรวมจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินการหรือการกระทำนั้น (มาตรา ๓)

๒.ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนคือ “มาตรา ๕๑ การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี และการฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่งให้ยื่นฟ้องภายในห้าปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีแต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา ๔)

นางวนิดา อินทรอำนวย /จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง /ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓

(๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๗

(๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๕๗ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

(๔) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๙

(๕) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๘

(๖) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๖

(๗) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการทหาร” หมายความว่า ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

“ข้าราชการพลเรือนกลาโหม” หมายความว่า ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการในกระทรวงกลาโหมในตำแหน่งที่มิใช่อัตราทหารและไม่มีชั้นยศเพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะทาง

“ทหารกองประจำการ” หมายความว่า ทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

“นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม” หมายความว่า นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

“เจ้าหน้าที่ทางทหาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมเพื่อปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัตินี้

“การใช้กำลังทหาร” หมายความว่า การใช้ทหารตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ข้าราชการพลเรือนกลาโหม และเจ้าหน้าที่ทางทหาร เพื่อปฏิบัติภารกิจตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ทหาร ประกอบด้วย ข้าราชการกระทรวงกลาโหมที่เป็นข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการและบุคคลที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้าราชการกระทรวงกลาโหม แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ข้าราชการทหารและข้าราชการพลเรือนกลาโหม

การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุ การแต่งตั้ง การปรับตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การบังคับบัญชา วินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการอื่นใดตามที่จำเป็นเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนกลาโหมให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

อัตราเงินเดือน อัตราเงินประจำตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน และการให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง ของข้าราชการพลเรือนกลาโหม ให้นำบทบัญญัติที่ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลมไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการกำหนดให้มีอัตราเงินเดือนและอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนกลาโหมเป็นการเฉพาะตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการพลเรือนกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้ข้าราชการพลเรือนกลาโหมเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ การบริหารราชการของกระทรวงกลาโหม ต้องดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เว้นแต่ในกรณีใดที่มีความจำเป็นในการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหมอาจกำหนดวิธีปฏิบัติราชการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหมเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีนั้นได้ โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๘ กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

(๒) พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

(๓) ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

(๔) ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

(๕) ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

ในการดำเนินการตาม (๔) กระทรวงกลาโหมอาจมอบหมายให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานอื่นในกำกับของกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการก็ได้หรืออาจร่วมงาน ร่วมทุนหรือดำเนินการกับภาคเอกชนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ได้

มาตรา ๙ ราชการของกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน ประกาศ และคำสั่ง

กระทรวงกลาโหมอาจแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดเพื่อกระทำการหรือพิจารณา หรือสอบสวนกรณีใด ๆ เกี่ยวกับราชการของกระทรวงกลาโหมก็ได้

หมวด ๒

การแบ่งส่วนราชการ

มาตรา ๑๐ กระทรวงกลาโหมมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง

(๓) กรมราชองครักษ์

(๔) กองทัพไทย

มาตรา ๑๑ สำนักงานรัฐมนตรีมีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม และการประสานนโยบายระหว่างกระทรวง มีเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ เว้นแต่สำนักงานจเรทหารทั่วไปในสำนักงานรัฐมนตรีให้อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

มาตรา ๑๒ ให้จเรทหารทั่วไปมีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม หรือตรวจสอบการปฏิบัติราชการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย และรายงานผลการตรวจสอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ให้มีสำนักงานจเรทหารทั่วไปในสำนักงานรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของจเรทหารทั่วไป โดยมีหัวหน้าสำนักงานจเรทหารทั่วไปเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบภายใต้การกำกับดูแลของจเรทหารทั่วไป

มาตรา ๑๓ สำนักงานปลัดกระทรวงมีหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและยุทธศาสตร์ งานราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นใด มีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๔ กรมราชองครักษ์มีหน้าที่รักษาความปลอดภัย สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ กฎหมายว่าด้วยนายตำรวจราชสำนัก

กฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีสมุหราชองครักษ์เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๕ กองทัพไทยมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพไทย การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๖ กองทัพไทยอาจตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดเพื่อพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับแผนเพื่อรักษาเอกราชและผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารของทุกส่วนราชการตามมาตรา ๑๗ ร่วมกันได้

มาตรา ๑๗ กองทัพไทยมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) กองบัญชาการกองทัพไทย

(๒) กองทัพบก

(๓) กองทัพเรือ

(๔) กองทัพอากาศ

(๕) ส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๘ กองบัญชาการกองทัพไทยมีหน้าที่ควบคุม อำนวยการ สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพไทยในการเตรียมกำลัง การป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๑๙ กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๒๐ กองทัพเรือมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพเรือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๒๑ กองทัพอากาศมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

มาตรา ๒๒ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง กรมราชองครักษ์ กองทัพไทย กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ เป็นนิติบุคคล

มาตรา ๒๓ การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงกลาโหมตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ (๑) (๒) และ (๓) และการแบ่งส่วนราชการของกองทัพไทยตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ออกเป็นส่วนราชการระดับรองลงไปและการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

การแบ่งส่วนราชการอื่น นอกจากที่กล่าวไว้ในวรรคหนึ่งและการกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

หมวด ๓
การจัดระเบียบราชการทั่วไป

มาตรา ๒๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม และจะให้มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ได้

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม การสั่งหรือการปฏิบัติราชการของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมหลายคน ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ปลัดกระทรวงกลาโหมมีอำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ และการปฏิบัติราชการประจำ แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด ๆ หรือมติของสภากลาโหม หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงกลาโหม สมุหราชองครักษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ หรือผู้บัญชาการทหารอากาศ ทำการแทนในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็ได้ และผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการประจำที่ผู้บังคับบัญชาทหารไม่ว่าจะเป็นชั้นใดซึ่งรองลงมาจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใด ๆ หรือมติของสภากลาโหม หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ผู้บังคับบัญชาทหารผู้นั้นจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้บังคับบัญชาทหารตำแหน่งอื่นทำการแทนในนามของผู้บังคับบัญชาทหารผู้มอบอำนาจก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ให้ผู้รักษาราชการ ผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ทำการแทน มีอำนาจและหน้าที่ตามตำแหน่งที่รักษาราชการ รักษาราชการแทน หรือทำการแทนนั้น ๆ

มาตรา ๒๕ การบริหารจัดการกำลังพลของกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมายและตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

การพิจารณาแต่งตั้งนายทหารชั้นนายพลของสำนักงานปลัดกระทรวงและส่วนราชการในกองทัพไทย ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการที่ส่วนราชการนั้นแต่งตั้งขึ้นแล้วเสนอคณะกรรมการตามวรรคสามพิจารณา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้บัญชาการทหารอากาศ เป็นกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้ากรมเสมียนตราเป็นผู้ช่วยเลขานุการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา

แต่งตั้งนายทหารชั้นนายพลของส่วนราชการตามวรรคสองและระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวง และส่วนราชการในกองทัพไทย

ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสองและวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้กระทรวงกลาโหมจัดให้มีกำลังสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม การดำเนินการเกี่ยวกับกำลังสำรองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๗ การแต่งตั้งนายทหารชั้นนายพลดำรงตำแหน่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

มาตรา ๒๘ การปฏิบัติด้านการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรอง ในภารกิจของกระทรวงกลาโหมเพื่อให้สามารถรับสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่าง ๆ ได้ตั้งแต่ยามปกติในลักษณะที่เป็นการป้องปรามและป้องกัน ก่อนที่สถานการณ์จะรุนแรงถึงขั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๒๙ โครงสร้างองค์กรการฝึกและการศึกษาของทหารและข้าราชการพลเรือนกลาโหมให้เป็นไปตามนโยบายที่กระทรวงกลาโหมกำหนด โดยให้กองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบการฝึกและศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการร่วมของกองทัพไทยและการปฏิบัติการของกองบัญชาการกองทัพไทย และให้กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ รับผิดชอบในระดับปฏิบัติการและระดับยุทธวิธี

มาตรา ๓๐ ให้กระทรวงกลาโหมกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมและมาตรฐานยุทโธปกรณ์ตามความต้องการของกองทัพไทย โดยให้มีคณะกรรมการที่กระทรวงกลาโหมแต่งตั้งขึ้นรับผิดชอบการดำเนินการส่งกำลังบำรุงร่วมหรือมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๑ ให้กองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบการวางแผน พัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชากองทัพไทย ให้สามารถติดต่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง และหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม ตลอดจนการแบ่งมอบความรับผิดชอบในการดำเนินการให้กับกองทัพและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๒ ให้กระทรวงกลาโหมวางแผน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงกลาโหมให้สามารถติดต่อเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

หมวด ๔
การจัดระเบียบการปฏิบัติราชการทหาร

มาตรา ๓๓ การจัดให้มี การวาง และการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติราชการทหารให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่จะกำหนดเป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้

การใช้กำลังทหาร หรือการวางกำลังเพื่อเตรียมการยุทธ ให้เป็นไปตามข้อบังคับแผนและคำสั่งปฏิบัติการทางทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อการรบหรือการสงคราม การปราบปราม การกบฏ หรือเมื่อได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม มีอำนาจกำหนดหน่วยงาน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทางทหารและกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารได้ตามความเหมาะสมแก่การปฏิบัติภารกิจ

เมื่อการรบหรือการสงคราม หรือการปราบปรามการกบฏสิ้นสุดลง หรือมีการยกเลิกประกาศกฎอัยการศึก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมพิจารณาสั่งยกเลิกหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารที่ได้กำหนด หรือแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมมีอำนาจกำหนดพื้นที่ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการทางทหารเป็นยุทธบริเวณ และกำหนดพื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นเขตภายใน

มาตรา ๓๕ การใช้กำลังทหารเพื่อการปราบปรามการจลาจล ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๖ การใช้กำลังทหารหรือการอื่นใดเพื่อป้องกัน ระงับ หรือปราบปรามการกระทำความผิดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือเกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงโดยเร็ว มิให้เหตุการณ์มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หรือเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๓๗ เพื่อป้องกันและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมมีอำนาจอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมจัดและวางกำลังในพื้นที่ที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อปฏิบัติภารกิจของกระทรวงกลาโหมได้ตั้งแต่ยามปกติ

มาตรา ๓๘ การใช้กำลังทหารในการปฏิบัติภารกิจเพื่อสันติภาพให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม และเป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม มีอำนาจกำหนดหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทางทหาร รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารนั้น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ ให้กองทัพไทยจัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหารในแต่ละระดับขึ้นตั้งแต่ยามปกติเพื่อใช้ในการติดตามสถานการณ์ และเป็นศูนย์ควบคุม อำนวยการ และสั่งการการปฏิบัติ

ให้ศูนย์บัญชาการทางทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่ควบคุม อำนวยการและสั่งการศูนย์บัญชาการทางทหารในแต่ละระดับตามวรรคหนึ่งหรือกองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนป้องกันประเทศ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้เจ้าหน้าที่ทางทหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๑ ทหาร ข้าราชการพลเรือนกลาโหม และผู้ที่ร่วมปฏิบัติหน้าที่กับทหารในภารกิจเพื่อความมั่นคงของประเทศ อาจได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๕
คณะผู้บริหาร

มาตรา ๔๒ ให้มี “สภากลาโหม” ประกอบด้วยสมาชิก ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานสภากลาโหม

(๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานสภากลาโหม

(๓) จเรทหารทั่วไป

(๔) ปลัดกระทรวงกลาโหม

(๕) รองปลัดกระทรวงกลาโหม

(๖) สมุหราชองครักษ์

(๗) รองสมุหราชองครักษ์ (อัตราจอมพล จอมพลเรือ หรือจอมพลอากาศ)

(๘) เสนาธิการกรมราชองครักษ์

(๙) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(๑๐) รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด

(๑๑) เสนาธิการทหาร

(๑๒) ผู้บัญชาการทหารบก

(๑๓) รองผู้บัญชาการทหารบก

(๑๔) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก

(๑๕) เสนาธิการทหารบก

(๑๖) ผู้บัญชาการทหารเรือ

(๑๗) รองผู้บัญชาการทหารเรือ

(๑๘) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ

(๑๙) เสนาธิการทหารเรือ

(๒๐) ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ

(๒๑) ผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๒๒) รองผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๒๓) ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารอากาศ

(๒๔) เสนาธิการทหารอากาศ

(๒๕) ผู้บัญชาการกองบัญชาการยุทธทางอากาศ

(๒๖) สมาชิกสภากลาโหมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ทั่วไปในด้านการทหาร ด้านความมั่นคง ด้านการบริหารราชการ ด้านกฎหมายหรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม จำนวนไม่เกินสามคนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งตามมติของสภากลาโหม

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งในกระทรวงกลาโหมเป็นเลขาธิการและรองเลขาธิการ

ในกรณีที่มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมมากกว่าหนึ่งคน ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นรองประธานเรียงตามลำดับ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะเชิญบุคคลอื่นเข้าชี้แจงและแสดงความคิดเห็นต่อสภากลาโหมเฉพาะเรื่องใดก็ได้

มาตรา ๔๓ ในการดำเนินการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในเรื่องดังต่อไปนี้ต้องเป็นไปตามมติของสภากลาโหม

(๑) นโยบายการทหาร

(๒) นโยบายการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

(๓) นโยบายการปกครองและการบังคับบัญชาภายในกระทรวงกลาโหม

(๔) การพิจารณางบประมาณการทหาร และการแบ่งสรรงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

(๕) การพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการทหาร

(๖) เรื่องที่กฎหมายหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดให้เสนอสภากลาโหม

มาตรา ๔๔ สมาชิกสภากลาโหมตามมาตรา ๔๒ (๒๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระ

ในกรณีสมาชิกสภากลาโหมตามมาตรา ๔๒ (๒๖) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมอาจแต่งตั้งผู้อื่นแทนได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๔๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สมาชิกสภากลาโหมตามมาตรา ๔๒ (๒๖) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

(๖) สมาชิกสภากลาโหมมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากลาโหมทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากการกระทำหรือมีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภากลาโหม

มาตรา ๔๖ การประชุมสภากลาโหมให้เป็นไปตามคำสั่งของประธานสภากลาโหมหรือเมื่อสมาชิกสภากลาโหมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกสภากลาโหมทั้งหมดร้องขอให้มีการประชุม

องค์ประชุมสภากลาโหมแต่ละครั้งจะต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภากลาโหมทั้งหมด

ประธานสภากลาโหมเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าประธานสภากลาโหมไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานสภากลาโหมเป็นประธานในที่ประชุมแทน โดยพิจารณาตามลำดับที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๔๒ แต่ถ้าทั้งประธานสภากลาโหมและรองประธานสภากลาโหมไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภากลาโหมซึ่งอาวุโสสูงสุดตามระเบียบแบบแผนของกระทรวงกลาโหมทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแทนต่อไปตามลำดับ

มติของสภากลาโหมนั้น ให้ส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมถือปฏิบัติ

มาตรา ๔๗ ให้มี “คณะผู้บัญชาการทหาร” ประกอบด้วยผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และเสนาธิการทหาร โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธานคณะผู้บัญชาการทหาร มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในเรื่องการเตรียมกำลัง การสั่งการใช้กำลัง การเคลื่อนกำลังทหาร และการเตรียมพร้อม ตลอดจนรับผิดชอบในการควบคุมอำนวยการยุทธในภาพรวม รวมทั้งควบคุมบังคับบัญชากองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นในกรณีที่มีสถานการณ์ที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ

การควบคุมอำนวยการยุทธและการควบคุมบังคับบัญชากองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อบังคับ แผนและคำสั่งปฏิบัติการทางทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๘ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน เงินงบประมาณ หนี้ สิทธิภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังพลของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ไปเป็นของส่วนราชการที่มีชื่ออย่างเดียวกันในกระทรวงกลาโหมตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นส่วนของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีและกองบัญชาการทหารสูงสุด

มาตรา ๔๙ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน เงินงบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังพลของสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ไปเป็นของสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๐ ให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน เงินงบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และอัตรากำลังพลของกองบัญชาการทหารสูงสุด ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ไปเป็นของกองทัพไทยหรือกองบัญชาการกองทัพไทยตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ยกเว้นส่วนของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ให้โอนไปเป็นของส่วนราชการที่มีชื่ออย่างเดียวกันในกองทัพไทยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ ที่โอนไปตามมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทน รวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม

มาตรา ๕๒ ให้สภากลาโหมตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งสภากลาโหมขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๓ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหมใด ที่ออกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน ประกาศ คำสั่ง หรือมติของสภากลาโหม ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ประกอบกับสถานการณ์และระบบการบริหารราชการของประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงการจัดองค์กรและการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหมให้สอดคล้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๖ ก หน้า ๓๕ - ๕๐ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“คณะวุฒยาจารย์” หมายความว่า คณะวุฒยาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“สภาคณาจารย์” หมายความว่า สภาคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการนโยบายวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นนิติบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประดิษฐานขึ้น เพื่อเป็น

อนุสาวรีย์สมพระเกียรติแห่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีวัตถุประสงค์ที่จะบุกเบิก แสวงหาและเป็นคลังความรู้ ให้การศึกษา ส่งเสริม ประยุกต์และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สร้างบัณฑิต วิจัย เป็นแหล่งรวมสติ ปัญญา และบริการทางวิชาการแก่สังคม รวมทั้งสืบสานทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยมุ่งหวังให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีคุณธรรมกำกับความรู้ เพียบพร้อมด้วยสติปัญญาและจริยธรรม ใฝ่รู้ กอปรด้วยวิจารณญาณ จิตใจเสียสละ และความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม

มาตรา ๘ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการโดยยึดหลักดังต่อไปนี้

(๑) ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(๒) ความมีคุณธรรมควบคู่ไปกับความเป็นเลิศทางวิชาการและเสรีภาพทางวิชาการ

(๓) มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

(๔) การนำความรู้สู่สังคม เพื่อเป็นการเตือนสติและแนวทางแก้ปัญหาสังคม

(๕) ความรับผิดชอบต่อรัฐและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

(๖) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

(๗) การบริหารงานโดยบุคลากรมีส่วนร่วม

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้

(๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

(๒) สำนักงานมหาวิทยาลัย

(๓) คณะ

(๔) สำนักวิชา

(๕) วิทยาลัย

(๖) สถาบัน

มหาวิทยาลัยอาจให้มีส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ สำนักวิชา วิทยาลัย หรือสถาบัน เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ เป็นส่วนงานในมหาวิทยาลัยอีกได้

การจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนงานตามวรรคสาม อาจแบ่งเป็นหน่วยงานภายในของส่วนงานได้ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ประกาศของมหาวิทยาลัยตามวรรคสาม ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง และการรวมส่วนงานต้องระบุถึงภาระหน้าที่ของส่วนงานนั้น ๆ ให้ชัดเจน

มาตรา ๑๐ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยอาจรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบซึ่งสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๑ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศได้ โดยในการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงนั้นแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การจัดการศึกษาหรือการยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ แต่พนักงานมหาวิทยาลัยต้องได้รับการคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

มาตรา ๑๓ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ ขาย จ้าง รับจ้าง สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน และจำหน่าย หรือทำนิติกรรมใด ๆ ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ ในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือมีสิทธิในหรือหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา และจำหน่ายทรัพย์สินทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ตามมาตรา ๑๖ (๒) ให้กระทำได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้จำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนได้

(๒) รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการในการให้บริการภายในอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการนั้น

(๓) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐหรือของเอกชน หรือกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗

(๔) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๕) จัดให้มีการพัฒนาทางวิชาการและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการนำผลงานทางวิชาการ ผลการวิจัย และทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ให้เป็นประโยชน์

(๖) จัดให้มีกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษา ทุนการวิจัย และทุนอุดหนุนกิจการอื่นตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗

(๗) ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

(๘) จัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล รวมตลอดถึงลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลใด เพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัย หรือนำผลการค้นคว้าวิจัยไปเผยแพร่ หรือหาประโยชน์ เพื่อเป็นรายได้ของหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๔ รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๓) เงินกองทุนที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนหรือการร่วมลงทุนและจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและการพัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อการจัดการและประกันคุณภาพการศึกษา

ในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๕ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาว่าผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๖ ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

(๑) ที่ดินที่มหาวิทยาลัยได้มาตามพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตำบลปทุมวัน อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๒

(๒) บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้มาจากการยกให้ หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือได้มาโดยวิธีอื่น

การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินของมหาวิทยาลัยที่ได้มาตามพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตำบลปทุมวัน อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๘๒ จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๗ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยตรงไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้

มาตรา ๑๘ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยต้องจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้ แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว ต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๒
การดำเนินการ

มาตรา ๑๙ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบห้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) อธิการบดี

(๔) ประธานสภาคณาจารย์ และนายกสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งคน ซึ่งเลือกจากผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่มิใช่คณาจารย์ และดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าส่วนงานหรือเทียบเท่า

(๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสิบคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์ประจำจำนวนห้าคนและหัวหน้าส่วนงานหรือเทียบเท่าจำนวนห้าคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๒) และวิธีการเลือกหรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องสรรหากรรมการสภาหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจากรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

เมื่ออุปนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย และสภามหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการสภามหาวิทยาลัยด้วยก็ได้

มาตรา ๒๐ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๕) และ (๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือก หรือเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) (๕) และ (๖) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมิได้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการแต่งตั้ง เลือก หรือเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรือได้รับแต่งตั้ง เลือก หรือเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมิได้แต่งตั้ง เลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการแต่งตั้ง เลือก หรือเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา ๒๑ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดเป้าหมาย วางนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๓) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

(๔) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๕) อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัยและที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญากิตติมศักดิ์

(๖) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม หรือยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๙ รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

(๗) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง และพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์กิตติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

(๙) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๑๐) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ

(๑๑) อนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบ การยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่น อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม หรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๑๒) กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ จัดหาแหล่งทุนและทรัพยากรอื่น

(๑๓) อนุมัติการกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุนตามมาตรา ๑๓ (๔) วรรคสอง

(๑๔) อนุมัติการจัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล หรือยกเลิกนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๓ (๘)

(๑๕) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

(๑๖) รับรองรายงานกิจการประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบ

(๑๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทนแล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ ทั้งนี้ ต้องแต่งตั้งผู้แทนสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการด้วย

(๑๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

มาตรา ๒๒ การประชุมและวิธีดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะวุฒยาจารย์ประกอบด้วยประธานและกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ทำหน้าที่พิจารณาการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัย

จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธานและกรรมการคณะวุฒยาจารย์ รวมทั้งอำนาจและหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินงานและการประชุมของคณะวุฒยาจารย์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาคณาจารย์ ประกอบด้วยประธานและสมาชิก ดังนี้

(๑) คณาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์

(๒) คณาจารย์ประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการอื่น

จำนวนสมาชิกตาม (๑) และ (๒) หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาคณาจารย์และสมาชิก รวมทั้งการดำเนินงานของสภาคณาจารย์ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

สภาคณาจารย์มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแก่อธิการบดีในกิจการเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัย

(๒) จัดทำจรรยาบรรณของคณาจารย์เพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว

(๓) ประมวลและประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

(๔) ดำเนินการใด ๆ เพื่อรักษาและผดุงเกียรติของคณาจารย์

(๕) หน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายวิชาการซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ประกอบด้วยประธานและกรรมการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอแนะเป้าหมาย นโยบาย แนวทางในการพัฒนา และแผนพัฒนาวิชาการของมหาวิทยาลัยต่ออธิการบดี

(๒) เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๓) เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วมหรือการยกเลิกการสมทบ การยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่น

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานและกรรมการคณะกรรมการนโยบายวิชาการ ตลอดจนการดำเนินงานและการประชุมของคณะกรรมการนโยบายวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๖ ให้สภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะวุฒยาจารย์ สภาคณาจารย์ และคณะกรรมการนโยบายวิชาการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๗ ให้มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจให้มีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดี ตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๘ อธิการบดีนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดีให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดีจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคสองและวรรคสาม

ผู้ช่วยอธิการบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคสองและวรรคสาม

รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๙ อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๙ อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง หรือขาดคุณสมบัติอื่นหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

(๕) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอนด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๖) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๓๑ อธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือเคยดำรงตำแหน่งคณบดีมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งวาระ

รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดี ต้องมีคุณสมบัติอื่น และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี เป็นคณาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาการในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๒ อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

(๒) บริหารการเงิน การคลัง การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองคณบดี รองผู้อำนวยการ รองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นและอาจารย์พิเศษ

(๔) บรรจุ แต่งตั้ง ดำเนินการทางวินัย และถอดถอนพนักงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๕) จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ โดยปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๖) จัดหารายได้และทรัพยากรอื่นจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และจัดทำงบประมาณรายรับและรายจ่ายเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๗) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยหรือตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคน ให้รองอธิการบดีซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือไม่มีผู้รักษาการแทนอธิการบดีตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม เป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๔ ในคณะ สำนักวิชา และวิทยาลัย ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะ สำนักวิชา และวิทยาลัย โดยจะให้มีรองคณบดี หรือผู้ช่วยคณบดีทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมายก็ได้

คณบดีให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

รองคณบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของคณบดีจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม

ผู้ช่วยคณบดีนั้น ให้คณบดีแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม

รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยก็ได้ แต่ต้องมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนรองคณบดีหรือผู้ช่วยคณบดี แล้วแต่กรณี

วิธีการสรรหา อำนาจและหน้าที่ และการบริหารงานของคณบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๕ คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

การรักษาการแทนคณบดี ให้นำมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้รักษาการแทน ต้องแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

มาตรา ๓๖ คณบดีต้องแต่งตั้งจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย รวมทั้งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

(๒) สำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์

รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูงที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณบดี รองคณบดี และผู้ช่วยคณบดีต้องมีคุณสมบัติอื่น และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๗ ในคณะ สำนักวิชา และวิทยาลัย ให้มีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย คณบดีเป็นประธาน รองคณบดี ผู้แทนคณาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ

ในกรณีที่คณะ สำนักวิชา และวิทยาลัยใดมีหัวหน้าภาควิชา ให้หัวหน้าภาควิชาเป็นกรรมการด้วย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ รวมทั้งอำนาจและหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินการและการประชุมของคณะกรรมการบริหารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๘ ในสำนักงานสภามหาวิทยาลัย สำนักงานมหาวิทยาลัย สถาบัน หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงานดังกล่าว และจะให้มีรองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าส่วนงานทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

รองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าส่วนงานนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งตามคำแนะนำของผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงาน

คุณสมบัติ วิธีการสรรหา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งอำนาจและหน้าที่ ตลอดจนการบริหารงานของผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

เมื่อผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นพ้นจากตำแหน่ง ให้รองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งด้วย

การรักษาการแทนผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้นำมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ไม่มีผู้รักษาการแทน ให้การรักษาการแทนเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๙ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าและรองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งอยู่หนึ่งตำแหน่งแล้ว ให้รักษาการแทนตำแหน่งอื่นได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของคณะ สำนักวิชา วิทยาลัย สถาบัน หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น อธิการบดีจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานดังกล่าว ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีเฉพาะในส่วนงานนั้นก็ได้

คณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานซึ่งได้รับมอบอำนาจจากอธิการบดีอาจมอบอำนาจต่อให้รองคณบดี รองผู้อำนวยการ หรือรองหัวหน้าส่วนงานนั้นปฏิบัติหน้าที่ที่รับมอบอำนาจมานั้นแทนได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิการบดี และให้ผู้รับมอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจต่อมีอำนาจและหน้าที่ตามที่อธิการบดีกำหนด

มาตรา ๔๑ การรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทน ตลอดจนการมอบอำนาจช่วงให้ปฏิบัติการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาการแทนทำหน้าที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาการแทน

หมวด ๓
การประกันคุณภาพและการประเมิน

มาตรา ๔๒ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๓ เมื่อครบสี่ปีนับแต่วันจัดตั้งส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๙ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานดังกล่าวโดยผู้ประเมินซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิใช่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย แล้วรายงานสภามหาวิทยาลัยและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้มีการประเมินดังกล่าวทุกสี่ปี

การประเมินส่วนงานตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้ใช้หลักการตามมาตรา ๘ และนโยบายที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามมาตรา ๒๑ (๑) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน โดยให้หาข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย นิสิต นิสิตเก่า บุคคลซึ่งเป็นนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาของนิสิตเก่า และบุคคลอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย

รายงานตามวรรคหนึ่งให้ระบุด้วยว่าส่วนงานดังกล่าวควรปรับปรุงการดำเนินการใด หรือควรมีส่วนงานนั้นหรือหน่วยงานในส่วนงานนั้นต่อไปหรือไม่ด้วย

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการนโยบายวิชาการจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน และการวัดผลตามหลักสูตรนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕ (๒)

มาตรา ๔๕ ให้สภามหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๖ ให้อธิการบดีจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๔
การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๔๗ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๔๘ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานการเงินส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๕๐ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามนายกสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๕๑ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรี

ให้มหาวิทยาลัยเผยแพร่รายงานประจำปีของปีที่สิ้นไปนั้น แสดงรายงานการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว พร้อมทั้งแสดงผลงานของมหาวิทยาลัยในปีที่ล่วงมาและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไปภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๕๒ ให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๕
การกำกับและดูแล

มาตรา ๕๓ รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๔ บรรดาเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

หมวด ๖
ตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๕๕ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์

(๒) รองศาสตราจารย์

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นด้วยก็ได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๖ ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถและความชำนาญเป็นพิเศษและพ้นจากตำแหน่งไปโดยไม่มีความผิด สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์กิตติคุณในสาขาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และถอดถอนศาสตราจารย์กิตติคุณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๗ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรือรองศาสตราจารย์พิเศษที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ และมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๘ รองศาสตราจารย์พิเศษและผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษนั้น สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งจากอาจารย์พิเศษหรือผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งอาจารย์พิเศษที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์พิเศษได้โดยคำแนะนำของคณบดี

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๙ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์กิตติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่งให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ศ.
ศาสตราจารย์กิตติคุณ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (กิตติคุณ)
ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (พิเศษ)
รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	รศ.
รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	รศ. (พิเศษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ผศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ผศ. (พิเศษ)

การใช้คำนำหน้านามและการใช้อักษรย่อคำนำหน้านามสำหรับตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๗
ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๖๐ ปริญญามีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก	เรียกว่า	ดุษฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ด.
ปริญญาโท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ม.
ปริญญาตรี	เรียกว่า	บัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	บ.

มาตรา ๖๑ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๒ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี ได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองก็ได้

มาตรา ๖๓ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ และอนุปริญญาได้ ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังที่ได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังที่ได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแล้ว

(๓) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๔) ประกาศนียบัตรประเภทอื่น ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะวิชา

มาตรา ๖๔ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิและคุณธรรมสมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่คณาจารย์ประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในขณะดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๕ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยพระบรมราชูปถัมภกเพื่อทูลเกล้า ฯ ถวายแด่พระบรมราชูปถัมภก

การกำหนดลักษณะและส่วนประกอบของครุยพระบรมราชูปถัมภกให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๖ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใดโดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๗ มหาวิทยาลัยมีตราประจำมหาวิทยาลัยเป็นรูปพระเกี้ยววางบนหมอน ซึ่งมีที่มาจากพระราชลัญจกรประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของส่วนงานของมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเพื่อการค้า หรือการใช้สิ่งดังกล่าวที่มิใช่เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๘ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิตและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดใช้ครุยพระบรมราชูปถัมภก ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิตและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือสิ่งใดที่เลียนแบบสิ่งดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ใด

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ปลอมหรือซึ่งทำเลียนแบบ หรือ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๗ วรรคสาม

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระทงเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๑ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ภาระผูกพัน งบประมาณและรายได้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๒ ให้สภามหาวิทยาลัย และสภาคณาจารย์ ตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัย หรือสภาคณาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ส่วนราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ และหน่วยงานที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติและจัดตั้งขึ้นในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นส่วนงานของมหาวิทยาลัยไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีประกาศของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๙ วรรคสามกำหนดเป็นอย่างอื่น

ให้สภามหาวิทยาลัยดำเนินการให้มีการศึกษาเพื่อให้มีการจัดส่วนงานหรือปรับโครงสร้างใหม่ให้เหมาะสมกับภารกิจ วัตถุประสงค์ ความมีประสิทธิภาพ และการประหยัด ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๓ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์ และสมาชิกสภาคณาจารย์ตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ประธานสภาคณาจารย์ และสมาชิกสภาคณาจารย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีสภามหาวิทยาลัย หรือสภาคณาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าส่วนงานหรือหน่วยงานดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๖ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดีตามมาตรา ๒๙ คณบดีตามมาตรา ๓๕ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๓๘ ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย

มาตรา ๗๗ ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการและพนักงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาเป็นข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการดังกล่าวรับเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ผ่านมหาวิทยาลัยโดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่การนำกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับตามวรรคสองไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้หรือในส่วนที่ไม่อาจนำกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบดังกล่าวมาใช้ได้ เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๗๘ ข้าราชการ หรือลูกจ้าง ตามมาตรา ๗๗ ผู้ใด

(๑) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี ในทันที

(๒) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้ว เห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้บรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยได้โดยไม่ต้องทดลองปฏิบัติงาน

(๓) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๒) ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นเข้าทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และเมื่อได้ยื่นแสดงเจตนาแล้วจะถอนมิได้

มาตรา ๗๙ ผู้ซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๘ ให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘๐ ข้าราชการซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๘ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๘ ให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่ง และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการอยู่แล้ว ให้มีสิทธิขอเป็นสมาชิกต่อไปได้แม้จะออกจากราชการแล้ว ในกรณีเช่นนี้ให้มีสิทธิได้รับสวัสดิการจากทางราชการเช่นเดียวกับผู้ได้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้วให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะประกันตนด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่คณะวุฒยาจารย์จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะวุฒยาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการในวิทยาลัย สถาบัน ศูนย์ และกรรมการอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือตามมติสภามหาวิทยาลัยซึ่งดำรงตำแหน่ง

อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงมีฐานะเป็นคณะกรรมการดังกล่าวต่อไปและทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารส่วนงานตามพระราชบัญญัตินี้ หรือทำหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ ให้ตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรืออาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรืออาจารย์ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวคงดำรงตำแหน่งนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้จนครบกำหนดที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๘๔ สิทธิในการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการหรือพนักงานที่โอนมาตามมาตรา ๗๗ หรือเปลี่ยนสถานภาพตามมาตรา ๗๘ และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้างของส่วนราชการ มิให้เสียไปเพราะเหตุที่โอนมาหรือเปลี่ยนสถานภาพหรือไม่เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๘๖ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งกฎทบวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัว สามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ สมควรปรับปรุงการบริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๙ เป็นพิเศษ พฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๙ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐และ มีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๙ ก หน้า ๕๖-๘๖ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๘ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทรัสต์” หมายความว่า นิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์

“สัญญาก่อตั้งทรัสต์” หมายความว่า สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ก่อตั้งทรัสต์ โอนหรือก่อทรัพยสิทธิหรือสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ทรัสตี ด้วยความไว้วางใจให้ทรัสตีจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้รับประโยชน์ และให้หมายความรวมถึงหนังสือแสดงเจตนาก่อตั้งทรัสต์ในกรณีผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสตีเป็นบุคคลเดียวกันด้วย

“กองทรัสต์” หมายความว่า บรรดาทรัพย์สินที่กำหนดตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์ และให้หมายความรวมถึงบรรดาทรัพย์สิน ดอกผล หนี้สิน และความรับผิดที่เกิดขึ้นจากการจัดการตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์ หรือตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ ก.ล.ต.” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“สำนักงาน ก.ล.ต.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ทรัสต์อาจก่อตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกรรมในตลาดทุนตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การออกหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๒) การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(๓) ธุรกรรมอื่นใดที่เป็นการส่งเสริมหรือเอื้ออำนวยต่อตลาดทุน

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนดให้ทราบเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณาและการสั่งการในการอนุญาตและการให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการ ก.ล.ต. หรือสำนักงาน ก.ล.ต. และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การกำกับดูแลทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนดค่าธรรมเนียมสำหรับการขออนุญาต การอนุญาต หรือการประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ก.ล.ต. และปฏิบัติงานอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(๑) ออกประกาศหรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) รับค่าปรับที่เป็นโทษปรับทางปกครองและค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามพระราชบัญญัตินี้

ค่าปรับและค่าธรรมเนียมตาม (๒) ให้ตกเป็นของสำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดและการลงโทษบุคคลซึ่งกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

การเปิดเผยข้อมูลอื่นใดที่ได้รับเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

หมวด ๒
การก่อตั้งทรัสต์

ส่วนที่ ๑
สัญญาก่อตั้งทรัสต์

มาตรา ๑๑ ทรัสต์ย่อมก่อตั้งขึ้นเมื่อมีการทำสัญญาเป็นหนังสือ และผู้ก่อตั้งทรัสต์ได้โอนทรัพย์สินหรือก่อทรัพยสิทธิหรือสิทธิใด ๆ ที่จะให้เป็นกองทรัสต์แก่ทรัสตีแล้ว

ในกรณีการก่อตั้งทรัสต์โดยผู้ก่อตั้งทรัสต์เป็นบุคคลเดียวกันกับทรัสตี ทรัสต์ย่อมก่อตั้งขึ้นเมื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาก่อตั้งทรัสต์ยื่นต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ผู้ที่จะเป็นผู้ก่อตั้งทรัสต์ได้ต้องเป็นนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๒) ผู้จำหน่ายสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(๓) นิติบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓ สัญญาก่อตั้งทรัสต์จะกำหนดให้ผู้ก่อตั้งทรัสต์หรือทรัสตีเป็นผู้รับประโยชน์ด้วยมิได้ เว้นแต่มีบุคคลอื่นเป็นผู้รับประโยชน์รวมอยู่ด้วย และผู้รับประโยชน์ที่เป็นผู้ก่อตั้งทรัสต์หรือทรัสตีได้รับประโยชน์จากกองทรัสต์ไม่เกินสัดส่วนที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์ที่เป็นผู้ก่อตั้งทรัสต์หรือทรัสตีได้รับประโยชน์เกินสัดส่วนที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ประโยชน์ส่วนที่เกินนั้นตกเป็นของผู้รับประโยชน์รายอื่น

มาตรา ๑๔ สัญญาก่อตั้งทรัสต์หากมิได้มีรายการและข้อความอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ย่อมตกเป็นโมฆะ

(๑) ชื่อผู้ก่อตั้งทรัสต์และทรัสตี

(๒) ผู้รับประโยชน์ โดยการระบุชื่อ หรือคุณสมบัติ หรือลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้รับประโยชน์ก็ได้

(๓) วัตถุประสงค์ของทรัสต์

(๔) ทรัพย์สินที่จะให้เป็นกองทรัสต์

มาตรา ๑๕ สำนักงาน ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดรายการและข้อความที่ต้องมีในสัญญาก่อตั้งทรัสต์เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ ก็ได้

มาตรา ๑๖ การก่อตั้งทรัสต์ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นโมฆะ

(๑) การก่อตั้งทรัสต์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๒

(๒) การก่อตั้งทรัสต์ซึ่งผู้เป็นทรัสตีไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีตามพระราชบัญญัตินี้ หรือถูกพักการประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี หรือถูกสั่งห้ามมิให้ทำสัญญาก่อตั้งทรัสต์

มาตรา ๑๗ สัญญาก่อตั้งทรัสต์จะมีข้อกำหนดที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้มิได้ ข้อกำหนดของสัญญาก่อตั้งทรัสต์ที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นโมฆะ

ส่วนที่ ๒
ผลของการก่อตั้งทรัสต์

มาตรา ๑๘ เมื่อก่อตั้งทรัสต์ขึ้นแล้ว ให้ผู้ก่อตั้งทรัสต์ ทรัสตี และผู้รับประโยชน์มีสิทธิและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ก่อตั้งทรัสต์ย่อมมีสิทธิหรือหน้าที่เฉพาะเท่าที่กำหนดในสัญญาก่อตั้งทรัสต์

(๒) ทรัสตีมีสิทธิตามกฎหมายเหนือกองทรัสต์ในฐานะผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้มีสิทธิเหนือทรัพย์สิน และมีหน้าที่จัดการกองทรัสต์ตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์และพระราชบัญญัตินี้

(๓) ผู้รับประโยชน์ย่อมมีสิทธิได้รับประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดการกองทรัสต์ตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์และมีสิทธิอื่น ๆ ตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์และพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ก่อตั้งทรัสต์ ทรัสตี หรือผู้รับประโยชน์ตาย ล้มละลาย เลิกกิจการ หรือสิ้นสุดความเป็นบุคคลตามกฎหมาย หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทรัสตีย่อมไม่กระทบต่อทรัสต์ที่ได้ก่อตั้งขึ้นแล้ว เว้นแต่สัญญาก่อตั้งทรัสต์จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๓
การเปลี่ยนแปลงสัญญาก่อตั้งทรัสต์และทรัสตี

มาตรา ๒๐ การเปลี่ยนแปลงสัญญาก่อตั้งทรัสต์จะกระทำได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ ในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้ ผู้รับประโยชน์และทรัสตีอาจตกลงเปลี่ยนแปลงสัญญาก่อตั้งทรัสต์ได้แต่ต้องไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ในการก่อตั้งทรัสต์

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศรายการหรือข้อความเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๕ หากเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ของผู้รับประโยชน์และไม่เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ในการก่อตั้งทรัสต์ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ทรัสตีแก้ไขสัญญาก่อตั้งทรัสต์ให้ปรากฏรายการหรือข้อความตามที่ประกาศนั้นภายในระยะเวลาอันสมควร

ทรัสตีต้องดำเนินการให้มีการแก้ไขสัญญาก่อตั้งทรัสต์ตามคำสั่งในวรรคหนึ่งด้วยวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๐ หรือโดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๒๒ การเปลี่ยนแปลงทรัสตี ให้กระทำได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือเมื่อมีเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ทรัสตีลาออกจากการทำหน้าที่

(๒) ทรัสตีถูกพิทักษ์ทรัพย์ สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือสิ้นสภาพธนาคารพาณิชย์

(๓) ทรัสตีถูกถอดถอนจากการทำหน้าที่

(๔) คณะกรรมการ ก.ล.ต. สั่งพักการประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีเป็นการชั่วคราวหรือสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี

มาตรา ๒๓ ทรัสตีอาจลาออกหรือถูกถอดถอนจากการทำหน้าที่ได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ ในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้ การลาออกหรือการถอดถอนให้เป็นไปตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัสตีต้องแจ้งการลาออกเป็นหนังสือให้ผู้รับประโยชน์ทราบตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับประโยชน์

(๒) ผู้รับประโยชน์อาจถอดถอนทรัสตีได้ เมื่อปรากฏว่าทรัสตีมิได้จัดการทรัสต์ตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามวิธีการและเงื่อนไขที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ การแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่ ให้กระทำได้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ ในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้ การแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดให้มีทรัสตีรายเดียว หรือในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดให้มีทรัสตีหลายรายโดยกำหนดให้ทรัสตีแต่ละรายแยกกันจัดการกองทรัสต์ หากมีเหตุให้ต้องเปลี่ยนแปลงทรัสตีแต่ยังมิอาจแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่ได้และสัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้เป็นประการใด ให้การจัดการกองทรัสต์เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ทรัสตีลาออก ให้ทรัสตีรายเดิมทำหน้าที่ทรัสตีต่อไปจนกว่าทรัสตีรายใหม่จะมีสิทธิโดยสมบูรณ์เหนือกองทรัสต์

(๒) ในกรณีที่ทรัสตีเลิกกิจการ ชำระบัญชี ถูกระงับการดำเนินกิจการหรือล้มละลาย ให้ผู้ชำระบัญชี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือบุคคลอื่นใดที่มีอำนาจตามกฎหมายอื่นในทำนองเดียวกับบุคคลดังกล่าว แล้วแต่กรณี ดำเนินการเกี่ยวกับกองทรัสต์เท่าที่จำเป็นและสมควร จนกว่าทรัสตีรายใหม่จะมีสิทธิโดยสมบูรณ์เหนือกองทรัสต์

(๓) ในกรณีที่ทรัสตีถูกถอดถอนหรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. สั่งพักการประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีเป็นการชั่วคราวหรือเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี ให้ทรัสตีรายเดิมทำหน้าที่ทรัสตีต่อไปแต่เฉพาะการดูแลรักษาประโยชน์หรือการใช้สิทธิในกองทรัสต์เพื่อมิให้กองทรัสต์เสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ จนกว่าทรัสตีรายใหม่จะมีสิทธิโดยสมบูรณ์เหนือกองทรัสต์

มาตรา ๒๖ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทรัสตี ทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่ แล้วแต่กรณีต้องดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ทรัสตีรายใหม่มีสิทธิโดยสมบูรณ์เหนือกองทรัสต์ และเพื่อให้ทรัสตีรายใหม่ทราบเกี่ยวกับการจัดการกองทรัสต์ที่ผ่านมาและที่ต้องทำต่อไป ตลอดจนส่งมอบเอกสารหลักฐาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกองทรัสต์เพื่อให้ทรัสตีรายใหม่สามารถทำหน้าที่ต่อไปได้ ทั้งนี้ ในการส่งมอบดังกล่าว ให้ทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่ แล้วแต่กรณี ลงลายมือชื่อในหนังสือเพื่อรับรองความถูกต้องและครบถ้วนของสิ่งที่ส่งมอบให้ทรัสตีรายใหม่ และมอบหนังสือดังกล่าวให้ทรัสตีรายใหม่เก็บรักษาไว้

ให้ทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทรัสตีรายใหม่เข้าปฏิบัติหน้าที่

หากทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่มิได้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ทรัสตีรายใหม่ร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งให้ทรัสตีรายใหม่ได้มาซึ่งสิทธิเหนือกองทรัสต์ได้

ในกรณีที่ทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่มิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีความเสียหายเกิดขึ้นกับกองทรัสต์หรือผู้รับประโยชน์ ทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย ทั้งนี้ หากความเสียหายเกิดขึ้นกับกองทรัสต์และทรัสตีรายใหม่ยังไม่มีสิทธิโดยสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๗ ผู้รับประโยชน์อาจเรียกร้องค่าเสียหายจากทรัสตีรายเดิมหรือทรัสตีรายที่เหลืออยู่เพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ได้

มาตรา ๒๗ ให้ทรัสตีรายใหม่มีสิทธิและหน้าที่แทนทรัสตีรายเดิมหรือร่วมกับทรัสตีรายที่เหลืออยู่แล้วแต่กรณี รวมทั้งเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความในคดีหรือเป็นฝ่ายที่ต้องผูกพันตามคำพิพากษา เมื่อทรัสตีรายใหม่มีสิทธิโดยสมบูรณ์เหนือกองทรัสต์

มาตรา ๒๘ ให้ทรัสตีรายใหม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้บุคคลภายนอกที่ตนทราบว่าเป็นคู่สัญญากับทรัสตีรายเดิมหรือกับทรัสตีรายที่เหลืออยู่ ว่าตนได้เข้าสวมสิทธิและหน้าที่แทนทรัสตีรายเดิมหรือร่วมกับทรัสตีรายที่เหลืออยู่

ในกรณีที่ทรัสตีรายใหม่มิได้แจ้งตามวรรคหนึ่ง หากมีความเสียหายเกิดขึ้นทรัสตีรายใหม่ต้องรับผิดต่อทรัพย์สินในกองทรัสต์หรือต่อบุคคลภายนอก แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีเหตุให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทรัสตีแต่มิอาจแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่เพราะมีเหตุอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องขอต่อศาลให้มีการแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่ ถ้ามิอาจแต่งตั้งได้ให้ศาลมีคำสั่งเลิกทรัสต์ ทั้งนี้ ให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใดเข้าจัดการกองทรัสต์ให้เป็นไปตามมาตรา ๕๒ โดยได้รับค่าตอบแทนตามที่ศาลกำหนดได้

การอุทธรณ์คำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อศาลฎีกา

หมวด ๓
สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดของทรัสตี

มาตรา ๓๐ ทรัสตีมีหน้าที่จัดการกองทรัสต์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังเยี่ยงผู้มีวิชาชีพ รวมทั้งด้วยความชำนาญ โดยปฏิบัติต่อผู้รับประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับประโยชน์

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของทรัสตีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดรายละเอียดของการทำหน้าที่ดังกล่าวได้

สัญญาก่อตั้งทรัสต์จะมีข้อความยกเว้นความรับผิดในกรณีที่ทรัสตีไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง โดยเจตนา โดยไม่สุจริต หรือโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงมิได้

มาตรา ๓๑ ในการจัดการกองทรัสต์ ห้ามมิให้ทรัสตีกระทำการใดอันเป็นการขัดแย้งกับประโยชน์ของกองทรัสต์ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทรัสตีเองหรือประโยชน์ของผู้อื่น เว้นแต่เป็นการเรียกค่าตอบแทนในการทำหน้าที่เป็นทรัสตี หรือทรัสตีแสดงให้เห็นได้ว่าได้จัดการกองทรัสต์ในลักษณะที่เป็นธรรมและได้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ผู้รับประโยชน์ทราบก่อนอย่างเพียงพอแล้ว โดยผู้รับประโยชน์ที่ได้ทราบข้อมูลดังกล่าวมิได้แสดงการคัดค้าน ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลและการคัดค้านดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ ห้ามทรัสตีนำหนี้ที่ตนเป็นลูกหนี้บุคคลภายนอกอันมิได้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นทรัสตีไปหักกลบลบหนี้กับหนี้ที่บุคคลภายนอกเป็นลูกหนี้ทรัสตีอันสืบเนื่องมาจากการจัดการกองทรัสต์

ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้การกระทำเช่นนั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ทรัสตีเข้าทำนิติกรรมหรือทำธุรกรรมต่าง ๆ กับบุคคลภายนอกให้ทรัสตีแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้บุคคลภายนอกทราบว่าเป็นการกระทำในฐานะทรัสตี และต้องระบุในเอกสารหลักฐานของนิติกรรมหรือธุรกรรมนั้นให้ชัดแจ้งว่าเป็นการกระทำในฐานะทรัสตี

มาตรา ๓๔ ให้ทรัสตีจัดทำบัญชีทรัพย์สินของกองทรัสต์แยกต่างหากจากบัญชีอื่น ๆ ของทรัสตี ในกรณีที่ทรัสตีจัดการกองทรัสต์หลายกอง ทรัสตีต้องจัดทำบัญชีทรัพย์สินของกองทรัสต์แต่ละกองแยกต่างหากออกจากกัน ทั้งนี้ โดยต้องบันทึกบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันด้วย

ในการจัดการกองทรัสต์ ทรัสตีต้องแยกกองทรัสต์ไว้ต่างหากจากทรัพย์สินที่เป็นส่วนตัวของทรัสตีและทรัพย์สินอื่นที่ทรัสตีครอบครองอยู่ และในกรณีที่ทรัสตีจัดการกองทรัสต์หลายกอง ทรัสตีต้องแยกกองทรัสต์แต่ละกองออกจากกันด้วย

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ทรัสตีมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ จนเป็นเหตุให้กองทรัสต์ปะปนอยู่กับทรัพย์สินที่เป็นส่วนตัวของทรัสตีจนมิอาจแยกได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นของกองทรัสต์และทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เป็นส่วนตัวของทรัสตีเอง ให้สันนิษฐานว่า

(๑) ทรัพย์สินที่ปะปนกันอยู่นั้นเป็นของกองทรัสต์

(๒) ความเสียหายและหนี้ที่เกิดจากการจัดการทรัพย์สินที่ปะปนกันอยู่นั้นเป็นความเสียหายและหนี้ที่เป็นส่วนตัวของทรัสตี

(๓) ผลประโยชน์ที่เกิดจากการจัดการทรัพย์สินที่ปะปนกันอยู่นั้นเป็นของกองทรัสต์

ทรัพย์สินที่ปะปนกันอยู่ตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สินที่ถูกเปลี่ยนรูปหรือถูกเปลี่ยนสภาพไปจากทรัพย์สินที่ปะปนกันอยู่นั้นด้วย

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ทรัสตีมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ จนเป็นเหตุให้กองทรัสต์แต่ละกองปะปนกันจนมิอาจแยกได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นของกองทรัสต์ใด ให้สันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้น รวมทั้งทรัพย์สินที่ถูกเปลี่ยนรูปหรือถูกเปลี่ยนสภาพไปจากทรัพย์สินนั้นและประโยชน์ใด ๆ หรือหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพย์สินดังกล่าว เป็นของกองทรัสต์แต่ละกองตามสัดส่วนของทรัพย์สินที่นำมาเป็นต้นทุนที่ปะปนกัน

มาตรา ๓๗ การจัดการกองทรัสต์เป็นเรื่องเฉพาะตัวของทรัสตี ทรัสตีจะมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการกองทรัสต์มิได้ เว้นแต่

(๑) สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๒) การทำธุรกรรมที่มิใช่เรื่องที่ต้องทำเฉพาะตัวและไม่จำเป็นต้องใช้วิชาชีพเยี่ยงทรัสตี

(๓) การทำธุรกรรมที่โดยทั่วไปผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินซึ่งมีทรัพย์สินและวัตถุประสงค์ของการจัดการในลักษณะทำนองเดียวกันกับกองทรัสต์ จะพึงกระทำในการมอบหมายให้บุคคลอื่นจัดการแทน

(๔) กรณีอื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดให้มอบหมายให้บุคคลอื่นจัดการแทน

ในกรณีที่ทรัสตีฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้การที่ทำไปนั้นผูกพันทรัสตีเป็นการส่วนตัว ไม่ผูกพันกองทรัสต์

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ทรัสตีมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการกองทรัสต์โดยชอบตามมาตรา ๓๗ ทรัสตีต้องเลือกผู้รับมอบหมายด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง รวมทั้งต้องกำกับและตรวจสอบการจัดการแทนอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติของทรัสตีในกรณีดังกล่าวได้

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งทรัสตีหลายราย ทรัสตีต้องจัดการกองทรัสต์ร่วมกัน เว้นแต่สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดหน้าที่ของทรัสตีแต่ละรายไว้เป็นการเฉพาะ

ในการจัดการกองทรัสต์ร่วมกันของทรัสตี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่กองทรัสต์เป็นทรัพย์สินที่มีหลักฐานแสดงสิทธิ ต้องดำเนินการให้ปรากฏชื่อทรัสตีทุกรายเป็นผู้มีทรัพยสิทธิ หรือสิทธิใด ๆ ร่วมกันในหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินนั้น

(๒) หากต้องมีมติ ต้องได้มติเอกฉันท์ เว้นแต่สัญญาก่อตั้งทรัสต์จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การจัดการกองทรัสต์ที่ไม่เป็นไปตามมติใน (๒) หากเป็นการทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอกหรือมีความรับผิดต่อบุคคลภายนอก ให้การที่ทำไปนั้นผูกพันทรัสตีที่ทำการดังกล่าวเป็นการส่วนตัว ไม่ผูกพันกองทรัสต์

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทรัสตี หากทรัสตีรายใหม่พบว่าก่อนที่ทรัสตีรายใหม่เข้ารับหน้าที่ มีการจัดการกองทรัสต์ที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้จนเป็นเหตุให้กองทรัสต์เสียหาย ให้ทรัสตีรายใหม่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เรียกร้องค่าเสียหายจากทรัสตีรายที่ต้องรับผิด

(๒) ติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากบุคคลภายนอก ไม่ว่าบุคคลนั้นจะได้ทรัพย์สินมาโดยตรงจากทรัสตีรายเดิมหรือไม่ และไม่ว่าทรัพย์สินในกองทรัสต์จะถูกเปลี่ยนรูปหรือถูกเปลี่ยนสภาพไปเป็นทรัพย์สินอย่างอื่นก็ตาม เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะได้มาโดยสุจริต เสียค่าตอบแทนและไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าทรัพย์สินนั้นได้มาจากการจัดการกองทรัสต์โดยมิชอบ

มาตรา ๔๑ ในการจัดการกองทรัสต์และการมอบหมายให้ผู้อื่นจัดการกองทรัสต์โดยชอบตามมาตรา ๓๗ หากมีค่าใช้จ่ายหรือทรัสตีต้องชำระเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้กับบุคคลภายนอกด้วยเงินหรือทรัพย์สินที่เป็นส่วนตัวของทรัสตีเองโดยชอบตามความจำเป็นอันสมควร ให้ทรัสตีมีสิทธิได้รับเงินหรือทรัพย์สินคืนจากกองทรัสต์ได้ เว้นแต่สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดไว้ให้การชำระเงินหรือทรัพย์สินอื่นนั้นเป็นภาระของทรัสตี

สิทธิที่จะได้รับเงินหรือทรัพย์สินคืนตามวรรคหนึ่ง ย่อมเป็นบุริมสิทธิที่ทรัสตีมีอยู่ก่อนผู้รับประโยชน์และบุคคลภายนอกที่มีทรัพยสิทธิหรือสิทธิใด ๆ เหนือกองทรัสต์ และเป็นสิทธิที่อาจบังคับได้ในทันทีโดยไม่จำต้องรอให้มีการเลิกทรัสต์ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินในกองทรัสต์เพื่อให้มีเงินหรือทรัพย์สินคืนแก่ทรัสตี ให้ทรัสตีมีอำนาจดำเนินการดังกล่าวได้แต่ต้องกระทำโดยสุจริต

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองทรัพย์สินในกองทรัสต์ คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้ทรัสตีปฏิบัติเกี่ยวกับการชำระเงินหรือทรัพย์สินอื่นที่เป็นส่วนตัวของทรัสตีให้กับบุคคลภายนอกตามวรรคหนึ่ง หรือการใช้สิทธิของทรัสตีตามวรรคสองก็ได้

มาตรา ๔๒ ห้ามมิให้ทรัสตีใช้สิทธิตามมาตรา ๔๑ จนกว่าทรัสตีจะได้ชำระหนี้ที่มีอยู่ต่อกองทรัสต์จนครบถ้วนแล้ว เว้นแต่เป็นหนี้ที่อาจหักกลบลบหนี้กันได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ทรัสตีจัดการกองทรัสต์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ ทรัสตีต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่กองทรัสต์

ในกรณีที่มีความจำเป็นและมีเหตุผลอันสมควรเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ ทรัสตีอาจขอความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ก่อนที่จะจัดการกองทรัสต์เป็นอย่างอื่นให้ต่างไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ได้ และหากทรัสตีได้จัดการตามที่ได้รับความเห็นชอบนั้นด้วยความสุจริตและเพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของกองทรัสต์แล้ว ทรัสตีไม่จำต้องรับผิดตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่เป็นการจัดการกองทรัสต์ร่วมกันของทรัสตีหลายรายตามมาตรา ๓๙ ให้ทรัสตีทุกรายรับผิดตามวรรคหนึ่งอย่างลูกหนี้ร่วม โดยความรับผิดระหว่างทรัสตีด้วยกันเองมิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ แต่ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างกันของทรัสตีนั้นเองและไม่ว่าจะตกลงกันไว้เช่นใด ทรัสตีรายที่พิสูจน์ได้ว่าตนได้คัดค้านหรือถูกกลฉ้อฉลในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ ไม่จำต้องรับผิดต่อทรัสตีรายอื่น

หมวด ๔
สิทธิของผู้รับประโยชน์และความคุ้มครอง

มาตรา ๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๓ วรรคสอง ผู้รับประโยชน์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้ทรัสตีปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ ในกรณีที่ทรัสตีจัดการกองทรัสต์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ทรัสตีจัดการกองทรัสต์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นผลให้ทรัพย์สินในกองทรัสต์ถูกจำหน่ายจ่ายโอนไปยังบุคคลภายนอก ผู้รับประโยชน์มีสิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากบุคคลนั้นเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ได้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะได้ทรัพย์สินมาโดยตรงจากทรัสตีหรือไม่ และไม่ว่าทรัพย์สินในกองทรัสต์จะถูกเปลี่ยนรูปหรือเปลี่ยนสภาพไปเป็นทรัพย์สินอย่างอื่นก็ตาม เว้นแต่เป็นการได้มาโดยสุจริต เสียค่าตอบแทน และไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าทรัพย์สินนั้นได้มาจากการจัดการกองทรัสต์โดยมิชอบ

บรรดาค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ผู้รับประโยชน์มีสิทธิเรียกคืนจากกองทรัสต์ได้เท่าที่จ่ายจริงตามที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๔๕ บุคคลใดรับโอนทรัพย์สินในกองทรัสต์หรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อสนับสนุนหรือช่วยเหลือให้มีการโอนทรัพย์สินในกองทรัสต์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าทรัสตีทำการโอนทรัพย์สินในกองทรัสต์ไม่เป็นไปตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ หากการโอนเช่นนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัสต์ บุคคลนั้นต้องรับผิดร่วมกับทรัสตีตามมาตรา ๔๔ อย่างลูกหนี้ร่วม โดยผู้รับประโยชน์มีสิทธิเรียกให้บุคคลดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ และให้นำความในมาตรา ๔๔ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ความรับผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดให้บุคคลนั้นรับผิดเป็นจำนวนตามที่ศาลเห็นสมควรได้โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ในการมีส่วนร่วมของบุคคลนั้นในการก่อให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัสต์

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์แจ้งให้ทรัสตีรายใหม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๐ ภายในระยะเวลาอันสมควรแล้ว แต่ทรัสตีรายใหม่ยังมิได้ปฏิบัติหน้าที่ภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้รับประโยชน์มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากทรัสตีรายที่ต้องรับผิด หรือใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืนจากบุคคลภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ได้ และให้นำความในมาตรา ๔๔ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ผู้รับประโยชน์แต่ละรายมีสิทธิตรวจดูและขอคัดสำเนาบัญชีของกองทรัสต์หรือเอกสารอื่นตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนดได้ในเวลาทำการของทรัสตี

ทรัสตีอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการคัดสำเนาเอกสารตามวรรคหนึ่งได้เท่าที่จำเป็น และใช้จ่ายไปจริงแต่ไม่เกินอัตราที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้รับประโยชน์มีสิทธิได้รับประโยชน์ส่วนเกินตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง หรือมีสิทธิได้รับทรัพย์สินคงเหลือจากการที่ทรัสต์สิ้นสุดลงตามมาตรา ๕๓ วรรคสาม หากสัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ผู้รับประโยชน์แต่ละรายมีสิทธิได้รับประโยชน์หรือทรัพย์สินดังกล่าวตามสัดส่วนแห่งผลประโยชน์ที่ผู้รับประโยชน์รายนั้นพึงได้รับจากการจัดการกองทรัสต์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่มีผู้รับประโยชน์หลายราย หากสัญญาก่อตั้งทรัสต์มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การใช้สิทธิของผู้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงสัญญาก่อตั้งทรัสต์ตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ การถอดถอนทรัสตีตามมาตรา ๒๓ (๒) การแต่งตั้งทรัสตีรายใหม่ตามมาตรา ๒๔ หรือการร้องขอให้เลิกทรัสต์ตาม

มาตรา ๕๑ (๒) จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้รับประโยชน์ซึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์จากกองทรัสต์รวมกันไม่น้อยกว่าสามในสี่ของประโยชน์ในกองทรัสต์ทั้งหมด

(๒) การเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์ตามมาตรา ๒๖ วรรคสี่ การเรียกร้องให้ทรัสตีปฏิบัติตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้ หรือการเรียกร้องค่าเสียหายเพื่อประโยชน์ของกองทรัสต์หรือการติดตามเอาทรัพย์สินในกองทรัสต์คืนตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ ผู้รับประโยชน์รายใดรายหนึ่งจะใช้สิทธิดังกล่าวโดยลำพังก็ได้

มาตรา ๕๐ กองทรัสต์เป็นทรัพย์สินที่มิอาจนำมาชำระหนี้ส่วนตัวของทรัสตีได้

ในกรณีที่ทรัสตีล้มละลายเนื่องจากหนี้ส่วนตัว หรือเมื่อความเป็นนิติบุคคลของทรัสตีสิ้นสุดลง มิให้นำกองทรัสต์มารวมเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายหรือในการชำระบัญชี แล้วแต่กรณี

หมวด ๕
ความระงับสิ้นไปของทรัสต์

มาตรา ๕๑ ทรัสต์ย่อมสิ้นสุดลงตามที่กำหนดในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ และในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของสัญญาก่อตั้งทรัสต์ครบถ้วนแล้ว

(๒) เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เลิกทรัสต์ตามเหตุในมาตรา ๒๙ หรือเหตุอื่นตามที่ทรัสตีหรือผู้รับประโยชน์ร้องขอ

(๓) เมื่อปรากฏว่าเหลือทรัสตีเป็นผู้รับประโยชน์เพียงฝ่ายเดียว

(๔) เมื่อปรากฏเหตุที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทรัสตีตามมาตรา ๒๒ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แต่สัญญาก่อตั้งทรัสต์กำหนดไว้มิให้มีการเปลี่ยนแปลงทรัสตี

มาตรา ๕๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๙ เมื่อทรัสต์สิ้นสุดลง ให้ทรัสตีทำหน้าที่ต่อไปเพื่อรวบรวม จำหน่าย และจัดสรรทรัพย์สินให้เป็นไปตามมาตรา ๕๓ เว้นแต่เป็นกรณีที่ทรัสต์สิ้นสุดลงเนื่องจากทรัสตีเลิกกิจการ ชำระบัญชี หรือล้มละลาย ให้ผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณี เป็นผู้รวบรวม จำหน่าย หรือจัดสรรทรัพย์สินจนเสร็จสิ้น

มาตรา ๕๓ การชำระสะสางหนี้สินและค่าใช้จ่ายเมื่อทรัสต์สิ้นสุดลง ให้เป็นไปตามลำดับดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรวบรวม จำหน่าย และจัดสรรทรัพย์สิน

(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากรที่ต้องชำระและที่ค้างชำระ

(๓) ค่าตอบแทนของบุคคลตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๕๒ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องมาจากการจัดการกองทรัสต์ที่ทรัสตีมีสิทธิเรียกเอาจากกองทรัสต์ได้โดยชอบ และค่าตอบแทนทรัสตี

(๔) หนี้อย่างอื่น

ในกรณีที่กองทรัสต์มีไม่เพียงพอที่จะจัดสรรให้เป็นค่าใช้จ่ายหรือชำระหนี้ในลำดับใด ให้จัดสรรให้เป็นค่าใช้จ่ายหรือชำระหนี้ในลำดับนั้นโดยวิธีการเฉลี่ยตามสัดส่วนของมูลหนี้

เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากกองทรัสต์มีทรัพย์สินคงเหลือ ให้จัดสรรให้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ในสัญญาก่อตั้งทรัสต์ ในกรณีที่สัญญาก่อตั้งทรัสต์ มิได้กำหนดไว้ให้บรรดาทรัพย์สินและสิทธิต่าง ๆ ที่คงเหลือตกแก่ผู้รับประโยชน์

ให้นำความในมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับกับการนำกองทรัสต์มาชำระหนี้ให้กับทรัสตีตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ในการรวบรวม จำหน่าย หรือจัดสรรทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง สำนักงาน ก.ล.ต. อาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้ปฏิบัติก็ได้

หมวด ๖
การกำกับดูแลทรัสตี

ส่วนที่ ๑
การอนุญาต

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ก.ล.ต.

มาตรา ๕๕ ผู้ที่อาจยื่นคำขออนุญาตประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีต่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้ต้องเป็น

(๑) ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์

(๒) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(๓) นิติบุคคลอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ผู้ยื่นขออนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องมีฐานะทางการเงิน ระบบงาน และคุณสมบัติ รวมทั้งต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ให้สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตีต่อสาธารณชน

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือหรือความไว้วางใจในระบบของการประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขที่ทรัสตีต้องปฏิบัติในการเป็นทรัสตีได้

ในกรณีที่สภาพการณ์ที่ก่อให้เกิดความจำเป็นตามวรรคหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการ ก.ล.ต. อาจแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้แล้วนั้นก็ได้

ส่วนที่ ๒
การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

มาตรา ๕๗ ให้ทรัสตีจัดให้มีระบบงานอย่างเหมาะสมในการจัดการกองทรัสต์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แยกกองทรัสต์ออกจากทรัพย์สินส่วนตัวของทรัสตี

(๒) จัดการกองทรัสต์ให้เป็นไปตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์และพระราชบัญญัตินี้

(๓) บันทึกกรรมสิทธิ์หรือสิทธิเหนือทรัพย์สินในกองทรัสต์ รายได้ รายจ่ายและหนี้สินของกองทรัสต์ ตลอดจนบัญชีที่เกี่ยวข้องกับกองทรัสต์

(๔) ดูแลและติดตามสิทธิประโยชน์ของกองทรัสต์

(๕) จัดสรรสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้รับประโยชน์

(๖) ควบคุม ตรวจสอบ และป้องกันมิให้มีการจัดการกองทรัสต์ไม่เป็นไปตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์และพระราชบัญญัตินี้ และมิให้มีการทุจริตในการจัดการกองทรัสต์

(๗) ระบบงานอื่นใดที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ เพื่อให้การจัดการกองทรัสต์เป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้รับประโยชน์หรือเพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกที่ทำนิติกรรมกับทรัสตี ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการกระทำตามอำนาจหน้าที่ของทรัสตี การดำรงฐานะทางการเงิน การทำประกันภัยสำหรับความรับผิดที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี และการจัดส่งรายงานหรือเอกสารต่าง ๆ ต่อสำนักงาน ก.ล.ต.

มาตรา ๕๙ ให้ทรัสตีจัดทำงบการเงินของกองทรัสต์แยกต่างหากจากงบการเงินของทรัสตี โดยให้คำนึงถึงมาตรฐานที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชีด้วย

งบการเงินที่จัดทำตามวรรคหนึ่งต้องมีการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. และผู้สอบบัญชีดังกล่าวต้องมิใช่กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของทรัสตีนั้น

งบการเงินตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อสำนักงาน ก.ล.ต. และสำนักงาน ก.ล.ต. อาจเปิดเผยหรือสั่งให้ทรัสตีเปิดเผยต่อสาธารณชนตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศกำหนดก็ได้

ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจที่จะประกาศกำหนดกรณีอันสมควรที่ไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำงบการเงินตามวรรคหนึ่งได้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขที่ทรัสตีต้องปฏิบัติสำหรับการไม่ดำเนินการดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๖๐ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีคำสั่งตามที่เห็นสมควรให้ทรัสตีกระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ ภายในเวลาที่กำหนด เพื่อป้องกันความเสียหายหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับกองทรัสต์หรือสาธารณชน ในกรณีที่ทรัสตี กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลที่ทรัสตีมอบหมายให้ทำการแทนทรัสตี กระทำการหรือก่อให้เกิดการกระทำดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ของทรัสตีตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์หรือพระราชบัญญัตินี้

(๒) จัดการกองทรัสต์ไปในลักษณะที่ไม่เหมาะสมหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทรัสต์

(๓) ไม่ส่งรายงานหรือเอกสารที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๘

(๔) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๕๖

มาตรา ๖๑ เพื่อมิให้มีข้อติดขัดตามกฎหมายอื่นเมื่อมีการนำทรัสต์มาใช้ในการดำเนินธุรกรรมในตลาดทุน ให้มีการถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ทรัสตีได้จัดทำบัญชีทรัพย์สินและแยกทรัพย์สินในกองทรัสต์ไว้อย่างถูกต้องตามมาตรา ๓๔ มิให้ผู้กำกับดูแลตามกฎหมายที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายอื่นที่กำหนดเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง นำทรัพย์สินในกองทรัสต์มาพิจารณาหรือคำนวณรวมกับทรัพย์สินที่เป็นส่วนตัวของทรัสตี ในการพิจารณาหน้าที่หรือการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวของทรัสตี

(๒) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดใน (๑) ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของผู้กำกับดูแลตามกฎหมายดังกล่าวออกกฎกระทรวงกำหนดการพิจารณาหรือคำนวณทรัพย์สินในกองทรัสต์รวมเป็นทรัพย์สินของผู้รับประโยชน์เพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายนั้นกำหนดได้

หมวด ๗
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของทรัสตี หรือสถานที่ซึ่งรวบรวมหรือประมวลข้อมูลของทรัสตี ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจทรัสตี รวมทั้งเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

(๒) เข้าไปในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานที่อาจเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ค้นสถานที่ใดๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๔) อายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือการดำเนินคดี

(๕) สั่งให้ทรัสตี บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของทรัสตีหรือบุคคลที่ทรัสตีมอบหมายให้ดำเนินกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแทน รวมทั้งกรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง และผู้สอบบัญชีของทรัสตีมาให้ถ้อยคำ หรือส่งหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสาร ดวงตราหรือหลักฐานอื่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของทรัสตี

(๖) สั่งให้บุคคลใดๆ ซึ่งมีส่วนรู้เห็นการกระทำหรือข้อเท็จจริงใดๆ ที่เกี่ยวข้องและจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่มาให้ถ้อยคำ หรือส่งหรือแสดงสมุดบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) หรือ (๒) หรือทำการค้นตาม (๓) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) หรือ (๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการข่มขู่หรือเป็นการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและในกรณีตาม (๓) ต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ให้ดำเนินการค้น ยึด หรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้นและจะเริ่มการค้นในเวลากลางคืนมิได้ เว้นแต่เป็นเวลาทำการของสถานที่นั้น

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ดำเนินการตรวจสอบ และสำหรับการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๖) ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. ก่อน รวมทั้งต้องกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้บุคคลดังกล่าวสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่สั่งตาม (๕) หรือ (๖) ได้

มาตรา ๖๓ หากจำเป็นต้องได้มาซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว และให้ถือว่าข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ได้มานั้นใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๖๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ อายุความ และคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด

ส่วนที่ ๑
โทษทางปกครอง

มาตรา ๖๗ โทษทางปกครอง มีดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ปรับทางปกครอง

(๓) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน

(๔) จำกัดการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) พักการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยอาจสั่งพักการเป็นทรัสตีเฉพาะสัญญาก่อตั้งทรัสต์ใดหรือทุกสัญญาก็ได้

(๖) เพิกถอนการอนุญาต

มาตรา ๖๘ ในการลงโทษปรับทางปกครอง จำนวนค่าปรับทางปกครองต้องไม่เกินหนึ่งล้านบาทในแต่ละกรรม

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจลงโทษทางปกครอง

(๑) สำนักงาน ก.ล.ต. สำหรับโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ (๑) หรือ (๒)

(๒) คณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครองตามมาตรา ๗๒ สำหรับโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๓) คณะกรรมการ ก.ล.ต. สำหรับโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖)

ในการสั่งลงโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ ผู้มีอำนาจลงโทษจะลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้ และมีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกลงโทษกระทำการหรืองดเว้นกระทำการเพื่อแก้ไขหรือป้องกันมิให้เกิดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์ คำสั่ง หรือเงื่อนไขที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ซ้ำอีกได้

มาตรา ๗๐ ทรัสตีใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องรับโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗

(๑) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมหรือชำระค่าธรรมเนียมไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดในมาตรา ๘ (๒)

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่ง เงื่อนไข วิธีการ หรือรายละเอียดที่กำหนดตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม มาตรา ๕๓ วรรคห้า มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ วรรคสามหรือวรรคสี่ หรือมาตรา ๖๐

(๓) ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้รับประโยชน์ในการตรวจดูบัญชีของกองทรัสต์ตามมาตรา ๔๗

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่ทรัสตีกระทำความผิดตามมาตรา ๗๐ ให้กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของทรัสตีนั้นรับโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของทรัสตีนั้น

มาตรา ๗๒ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครองคณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยในแต่ละคณะให้ประกอบด้วยบุคคลซึ่งคณะกรรมการ ก.ล.ต. แต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน

คุณสมบัติและวิธีการแต่งตั้งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีโทษทางปกครอง และให้มีอำนาจพิจารณาในเบื้องต้นเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าประเภทของโทษทางปกครองที่ผู้ถูกกล่าวหาควรจะได้รับอยู่ในอำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. ให้สำนักงาน ก.ล.ต. เป็นผู้พิจารณาโทษในเรื่องนั้น

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าประเภทของโทษทางปกครองที่ผู้ถูกกล่าวหาควรจะได้รับอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครองหรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. ให้สำนักงาน ก.ล.ต. เสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครองหรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาโทษในเรื่องนั้น

มาตรา ๗๔ ในการสั่งลงโทษทางปกครอง ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำ ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น ตลอดจนความหนักเบาของโทษที่จะใช้กับผู้ถูกลงโทษ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๕ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง การพิจารณาและการมีคำสั่งลงโทษทางปกครอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา ๗๖ ทรัสตี กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของทรัสตี มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของสำนักงาน ก.ล.ต. หรือคณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครองต่อคณะกรรมการ ก.ล.ต. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

การพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษทางปกครองของสำนักงาน ก.ล.ต. หรือคณะกรรมการพิจารณาโทษทางปกครอง

การโต้แย้งคำสั่งลงโทษหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการ ก.ล.ต. ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ส่วนที่ ๒

โทษทางอาญา

มาตรา ๗๗ ผู้ใดประกอบธุรกิจในลักษณะเป็นทรัสตีโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๗๘ ผู้ใดไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี ใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อหรือคำโฆษณาในธุรกิจว่าเป็นทรัสตี หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะเลิกใช้ ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีสิทธิที่จะใช้ชื่อหรือคำดังกล่าวได้ตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งลงโทษทางปกครองตามมาตรา ๖๗ (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

มาตรา ๘๐ ผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในการตรวจสอบหรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งเป็นทรัสตี กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานของทรัสตีนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๘๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๒ เพื่อเป็นหลักฐาน

ในการอายัดหรือรักษาสิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดๆ อันพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อายัดหรือรักษาไว้ หรือสั่งให้ส่งเพื่อเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา ๖๒ ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นส่งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๕๙ ผู้ใดทำรายงานเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการกองทรัสต์ กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทรัสต์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการกองทรัสต์ กระทำโดยทุจริตเอาทรัพย์สินในกองทรัสต์ไปไม่ว่าเพื่อตนเองหรือบุคคลที่สาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการกองทรัสต์ ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ต่อทรัพย์สินในกองทรัสต์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการกองทรัสต์ กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการกองทรัสต์

(๒) ลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชีหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการกองทรัสต์

(๓) ทำบัญชีหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการกองทรัสต์ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง หรือ

(๔) รับรองเป็นหลักฐานถึงความถูกต้องและครบถ้วนในหนังสือตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง อันเป็นความเท็จ

ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำตามวรรคหนึ่งเพื่อลวงให้ทรัสตีหรือผู้รับประโยชน์ขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดก่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยการใช้ บังคับ ขู่เข็ญ จ้างวาน ยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีอื่นใด ผู้นั้นเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ไม่ว่าก่อนหรือขณะกระทำความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้น ผู้นั้นเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ

มาตรา ๙๑ ในการสอบบัญชีของทรัสตี ไม่ว่าการสอบบัญชีนั้นจะกระทำในฐานะเป็นผู้สอบบัญชีของทรัสตีหรือในฐานะอื่นซึ่งทรัสตียินยอมให้สอบบัญชี ถ้าผู้สอบบัญชีพบพฤติการณ์อันควรสงสัยว่ากรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือตัวแทนของทรัสตี หรือบุคคลใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการกองทรัสต์ ได้กระทำความผิดตามมาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๘ ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำความผิดที่พบให้สำนักงาน ก.ล.ต. ทราบ

ผู้สอบบัญชีผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดล่วงรู้กิจการของบุคคลอื่นเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่เป็นความลับ หรือตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับกับการเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามอำนาจหรือหน้าที่

(๒) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๓) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของผู้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี

(๕) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นทรัสตี

(๖) การเปิดเผยแก่ทางการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศตามที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต.

(๗) การเปิดเผยเมื่อได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นหรือจากบุคคลผู้มีอำนาจเปิดเผย

ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลใดจากการเปิดเผยตามวรรคสอง (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่เป็นความลับ หรือตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยต่อบุคคลอื่น ต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามวรรคสอง

ส่วนที่ ๓
อายุความและคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิด

มาตรา ๙๓ ความผิดตามหมวดนี้ที่มีโทษทางปกครอง หากมิได้มีการลงโทษทางปกครองภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิด หรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๙๔ ความผิดตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๔ และมาตรา ๙๑ วรรคสอง ซึ่งไม่มีผลเสียหายร้ายแรงต่อกองทรัสต์ หรือในกรณีที่ผู้รับประโยชน์ได้รับความเสียหายด้วยแต่ผู้กระทำผิดได้แก้ไขเยียวยาความเสียหายจนเป็นที่พอใจแก่ผู้รับประโยชน์แล้ว ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดกำหนดแล้ว ให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องในกรณีแห่งความผิดนั้นเป็นอันระงับไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการระดมทุนเพื่อดำเนินธุรกรรมในตลาดทุนของประเทศไทย ยังมีรูปแบบและวิธีการที่จำกัดทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตลาดทุน สมควรนำหลักกฎหมายเรื่องทรัสต์มาประยุกต์ใช้กับการระดมทุนในตลาดทุน เพื่อเป็นเครื่องมืออีกประการหนึ่งที่จะทำให้ธุรกรรมในตลาดทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขข้อติดขัดบางประการในการระดมทุนได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติเพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๙ ก หน้า ๑๖-๔๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้ใช้บังคับเมื่อกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) ธนาคารพาณิชย์

(๒) บริษัทเงินทุน

(๓) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

(๔) นิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“กองทุนการเงินระหว่างประเทศ” หมายความว่า กองทุนการเงินระหว่างประเทศตามข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“รองผู้ว่าการ” หมายความว่า รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างธนาคารแห่งประเทศไทย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกหมวด ๒ การจัดตั้ง ทุน และเงินสำรอง มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๕ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๒

การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

มาตรา ๕ ให้มีธนาคารกลางเรียกว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทย” เรียกโดยย่อว่า “ธปท.”

ให้ ธปท. เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้ ธปท. มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และจะตั้งสาขา หรือสำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้ และเมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้วจะตั้งสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้นนอกราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๗ ธปท. มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

การดำเนินภารกิจตามวรรคหนึ่งต้องคำนึงถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลด้วย

มาตรา ๘ ให้ ธปท. มีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ เพื่อบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

(๒) การกำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน

(๓) การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.

(๔) การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

(๕) การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

(๖) การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

(๗) การกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

(๘) การบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(๙) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(๑๐) การปฏิบัติการตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

(๑๑) การกระทำการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ ธปท.

ในการนี้ ธปท. อาจถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือทรัพยสิทธิต่าง ๆ ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องใด ๆ หรือก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๙ ห้าม ธปท. กระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบการค้าหรือมีส่วนได้เสียโดยตรงในกิจการพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมหรือดำเนินการอื่นใดเพื่อหากำไรกับประชาชนโดยตรง แต่ ธปท. อาจได้มาซึ่งส่วนได้เสียอันเนื่องมาจากการบังคับตามสิทธิเรียกร้องของ ธปท.

(๒) ซื้อหรือมีหุ้นในสถาบันการเงินหรือบริษัทใด เว้นแต่

(ก) เป็นหุ้นในธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(ข) เป็นหุ้นที่ได้จากการชำระหนี้หรือการประกันการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๓) ซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจการของ ธปท. หรือเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ ธปท.

(ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันสินเชื่อ

(๔) ให้กู้ยืมเงินในกรณีอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๕) รับจ้างพิมพ์ธนบัตร บัตรธนาคาร พันธบัตร อากรแสตมป์ หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดที่มีระบบป้องกันการปลอมแปลง ตลอดจนจำหน่ายหมึกพิมพ์หรืออุปกรณ์อันเกี่ยวเนื่องกับการพิมพ์สิ่งพิมพ์ดังกล่าว เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้กระทำกับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และโดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท.

บรรดาส่วนได้เสียหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของ ธปท. ตามวรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๓) (ข) จะต้องจำหน่ายโดยเร็วภายในห้าปีนับแต่วันที่ส่วนได้เสียหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของ ธปท. เว้นแต่จะได้ใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นเพื่อเป็นสถานที่ประกอบกิจการหรือเพื่อใช้ประโยชน์แก่กิจการของ ธปท.

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติดุลการชำระเงิน ฐานะการลงทุนระหว่างประเทศและสถิติการเงินของประเทศ ให้ ธปท. มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการลงทุนระหว่างประเทศจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อ ธปท. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑ กิจการของ ธปท. ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้ ธปท. ต้องจัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดให้พนักงานและลูกจ้างได้รับประโยชน์ตอบแทน

ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกหมวด ๓ การกำกับ ควบคุม และจัดการ มาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗

มาตรา ๗ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง มาตรา ๑๒ ถึงมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๓

ทุนและเงินสำรอง

มาตรา ๑๒ ให้กำหนดทุนประเดิมของ ธปท. เป็นจำนวนยี่สิบล้านบาท

การเพิ่มหรือลดทุนของ ธปท. ให้กระทำได้โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓ ให้เงินสำรองของ ธปท. ประกอบด้วย

(๑) เงินสำรองธรรมดา ซึ่งตั้งไว้เผื่อขาดทุน

(๒) เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

(๓) เงินสำรองประเภทอื่นเพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ตามที่คณะกรรมการ ธปท. จะตั้งไว้โดยอนุมัติรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔ กำไรสุทธิของ ธปท. ในแต่ละปี เมื่อได้หักผลขาดทุนสะสมคงเหลือ หากมีแล้ว ให้กันเงินไว้สำหรับรายการดังต่อไปนี้ตามลำดับ

(๑) เงินสำรองธรรมดาเป็นจำนวนร้อยละยี่สิบห้า

(๒) เงินสำรองประเภทอื่นตามจำนวนที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

เมื่อ ธปท. ได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว หากมีเงินคงเหลืออีก ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๕ หากผลการดำเนินงานของ ธปท. ขาดทุนในปีใด ให้นำเงินสำรองธรรมดาชดเชยผลขาดทุนนั้น

มาตรา ๑๖ ในการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ให้นำกำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการตีราคาดังกล่าวสะสมเข้าหรือหักออกจากเงินสำรองตามมาตรา ๑๓ (๒)”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกหมวด ๔ การออกบัตรธนาคาร มาตรา ๒๑ ถึงมาตรา ๒๗ และหมวด ๕ การธนาคาร มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๙ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔ คณะกรรมการ มาตรา ๑๗ ถึงมาตรา ๒๘/๑๒ และหมวด ๕ ผู้ว่าการ มาตรา ๒๘/๑๓ ถึงมาตรา ๒๘/๒๑ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๔

คณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. ตามมาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ธปท.” เพื่อควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งการบริหารงานของ ธปท.

(๒) คณะกรรมการนโยบายการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายการเงินของประเทศ

(๓) คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน

(๔) คณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อกำหนดและติดตามการดำเนินการตามนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแล และระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน

กรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่บัญญัติในหมวดนี้ในส่วนที่ว่าด้วยคณะกรรมการแต่ละคณะ ทั้งนี้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการนั้น ๆ

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ต้องมีสัญชาติไทย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๖) เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งเนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๗) เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในนิติบุคคลซึ่งมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ ธปท.

มาตรา ๑๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) อายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๘

(๕) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๖) รัฐมนตรีให้ออกตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ธปท. เนื่องจากมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง

มาตรา ๒๑ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ามีรองประธานมากกว่าหนึ่งคน ให้รองประธานที่มีอาวุโสสูงสุดในที่ประชุมเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้เลื่อนการประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ ในการประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้แจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน แล้วแต่กรณี ทราบ

การแจ้ง การพิจารณา และการมีคำสั่งเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียของประธานกรรมการหรือกรรมการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๒๓ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ธปท.

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการ ธปท.

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการ ธปท. ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่ง ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการสามคน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการเป็นรองประธานกรรมการและแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการ ธปท. มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการและการดำเนินการของ ธปท. เพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ เว้นแต่กิจการและการดำเนินการที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินและคณะกรรมการระบบการชำระเงิน รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินกิจการและการดำเนินการของ ธปท. รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของผู้ว่าการ

(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยโครงสร้างองค์กร และการบริหารงานบุคคล

(๓) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน

(๔) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันการมีส่วนได้เสียและจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของกรรมการในคณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ ผู้ว่าการพนักงานและลูกจ้าง

(๕) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการมอบอำนาจ การรักษาการแทน การบริหารงาน หรือดำเนินกิจการอื่นใด

(๖) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยงบประมาณและรายจ่าย และการจัดซื้อและจัดจ้าง

(๗) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือนและเงินอื่น ๆ รวมตลอดถึงการให้กู้ยืมเงิน การสงเคราะห์และให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่ง และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตราและสินทรัพย์ของ ธปท. ตามส่วนที่ ๓ ของหมวด ๖

(๙) พิจารณาให้ความเห็นชอบการตั้งและการเลิกสาขาหรือสำนักงานตัวแทน

(๑๐) กำหนดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบตามมาตรา ๕๕

(๑๑) กำกับดูแลการจัดทำงบการเงิน รายงานประจำปี และรายงานอื่น ๆ ของ ธปท. ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๒๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่ประธานกรรมการในคณะกรรมการ ธปท. โดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ในวาระเริ่มแรก เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปีหกเดือน ให้ออกจากตำแหน่งสามคนโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งโดยการจับสลากดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือก ตามมาตรา ๒๘/๑ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง

หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการในคณะกรรมการ ธปท. เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๒๘/๑ ในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการดังกล่าวในคณะกรรมการ ธปท. และให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

กรรมการคัดเลือกจะต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้เสียที่ขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในขณะที่ได้รับการแต่งตั้ง และในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

ให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการคัดเลือก

ให้ประธานกรรมการคัดเลือกและกรรมการคัดเลือกได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ ธปท.

มาตรา ๒๘/๒ ให้คณะกรรมการคัดเลือกกำหนดระเบียบว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการคัดเลือก การเสนอชื่อ การพิจารณา และการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

โดยระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการระบุข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ และลักษณะการมีส่วนได้เสียของผู้ทรงคุณวุฒิที่อาจขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ธปท. อย่างเพียงพอ เพื่อที่คณะกรรมการคัดเลือกจะดำเนินการพิจารณาคัดเลือกได้

ระเบียบตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับต่อไปแม้คณะกรรมการคัดเลือกที่กำหนดระเบียบดังกล่าวจะพ้นจากตำแหน่งแล้ว

การแก้ไขเพิ่มเติม การยกเลิก หรือการกำหนดระเบียบขึ้นใหม่ จะกระทำได้ก็แต่โดยคณะกรรมการคัดเลือกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้คณะกรรมการคัดเลือกเปิดเผยระเบียบที่กำหนดขึ้นตามมาตรานี้ในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้

มาตรา ๒๘/๓ การประชุมของคณะกรรมการคัดเลือกต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการคัดเลือกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๒๘/๔ คณะกรรมการคัดเลือกทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อการดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วแต่กรณีเสร็จสิ้น

มาตรา ๒๘/๕ ให้ผู้ว่าการและปลัดกระทรวงการคลังพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๘ และมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์สำหรับการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ธปท. ต่อคณะกรรมการคัดเลือก เพื่อพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. แล้วแต่กรณี โดยให้ผู้ว่าการเสนอเป็นจำนวนไม่เกินสองเท่า และปลัดกระทรวงการคลังเสนอเป็นจำนวนไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนกรรมการที่จะได้รับแต่งตั้งตามลำดับ

เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งแล้ว ในกรณีประธานกรรมการ ให้เสนอชื่อต่อรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบแล้วให้ทูลเกล้า ฯ เพื่อทรงแต่งตั้ง ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เสนอชื่อต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

ส่วนที่ ๒
คณะกรรมการนโยบายการเงิน

มาตรา ๒๘/๖ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่งซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคารซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้งจำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๗ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเป้าหมายของนโยบายการเงินของประเทศ โดยคำนึงถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ สภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ

(๒) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(๓) กำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายตาม (๑) และ (๒)

(๔) ติดตามการดำเนินมาตรการของ ธปท. ตาม (๓) ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรีทุกหกเดือน

มาตรา ๒๘/๘ ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้คณะกรรมการนโยบายการเงินจัดทำเป้าหมายของนโยบายการเงินของปีถัดไป เพื่อเป็นแนวทางให้แก่รัฐและ ธปท. ในการดำเนินการใด ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพด้านราคา โดยทำความตกลงร่วมกับรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีเสนอเป้าหมายของนโยบายการเงินที่ได้ทำความตกลงร่วมนั้นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรหรือจำเป็น คณะกรรมการนโยบายการเงินอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมเป้าหมายของนโยบายการเงินได้ โดยต้องดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๓
คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน

มาตรา ๒๘/๙ ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่ง ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง จำนวนห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๑๐ ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน และติดตามการดำเนินการของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๕) และ (๗) รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสถาบันการเงิน

(๒) กำหนดนโยบายการเปิดและปิดสาขาสถาบันการเงิน

(๓) กำหนดอัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(๔) เสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการเงินรายใหม่

ให้คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ ธปท. ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

ส่วนที่ ๔
คณะกรรมการระบบการชำระเงิน

มาตรา ๒๘/๑๑ ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงิน ประกอบด้วย ผู้ว่าการเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าการซึ่งผู้ว่าการกำหนด จำนวนสองคน โดยให้รองผู้ว่าการคนหนึ่งซึ่งผู้ว่าการมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง จำนวนสามคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ว่าการแต่งตั้งพนักงานคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

มาตรา ๒๘/๑๒ คณะกรรมการระบบการชำระเงินมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และติดตามการดำเนินงานของ ธปท. ตามมาตรา ๘ (๖)

ให้คณะกรรมการระบบการชำระเงินรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ ธปท. ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

หมวด ๕
ผู้ว่าการ

มาตรา ๒๘/๑๓ ผู้ว่าการรับผิดชอบการบริหารจัดการกิจการและการดำเนินการของ ธปท. ให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ตลอดจนให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่คณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ กำหนด

ให้ผู้ว่าการเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานและลูกจ้าง

มาตรา ๒๘/๑๔ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการโดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่จะต้องมีการแต่งตั้งผู้ว่าการ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกคณะหนึ่งประกอบด้วยบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดในมาตรา ๒๘/๑ จำนวนเจ็ดคน เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ว่าการเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน และให้รัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นเลขานุการ

การแต่งตั้งผู้ว่าการเพื่อดำรงตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการคัดเลือกเสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคสองต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก่อนครบวาระเป็นเวลาอย่างน้อยเก้าสิบวัน

ในกรณีที่ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่ง

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘/๒ และมาตรา ๒๘/๓ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคสอง โดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการคัดเลือกตามวรรคสองพ้นจากตำแหน่ง เมื่อการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ว่าการเสร็จสิ้น

มาตรา ๒๘/๑๕ ผู้ว่าการต้องมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านการเงินการธนาคาร

มาตรา ๒๘/๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าการมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของ ธปท.

มาตรา ๒๘/๑๗ ผู้ว่าการต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอชื่อเพื่อทรงแต่งตั้ง

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง

(๖) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๗) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๘) เป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งเนื่องจากมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ

(๙) เป็นกรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการหรือมีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในนิติบุคคลซึ่งมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของ ธปท.

มาตรา ๒๘/๑๘ ผู้ว่าการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ทรงแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งได้อีกไม่เกินหนึ่งวาระ

มาตรา ๒๘/๑๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘/๑๘ แล้ว ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๒๘/๑๗

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกโดยคำแนะนำของรัฐมนตรี เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือทุจริตต่อหน้าที่

(๕) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีหรือการเสนอของรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ธปท. เพราะบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถ โดยมติดังกล่าวต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง

มาตรา ๒๘/๒๐ ผู้ว่าการซึ่งพ้นจากตำแหน่งจะต้องไม่ดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายในระยะเวลาสองปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๘/๒๑ ในกิจการของ ธปท. ที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของ ธปท. และเพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้พนักงานกระทำกิจการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๒๙ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ในการกำหนดเงินเดือน ให้คำนึงถึงข้อห้ามการดำรงตำแหน่งใดในสถาบันการเงินภายหลังพ้นจากตำแหน่งผู้ว่าการตามมาตรา ๒๘/๒๐ ด้วย”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๙ อัฏฐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๙ อัฏฐ ให้กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา ๒๙ ตรี และอำนาจเช่นว่านี้ ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) ค้ำประกันหรือรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงิน

(๓) มีเงินฝากไว้ในสถาบันการเงินตามที่คณะกรรมการจัดการกองทุนเห็นว่าจำเป็นและสมควร

(๔) กู้หรือยืมเงิน ออกตั๋วเงินและพันธบัตร

(๕) ลงทุนเพื่อนำมาซึ่งรายได้ตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการจัดการกองทุน

(๖) ทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๒๙ อัฏฐารส แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกหมวด ๖ ความสัมพันธ์กับรัฐบาล มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ หมวด ๗ เงินสำรองที่ธนาคารต้องดำรงไว้ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ หมวด ๘ การสอบและตรวจบัญชี มาตรา ๓๕ ถึงมาตรา ๓๗ หมวด ๙ บทเบ็ดเสร็จ มาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๔๑ และหมวด ๑๐ บทลงโทษ มาตรา ๔๒ ถึงมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

มาตรา ๑๓ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. มาตรา ๓๐ ถึงมาตรา ๔๕ หมวด ๗ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘ หมวด ๘ การกำกับดูแล มาตรา ๔๙ ถึงมาตรา ๕๒ หมวด ๙ การบัญชี การตรวจสอบการสอบบัญชี และการรายงาน มาตรา ๕๓ ถึงมาตรา ๖๑ และหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ มาตรา ๖๒ ถึงมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

“หมวด ๖

การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท.

ส่วนที่ ๑

การออกธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร

มาตรา ๓๐ ให้ ธปท. เป็นผู้ออกธนบัตรของรัฐบาล โดยอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

มาตรา ๓๑ ให้ ธปท. มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะออกบัตรธนาคารในราชอาณาจักร

ให้ถือว่าบัตรธนาคารที่ ธปท. ออกตามวรรคหนึ่ง เป็นธนบัตรตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา และให้การออกและจัดการบัตรธนาคารอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวด้วย

มาตรา ๓๒ ให้ถือว่าบัตรธนาคารเป็นเงินตราตามประมวลกฎหมายอาญา

ส่วนที่ ๒
การดำเนินนโยบายการเงิน

มาตรา ๓๓ ให้ ธปท. ดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเงินฝากประจำหรือกระแสรายวันตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด

(๒) กำหนดอัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินตามมาตรา ๔๑ (๑)

(๓) ซื้อขายและแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งเงินตราต่างประเทศกับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(๔) กู้ยืมเงินตราต่างประเทศเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพแห่งค่าของเงินตรา โดยวิธีออกตั๋วเงินที่กำหนดระยะเวลาใช้เงิน หรือพันธบัตร หรือวิธีการอื่นใด และจัดให้มีหลักประกันสำหรับเงินกู้ยืมนั้นด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(๕) กู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินนโยบายการเงินโดยจัดให้มีหลักประกันสำหรับเงินกู้ยืมนั้น

(๖) เข้าชื่อซื้อ ซื้อขาย และแลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งหลักทรัพย์เท่าที่จำเป็นเพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ ดังต่อไปนี้

(ก) หลักทรัพย์ของรัฐบาลไทยหรือหลักทรัพย์ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย

(ข) หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ทั้งนี้ ตามที่ ธปท. กำหนด

(ค) ตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออก

(ง) ตราสารหนี้อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

(๗) ยืมหรือให้ยืมโดยมีหรือไม่มีค่าตอบแทนซึ่งหลักทรัพย์ตาม (๖) โดยในกรณีที่เป็นการให้ยืมต้องมีสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งตามที่ ธปท. กำหนดเป็นหลักประกัน

(๘) ขายและจำหน่ายทรัพย์สินซึ่งอยู่ในความครอบครองของ ธปท. เพื่อบังคับสิทธิเรียกร้องของ ธปท. ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

(๙) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินนโยบายการเงินตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินกำหนด

ซื้อขายตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๖) อาจมีข้อกำหนดอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) กำหนดให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินและผู้ซื้อชำระราคาทันทีภายในเวลาที่กำหนดไว้

(๒) กำหนดให้ผู้ขายส่งมอบทรัพย์สินและผู้ซื้อชำระราคา ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้

(๓) กำหนดให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะเรียกให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเข้าทำสัญญาซื้อขายภายในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาตามที่กำหนดไว้

(๔) กำหนดให้ผู้ซื้อขายคืนและผู้ขายซื้อคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น ณ เวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต เป็นจำนวนและราคาที่กำหนดไว้

(๕) ข้อกำหนดอื่น ๆ ตามที่ ธปท. กำหนด

แลกเปลี่ยนกระแสเงินสดในอนาคตตามวรรคหนึ่ง (๓) และ (๖) ได้แก่ สัญญา ซึ่งคู่สัญญาตกลงแลกเปลี่ยนภาระการรับจ่ายดอกเบี้ยหรือแลกเปลี่ยนภาระการรับจ่ายเงินตราต่างสกุล ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินนโยบายการเงิน ธปท. อาจกำหนดให้สถาบันการเงินดำรงเงินฝากไว้ที่ ธปท. นอกจากการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสถาบันการเงินที่ ธปท. กำหนดตามกฎหมายอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓
การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท.

มาตรา ๓๕ ให้ ธปท. มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ซึ่งรวมถึงการนำสินทรัพย์นั้นไปลงทุนหาประโยชน์ด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยต้องคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ

สินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งไม่หมายความรวมถึง สินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

มาตรา ๓๖ ในการบริหารจัดการสินทรัพย์ตามมาตรา ๓๕ หากเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ ให้กระทำได้เฉพาะสินทรัพย์ต่อไปนี้

(๑) ทองคำ

(๒) เงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินตราของประเทศที่รับปฏิบัติตามพันธะที่ตั้งไว้ตามหมวด ๘ แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งต้องอยู่ในรูปเงินฝากในธนาคารพาณิชย์นอกราชอาณาจักร สถาบันการเงินต่างประเทศนอกราชอาณาจักร สถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือต้องอยู่ในรูปเงินที่เก็บรักษาในสถาบันผู้เก็บรักษาหลักทรัพย์นอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามลักษณะหรือคุณสมบัติที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒) เฉพาะหลักทรัพย์ดังต่อไปนี้

(ก) หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(ข) หลักทรัพย์ที่รัฐบาลต่างประเทศ หรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศค้ำประกันการชำระหนี้ตามหลักทรัพย์นั้น

(ค) ตราสารที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกออกให้เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว ในการให้กู้ยืมเงินแก่รัฐบาลสมาชิกหรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของสถาบันการเงินระหว่างประเทศดังกล่าว ตามจำนวนดังที่ระบุไว้ในตราสารนั้น

(ง) หลักทรัพย์ที่ออกโดยองค์การหรือนิติบุคคลต่างประเทศอื่นตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

(๔) สิทธิซื้อส่วนสำรองตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ

(๕) สิทธิพิเศษถอนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

(๖) สินทรัพย์อื่นใดที่ ธปท. นำส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และมิได้นับเป็นสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

(๗) สินทรัพย์อื่นตามที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๓๗ ให้ ธปท. รายงานผลการบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ต่อคณะกรรมการ ธปท. เพื่อทราบเป็นรายไตรมาส

ส่วนที่ ๔
การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล

มาตรา ๓๘ ให้ ธปท. เป็นนายธนาคารของรัฐบาล โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเงินเพื่อเข้าบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง และจ่ายเงินจำนวนต่าง ๆ ไม่เกินจำนวนลัพธ์ของบัญชีนั้น โดยกระทรวงการคลังไม่ต้องจ่ายเงินค่ารักษาบัญชีดังกล่าว และ ธปท. ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยตามบัญชีฝากให้แก่กระทรวงการคลัง

(๒) รับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่น รวมทั้งผลประโยชน์ในหลักทรัพย์นั้น ไม่ว่าจะเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย เพื่อประโยชน์ของรัฐบาล

(๓) แลกเปลี่ยนเงิน ส่งเงินไปต่างประเทศ และกิจการธนาคารบรรดาที่เป็นของรัฐบาล

(๔) เป็นตัวแทนของรัฐบาลในกิจการ ดังต่อไปนี้

(ก) การซื้อและขายโลหะทองคำและเงิน

(ข) การซื้อ ขาย และโอนตั๋วแลกเงิน หลักทรัพย์ และใบหุ้น

(ค) การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลางซึ่งเงินปริวรรตต่างประเทศ

(ง) การทำกิจการอื่นใดของรัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๙ ธปท. อาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาลก็ได้ และให้มีอำนาจกระทำการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ของรัฐบาล

(๒) จ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขของหลักทรัพย์ที่จัดจำหน่ายตาม (๑)

(๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

มาตรา ๔๐ ธปท. อาจเป็นนายธนาคารของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรืออาจเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐก็ได้ โดยให้นำความในมาตรา ๓๘ หรือมาตรา ๓๙ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕
การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน

มาตรา ๔๑ ให้ ธปท. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินโดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหกเดือน และต้องมีสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งที่ ธปท. กำหนดตามมาตรา ๓๓ (๗) เป็นประกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด

(๒) รับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน รวมทั้งผลประโยชน์ในหลักทรัพย์นั้นไม่ว่าจะเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย

(๓) สั่งให้สถาบันการเงินใดส่งรายงานเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพันตามที่ ธปท. กำหนด และอาจเรียกให้สถาบันการเงินชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความในรายงานนั้นได้

การให้กู้ยืมเงินตาม (๑) ให้หมายความรวมถึงการซื้อสินทรัพย์หลักประกันชั้นหนึ่งตามมาตรา ๓๓ (๗) จากสถาบันการเงินโดยมีสัญญาขายคืนแก่สถาบันการเงินนั้นด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดประสบปัญหาสภาพคล่องอันอาจมีผลกระทบกระเทือนอย่างร้ายแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินเป็นส่วนรวม และ ธปท. เห็นว่าการให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินนั้น อาจช่วยรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ และระบบการเงินได้ ธปท. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี จะให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินในลักษณะอื่นใดแก่สถาบันการเงินดังกล่าวก็ได้

หากสถาบันการเงินนั้นมีหุ้นหรือทรัพย์สินของสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลอื่นใดซึ่งอาจนำมาเป็นประกันได้ ให้นำหุ้นหรือทรัพย์สินนั้นมาเป็นประกันการให้กู้ยืมเงิน หรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินกำหนด

การให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการซื้อ การซื้อโดยมีสัญญาขายคืน ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินตราสารเปลี่ยนมือ และการก่อภาระผูกพันเพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินด้วย

มาตรา ๔๓ ให้ ธปท. เป็นผู้ทรงบุริมสิทธิพิเศษในลำดับก่อนบุริมสิทธิอื่นสำหรับมูลหนี้ที่เกิดจากการให้กู้ยืมเงินหรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามมาตรา ๔๒ และมีอยู่เหนือเงินหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินของสถาบันการเงิน และหุ้นหรือทรัพย์สินของนิติบุคคลอื่นใดที่นำมาเป็นประกันหนี้นั้น ทั้งนี้ เฉพาะที่อยู่ในความครอบครองของ ธปท.

ส่วนที่ ๖
การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

มาตรา ๔๔ ให้ ธปท. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน ซึ่งรวมถึงระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงินและการบริหารจัดการระบบดังกล่าว เพื่อให้ระบบการชำระเงินเกิดความปลอดภัยตลอดจนดำเนินไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ธปท. ประกาศกำหนด

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินการระบบการชำระเงินที่ ธปท. จัดตั้งตามมาตรา ๔๔ หาก ธปท. จำเป็นต้องให้กู้ยืมเงิน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการระบบการชำระเงินกำหนด ในกรณีที่เป็นการให้กู้ยืมเงินที่เป็นการให้สภาพคล่องระหว่างวัน ธปท. จะเรียกดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนหรือกำหนดให้วางหลักประกันหรือไม่ก็ได้

หมวด ๗
การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานและลูกจ้างกระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดการขัดหรือแย้งระหว่างผลประโยชน์ของตนและผลประโยชน์ของ ธปท. หรือขัดหรือแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานหรือลูกจ้างเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในเรื่องที่ตนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้พิจารณาต่อผู้ว่าการ คณะกรรมการ ธปท. คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน แล้วแต่กรณี

และห้ามมิให้ผู้นั้นพิจารณาหรือเข้าร่วมในการประชุมเรื่องนั้น จนกว่าจะมีคำชี้ขาดให้ปฏิบัติอย่างใด ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด

มาตรา ๔๘ พนักงานและลูกจ้างต้องไม่ดำรงตำแหน่ง รับจ้างหรือรับทำการงานใด ๆ ในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นไปตามข้อบังคับที่ ธปท. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ธปท.

หมวด ๘
การกำกับดูแล

มาตรา ๔๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของ ธปท.

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงิน หรือระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีและผู้ว่าการอาจจัดให้มีการหารือร่วมกันเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมก็ได้

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีเหตุการณ์อันอาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน ให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริงและประเมินผลกระทบหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงิน หรือของระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีอาจให้ ธปท. รายงานข้อเท็จจริง วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก็ได้

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ฐานะสุทธิของเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการต่ำกว่าระดับที่จำเป็นต่อการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ให้ ธปท. รายงานต่อรัฐมนตรีโดยเร็ว พร้อมกับเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และให้รัฐมนตรีรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๙
การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน

มาตรา ๕๓ ปีการเงินของ ธปท. ให้เป็นไปตามปีปฏิทิน

มาตรา ๕๔ การบัญชีของ ธปท. ให้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

มาตรา ๕๕ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะกรรมการ ธปท. แต่งตั้ง ไม่น้อยกว่าสามคนและไม่เกินห้าคน ซึ่งต้องมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. อย่างน้อยสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากบุคคลภายนอกอย่างน้อยหนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลการตรวจสอบกิจการของ ธปท. และรายงานต่อคณะกรรมการ ธปท. และรัฐมนตรีเป็นรายไตรมาส

มาตรา ๕๖ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ ธปท.

มาตรา ๕๗ ภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีการเงิน ให้ ธปท. เสนองบการเงินของ ธปท. ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตรประจำปีการเงินนั้น ซึ่งผู้ว่าการได้รับรองและผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว ต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเสนองบการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้ ธปท. เสนอรายงานของคณะกรรมการ ธปท. สรุปผลการดำเนินการของ ธปท. ภายในรอบปีนั้นต่อรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๕๘ ให้ ธปท. จัดทำรายงานแสดงฐานะของเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการทั้งในฐานะรวม ฐานะสุทธิ และฐานะล่วงหน้าสุทธิ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นประจำทุกเดือน

มาตรา ๕๙ ทุกสิ้นสัปดาห์ ให้ ธปท. เผยแพร่รายงานแสดงฐานะการเงินประจำสัปดาห์ของ ธปท. ทุนสำรองเงินตรา และกิจการธนบัตร และเสนอต่อรัฐมนตรี เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ทางการเงินหรือของระบบสถาบันการเงิน ให้ ธปท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเสนอต่อรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือน โดยต้องวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและแนวทางการดำเนินงานด้วย

มาตรา ๖๑ ทุกหกเดือน ให้ ธปท. จัดทำรายงานสภาพเศรษฐกิจ นโยบายการเงิน นโยบายสถาบันการเงิน นโยบายระบบการชำระเงิน แนวทางการดำเนินงานและประเมินผล เพื่อเสนอต่อ

รัฐมนตรีเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ ให้จัดทำรายงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน และวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของทุกปี

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจาก ธปท. ใช้คำว่า “ชาติ” “รัฐ” “ประเทศไทย” หรือ “กลาง” เป็นส่วนหนึ่งของชื่อหรือคำแสดงชื่อธนาคาร ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๖๓ บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘/๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะปฏิบัติถูกต้อง

มาตรา ๖๖ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด เบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด

ในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่ ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่ ธปท. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่จัดการ หรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามที่ ธปท. มอบหมายหรือตามข้อบังคับของ ธปท. ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดล่วงรู้กิจการของ ธปท. อันเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย หรือเป็นกิจการที่คณะกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี มีมติให้สงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๒) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

(๔) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน หรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน

(๕) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในประเทศและต่างประเทศ การเปิดเผยแก่ทางการหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่ทำหน้าที่กำกับดูแลหลักทรัพย์หรือตลาดหลักทรัพย์ หรือกำกับดูแลสถาบันการเงิน

(๖) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา ๗๕ ผู้ใดนอกจากบุคคลตามมาตรา ๗๔ รู้ความลับเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของ ธปท. ตามพระราชบัญญัตินี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้ความลับดังกล่าว ซึ่งมิใช่เป็นการปฏิบัติการตามกฎหมายหรือตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวนหกคนเสนอต่อรัฐมนตรี โดยให้พิจารณาคัดเลือกบุคคลคนหนึ่งจากบุคคลดังกล่าวเพื่อเสนอชื่อให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๘/๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นวาระแรก

มาตรา ๑๖ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ตามมาตรา ๒๘/๖ มาตรา ๒๘/๕ หรือมาตรา ๒๘/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ตามลำดับ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ซึ่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดังกล่าว แล้วแต่กรณีไปพลางก่อน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๗ ให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณของปีที่ผู้ว่าการมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

ในกรณีที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง หรือลาออกให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณากำหนดค่าชดเชยการเสียโอกาสจากข้อห้ามมิให้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๒๘/๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แก่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย และให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๘ ให้มาตรา ๒๙ อัฏฐารส วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังคงใช้บังคับต่อไปแก่กรณีการประกันหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินของกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามบทบัญญัติดังกล่าวแก่สถาบันการเงินที่กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๙ ภายในระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันที่กฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากใช้บังคับ หากยังไม่มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ประสบภาวะ

วิกฤติทางการเงินใช้บังคับ แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินที่ประสบภาวะวิกฤติทางการเงิน อันอาจกระทบต่อเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและเป็นกรณีที่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้แล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินอาจเสนอแนะแผน แนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินนั้นต่อคณะกรรมการจัดการกองทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน โดยต้องแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการตามแผน แนวทาง และวิธีการดังกล่าวมีประสิทธิผลสูงสุดและเป็นไปอย่างเหมาะสม เมื่อคณะกรรมการจัดการกองทุนพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย ให้เสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้ เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินตามความจำเป็นเร่งด่วน

(๑) ให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินโดยมีหรือไม่มีประกันตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการจัดการกองทุนของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๒) ซื้อหรือเข้าถือหุ้นในสถาบันการเงิน

(๓) ซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตราสารแสดงสิทธิในหนี้ หรือรับโอนสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงิน

ในกรณีที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อดำเนินการตามวรรคสอง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจให้กู้ยืมเงินแก่กองทุน หรือรัฐบาลอาจค้ำประกันการกู้ยืมเงินของกองทุนก็ได้ ทั้งนี้ ให้กองทุนจัดทำบัญชีสำหรับการดำเนินการดังกล่าวแยกต่างหากจากบัญชีอื่น

ให้รัฐบาลใช้คืนเงินที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินได้กู้ยืมตามวรรคสามดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมดังกล่าว ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้แก่กองทุน

มาตรา ๒๐ ให้บรรดาประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับ ที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ

ธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับสมควรให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ เฉพาะที่จำเป็นในแต่ละด้าน ได้แก่ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร รวมทั้งกำหนดการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ว่าการ กรรมการ พนักงาน และลูกจ้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความโปร่งใส นอกจากนั้น สมควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินเป็นส่วนรวม กำหนดประเภทสินทรัพย์และเครื่องมือในการดำเนินนโยบายเพื่อการดูแลเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงิน และการบริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มประเภทเงินสำรองและมีระบบการจัดทำบัญชี การตรวจสอบ และการรายงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและคล่องตัว นอกจากนี้ เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากใช้บังคับแล้ว สมควรยกเลิกอำนาจของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงิน ผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ของสถาบันการเงิน ในกรณีที่สถาบันการเงินประสบวิกฤติทางการเงินอย่างร้ายแรง เพื่อให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินยุติบทบาทหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว โดยยังคงให้ทำหน้าที่ในการบริหารสินทรัพย์ต่อไป เพื่อชำระหนี้สินและภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เสร็จสิ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ.๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๐ ก หน้า ๒๒-๕๓ ลงวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๙ ตอนที่ ๓๐หน้า ๙๗๑- ๙๘๗ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๘๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจัดตั้งธนาคารกลางขึ้นในราชอาณาจักร จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หมวด สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. หมวด ๑ ความเบื้องต้น กำหนดคำนิยามศัพท์ และ ให้กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๒. หมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์

- ให้ ธปท. เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น อีกทั้งให้ ธปท. มีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และจะตั้งสาขาหรือ สำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้ และอาจถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือทรัพยสิทธิต่างๆ ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องใดๆ หรือก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

- กิจการของ ธปท. ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้ ธปท. ต้องจัดให้มีระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดให้พนักงานและลูกจ้างได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม กฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

๓. หมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง

- การเพิ่มหรือลดทุนของ ธปท. ให้กระทำได้โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

- หากผลการดำเนินงานของ ธปท. ขาดทุนในปีใด ให้นำเงินสำรองธรรมดาชดเชยผลขาดทุนนั้น

๔. หมวด ๔ คณะกรรมการ

- ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท.ให้เป็นไปตาม มาตรา ๑๗

- หมวด ๔ แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการ ธปท. ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการนโยบายการเงิน ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และ ส่วนที่ ๔ คณะกรรมการระบบการชำระเงิน

๕. หมวด ๕ ผู้ว่าการ

- พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ว่าการโดยคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี

- ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าการมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของ ธปท.

- หมวด ๕ ทวิ กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ได้กำหนดนิยาม และหน้าที่ของ “สถาบันการเงิน” “กองทุน” และ “ผู้จัดการ”

๖. หมวด ๖ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ธปท. แบ่งออกเป็น ๖ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ การออกธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคาร ส่วนที่ ๒ การดำเนินนโยบายการเงิน ส่วนที่ ๓ การบริหารจัดการสินทรัพย์ของ ธปท. ส่วนที่ ๔ การเป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล ส่วนที่ ๕ การเป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน ส่วนที่ ๖ การจัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน

๗. หมวด ๗ การป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ปฏิบัติหน้าที่ โดยกำหนดให้พนักงานและลูกจ้างต้องไม่ดำรงตำแหน่ง รับจ้างหรือรับทำการงานใดๆ ในสถาบันการเงิน เว้นแต่เป็นไปตามข้อบังคับที่ ธปท. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ธปท.

๘. หมวด ๘ การกำกับดูแล ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของธปท.

๙. หมวด ๙ การบัญชี การตรวจสอบ การสอบบัญชี และการรายงาน

- การบัญชีของ ธปท. ให้จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป

- ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของ ธปท.

๑๐. หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ ห้ามมิให้บุคคลใดนอกจาก ธปท. ใช้คำว่า “ชาติ” “รัฐ” “ประเทศไทย” หรือ “กลาง” เป็นส่วนหนึ่งของชื่อหรือคำแสดงชื่อธนาคาร ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยัง ฝ่าฝืนอยู่

๒. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๔๘๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ตอนที่ ๖๓ หน้า ๙๓๑ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๘๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๘๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการ อันประกอบด้วยผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ และกรรมการอีกไม่น้อยกว่าห้านาย เป็นผู้ควบคุมและดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยให้ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการ เป็นประธานและรองประธานแห่งคณะกรรมการโดยตำแหน่งตามลำดับ”

๓. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๐๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๙ ตอนที่ ๓๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๐๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ได้ปรับปรุงและวางหลักเกณฑ์กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินสดสำรองไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้นแล้ว จึงควรยกเลิกหลักเกณฑ์ในกรณีเดียวกันที่กำหนดไว้เดิมตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยพุทธศักราช ๒๔๘๕ นั้นเสีย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๕ มีบทบัญญัติ ๓ มาตราโดยในมาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

๔. พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๑ ก หน้า ๒๒ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้ใช้บังคับเมื่อกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีผลใช้บังคับ

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่ และโครงสร้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินภารกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลาง ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน เสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน ตลอดจนสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ประกอบกับสมควรให้มีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ เฉพาะที่จำเป็นในแต่ละด้าน ได้แก่ คณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงินและคณะกรรมการระบบการชำระเงิน เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทันต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร รวมทั้งกำหนดการป้องกันการมีส่วนได้เสียของผู้ว่าการ กรรมการ พนักงานและลูกจ้างของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้การบริหารงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีความโปร่งใส นอกจากนั้น สมควรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงินที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างรุนแรงต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและระบบการเงินเป็นส่วนรวม กำหนดประเภทสินทรัพย์และเครื่องมือในการดำเนินนโยบายเพื่อการดูแลเสถียรภาพทางการเงินและระบบสถาบันการเงิน และการบริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มประเภทเงินสำรองและมีระบบการจัดทำบัญชี การตรวจสอบและการรายงานที่เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและคล่องตัว นอกจากนี้ เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากใช้บังคับแล้ว สมควรยกเลิกอำนาจของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ในการให้ความช่วยเหลือแก่สถาบันการเงิน ผู้ฝากเงินหรือเจ้าหนี้ของสถาบันการเงิน ในกรณีที่สถาบันการเงินประสบวิกฤติทางการเงินอย่างร้ายแรง เพื่อให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินยุติบทบาทหน้าที่ในเรื่องดังกล่าว โดยยังคงให้ทำหน้าที่ในการบริหารสินทรัพย์ต่อไป เพื่อชำระหนี้สินและภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เสร็จสิ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๑ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ในมาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกหมวด ๒ การจัดตั้ง ทุน และเงินสำรอง มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๓แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

๓. ให้ใช้ความในมาตรา ๕ เป็นหมวด ๒ การจัดตั้งและวัตถุประสงค์ มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

๔. ให้ยกเลิกหมวด ๓ การกำกับ ควบคุม และจัดการ มาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๒๐แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗

๕. ให้ใช้ความตามในมาตรา ๗ ต่อไปนี้เป็นหมวด ๓ ทุนและเงินสำรอง มาตรา ๑๒ ถึงมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลด้วย อีกทั้ง ให้ ธปท. มีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ เพื่อบรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังที่บัญญัติในมาตรา ๘ ด้วย

๖. ให้ยกเลิกหมวด ๔ การออกบัตรธนาคาร มาตรา ๒๑ ถึงมาตรา ๒๗ และหมวด ๕ การธนาคาร มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยพุทธศักราช ๒๔๘๕

๗. ให้ใช้ความในมาตรา ๙ เป็นหมวด ๔ คณะกรรมการ มาตรา ๑๗ ถึงมาตรา ๒๘/๑๒ และหมวด ๕ ผู้ว่าการ มาตรา ๒๘/๑๓ ถึงมาตรา ๒๘/๒๑ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕

๘. ให้กรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งประธาน

กรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๙. ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการคัดเลือกพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวนหกคนเสนอต่อรัฐมนตรีโดยให้พิจารณาคัดเลือกบุคคลคนหนึ่งจากบุคคลดังกล่าวเพื่อเสนอชื่อให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๘/๕ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑๐. ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการระบบการชำระเงิน ตามมาตรา ๒๘/๖ มาตรา ๒๘/๘ หรือมาตรา ๒๘/๑๑ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ตามลำดับ ให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน และคณะกรรมการระบบการชำ ระเงิน ซึ่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการดังกล่าว แล้วแต่กรณีไปพลางก่อน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๑. ให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิ้นปีงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณของปีที่ผู้ว่าการมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ให้มาตรา ๒๙ อัฏฐารส วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยพุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังคงใช้บังคับต่อไปแก่กรณีการประกันหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินของกองทุน เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินตามบทบัญญัติดังกล่าวแก่สถาบันการเงินที่กระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๒. ให้บรรดาประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับ ที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีประกาศ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ออกตามความในบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจนำเที่ยว” หมายความว่า ธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวหรือเดินทางไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยจัดให้มีบริการหรือการอำนวยความสะดวกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อันได้แก่ สถานที่พัก อาหาร มัคคุเทศก์ หรือบริการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นักท่องเที่ยว” หมายความว่า ผู้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาหาความรู้ การบันเทิง หรือการอื่นใด

“มัคคุเทศก์” หมายความว่า ผู้ให้บริการเป็นปกติธุระในการนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ โดยให้บริการเกี่ยวกับคำแนะนำและความรู้ด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

“ผู้นำเที่ยว” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการดูแลและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

“ค่าบริการ” หมายความว่า ค่าจ้างและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวจ่ายให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว สำหรับการจัด การให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร หรือการอื่นใด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางหรือนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา แล้วแต่กรณี

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้อำนวยการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ให้ใช้บังคับกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกิจการซึ่งต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมกิจการฮัจย์

หมวด ๑
คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์คณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนเจ็ดคน เป็นกรรมการ ให้นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นหรือเคยเป็นอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในวิชาการท่องเที่ยวหนึ่งคนและวิชามัคคุเทศก์หนึ่งคน

กรรมการผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยห้าคนตามวรรคสอง จะเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือไม่ก็ได้ โดยอย่างน้อยให้แต่งตั้งจากผู้แทนผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวสองคนและผู้แทนมัคคุเทศก์สองคน

มาตรา ๘ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๙ การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะสั่งให้กรรมการดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งเมื่อบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถก็ได้

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้กรรมการซึ่งเหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้ ทั้งนี้ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๑ การประชุม การดำเนินการประชุม หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการประชุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนงานและมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

(๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวที่จะพึงปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยว และความรับผิดชอบที่มีต่อนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตลอดจนค่าตอบแทนหรือความคุ้มครองที่มัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวจะพึงได้รับจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(๔) ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ในท้องถิ่นหรือชุมชนใดเพื่อให้มัคคุเทศก์ซึ่งได้รับการยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรา ๕๑ ทำหน้าที่มัคคุเทศก์ รวมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเปิดบัญชีเงินฝากและการเบิกจ่ายจากบัญชีเงินฝากสำหรับหลักประกันที่เป็นเงินสดตามมาตรา ๑๘ รวมทั้งการคืนหลักประกันตามมาตรา ๓๙

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบหาข้อเท็จจริงและการวินิจฉัยของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๐

(๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการจ่ายเงินชดเชยให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๑

(๘) พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและการบริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา ๗๑

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี

มาตรา ๑๓ ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการจะตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่มอบหมายก็ได้

การประชุมและการลงมติของคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒
ธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๑๕ ผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวจากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้อง

(๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ข) มีสัญชาติไทย

(ค) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

(๒) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นบุคคลล้มละลาย หรืออยู่ในระหว่างถูกพิทักษ์ทรัพย์

(ข) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(ค) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(จ) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๕) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๕)

(ฉ) เคยถูกเพิกถอนทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวมาแล้วยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๑๗ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งเป็นนิติบุคคลต้อง

(๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย ถ้าเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทุนของบริษัทไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย และกรรมการของบริษัทเกินกึ่งหนึ่งต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

(ข) กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

(๒) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (ค) (ง) หรือ (จ)

(ข) มีผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (ค) (ง) หรือ (จ) หรือซึ่งพ้นจากการเป็นหุ้นส่วนของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๒) (ก) มาแล้วยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ค) มีผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นเกินร้อยละห้ามีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (ค) (ง) หรือ (จ) หรือซึ่งพ้นจากการเป็นกรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๒) (ก) มาแล้วยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

ความใน (๒) (ข) และ (ค) ไม่นำมาใช้บังคับกับผู้ซึ่งเคยเป็นหุ้นส่วน กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคล ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นกับการกระทำของนิติบุคคลที่เป็นเหตุให้มีลักษณะต้องห้ามตาม (๒) (ก)

มาตรา ๑๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ ต้องวางหลักประกัน ซึ่งได้แก่ เงินสด หนังสือค้ำประกันของธนาคาร พันธบัตรรัฐบาลไทยหรือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทยค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันต่อนายทะเบียน เพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามจำนวนเงินที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ เมื่อมีผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานและการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ในกรณีที่พบว่าเอกสารหรือหลักฐานใดไม่ครบถ้วนหรือยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวทราบทันที

มาตรา ๒๐ เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวแล้ว ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต ในหนังสือแจ้งนั้นให้แจ้งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวและหลักประกันที่ต้องวางไว้ด้วย

เมื่อผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงและวางหลักประกันตามมาตรา ๑๘ ครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียมและหลักประกันนั้น

การกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามวรรคสอง จะกำหนดอัตราที่แตกต่างกันตามประเภทหรือลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวก็ได้

มาตรา ๒๑ เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งเหตุแห่งการไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๒๑ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ให้คณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๓ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องแสดงใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ระบุไว้ในใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๒๔ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรือนักท่องเที่ยว

มาตรา ๒๕ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๓)

มาตรา ๒๖ ในการโฆษณาหรือชี้ชวนเกี่ยวกับรายการนำเที่ยว ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดทำเป็นเอกสารซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และสถานที่และเลขที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(๒) ระยะเวลาที่ใช้ในการนำเที่ยว

(๓) ค่าบริการและวิธีการชำระค่าบริการ

(๔) ลักษณะและประเภทของยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

(๕) จุดหมายปลายทางและที่แวะพัก รวมทั้งสถานที่สำคัญในการนำเที่ยว

(๖) ลักษณะและประเภทของที่พัก และจำนวนครั้งของอาหารที่จัดให้

(๗) จำนวนมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยวในกรณีที่จัดให้มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยว

(๘) จำนวนขั้นต่ำของนักท่องเที่ยวสำหรับการนำเที่ยว ในกรณีมีเงื่อนไขว่าต้องมีนักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนด

มาตรา ๒๗ การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวให้ผิดไปจากที่ได้โฆษณาหรือชี้ชวนไว้ตามมาตรา ๒๖ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบก่อนรับชำระเงินค่าบริการ

การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวภายหลังที่นักท่องเที่ยวชำระเงินค่าบริการแล้ว หากนักท่องเที่ยวไม่ประสงค์จะเดินทาง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องคืนเงินที่รับชำระแล้วให้แก่นักท่องเที่ยวโดยไม่ชักช้า และจะหักค่าใช้จ่ายใด ๆ ไม่ได้

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวชำระเงินค่าบริการแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนถ้ามีเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางได้เฉพาะตัว หรือมีเหตุให้ต้องยกเลิกการนำเที่ยวตามที่ได้โฆษณาไว้ ทั้งนี้ โดยมิใช่ความผิดของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจ่ายเงินคืนให้แก่นักท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าอัตราตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าการยกเลิกการนำเที่ยวเกิดจากกรณีมีนักท่องเที่ยวไม่ครบจำนวนตามที่กำหนดในมาตรา ๒๖ (๘) หรือเกิดจากเหตุใด ๆ อันเป็นความผิดของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องคืนเงินทั้งหมดให้แก่นักท่องเที่ยว

มาตรา ๒๙ ในระหว่างการนำเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากนักท่องเที่ยวหรือเป็นเหตุสุดวิสัย

การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องจ่ายเงินค่าบริการคืนให้แก่นักท่องเที่ยวตามสัดส่วน เว้นแต่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะพิสูจน์ได้ว่าการเปลี่ยนแปลงรายการนั้นทำให้ตนมีค่าใช้จ่ายเท่าหรือสูงกว่าเดิม

มาตรา ๓๐ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะเรียกเก็บค่าบริการอื่นใดนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๖ (๓) หรือที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้าไม่ได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ชี้ชวนให้นักท่องเที่ยวไปในสถานที่หรือทำกิจกรรมใดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในเอกสารโฆษณาหรือชี้ชวน ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ต้องแจ้งค่าบริการของตนและค่าบริการที่ต้องจ่ายเนื่องจากการเข้าไปในสถานที่หรือทำกิจกรรมนั้นให้นักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้า และจะเรียกเก็บค่าบริการเกินที่แจ้งไว้มิได้

มาตรา ๓๑ ห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดบริการนำเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศโดยไม่ได้รับค่าบริการหรือรับค่าบริการในอัตราที่เห็นได้ว่าไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ ห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมอบหมายให้มัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยวหรือบุคคลอื่นใด นำนักท่องเที่ยวในความรับผิดชอบของตนไปท่องเที่ยว โดยเรียกเก็บเงินจากมัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยว หรือบุคคลอื่นนั้น หรือโดยให้บุคคลดังกล่าวรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือค่าอำนวยความสะดวกอื่นใดของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

มาตรา ๓๓ ในการจัดให้มีมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยวเดินทางไปกับนักท่องเที่ยวผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องใช้มัคคุเทศก์ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยวซึ่งได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ของมัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยวตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำในทางการที่จ้างของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๓๔ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวต้องจัดให้มีการประกันอุบัติเหตุให้แก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวชำระค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจนำเที่ยวทุกสองปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือน และถ้าพ้นสามเดือนแล้วยังมิได้ชำระ ให้นายทะเบียนสั่งพักใช้ใบอนุญาตดังกล่าวจนกว่าจะชำระค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่ม ซึ่งต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันสั่งพักใช้ใบอนุญาต

เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนแล้ว ถ้าผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวยังมิได้ชำระค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่มตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๓๖ ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง เมื่อผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(๑) ตายหรือสิ้นสุดความเป็นนิติบุคคล

(๒) เลิกประกอบกิจการตามมาตรา ๓๘ หรือ

(๓) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๖ (๒) หรือ (๓) ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมีหน้าที่ดำเนินการตามข้อผูกพันที่มีอยู่กับนักท่องเที่ยวต่อไปเท่าที่จำเป็น ซึ่งต้องไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๘ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบกิจการ ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ พร้อมทั้งส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ

การเลิกประกอบกิจการไม่เป็นเหตุให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวพ้นจากความรับผิดที่มีต่อนักท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ หลักประกันที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยววางไว้ตามมาตรา ๑๘ ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีตราบเท่าที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวยังมิได้เลิกประกอบกิจการ แต่ยังไม่พ้นจากความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีเลิกประกอบกิจการ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจะขอรับคืนหลักประกันที่วางไว้พร้อมทั้งดอกผลได้ก็ต่อเมื่อได้ส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๓๘ และชำระหนี้ที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เสร็จสิ้นแล้ว แต่ถ้าหนี้ที่เหลือมีจำนวนน้อยกว่าหลักประกันที่วางไว้ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ลดหลักประกันลงให้เหลือเท่ากับหนี้ที่จะพึงรับผิดชอบได้

ในกรณีที่นายทะเบียนได้แจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวมาขอรับหลักประกันคืนแล้ว แต่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่มารับหลักประกันคืนภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๔๐ เมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือปรากฏต่อนายทะเบียนว่านักท่องเที่ยวผู้ใดได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวหรือตามที่ได้โฆษณาหรือชี้ชวนไว้ หรือตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยโดยเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนรับฟังคำชี้แจงของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งถูกกล่าวหาประกอบด้วย

มาตรา ๔๑ เมื่อปรากฏผลจากการสอบหาข้อเท็จจริงตามมาตรา ๔๐ ว่านักท่องเที่ยวผู้ใดได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวรายใดและเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้นายทะเบียนสั่งจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อชดเชยความเสียหายนั้นไปพลางก่อน และแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้นส่งคืนเงินชดใช้กองทุนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการจ่ายเงินชดเชยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ส่งเงินชดใช้กองทุนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหักเงินจำนวนดังกล่าวจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๑๘ ส่งคืนกองทุน

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่หลักประกันที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยววางไว้ตามมาตรา ๑๘ ลดลงเพราะถูกใช้จ่ายไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยววางหลักประกันเพิ่มจนครบจำนวนเงินที่กำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่วางหลักประกันเพิ่มภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนจนกว่าจะวางหลักประกันเพิ่มจนครบถ้วน

มาตรา ๔๓ นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ให้คณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้ชะลอการส่งเงินชดใช้กองทุนและการหักเงินจากหลักประกันส่งคืนกองทุนตามมาตรา ๔๑ และการวางหลักประกันเพิ่มตามมาตรา ๔๒ เว้นแต่คณะกรรมการจะผ่อนผันให้เป็นการเฉพาะราย

ในกรณีที่นักท่องเที่ยวตาย ให้ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิอุทธรณ์ได้เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยว

มาตรา ๔๔ ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่จำนวนเงินที่สั่งจ่ายจากกองทุนต่ำกว่าความเสียหายที่นักท่องเที่ยวได้รับ ให้คณะกรรมการสั่งให้นายทะเบียนจ่ายเงินจากกองทุนเพิ่มเติมให้แก่นักท่องเที่ยวตามที่คณะกรรมการกำหนด และแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวส่งเงินจำนวนดังกล่าวชดใช้กองทุนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้นำความในมาตรา ๔๑ วรรคสาม และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่าความเสียหายที่ต้องจ่ายเพิ่มเติมนั้น มิใช่เป็นความผิดของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว จะไม่สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวส่งเงินจำนวนดังกล่าวชดใช้กองทุนก็ได้

(๒) กรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่ต้องรับผิดในความเสียหายนั้นหรือรับผิดเพียงบางส่วน และเป็นกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้จ่ายเงินชดใช้กองทุนตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ แล้ว หรือเป็นกรณีที่นายทะเบียนได้หักเงินจากหลักประกันที่วางไว้ตามมาตรา ๑๘ ส่งคืนกองทุนและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้วางหลักประกันเพิ่มจนครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการสั่งให้นายทะเบียนจ่ายเงินกองทุนคืนให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวทั้งหมดหรือตามส่วนที่ไม่ต้องรับผิดแล้วแต่กรณี

ให้สำนักงานแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำวินิจฉัย

มาตรา ๔๕ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้ไม่เกินครั้งละหกเดือน เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๓)

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓

(๓) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจนำเที่ยวและเงินเพิ่มจนพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันที่กำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง

(๔) ไม่วางหลักประกันเพิ่มจนครบถ้วนเกินหกเดือนนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๔ (๑) หรือ

(๕) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๗๖

ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะประกอบธุรกิจนำเที่ยวในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นายทะเบียนอนุญาตให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๔๖ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือมาตรา ๑๗ (๑) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (ก) (ข) (ง) (จ) หรือ (ฉ) หรือมาตรา ๑๗ (๒)

(๒) ไม่ชำระค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจนำเที่ยวและเงินเพิ่มจนพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๓๕ วรรคสาม

(๓) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๕ มาแล้ว และภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวนั้น มีกรณีที่อาจถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวอีก ไม่ว่าจะเป็นเหตุเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

(๔) ประพฤติหรือปฏิบัติการใดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยวอย่างร้ายแรง และนายทะเบียนได้ตักเตือนและสั่งระงับหรือให้แก้ไขแล้ว แต่ไม่ดำเนินการ หรือ

(๕) ต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับการค้า หรือความผิดฐานชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ หรือยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

มาตรา ๔๗ ให้นายทะเบียนส่งหนังสือแจ้งคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ แล้วแต่กรณี ให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวทราบภายในห้าวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนจะส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ทางโทรสาร ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

มาตรา ๔๘ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ให้คณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

มัคคุเทศก์

มาตรา ๔๙ ผู้ใดประสงค์จะเป็นมัคคุเทศก์ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งคราวทำนองเดียวกับมัคคุเทศก์หรือนักเรียนนักศึกษาซึ่งมีหนังสือรับรองจากสถานศึกษา

มาตรา ๕๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ต้อง

(๑) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(ข) มีสัญชาติไทย

(ค) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในสาขามัคคุเทศก์หรือสาขาการท่องเที่ยวที่มีวิชาเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ หรือสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาในสาขามัคคุเทศก์หรือสาขาการท่องเที่ยวที่มีวิชาเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ไม่น้อยกว่าที่คณะกรรมการกำหนด หรือได้รับวุฒิบัตรหรือหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชามัคคุเทศก์ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด

(ข) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว

(ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และยังไม่พ้นกำหนดห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

(ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๔๖ (๕) หรือใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓ (๕)

(จ) เคยถูกเพิกถอนทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวมาแล้วยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นการเฉพาะ เมื่อคณะกรรมการได้ประกาศเขตพื้นที่ในท้องถิ่นหรือชุมชนใดตามมาตรา ๑๒ (๔) แล้ว รัฐมนตรีจะประกาศยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรา ๕๐ (๑) (ก) หรือ (ค) สำหรับผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ซึ่งจะให้บริการเฉพาะในเขตพื้นที่นั้น รวมตลอดทั้งยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ให้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีมัคคุเทศก์ตามวรรคหนึ่งทำหน้าที่มัคคุเทศก์ในเขตพื้นที่ตามมาตรา ๑๒ (๔) ห้ามมิให้มัคคุเทศก์อื่นเข้าไปทำหน้าที่มัคคุเทศก์ในเขตพื้นที่นั้น

มาตรา ๕๒ เมื่อมีผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ ให้เป็นหน้าที่ของนายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐาน และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง ในกรณีที่พบว่าเอกสารหรือหลักฐานใดไม่ครบถ้วนหรือยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ทราบทันที

มาตรา ๕๓ เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๔๘ ผู้ใดมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ หรือผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ซึ่งจะให้บริการเฉพาะในเขตท้องถิ่นหรือชุมชนผู้ใดได้รับยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรา ๕๑ และได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ และชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตผู้นั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๕๔ เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๔๙ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ หรือผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ซึ่งจะให้บริการเฉพาะในเขตท้องถิ่นหรือชุมชนผู้ใดไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๕๑ หรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งเหตุแห่งการไม่ออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตผู้นั้นทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๕๔ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ให้คณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๖ ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และอาจต่ออายุได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับกับการต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ มาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกาย การรักษามารยาท ความประพฤติ และการตรวจสุขภาพของมัคคุเทศก์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง และต้องติดบัตรประจำตัวตลอดเวลาที่ทำหน้าที่มัคคุเทศก์

แบบบัตร การขอมีบัตร การออกบัตร และลักษณะการติดบัตรประจำตัวมัคคุเทศก์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ ในการรับทำงานเป็นมัคคุเทศก์ ห้ามไม่ให้มัคคุเทศก์จ่ายเงินหรือให้ประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวหรือบุคคลอื่นใด หรือยอมตนเข้ารับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อให้ได้มาซึ่งการนำนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยว

มาตรา ๕๙ มัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามรายการนำเที่ยวที่ได้ตกลงไว้กับผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว และจะดำเนินการใดให้เกิดความเสียหายแก่นักท่องเที่ยวมิได้

มาตรา ๖๐ มัคคุเทศก์ต้องไม่ให้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์แทนตน

มาตรา ๖๑ ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์สิ้นสุดลง เมื่อมัคคุเทศก์

(๑) ตาย

(๒) ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๕๖ หรือ

(๓) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๓

มาตรา ๖๒ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ได้ไม่เกินครั้งละหกเดือน เมื่อปรากฏว่ามัคคุเทศก์

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๒ (๓) หรือมาตรา ๕๗

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๘

(๓) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๗๖

มัคคุเทศก์ซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจะปฏิบัติหน้าที่มัคคุเทศก์ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ไม่ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่นายทะเบียนอนุญาตให้ดำเนินการได้เฉพาะกรณีเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๖๓ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ได้เมื่อปรากฏว่ามัคคุเทศก์

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๐ (๑) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๒) (ก) (ค) (ง) และ (จ)

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๖๒ มาแล้ว และภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์นั้น มีกรณีที่อาจถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์อีกไม่ว่าจะเป็นเหตุเดียวกันหรือไม่ก็ตาม

(๓) ประพฤติหรือปฏิบัติการใดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยวอย่างร้ายแรง และนายทะเบียนได้ตักเตือนและสั่งระงับหรือให้แก้ไขแล้ว แต่ไม่ดำเนินการ

(๔) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือ

(๕) ต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ หรือยักยอกตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

ให้นำความในมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับกับการแจ้งคำสั่งและการอุทธรณ์คำสั่งด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔
ผู้นำเที่ยว

มาตรา ๖๔ ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้นำเที่ยวต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวไว้กับสำนักงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งให้กำหนดคุณสมบัติของผู้นำเที่ยวไว้ด้วย

ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์และมีคุณสมบัติตามวรรคสอง ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำเที่ยวได้โดยไม่ต้องขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง แต่ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อประโยชน์ด้านข้อมูลของสำนักงาน

มาตรา ๖๕ ในการจัดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปต่างประเทศ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดให้มีผู้นำเที่ยวเดินทางไปด้วย ผู้นำเที่ยวนั้นต้องเป็นผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานตามมาตรา ๖๔

นอกจากหน้าที่ในการนำเที่ยวและอำนวยความสะดวกแล้ว ผู้นำเที่ยวมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรายการนำเที่ยวตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๘ แล้วแต่กรณีด้วย

มาตรา ๖๖ มาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ การแต่งกาย การรักษามารยาท และความประพฤติของผู้นำเที่ยว ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้นำเที่ยวต้องปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นำเที่ยวประพฤติหรือปฏิบัติการใดอันเป็นการฝ่าฝืนระเบียบที่ออกตามมาตรา ๖๖ หรือกระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักท่องเที่ยวหรือธุรกิจนำเที่ยวอย่างร้ายแรง ให้นายทะเบียนมีอำนาจตักเตือนและสั่งให้ระงับหรือแก้ไขการกระทำนั้นได้

ในกรณีที่ผู้นำเที่ยวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๗๖ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งห้ามบุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ผู้นำเที่ยวตามระยะเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินหกเดือน หรือจะเพิกถอนการจดทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวก็ได้

มาตรา ๖๘ เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งห้ามปฏิบัติหน้าที่หรือสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนตามมาตรา ๖๗ ให้นายทะเบียนแจ้งให้สำนักงานทราบ และให้สำนักงานแจ้งเวียนชื่อบุคคลดังกล่าวให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕
กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว

มาตรา ๖๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว” มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเงินทดรองจ่ายให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งได้รับความเสียหายจากการที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยว หรือตามที่ได้โฆษณาหรือรับรองไว้กับนักท่องเที่ยว หรือตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) ทุนประเดิมที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดสรรให้จำนวนยี่สิบล้านบาท

(๒) เงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวและค่าธรรมเนียมอื่นที่เรียกเก็บตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) หลักประกันที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม

(๔) เงินที่ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจ่ายชดใช้คืนกองทุนและเงินที่นายทะเบียนหักจากหลักประกันส่งคืนกองทุนตามมาตรา ๔๑ วรรคสาม และเงินเพิ่มตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง และมาตรา ๔๒ วรรคสอง

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้

(๖) ดอกผล รายได้ หรือเงินอื่นใดของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นของสำนักงานเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๗๑ การเก็บรักษาและการบริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๒ ดอกผลอันเกิดจากกองทุนตามมาตรา ๗๐ (๖) คณะกรรมการจะกำหนดให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและการดำเนินการอันเกี่ยวกับกองทุนก็ได้ แต่ต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของดอกผลที่ได้รับในแต่ละปี

มาตรา ๗๓ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปี ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีแสดงการใช้จ่ายเงินกองทุนเสนอคณะกรรมการ

งบดุลนั้น สำนักงานต้องจัดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตดำเนินการสอบบัญชีและจัดทำรายงานการสอบบัญชีเสนอคณะกรรมการ

หมวด ๖
การควบคุม

มาตรา ๗๔ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวคนหนึ่งซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนในการควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๗๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ ผู้อำนวยการจะแต่งตั้งนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาขึ้น เพื่อรับผิดชอบดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ในเขตจังหวัดหนึ่งหรือหลายจังหวัดเป็นประจำหรือชั่วคราวก็ได้

มาตรา ๗๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้นายทะเบียนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในระหว่างเวลาทำการหรือเข้าไปในยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทาง เพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจการที่กำหนดเป็นครั้งคราวหรือประจำ ตามแบบ รายละเอียด และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ตัวแทนหรือลูกจ้าง มัคคุเทศก์ หรือผู้นำเที่ยวมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยว หรือการปฏิบัติหน้าที่มัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยว แล้วแต่กรณี หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อตรวจสอบ

อำนาจตาม (๑) และ (๓) นายทะเบียนจะมอบหมายเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติก็ได้

การใช้อำนาจของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเกินสมควร

มาตรา ๗๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๗๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการโดยมุ่งที่จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องและให้เกิดผลในทางส่งเสริมการท่องเที่ยว

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๐ ผู้ใดประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามมาตรา ๑๕ หรือประกอบธุรกิจนำเที่ยวในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๘๓ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๔ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ใดทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๔๕ หรือทำหน้าที่มัคคุเทศก์ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ มัคคุเทศก์ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๘๘ มัคคุเทศก์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดหรือไม่ติดบัตรประจำตัวเป็นมัคคุเทศก์ตามมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๙ มัคคุเทศก์ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดทำหน้าที่เป็นผู้นำเที่ยวโดยไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยวตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้นำเที่ยวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดที่ออกตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๙๒ ผู้นำเที่ยวผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งห้ามปฏิบัติหน้าที่ผู้นำเที่ยวตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากนายทะเบียนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนไม่ว่าจะมีโทษปรับเป็นจำนวนเท่าใด ให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๖ ให้คณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๗ ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่ออกตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๘ ในกรณีที่ประเทศไทยมีความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจนำเที่ยวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รัฐมนตรีจะประกาศยกเว้นคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ (๑) (ข) และมาตรา ๑๗ (๑) (ก) และ (ข) ให้แก่ผู้มีสัญชาติของประเทศนั้นก็ได้

มาตรา ๙๙ ให้ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ที่ออกตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์นั้น

เพื่อประโยชน์ในการต่ออายุใบอนุญาต ให้ถือว่าใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๐ บรรดาความเสียหายตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หรือผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานดังต่อไปนี้เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ

(๑) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับเรื่องที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ร้องเรียนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สำหรับเรื่องที่บุคคลตามวรรคหนึ่งร้องเรียนภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๑ บรรดาหลักประกันที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยววางไว้กับผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยส่งมอบให้แก่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อหักไว้เป็นหลักประกันตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๘ ในกรณีที่เหลือหลักประกันเป็นจำนวนเท่าใดและไม่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว มีกรณีรอการพิจารณาตามมาตรา ๑๐๐ ให้สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวคืนให้แก่ผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวแต่ละรายพร้อมทั้งดอกผลที่เกิดขึ้น

ผู้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวผู้ใดมีกรณีรอการพิจารณาตามมาตรา ๑๐๐ ให้สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวคืนหลักประกันให้เมื่อได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเสร็จ โดยให้คืนหลักประกันพร้อมทั้งดอกผลให้เท่าที่เหลืออยู่ภายหลังจากหักความรับผิดที่เกิดขึ้นแล้ว

มาตรา ๑๐๒ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบใดที่ออกตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ข้อบังคับ หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
(๒)	ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์	ฉบับละ	๑,๕๐๐	บาท
(๓)	ใบแทนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๔)	ใบแทนใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๕)	ค่าธรรมเนียมประกอบธุรกิจนำเที่ยวรายสองปี	ครั้งละ	๑,๕๐๐	บาท
(๖)	การต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์	ครั้งละ	๑,๕๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการและมีการจัดตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งรับผิดชอบภารกิจสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและพัฒนามาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสนับสนุนการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้มีมาตรฐานสากล โดยมีสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นผู้ดำเนินการแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่เดิม ประกอบกับมาตรฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองนักท่องเที่ยวและมาตรการในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ต้องปฏิบัติเพื่อประโยชน์แห่งธุรกิจนำเที่ยวยังไม่เหมาะสม รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติในรูปแบบของการบริหารราชการของส่วนราชการ สมควรที่จะต้องปรับปรุงพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เป็นไปตามหลักการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๙/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระ ที่ ๓ ในคราวประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๙ ก หน้า ๑-๒๗ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ธุรกิจสถาบันการเงิน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ รวมเข้าเป็นฉบับเดียวกัน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พ.ศ. ๒๕๒๘

(๔) พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐

(๖) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

(๗) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

(๘) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๙) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๑๐) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

(๑๑) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑๒) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

(๑๔) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๐

(๑๕) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจสถาบันการเงิน” หมายความว่า ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และให้หมายความรวมถึงการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“ธุรกิจธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศ

“ธุรกิจเงินทุน” หมายความว่า การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ ซึ่งมิใช่การรับฝากเงินหรือรับเงินไว้ในบัญชีที่จะเบิกถอนโดยใช้เช็ค และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นโดยวิธีหนึ่งวิธีใด เช่น ให้สินเชื่อ ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด

“ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์” หมายความว่า การประกอบธุรกิจรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่จะจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) การให้กู้ยืมเงินโดยวิธีรับจำนองอสังหาริมทรัพย์

(๒) การรับซื้ออสังหาริมทรัพย์โดยวิธีขายฝาก

“ธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า ธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต หรือธุรกิจอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“การให้สินเชื่อ” หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน หรือซื้อ ซื้อลด รับช่วงซื้อลดตั๋วเงินเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินเพื่อประโยชน์ของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายเงินตามภาระผูกพันตามเล็ตเตอร์ออฟเครดิตหรือภาระผูกพันอื่น

“ธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ” หมายความว่า ธุรกรรมแฟ็กเตอริง ธุรกรรมการให้เช่าซื้อ ธุรกรรมการให้เช่าแบบลีสซิ่ง และธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“หลักทรัพย์” หมายความว่า หลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า

(๑) ธนาคารพาณิชย์

(๒) บริษัทเงินทุน

(๓) บริษัทเครดิตฟองซิเอร์

“ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์

“ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการให้บริการแก่ประชาชนรายย่อย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีข้อจำกัดการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ตราสารอนุพันธ์ และธุรกรรมอื่นที่มีความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศแห่งใดแห่งหนึ่งถือหุ้นโดยทางตรงหรือทางอ้อมไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

“สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ” หมายความว่า สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

“บริษัทเงินทุน” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน

“บริษัทเครดิตฟองซิเอร์” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์

“เงินกองทุน” หมายความว่า เงินในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) ทุนชำระแล้วซึ่งรวมทั้งส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่สถาบันการเงินได้รับและเงินที่สถาบันการเงินได้รับจากการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของสถาบันการเงินนั้น

(๒) ทุนสำรอง

(๓) เงินสำรองที่ได้จัดสรรจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นงวดการบัญชีตามมติที่ประชุมผู้ ถือหุ้น หรือตามข้อบังคับของสถาบันการเงิน แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้

(๔) กำไรสุทธิคงเหลือหลังจากการจัดสรร

(๕) เงินสำรองจากการตีราคาสินทรัพย์ เงินสำรองอื่น หรือ

(๖) เงินที่สถาบันการเงินได้รับเนื่องจากการออกตราสารแสดงสิทธิในหนี้ หรือตราสารหรือเงินอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น

“บริษัทแม่” หมายความว่า บริษัทที่มีอำนาจควบคุมกิจการของบริษัทอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) มีหุ้นในบริษัทหนึ่งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(๒) มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทหนึ่ง

(๓) มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้มีอำนาจในการจัดการหรือกรรมการตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดในบริษัทหนึ่ง หรือ

(๔) มีอำนาจควบคุมกิจการในลักษณะอื่นใดตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การมีหุ้นในบริษัทหนึ่งตั้งแต่ร้อยละยี่สิบขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีอำนาจควบคุมกิจการ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้มีอำนาจควบคุมกิจการ

“บริษัทลูก” หมายความว่า

(๑) บริษัทที่มีบริษัทอื่นเป็นบริษัทแม่ หรือ

(๒) บริษัทลูกของบริษัทตาม (๑) ต่อไปทุกทอด

“บริษัทร่วม” หมายความว่า บริษัทลูกที่มีบริษัทแม่ร่วมกัน

“ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

(๑) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ กรรมการที่เป็นผู้บริหารของสถาบันการเงินหรือบริษัท แล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๒) บุคคลซึ่งสถาบันการเงินหรือบริษัททำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(๓) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการหรือกรรมการ หรือการจัดการของสถาบันการเงินหรือบริษัท ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือบริษัท

“กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานในสถาบันการเงินหรือบริษัทตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“ผู้ที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า บุคคลที่มีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่งในลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สมรส

(๒) เป็นบุตรหรือบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

(๓) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) มีอำนาจในการจัดการ

(๔) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) มีอำนาจควบคุมคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(๕) เป็นบริษัทที่บุคคลนั้นหรือบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ

(๖) เป็นบริษัทลูกของบริษัทตาม (๓) หรือ (๔) หรือ (๕)

(๗) เป็นบริษัทร่วมของบริษัทตาม (๓) หรือ (๔) หรือ (๕)

(๘) เป็นตัวการ ตัวแทน หรือ

(๙) บุคคลอื่นที่มีลักษณะตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่บุคคลใดถือหุ้นในบริษัทใดตั้งแต่ร้อยละยี่สิบขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริษัทนั้นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามิได้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง

“ผู้ถือหุ้นรายใหญ่” หมายความว่า บุคคลที่ถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินเกินร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ การประกอบกิจการใดที่มีลักษณะเป็นการระดมเงินจากประชาชนโดยการรับฝากเงินหรือโดยวิธีอื่นใด ให้สินเชื่อ หรือธุรกิจทางการเงิน หากกิจการนั้นมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมและมิได้มีกฎหมายที่ควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าวเป็นการเฉพาะแล้ว ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจเสนอให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดให้การประกอบกิจการประเภทนั้นอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือบางส่วน รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๖ การระดมเงินจากประชาชนโดยการขายหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ที่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มิให้อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

รัฐมนตรีอาจกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยยื่นรายงานข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินการตามรายการที่รัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ จะให้ยื่นตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวและจะให้ทำคำชี้แจงข้อความเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานนั้นก็ได้

หมวด ๑
การจัดตั้งและการขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๙ การประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์จะกระทำได้เฉพาะนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด โดยได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำ

ของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในการอนุญาตดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ตามที่เห็นสมควรก็ได้

การยื่นคำขอจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบในการจัดตั้งจากรัฐมนตรีก่อน

เมื่อได้จดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ให้บริษัทมหาชนจำกัดนั้นยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดต่อรัฐมนตรีโดยผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๐ ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจะตั้งสาขาเพื่อประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยตามพระราชบัญญัตินี้ได้ เมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในการอนุญาตดังกล่าว รัฐมนตรีจะกำหนดหลักเกณฑ์ตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศแสดงหนังสือยินยอมให้ยื่นคำขอจัดตั้งสาขาจากหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้นต่อรัฐมนตรีโดยผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตลอดจนเสียค่าธรรมเนียมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๑๑ สถาบันการเงินต้องใช้ชื่อซึ่งมีคำว่า “ธนาคาร” “บริษัทเงินทุน” หรือ “บริษัทเครดิตฟองซิเอร์” นำหน้า ตามที่ระบุในใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒ ห้ามผู้ใดนอกจากสถาบันการเงินใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจทางการเงินว่า “ธนาคาร” “เงินทุน” “การเงิน” “การลงทุน” “เครดิต” “ทรัสต์” “ไฟแนนซ์” “บริษัทเครดิตฟองซิเอร์” หรือคำอื่นใดที่มีความหมายเช่นเดียวกัน

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๓ การจัดตั้ง หรือย้ายสำนักงานใหญ่หรือสาขา หรือการเลิกสาขาของสถาบันการเงินต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ การตั้งสำนักงานผู้แทนของสถาบันการเงินในต่างประเทศ และการตั้งสำนักงานผู้แทนของสถาบันการเงินต่างประเทศในประเทศ จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

สำนักงานผู้แทนตามวรรคหนึ่ง จะรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ไม่ได้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หมวด ๒
โครงสร้างสถาบันการเงิน

ส่วนที่ ๑
หุ้นและผู้ถือหุ้น

มาตรา ๑๕ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของสถาบันการเงินต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือ มีมูลค่าของหุ้นไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาท และข้อบังคับของสถาบันการเงินต้องไม่มีข้อจำกัดในการโอนหุ้น เว้นแต่จะเป็นข้อจำกัดเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

สถาบันการเงินอาจออกหุ้นบุริมสิทธิที่ไม่มีสิทธิออกเสียง หรือหุ้นบุริมสิทธิอื่นได้เมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ที่สถาบันการเงินต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๑๖ สถาบันการเงินต้องมีจำนวนหุ้นที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยถืออยู่ไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจอนุญาตให้บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้ว

ทั้งหมด และให้มีกรรมการที่เป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขฐานะการดำเนินการหรือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินใด หรือเพื่อความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันให้มีจำนวนหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไปจากที่กำหนดตามวรรคสองได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๗ บุคคลใดถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไปของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด บุคคลนั้นต้องรายงานการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นดังกล่าวให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

จำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตามวรรคหนึ่งถืออยู่หรือมีไว้ด้วย

หุ้นตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงหุ้นบุริมสิทธิที่ไม่มีสิทธิออกเสียง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งไม่รายงานตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่หุ้นที่ไม่รายงานนั้น โดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้บุคคลใดถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

จำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตามวรรคหนึ่งถืออยู่หรือมีไว้ด้วย

หุ้นตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงหุ้นบุริมสิทธิที่ไม่มีสิทธิออกเสียง

มาตรา ๑๙ บุคคลใดได้มาซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งจนเป็นเหตุให้จำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่หรือมีไว้เป็นไปโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ บุคคลนั้นจะต้องนำหุ้นในส่วนที่เกินออกจำหน่ายแก่บุคคลอื่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหุ้นนั้นมา เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งจะผ่อนผันได้อีกไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งไม่จำหน่ายหุ้นในส่วนที่เกินภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้ขายหุ้นในส่วนที่เกินดังกล่าวได้ และถ้าศาล

เห็นว่าการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นนั้นเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นก็ได้

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้สถาบันการเงินจำหน่ายหุ้นของตนแก่บุคคลใดจนเป็นเหตุให้จำนวนหุ้นที่บุคคลนั้นถืออยู่หรือมีไว้เป็นไปโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๘

การนับจำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่ง ให้นับรวมถึงหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลตามวรรคหนึ่งถืออยู่หรือมีไว้ด้วย

ทุกครั้งที่มีการชี้ชวนให้เข้าซื้อหุ้นของสถาบันการเงินใด ให้สถาบันการเงินนั้นระบุหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ไว้ในคำชี้ชวนด้วย

มาตรา ๒๑ บุคคลใดถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินใดโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ บุคคลนั้นจะยกเอาการถือหุ้นในส่วนที่เกินนั้นใช้ยันต่อสถาบันการเงินดังกล่าวมิได้ และสถาบันการเงินนั้นจะจ่ายเงินปันผลหรือผลตอบแทนอื่นใดให้แก่บุคคลนั้น หรือให้บุคคลนั้นออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นในส่วนที่เกินมิได้

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้รับหุ้นมาโดยสุจริตจากการรับมรดก หากสถาบันการเงินนั้นได้ประกาศจ่ายเงินปันผลในช่วงระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหุ้นมาหรือภายในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิรับเงินปันผลในหุ้นส่วนที่เกินร้อยละสิบตามมาตรา ๑๘ ได้ แต่บุคคลนั้นจะออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามจำนวนหุ้นในส่วนที่เกินมิได้

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ ให้สถาบันการเงินตรวจสอบทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกครั้งก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นหรือก่อนจ่ายเงินปันผลหรือผลตอบแทนอื่นใดแก่ผู้ถือหุ้น แล้วให้แจ้งผลการตรวจสอบต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถือหุ้นรายใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ ให้สถาบันการเงินมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นดำเนินการจำหน่ายหุ้นในส่วนที่เกินภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๙ พร้อมกับแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบด้วย

มาตรา ๒๓ มิให้นำมาตรา ๑๕ ถึงมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

ส่วนที่ ๒
กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้สถาบันการเงินแต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายมาแล้วไม่ถึงห้าปี

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต ไม่ว่าจะมีการรอการลงโทษหรือไม่ก็ตาม

(๓) เคยถูกลงโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ องค์การ หรือหน่วยงานของรัฐฐานทุจริตต่อหน้าที่

(๔) เคยเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕) เคยถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ตามมาตรา ๘๙ (๓) หรือมาตรา ๙๐ (๔) หรือตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เว้นแต่จะได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๖) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินแห่งอื่นอีกในเวลาเดียวกัน เว้นแต่ได้รับยกเว้นจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๗) เป็นผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการนอกเหนือจากตำแหน่งกรรมการของบริษัทที่ได้รับสินเชื่อหรือได้รับการค้ำประกันหรืออาวัลหรือมีภาระผูกพันอยู่กับสถาบันการเงินนั้น เว้นแต่

(ก) เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงินซึ่งไม่ใช่กรรมการที่เป็นผู้บริหาร

(ข) เป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๘) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๙) เป็นพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยหรือเป็นผู้ที่พ้นจากการเป็นพนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้เข้าไปแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินการของสถาบันการเงิน หรือเป็นการดำรงตำแหน่งในสถาบันการเงินที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ทั้งนี้ พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย หรือผู้ที่พ้นจากการเป็นพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยแต่ยังต้องห้ามไม่ให้รับตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังกล่าว ไม่มีสิทธิที่จะได้รับสิทธิในการซื้อหุ้นของสถาบันการเงินนั้น

(๑๐) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามหรือขาดคุณสมบัติอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ การแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งบุคคลใหม่หรือแต่งตั้งบุคคลเดิมให้ดำรงตำแหน่งต่อไป

ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หากธนาคารแห่งประเทศไทยมิได้แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งนั้นแล้ว

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าบุคคลซึ่งได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิกถอนการให้ความเห็นชอบที่ได้ให้ไว้แล้ว

มาตรา ๒๖ ในการประชุมผู้ถือหุ้นประจำปี สถาบันการเงินมีหน้าที่แจ้งหรือแสดงให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบเกี่ยวกับผลประโยชน์และค่าตอบแทนที่กรรมการ ผู้จัดการ และผู้มีอำนาจในการจัดการได้รับจากสถาบันการเงิน และมีหน้าที่แจ้งให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบถึงการเป็นกรรมการในธุรกิจอื่นด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการมีหน้าที่แจ้งการเป็นกรรมการในธุรกิจอื่นแก่สถาบันการเงิน

มาตรา ๒๗ ในการดำเนินกิจการของสถาบันการเงิน กรรมการต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับบุคคลค้าขายผู้ประกอบด้วยความระมัดระวัง และต้องรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานสถาบันการเงินนั้น ซึ่งรวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การจัดทำและเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานที่แท้จริงของสถาบันการเงิน โดยต้องเปิดเผยให้ผู้ถือหุ้น ผู้ฝากเงิน และประชาชนได้รับทราบและสามารถตรวจสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๓) การให้สถาบันการเงินเรียกประชุมผู้ถือหุ้นภายในสี่เดือนนับแต่สิ้นรอบระยะเวลาบัญชีหกเดือน เมื่อปรากฏว่าสถาบันการเงินนั้นประสบการขาดทุนจนทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาหกเดือนตามมาตรา ๖๗ ลดลงเหลือต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่ชำระแล้ว และให้เรียกประชุมผู้ถือหุ้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงเหลือต่ำกว่าร้อยละยี่สิบห้าของทุนที่ชำระแล้ว เพื่อแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินตามความเป็นจริง

มาตรา ๒๘ กรรมการต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อผู้ถือหุ้น หรือผู้ฝากเงิน หรือผู้ถือตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการระดมเงินจากประชาชนของสถาบันการเงิน เพื่อความเสียหายใด ๆ อันเกิดจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือผู้ตรวจการสถาบันการเงินสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้ทุจริตหรือมีส่วนในการไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

หมวด ๓
การกำกับสถาบันการเงิน

ส่วนที่ ๑
การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์

มาตรา ๒๙ สถาบันการเงินต้องดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการคำนวณเงินกองทุนของสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๐ สถาบันการเงินต้องดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือตัวแปรและความเสี่ยงอื่นใดตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดเป็นการทั่วไปให้สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือตัวแปรและความเสี่ยงอื่นใด ตามขนาดหรือประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือตัวแปรและความเสี่ยงรวมทุกประเภทหรือแต่ละประเภทได้ หรือในกรณีที่ปรากฏว่าสถาบันการเงินใดมีความเสี่ยงสูง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะสั่งการให้สถาบันการเงินนั้นดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๓๑ ให้สถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนและข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงของสถาบันการเงินหรือกลุ่มธุรกิจทางการเงินตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามความในพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำรงสินทรัพย์ไว้ในประเทศไทยหรือมีหลักทรัพย์ในต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และให้ถือว่าสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

สินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) เงินที่นำเข้ามาจากสำนักงานใหญ่หรือสาขาอื่นของสถาบันการเงินต่างประเทศซึ่งตั้งอยู่นอกประเทศไทย

(๒) เงินสำรองต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินสำรองสำหรับการลดค่าของสินทรัพย์และเงินสำรองเพื่อการชำระหนี้ หรือ

(๓) เงินกำไรสุทธิแต่ละรอบปีบัญชีของสาขาหลังจากหักผลขาดทุนที่เกิดขึ้นในทุกรอบปีบัญชีแล้ว และให้รวมถึงเงินกำไรที่ได้โอนไปเป็นส่วนของสำนักงานใหญ่ในทางบัญชีแล้วแต่ยังไม่ได้จำหน่ายออกนอกราชอาณาจักร

ส่วนที่ ๒
การลงทุนของสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้สถาบันการเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อเป็นกรรมสิทธิ์ของตนได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้สถาบันการเงินถือหรือมีหุ้นโดยทางตรงหรือทางอ้อมในบริษัทใดเกินอัตราดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๑) ร้อยละยี่สิบของเงินกองทุนทั้งหมดของสถาบันการเงินนั้น สำหรับการถือหรือมีหุ้นในทุกบริษัทรวมกัน

(๒) ร้อยละห้าของเงินกองทุนทั้งหมดของสถาบันการเงินนั้น สำหรับการถือหรือมีหุ้นในบริษัทแต่ละราย หรือ

(๓) ร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดอัตราขั้นสูงในการถือหรือมีหุ้นให้ต่ำกว่าที่กำหนดตามวรรคหนึ่งได้ แต่ต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ในกรณีที่สถาบันการเงินจำเป็นต้องถือหรือมีหุ้นในบริษัทใดอันเนื่องจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การชำระหนี้ การบังคับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือเพื่อดำเนินธุรกิจอันเป็นการสนับสนุนกิจการของสถาบันการเงิน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันการถือหรือมีหุ้นเกินกว่าอัตราที่กำหนดตามวรรคหนึ่งได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันไว้ด้วยก็ได้

ให้นำหุ้นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินถืออยู่นับรวมเป็นหุ้นที่สถาบันการเงินถือหรือมีหุ้นตามบทบัญญัตินี้ด้วย

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีตามมาตรา ๕๘ วรรคสาม

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้สถาบันการเงินถือหรือมีไว้ซึ่งหลักทรัพย์ ดังต่อไปนี้

(๑) หุ้นหรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นของสถาบันการเงินอื่นที่ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน เว้นแต่เป็นการได้มาจากการชำระหนี้หรือการประกันการให้สินเชื่อซึ่งต้องจำหน่ายภายในเวลาหกเดือนนับแต่วันที่ได้มา หรือเป็นการซื้อหรือได้มาโดยได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการผ่อนผันไว้ด้วยก็ได้

(๒) หลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับหุ้นของสถาบันการเงินนั้นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๓
การประกอบธุรกิจ

มาตรา ๓๖ ให้ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี และธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง หรือจำเป็นต่อการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศกำหนดธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นโดยแยกตามประเภทสถาบันการเงินและธนาคารพาณิชย์แต่ละชนิดก็ได้ และจะกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องหรือจำเป็นนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ ให้สถาบันการเงินเปิดทำการ ณ สำนักงานของสถาบันการเงินนั้นอย่างน้อยตามวันและเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติเป็นประการอื่นจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ปฏิบัติด้วยก็ได้

ในปีหนึ่ง ๆ ให้สถาบันการเงินมีวันหยุดตามประเพณีตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ให้สถาบันการเงินประกาศวันและเวลาเปิดและหยุดทำการไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๓๘ ให้สถาบันการเงินประกาศข้อมูลในเรื่องอัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนลด และค่าบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น รวมทั้งข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับสถาบันการเงินนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสถาบันการเงิน เพื่อให้ประชาชนและลูกค้าที่มาติดต่อหรือใช้บริการในสถานที่นั้นทราบข้อมูลดังกล่าว และให้รายงานพร้อมส่งสำเนาประกาศหรือข้อมูลนั้นให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ให้สถาบันการเงินประกาศข้อมูลตามวรรคหนึ่งในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดให้สถาบันการเงินประเภทหนึ่งประเภทใดถือปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรับฝากเงิน การรับเงินจากประชาชน การกู้ยืมเงิน การลงทุน การให้สินเชื่อ การก่อภาระผูกพัน และการประกอบธุรกิจอื่นที่สถาบันการเงินนั้นดำเนินการได้

(๒) การทำนิติกรรมหรือสัญญากับประชาชน ผู้บริโภค หรือลูกค้ารายย่อยในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน ซึ่งมีทุนทรัพย์หรือมูลค่าตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ไม่ว่าจะเป็นในเนื้อหาสาระ วิธีการคำนวณผลประโยชน์หรือแบบสัญญา

(๓) การทำสัญญาค้ำประกันด้วยบุคคล โดยให้มีการระบุวงเงินของต้นเงินในสัญญา หรือมิให้มีการทำข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกันทำสัญญาค้ำประกันแบบไม่จำกัดจำนวน

ในกรณีที่เป็นการค้ำประกันหนี้อันจะต้องชำระ ณ เวลาที่มีกำหนดแน่นอน และสถาบันการเงินยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ชั้นต้น แต่ไม่สามารถจะตกลงกันได้ภายในเวลาหกเดือน ให้สถาบันการเงินแจ้งให้ผู้ค้ำประกันทราบ

(๔) ข้อที่ต้องปฏิบัติหากนิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นนั้นให้สิทธิแก่สถาบันการเงินที่จะเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ฝ่ายเดียว

(๕) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงิน

มาตรา ๔๐ ให้สถาบันการเงินแจ้งและแสดงวิธีการและรายละเอียดในการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้ประชาชนและลูกค้าผู้มาขอสินเชื่อทราบ

อัตราค่าบริการรายปีตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่สถาบันการเงินเรียกเก็บจากประชาชนและลูกค้าต่อปีในการให้สินเชื่อ ซึ่งรวมถึงดอกเบี้ย ส่วนลด และค่าบริการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดวิธีการคำนวณอัตราค่าบริการรายปีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติได้

มาตรา ๔๑ ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการรับฝากเงิน รับเงินจากประชาชน ให้สินเชื่อ กู้ยืมเงิน ลงทุน ก่อภาระผูกพัน ซื้อขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด หรือซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศ ให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดตามประเภทของเงินฝากหรือเงินกู้ยืมประเภทของบุคคล ประเภทของเอกสารการรับฝากเงินหรือการกู้ยืม หรือประเภทของตราสารก็ได้

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อความมั่นคงของสถาบันการเงินและเพื่อการตรวจสอบของผู้ตรวจการสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) การทำนิติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน

(๒) การตรวจสอบและการควบคุมภายในสถาบันการเงิน

(๓) การบริหารและการจัดการของสถาบันการเงิน

มาตรา ๔๒ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวงเงินที่สถาบันการเงินจะให้สินเชื่อ ทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ รับรอง หรือรับอาวัลตั๋วเงินสำหรับกิจการประเภทหนึ่งประเภทใด ทั้งนี้ จะกำหนดเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินทั้งหมดที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ รับรอง รับอาวัลตั๋วเงิน หรือเป็นอัตราส่วนกับเงินกองทุนของสถาบันการเงินหรือยอดเงินที่ได้กู้ยืมและรับจากประชาชน ณ ขณะหนึ่งขณะใดก็ได้

(๒) ห้ามมิให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อ หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อในกิจการประเภทใด ๆ เพิ่มขึ้นหรือสูงกว่าอัตราที่กำหนด ทั้งนี้ จะกำหนดเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินทั้งหมดที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อในแต่ละกิจการ ณ ขณะหนึ่งขณะใดก็ได้

มาตรา ๔๓ การดำเนินการต่อไปนี้ สถาบันการเงินจะต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน

(๑) ขายหรือโอนกิจการของสถาบันการเงินทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่บุคคลอื่นตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ซื้อหรือรับโอนกิจการบริษัทอื่นทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญมาเป็นของสถาบันการเงินตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๓) ทำสัญญา ยินยอม หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่กรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงานของสถาบันการเงิน มีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารงานของสถาบันการเงิน หรือรวมกิจการกับบุคคลอื่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งกำไรขาดทุนกัน

การให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้สถาบันการเงินปฏิบัติด้วยก็ได้ และให้รายงานต่อรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๔ สถาบันการเงินนอกจากบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ จะรับฝากเงินที่ต้องจ่ายเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้โดยวิธีออกบัตรเงินฝากก็ได้

บัตรเงินฝากต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) คำบอกชื่อว่าเป็นบัตรเงินฝาก

(๒) ชื่อสถาบันการเงินผู้ออกบัตรเงินฝาก

(๓) จังหวัดที่ตั้งของผู้ออกบัตรเงินฝาก

(๔) วันที่ออกบัตรเงินฝาก

(๕) ข้อตกลงอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะจ่ายเงินเป็นจำนวนที่แน่นอนพร้อมด้วยดอกเบี้ย (ถ้ามี)

(๖) วันถึงกำหนดจ่ายเงิน

(๗) สถานที่จ่ายเงิน

(๘) ชื่อของผู้ฝากเงิน หรือคำจดแจ้งว่าให้จ่ายเงินแก่ผู้ถือ

(๙) ลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนามแทนสถาบันการเงินผู้ออกบัตรเงินฝาก

มาตรา ๔๕ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๖๔ ถึงมาตรา ๗๖๖ มาตรา ๘๙๙ ถึงมาตรา ๙๐๗ มาตรา ๙๑๑ มาตรา ๙๑๓ (๑) และ (๒) มาตรา ๙๑๔ ถึงมาตรา ๙๑๖ มาตรา ๙๑๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๙๑๘ ถึงมาตรา ๙๒๒ มาตรา ๙๒๕ มาตรา ๙๒๖ มาตรา ๙๓๘ ถึงมาตรา ๙๔๒ มาตรา ๙๔๕ มาตรา ๙๔๖ มาตรา ๙๔๘ มาตรา ๙๔๙ มาตรา ๙๕๙ มาตรา ๙๖๗ มาตรา ๙๗๑ มาตรา ๙๗๓ มาตรา ๙๘๖ มาตรา ๙๙๔ ถึงมาตรา ๑๐๐๐ มาตรา ๑๐๐๖ ถึงมาตรา ๑๐๐๘ มาตรา ๑๐๑๐ และมาตรา ๑๐๑๑ มาใช้บังคับกับบัตรเงินฝากโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดให้สถาบันการเงินปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่อาจเรียกได้

(๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่อาจจ่ายได้

(๓) ค่าบริการที่อาจเรียกได้

(๔) เงินมัดจำที่อาจเรียกได้

(๕) หลักประกันเป็นทรัพย์สินที่ต้องเรียก

(๖) ผลประโยชน์ที่อาจเรียกได้จากการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

(๗) เบี้ยปรับที่อาจเรียกได้

บรรดาเงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นที่อาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน ซึ่งผู้ฝากเงินหรือบุคคลใดได้รับจากสถาบันการเงิน พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบันการเงิน เนื่องจากการรับฝากเงิน กู้ยืมเงิน หรือรับเงินหรือที่สถาบันการเงิน พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบันการเงินนั้นได้รับเนื่องจากการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน ให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ย ส่วนลด หรือค่าบริการ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ค่าบริการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตาม (๓) มิให้ถือว่าเป็นดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่สถาบันการเงินอาจเรียกได้ตาม (๑)

การกำหนดตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดตามประเภทของธุรกิจ การกู้ยืมเงิน การรับเงินจากประชาชน หรือกิจการที่สถาบันการเงินอาจจ่ายหรือเรียก หรือกำหนดวิธีการคำนวณและระยะเวลาการจ่ายหรือเรียกเก็บก็ได้

มาตรา ๔๗ สถาบันการเงินอาจใช้บริการจากบุคคลภายนอกในการประกอบธุรกิจตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔
ข้อห้ามในการให้สินเชื่อ

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙ ห้ามมิให้สถาบันการเงินไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๑) ให้สินเชื่อ ทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ หรือประกันหนี้แก่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เว้นแต่การให้สินเชื่อในรูปของบัตรเครดิต

ตามอัตราขั้นสูงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หรือการให้สินเชื่อเพื่อเป็นสวัสดิการแก่บุคคลดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๒) รับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินที่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เป็นผู้สั่งจ่าย ผู้ออกตั๋ว หรือผู้สลักหลัง

(๓) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นแก่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว เป็นค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของสถาบันการเงินนั้น ซึ่งมิใช่บำเหน็จ เงินเดือน รางวัล และเงินเพิ่มอย่างอื่นบรรดาที่พึงจ่ายตามปกติ

(๔) ขาย ให้ หรือให้เช่าทรัพย์สินใด ๆ แก่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว หรือรับซื้อ หรือเช่าทรัพย์สินใด ๆ จากบุคคลดังกล่าวมีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕) ให้ผลประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ ห้ามมิให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ในแต่ละรายเกินร้อยละห้าของเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใดของสถาบันการเงินนั้น หรือเกินร้อยละยี่สิบห้าของหนี้สินทั้งหมดของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องนั้น แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ ให้นับการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เป็นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่นั้นด้วย

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดอัตราขั้นสูงในการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่

หรือแก่กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องให้สูงกว่าอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หมายความว่า บริษัทที่สถาบันการเงิน กรรมการของสถาบันการเงิน ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเหล่านี้ ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เกินร้อยละยี่สิบห้าของเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดเป็นจำนวนเงินหรืออัตราส่วนต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ก็ได้

ในกรณีที่สถาบันการเงินใด ควบรวมกิจการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือจำหน่าย จ่ายโอนสินทรัพย์ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ หรือกรณีมีเหตุอันสมควรอื่นใด ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจผ่อนผันให้สถาบันการเงินนั้นไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งเป็นการชั่วคราวได้

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นบริษัท จำนวนเงินที่ให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ต้องไม่เกินอัตราส่วนกับทุน หรือเงินกองทุนของบริษัทนั้นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เว้นแต่ได้รับผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่นิติบุคคลใด ให้นับรวมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บริษัทแม่ บริษัทลูก และบริษัทร่วม เป็นของนิติบุคคลนั้นด้วย

ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลใด ให้นับรวมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น เป็นของบุคคลนั้นด้วย

การให้สินเชื่อโดยรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการให้สินเชื่อแก่ผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงินและบุคคลซึ่งต้องรับผิดตามตั๋วเงินทุกทอดด้วย เว้นแต่เป็นตั๋วเงินตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่สถาบันการเงินใดได้รับการประกันความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินหรือบริษัทอื่นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ให้ถือว่าสถาบันการเงินนั้นให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่สถาบันการเงินหรือบริษัทผู้ประกันความเสี่ยงดังกล่าวตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจแต่ละประเภทเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนหรือสินทรัพย์ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๕๒ มิให้นำความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับกับสถาบันการเงินในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ให้สินเชื่อหรือก่อภาระผูกพันที่กระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยทั้งนี้ เท่าที่ไม่เกินจำนวนที่ได้รับการค้ำประกัน

(๒) ให้สินเชื่อหรือก่อภาระผูกพันแก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินหรือธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) ลงทุนโดยการซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลไทย หลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หลักทรัพย์กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือหลักทรัพย์สถาบันคุ้มครองเงินฝาก หลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น หรือหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยโดยกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เกินราคาที่ตราไว้

(๔) ให้สินเชื่อโดยมีเงินฝากของสถาบันการเงินนั้น หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หลักทรัพย์กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือหลักทรัพย์สถาบันคุ้มครองเงินฝาก หลักทรัพย์ที่ออกโดยรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

หรือหลักทรัพย์ที่ค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยโดยกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือสถาบันคุ้มครองเงินฝาก เป็นประกัน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เกินจำนวนเงินฝากที่เป็นประกันหรือราคาหลักทรัพย์ที่ตราไว้

(๕) ค้ำประกันการขายหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๖) ให้กู้ยืมระหว่างสถาบันการเงินตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๗) ให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อที่มีความเสี่ยงน้อยหรือมีความเสี่ยงเทียบเท่าหลักทรัพย์รัฐบาล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๘) ออกเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อการค้า

ส่วนที่ ๕
กลุ่มธุรกิจทางการเงิน

มาตรา ๕๓ กลุ่มธุรกิจทางการเงิน ประกอบด้วยสถาบันการเงินและบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน หรือธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนธุรกิจทางการเงินที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบด้วยสถาบันการเงินเป็นบริษัทแม่และมีบริษัทอื่นเป็นบริษัทลูกบริษัทเดียวหรือหลายบริษัท หรือ

(๒) กลุ่มธุรกิจทางการเงินที่ประกอบด้วยบริษัทแม่ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินแต่มีสถาบันการเงินเป็นบริษัทลูก โดยจะมีบริษัทลูกเพียงบริษัทเดียวหรือหลายบริษัทเป็นบริษัทร่วมก็ได้

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้จัดตั้งกลุ่มธุรกิจทางการเงิน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๕๕ ให้นำความในมาตรา ๑๖ ถึงมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับการถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นในบริษัทแม่ของสถาบันการเงิน โดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทแม่ของสถาบันการเงินและบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงิน โดยอนุโลม

มิให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับบริษัทแม่หรือบริษัทลูกของสถาบันการเงินในกรณีที่มีกฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจของบริษัทแม่หรือบริษัทลูกของสถาบันการเงินกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนั้นไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

มาตรา ๕๖ บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินจะประกอบธุรกิจได้แต่เฉพาะธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดเท่านั้นแต่จะประกอบการค้าหรือธุรกิจอื่นมิได้

ในการประกอบธุรกิจทางการเงินหรือธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้ เว้นแต่กฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจนั้นจะได้กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจในเรื่องนั้นไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความมั่นคงของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงิน บริษัทแม่ บริษัทลูก และบริษัทร่วมของสถาบันการเงินนั้นในลักษณะเหมือนกับเป็นนิติบุคคลเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด เว้นแต่กฎหมายที่ควบคุมการประกอบธุรกิจนั้นจะได้กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจในเรื่องนั้นไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดอัตราส่วนเงินกองทุนหรือทุนของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้นเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือตัวแปรและความเสี่ยงอื่นใด หรือกำหนดอัตราส่วนอื่น ๆ ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้นได้ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดให้กลุ่มธุรกิจทางการเงินเปิดเผยข้อมูลระหว่างกันได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้สถาบันการเงินจัดตั้งหรือมีบริษัทลูก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทลูกต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ห้ามมิให้สถาบันการเงินซื้อหรือมีหุ้นในบริษัทลูกโดยมีมูลค่าของหุ้นรวมกันทั้งสิ้นเกินอัตราส่วนกับเงินกองทุนทั้งหมดหรือเงินกองทุนชนิดหนึ่งชนิดใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๕๙ สถาบันการเงินอาจให้สินเชื่อหรือทำธุรกรรมกับบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วมของสถาบันการเงินได้ แต่จะให้สินเชื่อหรือทำธุรกรรมเกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

การทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง หมายความรวมถึง

(๑) การซื้อหรือขายสินทรัพย์ และรวมถึงสินทรัพย์ที่มีสัญญาซื้อคืนจากบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม

(๒) การรับหลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วมเป็นหลักประกันการให้สินเชื่อ หรือการออกหนังสือค้ำประกัน หรือเล็ตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม

(๓) การทำธุรกรรมใด ๆ ที่เป็นผลให้บริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วมได้รับประโยชน์

การให้สินเชื่อหรือการทำธุรกรรมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม ให้ถือว่าเป็นการให้สินเชื่อหรือการทำธุรกรรมกับบริษัทดังกล่าวด้วย

ส่วนที่ ๖
การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง

มาตรา ๖๐ ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันที่เสียหายหรืออาจเสียหายและให้ตัดออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองไว้สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่ปรากฏว่า เมื่อนำสินทรัพย์จัดชั้นหรือภาระผูกพันในส่วนที่ยังมิได้ตัดออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองไว้มาหักออกจากเงินกองทุนแล้ว เงินกองทุนมีจำนวนต่ำกว่าที่ต้องดำรงไว้ตามมาตรา ๓๐ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สถาบันการเงินนั้นถือปฏิบัติจนกว่าจะได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง

หากหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลให้สถาบันการเงินต้องเพิ่มการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีหรือเพิ่มการกันเงินสำรอง จะต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๖๑ ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันอื่นที่ไม่เสียหายตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด แต่ทั้งนี้จะกำหนดอัตราเกินร้อยละห้าของสินทรัพย์และภาระผูกพันอื่นที่ไม่เสียหายมิได้

มาตรา ๖๒ ให้สถาบันการเงินระงับการรับรู้และยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่เคยรับรู้เป็นรายได้สำหรับสินทรัพย์ที่ถูกจัดชั้นตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๗
การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

มาตรา ๖๓ ให้สถาบันการเงินบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพัน ให้มีความสัมพันธ์กับการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน หรือการรับเงินจากประชาชน ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๖๔ ให้สถาบันการเงินดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินรับฝากหรือยอดเงินกู้ยืมทั้งหมดหรือแต่ละประเภทในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดให้สถาบันการเงินดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภท หรือประกาศกำหนดอัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดเป็นการทั่วไป หรือในกรณีที่มีเหตุอันสมควรจะกำหนดเป็นการเฉพาะรายก็ได้

การประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หากมีผลให้สถาบันการเงินต้องเพิ่มอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง จะต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๖๕ สินทรัพย์สภาพคล่อง ได้แก่

(๑) เงินสด

(๒) เงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) เงินฝากสุทธิที่สถาบันการเงินอื่น

(๔) บัตรเงินฝากที่ปราศจากภาระผูกพัน

(๕) หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือหลักทรัพย์กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ที่ปราศจากภาระผูกพัน

(๖) หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ค้ำประกันเฉพาะต้นเงินหรือรวมทั้งดอกเบี้ย และปราศจากภาระผูกพัน

(๗) สินทรัพย์อื่นใดที่กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน รับภาระสุดท้ายที่จะชดใช้ความเสียหาย ทั้งนี้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๘) สินทรัพย์อื่นที่มีสภาพคล่องและความน่าเชื่อถือตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

สินทรัพย์สภาพคล่องตาม (๔) (๕) (๖) และ (๘) ต้องสามารถโอนเปลี่ยนมือได้

ส่วนที่ ๘
การจัดทำบัญชี การรายงาน และผู้สอบบัญชี

มาตรา ๖๖ ให้สถาบันการเงินจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสถาบันวิชาชีพที่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบและตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ ให้สถาบันการเงินจัดทำงบการเงินทุกรอบระยะเวลาหกเดือนและรอบระยะเวลาสิบสองเดือนอันเป็นรอบปีบัญชีของสถาบันการเงินนั้น ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และต้องมีการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีในรอบปีบัญชีนั้นด้วย

ให้สถาบันการเงินประกาศงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีและรับรองความถูกต้องโดยกรรมการของสถาบันการเงินไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของสถาบันการเงินนั้น รวมทั้งในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และให้เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

การจัดทำงบการเงินสำหรับงวดบัญชีในรอบระยะเวลาหกเดือนแรกของปีบัญชีตามวรรคหนึ่ง การตรวจสอบและการแสดงความเห็นตามวรรคหนึ่ง และการประกาศและการเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามวรรคสอง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นงวดบัญชี

การจัดทำงบการเงินสำหรับงวดประจำปีบัญชีตามวรรคหนึ่ง การตรวจสอบและการแสดงความเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเสนอที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น และการประกาศ

และการเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามวรรคสอง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นอนุมัติงบการเงินแล้ว ทั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการทั้งหมดต้องไม่เกินสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีนั้น

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

มาตรา ๖๘ ให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประกาศงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประกาศงบการเงินไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้นด้วย

ให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจัดทำงบการเงินทุกรอบระยะเวลาสิบสองเดือนอันเป็นรอบปีบัญชีของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้น ตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศประกาศงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามวรรคสอง ที่ผ่านการตรวจสอบและแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศนั้น รวมทั้งในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และให้เสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

มาตรา ๖๙ ผู้สอบบัญชีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๖๗ ต้องรักษามารยาทและปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี รวมทั้งข้อกำหนดเพิ่มเติมตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และให้แสดงความเห็นในงบการเงินให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่สถาบันการเงินนั้นสามารถที่จะปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๖๗ ได้

ในกรณีที่สถาบันการเงินได้ทำเอกสารประกอบการลงบัญชีหรือลงบัญชีไม่ตรงกับความเป็นจริง ให้ผู้สอบบัญชีเปิดเผยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของบัญชีที่มีผลกระทบต่องบการเงินไว้ในรายงานการสอบบัญชีที่ตนจะต้องลงลายมือชื่อเพื่อแสดงความเห็น รวมทั้งรายงานพฤติการณ์นั้นให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ

ผู้สอบบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจเพิกถอนการให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๖๗ ได้

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นในสถาบันการเงินใด ให้ผู้สอบบัญชีแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ พร้อมทั้งส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยในทันที

มาตรา ๗๑ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้สถาบันการเงิน บริษัทแม่ บริษัทลูก บริษัทร่วม หรือบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น ส่งรายงานหรือข้อมูลไม่ว่าในรูปสื่อใด ๆ หรือแสดงเอกสารใดตามระยะเวลาหรือเป็นครั้งคราวตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้งให้ชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความรายงานหรือข้อมูล หรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจมีคำสั่งให้สถาบันการเงินต้องจัดให้กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน มาให้ถ้อยคำ แสดงข้อมูล บัญชี เอกสารและหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการของสถาบันการเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

งบการเงิน รายงาน ข้อมูล เอกสาร หรือคำชี้แจงที่ส่งหรือแสดงตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง สถาบันการเงินต้องทำให้ครบถ้วนและตรงต่อความเป็นจริง ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่างบการเงิน รายงาน ข้อมูล เอกสารหรือคำชี้แจงที่สถาบันการเงินส่งหรือแสดงตามวรรคหนึ่ง มีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าจำเป็นหรือสมควร ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีหรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านเพื่อดำเนินการตรวจสอบและรายงานผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ โดยให้สถาบันการเงินนั้นเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย

ส่วนที่ ๙
การควบ โอน และเลิกกิจการ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่นให้มีผลเป็นการยกเลิกใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดประสงค์จะควบกิจการกับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่หรือจากสถาบันการเงินอื่น หรือในกรณีที่

สถาบันการเงินใดหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของสถาบันการเงินใดประสงค์จะซื้อหรือมีไว้ซึ่งหุ้นในสถาบันการเงินอื่น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินประเภทเดียวกันหรือต่างประเภท เพื่อควบหรือโอนหรือรับโอนกิจการอันจะเป็นผลให้สถาบันการเงินมีฐานะหรือดำเนินกิจการมั่นคงยิ่งขึ้น ให้สถาบันการเงินหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของสถาบันการเงิน แล้วแต่กรณี ยื่นโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศการให้ความเห็นชอบดังกล่าว ทั้งนี้ จะกำหนดระยะเวลาดำเนินการและหลักเกณฑ์ใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ถ้าสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

(๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๑๙ มาตรา ๑๑๔๕ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ มาตรา ๑๒๓๘ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๔ วรรคสอง มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๓๖ (๒) มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๖ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องจากการควบหรือรับโอนกิจการ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใด สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนต้องร่วมรับผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

มาตรา ๗๔ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๗๓ แล้ว ให้สถาบันการเงินที่จะควบ โอนหรือรับโอนกิจการ ทั้งหมดหรือบางส่วน จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการควบ โอนหรือรับโอนกิจการ ในการนี้ มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อการควบ โอนหรือรับโอนกิจการ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ

การประชุมผู้ถือหุ้นตามวรรคหนึ่ง ให้สถาบันการเงินงดรับลงทะเบียนการโอนหุ้นเมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันที่มีประกาศการให้ความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๗๓ จนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้นและเรียกประชุมผู้ถือหุ้น โดยจัดส่งหนังสือนัดให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ต้องไม่เกินสิบสี่วัน ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในการประชุม ถ้ามีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม ให้ถือว่าการควบ โอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีหุ้นในสถาบันการเงินใดตั้งแต่ร้อยละเก้าสิบขึ้นไป เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๗๓ แล้ว ให้ถือว่าการให้ความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และการควบโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นตามวรรคหนึ่ง

ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องสถาบันการเงินตามมาตรา ๗๓ เป็นคดีล้มละลายในระหว่างการดำเนินการเพื่อควบ โอนหรือรับโอนกิจการตามที่ได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตามมาตรา ๗๓

มาตรา ๗๕ สถาบันการเงินที่ดำเนินการตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มิใช่สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ซึ่งย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ให้หลักประกันอย่างอื่นนั้นตกแก่สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๖ สถาบันการเงินที่ดำเนินการตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง ถ้ามีการฟ้องร้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้สถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณีเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้น

มาตรา ๗๗ ในการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ดำเนินการได้ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และการโอนสิทธิเรียกร้องที่เกี่ยวเนื่องกับการโอนกิจการดังกล่าว ไม่จำต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่ตัดสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๘ สถาบันการเงินใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการ หรือหยุดประกอบกิจการเป็นการชั่วคราว สถาบันการเงินนั้นต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๗๙ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้รายงานต่อรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๑๐
การกำกับทั่วไป

มาตรา ๘๐ ห้ามมิให้สถาบันการเงินกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ลดทุนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการลดทุนไว้ด้วยก็ได้ และมิให้นำมาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับ

(๒) ซื้อหรือมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่

(ก) เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับการประกอบธุรกิจ หรือเป็นที่พัก หรือเพื่อสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างของสถาบันการเงินนั้นตามสมควร โดยได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ด้วยก็ได้

(ข) เป็นการได้มาจากการชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ การซื้ออสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันการเงินนั้นรับจำนองไว้จากการขายทอดตลาดโดยคำสั่งศาลหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แต่ต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวภายในห้าปีนับแต่วันที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตกเป็นของสถาบันการเงิน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นธนาคารแห่งประเทศไทยจะขยายเวลาการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว โดยธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ด้วยก็ได้

(ค) เป็นอสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทเงินทุนที่ประกอบกิจการเงินทุนเพื่อการเคหะ หรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ซื้อหรือมีไว้เพื่อประกอบธุรกิจ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(๓) รับหุ้นของสถาบันการเงินนั้นเป็นประกัน หรือรับหุ้นของสถาบันการเงินประเภทเดียวกันจากสถาบันการเงินอื่นที่เป็นสถาบันการเงินประเภทเดียวกันเป็นประกัน

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่มีการดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้สถาบันการเงินแจ้งเป็นหนังสือให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการดำเนินการดังกล่าว

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ หรือข้อบังคับของสถาบันการเงิน

(๒) เปลี่ยนแปลงกรรมการ กรรมการบริหาร ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สถาบันการเงินจัดเก็บข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สิน ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๘๓ สถาบันการเงินใดไม่ประกอบธุรกิจสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตในปริมาณที่สถาบันการเงินพึงประกอบตามปกติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งให้สถาบันการเงินนั้นประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ ในการนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้ และหากสถาบันการเงินไม่ดำเนินการตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งปิดกิจการสถาบันการเงินนั้นก็ได้

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินและให้ชำระบัญชีสถาบันการเงินนั้น

หมวด ๔
การตรวจสอบสถาบันการเงิน

มาตรา ๘๔ เพื่อให้สถาบันการเงินมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจประกาศกำหนดให้สถาบันการเงินจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ตลอดจนมีอำนาจกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๘๕ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลภายนอกเป็นผู้ตรวจการสถาบันการเงิน เพื่อตรวจสอบกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ บริษัทลูก หรือบริษัทร่วม และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินตลอดจนลูกหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องของสถาบันการเงินนั้น เป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะก็ได้

ให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้กรรมการ พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบันการเงิน ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงิน และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของสถาบันการเงินด้วยระบบคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด มาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของสถาบันการเงิน ส่งสำเนาหรือแสดงข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่น

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน หรือในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ให้บริการธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนแก่สถาบันการเงิน เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติของสถาบันการเงินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการประกอบธุรกิจอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น และเมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบดังกล่าวแล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๔) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี ในการออกคำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวจะต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และสิทธิของผู้ถูกยึดหรืออายัดนั้น

(๕) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบธุรกิจของบริษัทแม่ บริษัทลูก บริษัทร่วม และบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น รวมทั้งสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ ส่งสำเนาหรือแสดงข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินก็ได้

(๖) เข้าไปตรวจสอบฐานะหรือการดำเนินงานในสถานที่ประกอบการของลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน รวมทั้งสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือแสดงข้อมูล บัญชี เอกสาร

ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สิน ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าสถาบันการเงินกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดโดยทุจริตในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินมีอำนาจมอบหมายให้บุคคลใดทำหน้าที่เพื่อช่วยเหลือตนในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการสถาบันการเงินได้

ให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินรายงานการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๘๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการสถาบันการเงินและบุคคลตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๘๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๕ ผู้ตรวจการสถาบันการเงินต้องแสดงบัตรประจำตัวที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ออกแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการสถาบันการเงินให้เป็นไปตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๘๘ ให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕
การแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงิน

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่สถาบันการเงิน กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการได้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อกำหนดหรือประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเตือนไปยังสถาบันการเงินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ระงับการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีคำสั่งห้ามการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดหรือประกาศที่ออกโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

(๓) มีคำสั่งถอดถอนกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการคนหนึ่งคนใดหรือทุกคน โดยให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมของผู้ถือหุ้น

ในกรณีที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการถูกถอดถอนตาม (๓) หากบุคคลดังกล่าวพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบในการกระทำดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจแต่งตั้งบุคคลนั้นเข้าดำรงตำแหน่งเดิมได้

มาตรา ๙๐ ในกรณีที่สถาบันการเงินมีฐานะหรือการดำเนินงานอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้สถาบันการเงินแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงาน

(๒) มีคำสั่งให้สถาบันการเงินลดทุน เพิ่มทุน หรือทั้งลดทุนและเพิ่มทุนภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินได้รับแจ้งคำสั่ง ถ้าสถาบันการเงินไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ได้ตามกำหนด ให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดในคำสั่ง เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นรีบด่วนเพื่อพยุงฐานะและการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจมีคำสั่งให้สถาบันการเงินลดทุน เพิ่มทุน หรือทั้งลดทุนและเพิ่มทุนทันทีได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ มิให้นำมาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับกับการลดทุนหรือเพิ่มทุน หรือการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุน

(๓) มีคำสั่งให้สถาบันการเงินระงับการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๔) มีคำสั่งให้สถาบันการเงินถอดถอนกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการคนใดคนหนึ่งหรือทุกคน และแต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าไปดำรงตำแหน่งแทนในทันทีตามที่เห็นสมควร โดยให้ถือว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(๕) มีคำสั่งควบคุมสถาบันการเงิน หรือมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินนั้น

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า และหากธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคหนึ่ง (๕) ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้นด้วย

มาตรา ๙๑ ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นลูกจ้าง เพราะถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการตามมาตรา ๘๙ (๓) หรือมาตรา ๙๐ (๔) ไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ รวมทั้งสิทธิประโยชน์อื่นใดตามสัญญาจ้างอันเนื่องมาจากการออกจากงาน เว้นแต่สิทธิประโยชน์อันพึงได้รับตามข้อตกลงภายใต้กฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

มาตรา ๙๒ กรณีดังต่อไปนี้ให้ถือว่าสถาบันการเงินมีฐานะหรือการดำเนินงานในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน

(๑) สถาบันการเงิน กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา ๘๙ (๒)

(๒) สถาบันการเงิน กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๔

(๓) สถาบันการเงิน กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ ไม่จัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงตามมาตรา ๖๖ หรือลงข้อความเท็จหรือปลอมบัญชี เอกสาร ซึ่งทำให้ไม่สามารถประเมินได้ว่าสถาบันการเงินนั้นมีฐานะการเงินและการดำเนินงานที่มั่นคงเป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเงินกองทุน สินทรัพย์ สินทรัพย์สภาพคล่อง การกันเงินสำรอง การจัดชั้นสินทรัพย์ และเรื่องอื่น ๆ ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) สถาบันการเงินหยุดทำการจ่ายเงินตามที่มีหน้าที่จะต้องชำระคืน

(๕) สถาบันการเงินมีผลประกอบการขาดทุน และธนาคารแห่งประเทศไทยมีเหตุอันควรคาดได้ว่าสถาบันการเงินนั้นไม่อาจดำรงเงินกองทุนได้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา ๙๖ หรือไม่

มาตรา ๙๓ สถาบันการเงินใดหยุดทำการจ่ายเงินตามที่มีหน้าที่ต้องชำระคืนให้สถาบันการเงินนั้นแจ้งการหยุดทำการจ่ายเงินพร้อมเหตุผลให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบทันที และห้ามมิให้ดำเนินกิจการใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งผู้ตรวจการสถาบันการเงินเพื่อทำการสอบสวนกรณีตามวรรคหนึ่ง และเมื่อได้รับรายงานการสอบสวนจากผู้ตรวจการสถาบันการเงินแล้ว ให้ธนาคาร

แห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้ควบคุมสถาบันการเงิน ปิดกิจการของสถาบันการเงิน หรือสั่งการตามที่เห็นสมควร

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคสองแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้สถาบันการเงินจ่ายเงิน ทรัพย์สินหรือค่าตอบแทนที่มีผลทำให้เงินกองทุนเหลือต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามมาตรา ๓๐ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดแก่ผู้ถือหุ้นเป็นการคืนส่วนทุน

(๒) จ่ายค่าตอบแทนในการบริหารหรือผลประโยชน์อื่นใดซึ่งมิใช่ค่าจ้างตามปกติแก่กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจอนุญาตให้สถาบันการเงินซื้อคืน ไถ่ถอน สละ หรือได้มาซึ่งหุ้นหรือผลประโยชน์ในฐานะเป็นผู้ถือหุ้น อันจะมีผลเป็นการลดภาระทางการเงินหรือแก้ไขฐานะการเงินของสถาบันการเงินนั้นได้

มาตรา ๙๕ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดมีเงินกองทุนเหลือต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามมาตรา ๓๐ ให้สถาบันการเงินนั้นเสนอโครงการเพื่อแก้ไขฐานะและการดำเนินงานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อขอความเห็นชอบตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) การเสนอโครงการต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินทราบ

(๒) โครงการตาม (๑) อย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(ก) ขั้นตอนที่จะทำให้มีเงินกองทุนเพียงพอ

(ข) ระดับเงินกองทุนที่คาดว่าจะดำรงในแต่ละไตรมาสภายในระยะเวลาของโครงการ

(ค) แผนธุรกิจ

(ง) ระยะเวลาการดำเนินการให้สำเร็จตามโครงการซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่สถาบันการเงินทราบว่ามีเงินกองทุนต่ำกว่าที่ต้องดำรงตามมาตรา ๓๐

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับโครงการแล้ว จะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ และให้แจ้งสถาบันการเงินทราบภายในเวลาดังกล่าว ในการนี้ จะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่สถาบันการเงินไม่เสนอโครงการภายในกำหนดเวลาตาม (๑) หรือโครงการที่เสนอไม่ได้รับความเห็นชอบ หรือไม่ดำเนินการตามโครงการ หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบหรือตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามวรรคสอง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร หรือมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินนั้น

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคสามแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๙๖ ในกรณีที่สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนต่ำกว่าร้อยละหกสิบของอัตราตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งเข้าควบคุมสถาบันการเงินนั้น เว้นแต่ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าการมีคำสั่งควบคุมดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมอย่างรุนแรง หรือสถาบันการเงินนั้นจะดำเนินการเพื่อแก้ไขให้มีเงินกองทุนไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจยังไม่สั่งควบคุมสถาบันการเงินก็ได้

นอกจากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจมีคำสั่งให้สถาบันการเงินนั้นเลิกกิจการบริษัทลูกและชำระบัญชี หากปรากฏว่าสินทรัพย์ของบริษัทลูกไม่พอกับหนี้สิน หรือบริษัทลูกไม่สามารถชำระหนี้ได้เป็นปกติติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสามเดือนหรือมีคำสั่งอื่นใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควร

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่สถาบันการเงินดำรงเงินกองทุนต่ำกว่าร้อยละสามสิบห้าของอัตราตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินนั้น เว้นแต่ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าการมีคำสั่งปิดกิจการจะก่อให้เกิดผลกระทบ หรือความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมอย่างรุนแรง ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจยังไม่สั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินก็ได้

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๙๘ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินใดตามมาตรา ๙๐ (๕) มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๗ และรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ชำระบัญชีสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๙๙ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้สถาบันการเงินดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือได้รับรายงานเกี่ยวกับสถาบันการเงินตามความในหมวดนี้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

หมวด ๖
การเข้าควบคุมสถาบันการเงิน

มาตรา ๑๐๐ ในหมวดนี้

“สถาบันคุ้มครองเงินฝาก” หมายความว่า สถาบันคุ้มครองเงินฝากตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก

มาตรา ๑๐๑ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งควบคุมสถาบันการเงินใดแล้ว ให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากและสถาบันการเงินนั้นทราบ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสถาบันการเงินนั้น รวมทั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่สถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือแก่ตลาดหลักทรัพย์ด้วย

มาตรา ๑๐๒ เมื่อมีการออกคำสั่งควบคุมสถาบันการเงินใดแล้ว ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินนั้น ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสี่คน โดยให้มีกรรมการที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากเสนอชื่ออย่างน้อยหนึ่งคน

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐๓ กรรมการควบคุมสถาบันการเงินจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการของสถาบันการเงินตามมาตรา ๒๔ และไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับอำนาจหน้าที่ในฐานะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน

ให้กรรมการควบคุมสถาบันการเงินมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกรรมการของสถาบันการเงิน

มาตรา ๑๐๔ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้แจ้งคำสั่งควบคุมแก่สถาบันการเงินใด ห้ามมิให้กรรมการ พนักงาน และลูกจ้าง ของสถาบันการเงินดำเนินกิจการของสถาบันการเงินนั้นต่อไป เว้นแต่จะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน

ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานควบคุมสถาบันการเงินคนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินกิจการของสถาบันการเงินที่ถูกคำสั่งควบคุมได้ทุกประการ และให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของสถาบันการเงินนั้น

ให้กรรมการ พนักงาน และลูกจ้าง ของสถาบันการเงินที่ถูกควบคุม

(๑) จัดการเพื่อปกปักรักษาทรัพย์และประโยชน์ของสถาบันการเงินไว้

(๒) รายงานกิจการและมอบสินทรัพย์พร้อมด้วยข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้แก่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินโดยไม่ชักช้า

ให้ผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือเอกสารของสถาบันการเงินแจ้งการครอบครองให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเห็นว่า เงินฝากของสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมมีภาระดอกเบี้ยสูงเกินสมควรและไม่เป็นธรรม คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจปรับลดอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ต้องประกาศให้ผู้ฝากเงินทราบก่อน และจะเริ่มปรับลดอัตราดอกเบี้ยได้เมื่อพ้นระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเห็นว่า ความผูกพันตามสัญญาของสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมมีภาระเกินควรกว่าประโยชน์ที่จะพึงได้ คณะกรรมการ

ควบคุมสถาบันการเงินอาจทำความตกลงกับเจ้าของทรัพย์สิน คู่สัญญา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อลดภาระดังกล่าวได้

มาตรา ๑๐๗ ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเห็นว่า สัญญาจ้างผู้บริหารของสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมมีเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสม หรือกำหนดค่าตอบแทน หรือสิทธิประโยชน์สูงเกินสมควร หรือสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมได้รับความเสียหายจากการบริหารหรือการละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้บริหารสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินมีอำนาจเลิกจ้าง ระงับหรือลดการจ่ายค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่ผู้บริหารดังกล่าวได้

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเห็นสมควรให้มีการควบหรือโอนกิจการของสถาบันการเงิน ในการควบหรือโอนกิจการดังกล่าวให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๕ การควบ โอน และเลิกกิจการของหมวด ๓ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้ถือว่ามติของคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินมีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๑๐๙ ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินรายงานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยว่าสมควรจะให้สถาบันการเงินที่ถูกคำสั่งควบคุมดำเนินกิจการต่อไปหรือไม่ พร้อมทั้งข้อมูลทางการเงินและเหตุผลประกอบ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน เว้นแต่ได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเห็นสมควรให้สถาบันการเงินดำเนินกิจการต่อไป ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเสนอโครงการแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินดังกล่าวต่อธนาคารแห่งประเทศไทย โครงการแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(๑) ขั้นตอนที่จะทำให้มีเงินกองทุนเพียงพอ

(๒) ระดับเงินกองทุนที่คาดว่าจะดำรงในแต่ละไตรมาส

(๓) แผนธุรกิจ

(๔) ระยะเวลาการดำเนินการให้สำเร็จตามโครงการซึ่งจะต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินรายงานต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามวรรคหนึ่ง

(๕) แผนการควบรวมกิจการหรือโอนกิจการ (ถ้ามี)

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับรายงานจากคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินรายงานว่าสมควรจะให้สถาบันการเงินที่ถูกคำสั่งควบคุมดำเนินกิจการต่อไปได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องมีคำสั่งเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับรายงานดังกล่าวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน

ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการไปตามโครงการแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินตามที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินเสนอ ในการนี้ จะมีคำสั่งเลิกควบคุมก็ได้ และให้ประกาศคำสั่งเลิกควบคุมในราชกิจจานุเบกษาและในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งไม่เห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน หรือโครงการแก้ไขฟื้นฟูสถาบันการเงินไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินนั้น

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคสามแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๑๑๑ กรณีที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินรายงานว่าสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมไม่อาจดำเนินกิจการต่อไปได้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินนั้น และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและในสื่อใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เสนอรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๑๑๒ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินใดตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง และรัฐมนตรีเพิกถอนใบอนุญาตแล้ว ให้ชำระบัญชีสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่สถาบันการเงินถูกควบคุมหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ห้ามมิให้ผู้ที่ซื้อหุ้นกู้หรือตราสารหนี้อื่น หรือผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องในหนี้ของสถาบันการเงินนั้นในภายหลังเหตุดังกล่าวนำหุ้นกู้ ตราสารหนี้ หรือสิทธิเรียกร้องที่ได้รับโอนมานั้น มาหักกลบลบหนี้กับหนี้ที่ผู้นั้นมีอยู่กับสถาบันการเงิน

มาตรา ๑๑๔ เพื่อประโยชน์ในการเข้าควบคุมสถาบันการเงินตามหมวดนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินหรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงินที่ได้รับมอบอำนาจมีอำนาจสั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้แสดง หรือส่งข้อมูล บัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่นอันเกี่ยวกับกิจการและสินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมภายในเวลาที่คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินหรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงินกำหนด

มาตรา ๑๑๕ ให้กรรมการควบคุมสถาบันการเงินและพนักงานควบคุมสถาบันการเงินได้รับเงินค่าตอบแทนตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

มาตรา ๑๑๖ ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุมสถาบันการเงินใดให้จ่ายจากสินทรัพย์ของสถาบันการเงินนั้น

มาตรา ๑๑๗ มิให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ การกำกับสถาบันการเงิน เว้นแต่ส่วนที่ ๘ การจัดทำบัญชี การรายงาน และผู้สอบบัญชี มาใช้กับสถาบันการเงินในระหว่างที่ถูกควบคุมตามหมวดนี้

มาตรา ๑๑๘ เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้สถาบันการเงินดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือได้รับรายงานเกี่ยวกับสถาบันการเงินตามความในหมวดนี้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานต่อรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า

หมวด ๗
การกำกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

มาตรา ๑๑๙ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้แก่

(๑) สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(๒) นิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๐ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลระบบสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ดังต่อไปนี้ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ตามที่กฎหมายได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รักษาการได้

(๑) กำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น

(๒) มีอำนาจสั่งให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งแต่งตั้งบุคคลเพื่อตรวจสอบและรายงานกิจการหรือทรัพย์สินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(๓) มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนบุคคลใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นใดให้แก่บุคคลดังกล่าว

(๔) กำหนดแนวนโยบายเพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการหรือถือปฏิบัติ

(๕) มีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติหรือยับยั้งการกระทำของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี

ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามวรรคหนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติเพิ่มเติมหรือให้นำบทบัญญัติใดของพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นได้

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์โดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๒๒ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๑๒๔ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ มาตรา ๘๑ หรือมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๒๕ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๘๔ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ วรรคสอง มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๘๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๖ หรือบริษัทแม่ของสถาบันการเงินที่ปฏิบัติฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทจนกว่าจะได้มีการปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๒๘ สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ หรือมาตรา ๙๕ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือคำสั่งที่กำหนดตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑

มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๔ วรรคสอง มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๐ (๑) (๓) และ (๔) มาตรา ๙๕ หรือมาตรา ๙๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๒๙ ในกรณีที่มีการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๙ แล้วแต่กรณี โดยที่สถาบันการเงินสามารถพิสูจน์ได้ว่าได้ใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบและป้องกันมิให้เกิดการฝ่าฝืนดังกล่าวได้ ให้ถือว่าสถาบันการเงินมิได้กระทำความผิดตามมาตราดังกล่าว

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐๔ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินหรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงินตามมาตรา ๑๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๑๓๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๓ เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่สถาบันการเงินกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ หรือมาตรา ๑๒๘ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๓๓ ความผิดตามมาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๘ และมาตรา ๑๓๒ วรรคสอง ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๕๖ ภายในสองปี

นับแต่วันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจพบการกระทำความผิด หรือภายในห้าปีนับแต่วันกระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อผู้ตรวจการสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการสถาบันการเงิน คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน หรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการสถาบันการเงิน บุคคลตามมาตรา ๘๕ วรรคสาม คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน หรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายซึ่งผู้ตรวจการสถาบันการเงิน คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน หรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงินได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใด ๆ อันผู้ตรวจการสถาบันการเงิน คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน หรือพนักงานควบคุมสถาบันการเงินได้ยึด อายัด รักษาไว้ หรือสั่งให้ส่งเพื่อเป็นพยานหลักฐานหรือเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะรักษาทรัพย์สินหรือเอกสารนั้นไว้เอง หรือสั่งให้ผู้นั้นหรือผู้อื่นส่งหรือรักษาไว้ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่สถาบันการเงินใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๘๐ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ หรือมาตรา ๙๕ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศ ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ หรือคำสั่งที่กำหนดตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๕๐ มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๑ มาตรา ๘๐ มาตรา ๙๐ หรือมาตรา ๙๕ กรรมการ ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน

หนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๑๔๐ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แก่ประชาชนทราบ และโดยการหลอกลวงดังกล่าวนั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๔๑ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของสถาบันการเงินหรือทรัพย์สินที่สถาบันการเงินเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของสถาบันการเงิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๔๒ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดครอบครองทรัพย์ซึ่งเป็นของสถาบันการเงินหรือซึ่งสถาบันการเงินเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยเบียดบังเอาทรัพย์นั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๔๓ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดเอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินอันสถาบันการเงินมีหน้าที่ดูแลหรือที่อยู่ในความครอบครองของสถาบันการเงิน ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๔๔ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ โดยรู้ว่าเจ้าหนี้ของสถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้ของบุคคลอื่น ซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหนี้สถาบันการเงินบังคับการชำระหนี้จากสถาบันการเงิน หรือใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

(๑) ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของสถาบันการเงิน หรือ

(๒) ลงบัญชีหรือกระทำการอื่นใดซึ่งทำให้ปรากฏว่าสถาบันการเงินเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริง

มาตรา ๑๔๕ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่สถาบันการเงิน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๔๖ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินผู้ใดกระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้เพื่อลวงให้สถาบันการเงินหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใด ๆ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

(๑) ทำให้เสียหาย ทำลาย เปลี่ยนแปลง ตัดทอน หรือปลอมบัญชี เอกสารหรือหลักประกันของสถาบันการเงินหรือที่เกี่ยวกับสถาบันการเงิน

(๒) ลงข้อความเท็จหรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของสถาบันการเงิน หรือ

(๓) ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง

มาตรา ๑๔๗ ความผิดตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ หรือมาตรา ๑๔๖ หากผู้กระทำเป็นพนักงานของสถาบันการเงิน ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๔๘ ผู้สอบบัญชี หรือผู้ประเมินราคา หรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านผู้ใดปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชีหรือข้อกำหนดเพิ่มเติมตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด หรือทำรายงานเท็จหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๑ หรือประเมินราคาทรัพย์สินโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดก่อให้กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินหรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านของสถาบันการเงิน กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ หรือมาตรา ๑๔๘ ไม่ว่าด้วยการใช้ สั่ง ขู่เข็ญ จ้าง หรือด้วยวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่กรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้สอบบัญชี หรือผู้ชำนาญการเฉพาะด้านของสถาบันการเงิน กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ หรือมาตรา ๑๔๘ ไม่ว่าก่อนหรือขณะกระทำความผิด ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ เว้นแต่ผู้นั้นมิได้รู้ถึงการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้น

มาตรา ๑๕๑ ความผิดมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ หรือมาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๐ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคาหรือค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแทนผู้เสียหายด้วย และให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

มาตรา ๑๕๒ ในกรณีที่ปรากฏว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ หรือมาตรา ๑๔๘ มาตรา ๑๔๙ และมาตรา ๑๕๐ และธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าหากปล่อยเนิ่นช้าไว้อาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้น หรือทรัพย์สินซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น หรือตามพฤติการณ์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นของบุคคลนั้น แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถฟ้องคดีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ ศาลที่มีเขตอำนาจอาจสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของธนาคารแห่งประเทศไทยได้

ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

การกำหนดวิธีการในการดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและการกำหนดจำนวนเงินที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีพและเลี้ยงดูครอบครัวของบุคคลที่ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ผู้ใดทำลาย ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ โอนให้แก่บุคคลอื่น หรือกระทำการใด ๆ ให้เสียหายแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๕๓ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลตามมาตรา ๑๕๒ จะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร ศาลอาญาโดยคำร้องขอของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้

ในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยคำร้องขอของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลที่ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมอบหมาย มีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลตามมาตรา ๑๕๒ ออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวันจนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของศาลอาญาตามวรรคหนึ่งหรือของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติตามวรรคสองหรือผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดล่วงรู้กิจการของสถาบันการเงินใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมายหรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในกฎหมาย อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยตามหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๒) การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงินนั้นหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับสถาบันการเงินนั้น

(๔) การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับสถาบันการเงิน หรือธุรกิจทางการเงิน ตามข้อตกลงที่มีระหว่างกัน

(๕) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

(๖) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน

(๗) การเปิดเผยความลับของลูกค้าสถาบันการเงินที่ถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว

(๘) การเปิดเผยความลับของลูกค้าของสถาบันการเงินซึ่งลูกค้าดังกล่าวให้ความยินยอมแล้ว

(๙) การเปิดเผยให้แก่บริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจทางการเงินเดียวกัน

(๑๐) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของสถาบันการเงินโดยเหตุที่เป็นผู้มีอำนาจในการจัดการหรือเป็นพนักงาน และเปิดเผยความลับนั้นในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเปิดเผยตามกรณีในมาตรา ๑๕๔ วรรคสอง

มาตรา ๑๕๖ ความผิดตามมาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๔ มาตรา ๑๒๕ มาตรา ๑๒๘ มาตรา ๑๓๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๓๙ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคน โดยอย่างน้อยต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหนึ่งคน

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการเปรียบเทียบ และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๕๗ ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณีอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจประเภทนั้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕๘ บรรดากฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศ หนังสือเวียน คำสั่ง หรือข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน หรือธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ บรรดาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕๙ สถาบันการเงินใดได้รับการผ่อนผันให้ลงทุน หรือซื้อ หรือมีหุ้นเกินอัตราส่วนตามมาตรา ๓๔ อยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันการเงินมีสิทธิถือหรือมีไว้ต่อไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการผ่อนผัน แต่ต้องไม่เกินกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่สถาบันการเงินใดได้รับผ่อนผันให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ เกินอัตราส่วนตามมาตรา ๕๐ อยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันการเงินนั้นคงให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ตามสัญญาที่ผูกพันไว้แล้วต่อไปได้จนกว่าจะครบกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ตามที่ระบุในสัญญาดังกล่าว

สถาบันการเงินใดให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ แก่บุคคลใดและผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวรวมกันเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น สถาบันการเงินดังกล่าวจะให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อแก่บุคคลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวอีกไม่ได้ และต้องดำเนินการเพื่อทำให้การให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อดังกล่าวเป็นไปตามที่บัญญัติในมาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ โดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สถาบันการเงินใดได้รับผ่อนผันให้มีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์อยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้สถาบันการเงินดังกล่าวมีไว้ซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไปได้ตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการผ่อนผันนั้น

มาตรา ๑๖๐ บริษัทเงินทุนใดที่ได้รับใบอนุญาตอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประกอบธุรกิจได้ตามที่ได้รับอนุญาตไว้แล้ว

มาตรา ๑๖๑ บริษัทที่มิได้ประกอบธุรกิจทางการเงิน แต่ได้รับการผ่อนผันให้ถือหุ้นในสถาบันการเงินใดเกินอัตราที่กำหนดในมาตรา ๑๘ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือหุ้นของสถาบันการเงินนั้นได้ต่อไป และอาจซื้อหุ้นเพิ่มทุนเพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับได้ แต่ถ้าได้จำหน่ายหุ้นนั้นไปเท่าใดให้คงมีสิทธิถือหุ้นเกินอัตราที่กำหนดได้เท่าจำนวนหุ้นที่เหลืออยู่นั้น

ห้ามมิให้บริษัทตามวรรคหนึ่งซื้อหุ้นของสถาบันการเงินที่ตนถืออยู่เพิ่ม เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๖๒ บุคคลใดถือหุ้นหรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งเกินอัตราที่กำหนดตามมาตรา ๑๘ เนื่องจากการนับรวมหุ้นที่ผู้ที่เกี่ยวข้องถืออยู่หรือมีไว้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยการถืออยู่หรือมีไว้ซึ่งหุ้นของสถาบันการเงินดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ให้คงมีสิทธิถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นนั้นได้ต่อไป แต่ถ้าได้จำหน่ายหุ้นนั้นไปเท่าใดก็ให้คงมีสิทธิถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นนั้นเกินอัตราที่กำหนดได้เท่าจำนวนหุ้นที่เหลือ และให้บุคคลดังกล่าวต้องดำเนินการเพื่อให้การถือหรือมีไว้ซึ่งหุ้นดังกล่าวเป็นไปตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๘ โดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๓ ในขณะที่ยังมิได้จัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝาก หากมีบทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้เป็นภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ให้ภารกิจและอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นของกระทรวงการคลังจนกว่าจะมีการจัดตั้งสถาบันคุ้มครองเงินฝากขึ้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี จึงทำให้การกำกับดูแลแตกต่างกัน แต่โดยที่การดำเนินกิจการของสถาบันการเงินควรมีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอันมีผลกระทบโดยตรงต่อสถาบันการเงิน และกระทบกระเทือนความเชื่อมั่นของประชาชนและผู้ฝากเงินที่มีต่อระบบสถาบันการเงินโดยรวม ดังนั้น สมควรปรับปรุงมาตรการในการกำกับดูแลสถาบันการเงินดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และรวมเป็นฉบับเดียวกัน เพื่อให้การควบคุมดูแลเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับความผิดที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๗ ก หน้า ๑-๕๘ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” หมายความว่า การจัดสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรม

การท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” หมายความว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

“แหล่งท่องเที่ยว” หมายความรวมถึง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มีการจัดสร้างขึ้น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“จังหวัด” หมายความรวมถึง กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความรวมถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและนายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

“คณะกรรมการบริหารกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ท.ท.ช.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเก้าคน เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การตลาด การโรงแรม การบริหารธุรกิจ ศิลปวัฒนธรรม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องแต่งตั้งจากรายชื่อของผู้ซึ่งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสี่คน

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีสัญชาติไทยและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(๓) เสนอนโยบายและแนวทางการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) ดำเนินการเพื่อให้มีการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบและกำกับดูแลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

(๖) กำหนดและจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(๗) อำนวยการ ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และนโยบายหรือมาตรการเพื่อการส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว

(๘) กำกับการจัดการและบริหารกองทุน

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อปรึกษาพิจารณาและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและพัฒนานโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและประเมินผลกระทบที่จะเกิดเสนอต่อคณะกรรมการ

(๒) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติในทุกภาคส่วน

(๓) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อการผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติต่อคณะกรรมการ

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณากลั่นกรองแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว แนวโน้มการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำและเผยแพร่สถิติการท่องเที่ยวของประเทศ

(๖) จัดหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

(๗) รายงานผลการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเสนอต่อคณะกรรมการ

(๘) จัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๙) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

(๑๐) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๑๑) พัฒนาให้ความรู้และทักษะด้านการท่องเที่ยวแก่บุคลากรในหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

(๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒
แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน

ในกรณีที่สภาวการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาวการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ

หมวด ๓

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษา ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

เขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัด หรือพื้นที่เฉพาะก็ได้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงระบุชื่อของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และในกรณีจำเป็น ให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

การเปลี่ยนแปลงแนวเขตหรือการเพิกถอนเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ เมื่อมีการออกกฎกระทรวงกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวใดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตดังกล่าวขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว” ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวจำนวนไม่เกินสามสิบคนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเป็นกรรมการ โดยมีผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งและการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวของตน เสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ภายในเขตและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียด

เกี่ยวกับแผนงานในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตของตน หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ เมื่อได้ประกาศแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวใดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายในเขตดำเนินการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอาจพิจารณาให้การสนับสนุนตามที่เห็นสมควร และให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๒๑ การใช้บังคับกฎหมายภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินการประสานงานให้สอดคล้องกัน

หมวด ๔
กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงานเรียกว่า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร การตลาด หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงการดูแลรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และการส่งเสริมสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในท้องถิ่น

มาตรา ๒๓ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามมาตรา ๓๑

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้

(๔) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเงินอุดหนุนหรือเงินให้กู้ยืมแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามนโยบายหรือแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวมทั้งแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนการท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การฝึกอบรม การประชุม การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ การเงิน การคลัง หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารและควบคุมการปฏิบัติงานกองทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญในการใช้จ่ายเงินกองทุน ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุน

(๔) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔

(๕) ควบคุม ติดตามผล และประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุน

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๗ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ให้กองทุนวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามหลักสากล โดยให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ส่งสำเนารายงานดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรีเพื่อทราบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๐ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไปพลางก่อน โดยให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวและผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๑ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนเงิน ทรัพย์สิน และหนี้สินของกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามระเบียบกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ว่าด้วยการจัดการเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๔๘ มาเป็นเงินของกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๒ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการบริหารกองทุน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนประกอบด้วยปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เพื่อทำหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนไปพลางก่อน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ ในปัจจุบันกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานของรัฐ ทำให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาไม่มีเอกภาพ เป็นไปอย่างไร้ทิศทางและไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับสภาวการณ์ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวหลายประเภทยังมิได้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นเหตุให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและด้อยคุณภาพนำมาซึ่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศให้มีคุณภาพและมีความยั่งยืน สมควรกำหนดให้มีกลไกในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศให้เป็นไปอย่างมีระบบสอดรับและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวมีเอกภาพและมีความต่อเนื่องตลอดจนเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและเหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๒๐-๓๒ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๒/๑ ในหมวด ๑๗ บทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๒๒๒/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบในความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวได้ เพื่อให้ความผิดดังกล่าว สามารถเลิกกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเพื่อเป็นการลดจำนวนคดีเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัดที่ฟ้องร้องต่อศาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๓๓-๓๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๓ หน้า ๖- ๕๕ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลากว่าสิบปี แต่การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดก็ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตรายังไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมในรูปบริษัทมหาชนจำกัด สมควรผ่อนคลายความเคร่งครัดของบทบัญญัติเหล่านั้น เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งหรือการดำเนินการของบริษัทมหาชนจำกัดให้เป็นไปโดยคล่องตัวขึ้น พร้อมทั้งแยกกรณีการเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้ต่อประชาชนไปรวมไว้ในกฎหมายว่าด้วยการซื้อขายหลักทรัพย์โดยเฉพาะ และโดยที่มีการแก้ไขในมาตราต่างๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การใช้บังคับกฎหมายสมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียวกันโดยยกเลิกพระราชบัญญัติมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๒๕ มาตรา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๗ หมวดและมีบทเฉพาะกาลด้วย สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑

๒. หมวด ๑ บททั่วไป

- นิยามศัพท์ คำว่า “บริษัท” “บริษัทเอกชน” “คณะกรรมการ” “ประธานกรรมการ” “กรรมการ” “นายทะเบียน” “พนักงานเจ้าหน้าที่” และ “รัฐมนตรี” บริษัทต้องปฏิบัติดังมาตรา ๑๑ ได้กำหนดไว้ โดยบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทใดจะได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ (๑) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. หมวด ๒ การเริ่มจัดตั้งบริษัท

- บุคคลธรรมดาตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปจะเริ่มจัดตั้งบริษัทได้โดยจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและปฏิบัติการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

- ภายใต้บังคับมาตรา ๒๔ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจึงจะเสนอขายหุ้นต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ ได้

๔. หมวด ๓ การเสนอขายหุ้นต่อประชาชน

- การเสนอขายหุ้นต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๕. หมวด ๔ การประชุมจัดตั้งและการจดทะเบียนบริษัท

- เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจะจำหน่ายทรัพย์สินที่ได้รับชำระเป็นค่าจองหุ้นของบริษัทหรือนำเงินค่าจองหุ้นของบริษัทไปใช้จ่ายในกิจการใด ๆ ไม่ได้

- บริษัทที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเป็นนิติบุคคลตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน

- บริษัทมีอำนาจกระทำการใด ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของบริษัทและถ้ามิได้มีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงอำนาจที่จะกระทำการมาตรา ๔๒ ด้วย

- กรรมการต้องรับผิดร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ พร้อมกับชำระดอกเบี้ย นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๔

๖. หมวด ๕ หุ้นและผู้ถือหุ้น

- หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากัน

- หุ้นนั้นจะแบ่งแยกมิได้

- ห้ามมิให้ออกใบหุ้นให้แก่บุคคลใดจนกว่าจะมีการจดทะเบียนบริษัท หรือจดทะเบียนเพิ่มทุนและบุคคลนั้นได้ชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนแล้ว และใบหุ้นที่ออกโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสองเป็นโมฆะ

- การโอนหุ้นย่อมสมบูรณ์เมื่อผู้โอนได้สลักหลังใบหุ้น โดยระบุชื่อผู้รับโอนและลงลายมือชื่อของผู้โอนกับผู้รับโอนและส่งมอบใบหุ้นให้แก่ผู้รับโอน การโอนหุ้นนั้นจะใช้ยันบริษัทได้เมื่อบริษัทได้รับคำร้องขอให้ลงทะเบียนการโอนหุ้นแล้ว แต่จะใช้ยันบุคคลภายนอกได้ เมื่อบริษัทได้ลงทะเบียนการโอนหุ้นแล้ว ในการนี้หากบริษัทเห็นว่าการโอนหุ้นนั้นถูกต้องตามกฎหมาย ให้บริษัทลงทะเบียนการโอนหุ้นภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับคำร้องขอนั้นหรือหากบริษัทเห็นว่าการโอนหุ้นนั้นไม่ถูกต้องสมบูรณ์ให้บริษัทแจ้งแก่ผู้ยื่นคำร้องภายในเจ็ดวัน

- บริษัทจะเป็นเจ้าของหุ้นหรือรับจำนำหุ้นของตนเองมิได้

๗. หมวด ๖ คณะกรรมการ

- บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคน และกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

- กรรมการต้องเป็นบุคคลธรรมดา และการกำหนดข้อจำกัดใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกีดกันมิให้ผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการนั้น จะกระทำมิได้

๘. หมวด ๗ การประชุมผู้ถือหุ้น

- คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นสุดของรอบปีบัญชีของบริษัท

- การประชุมผู้ถือหุ้นคราวอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง ให้เรียกว่าการประชุมวิสามัญ

๙. หมวด ๘ บัญชีและรายงาน

- บริษัทต้องจัดให้มีการทำและเก็บรักษาบัญชี ตลอดจนการสอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และนอกจากการจัดทำบัญชีตามมาตรา ๑๐๙ บริษัทต้องจัดทำงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนอย่างน้อยครั้งหนึ่งในรอบสิบสองเดือนอันเป็นรอบปีบัญชีของบริษัทนั้น

๑๐. หมวด ๙ การตรวจสอบ

- ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด หรือผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดจะเข้าชื่อกันทำคำขอเป็นหนังสือให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัทตลอดจนตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการด้วยก็ได้

- ให้บริษัทที่ได้รับรายงานตามมาตรา ๑๓๒ (๑) สรุปรายงานและส่งให้ผู้ถือหุ้นทราบภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ บริษัทต้องจัดให้มีสำเนารายงานครบชุดไว้ที่บริษัทเพื่อให้ผู้ถือหุ้นตรวจสอบได้

๑๑. หมวด ๑๐ การเพิ่มทุนและการลดทุน

- บริษัทจะเพิ่มทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการออกหุ้นใหม่เพิ่มขึ้น

- บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการลดมูลค่าหุ้นแต่ละหุ้นให้ต่ำลงหรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงก็ได้ แต่จะลดทุนลงไปให้ถึงต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดหาได้ไม่

๑๒. หมวด ๑๑ หุ้นกู้

- การกู้เงินของบริษัทโดยการออกหุ้นกู้เพื่อเสนอขายต่อประชาชน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และให้นำมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

- มติที่ให้ออกหุ้นกู้นั้นต้องใช้มติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

๑๓. หมวด ๑๒ การควบบริษัท

- บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งมติการที่จะควบกันกับบริษัทอื่นไปยังเจ้าหนี้ของบริษัทและให้นำมาตรา ๑๔๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๑๔. หมวด ๑๓ การเลิกบริษัท

- เมื่อมีเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ดำเนินการเลิกบริษัท

- เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติให้เลิกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

- เมื่อบริษัทล้มละลาย

- เมื่อศาลมีคำสั่งให้เลิกบริษัทตามมาตรา ๑๕๕ และคำสั่งนั้นถึงที่สุดแล้ว

- ผู้ถือหุ้นซึ่งมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะร้องขอให้ศาลสั่งเลิกบริษัท

๑๕. หมวด ๑๔ การชำระบัญชี

- ในกรณีที่บริษัทเลิกโดยเหตุอื่นนอกจากเหตุล้มละลายให้จัดการชำระบัญชีตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้

๑๖. หมวด ๑๕ การแปรสภาพบริษัทเอกชนเป็นบริษัท

- บริษัทเอกชนอาจแปรสภาพเป็นบริษัทได้เมื่อมีมติพิเศษตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้กระทำได้

๑๗. หมวด ๑๖ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

- ในการดำเนินการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง และให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องหรือนำบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำได้ตามความจำเป็น

๑๘. หมวด ๑๗ บทกำหนดโทษ

- บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๑ วรรคสอง มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๒ วรรคสอง มาตรา ๖๓ วรรคสอง มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ วรรคสาม มาตรา ๑๐๘ วรรคสอง มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๓ มาตรา ๑๓๘ วรรคสอง มาตรา ๑๔๒ มาตรา ๑๔๓ มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง มาตรา ๑๘๘ หรือมาตรา ๑๘๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

๑๙. บทเฉพาะกาล

ให้บรรดาบริษัทที่ได้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นบริษัทตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ.๒๕๔๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๕๑ ก หน้า ๑-๔ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติเดิมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดมูลค่าหุ้นขั้นต่ำ และในส่วนที่เกี่ยวกับการไม่เปิดช่องให้บริษัทมหาชนจำกัดสามารถซื้อหรือถือหุ้นของตนเอง หรือใช้ประโยชน์จากการใช้หนี้แปลงเป็นทุนได้รวมทั้งไม่สามารถนำทุนสำรองบางประเภทมาใช้ในการบริหารทางการเงินของบริษัทเพื่อลดผลขาดทุนสะสมได้ ทำให้การบริหารงานของบริษัทไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผันแปรไป จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติที่ใช้อยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัทและเป็นแรงจูงใจนักลงทุน รวมทั้งให้มีส่วนในการช่วยฟื้นฟูและเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดทุน จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้เพิ่มความในมาตรา ๕ เป็นมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. ให้เพิ่มความในมาตรา ๖ เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๘ ก หน้า ๓๓ –๓๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบในความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวได้ เพื่อให้ความผิดดังกล่าว สามารถเลิกกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเพื่อเป็นการลดจำนวนคดีเกี่ยวกับบริษัทมหาชนจำกัดที่ฟ้องร้องต่อศาล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๒/๑ ในหมวด ๑๗ บทกำหนดโทษแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๒๒๒/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป”

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง/จัดทำ
นางวนิดา อินทรอำนวย/ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔

“การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ สัตต”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๙ สัตต แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

“มาตรา ๑๙ สัตต ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษและจะต้องพ้นจากราชการตามมาตรา ๑๙ อาจรับราชการต่อไปได้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทุกปี ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการตามมาตรา ๒๐ ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญ เนื่องจากการเกษียณอายุตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ ทวิ มาตรา ๑๙ ตรี มาตรา ๑๙ จัตวา และมาตรา ๑๙ สัตต ในปีงบประมาณถัดไปต่อเจ้ากระทรวงของผู้นั้นและกระทรวงการคลัง เว้นแต่ในกรณีของข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์หรือหกสิบห้าปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี ให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนสิ้นปีงบประมาณดังกล่าวไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

ในกรณีที่มีการต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการผู้ใด ให้เจ้ากระทรวงแจ้งไปให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุทราบ และให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุแจ้งต่อไปยังกระทรวงการคลัง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณและทางราชการมีความจำเป็นที่จะให้รับราชการต่อไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในทางวิชาการหรือหน้าที่ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษ จะให้รับราชการต่อไปอีกไม่เกินห้าปีก็ได้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๒ ก หน้า ๕๒-๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ บำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพที่ได้รับรวมกับบำนาญปกติถ้ามีจำนวนเงินรวมกันไม่ถึงเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ให้ได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มขึ้นอีกจนครบหนึ่งหมื่นห้าพันบาท และบรรดาผู้มีสิทธิจะได้รับจะยื่นขอเปลี่ยนเป็นการรับบำเหน็จพิเศษแทนได้ เป็นจำนวนเงินเท่ากับบำนาญพิเศษหกสิบเดือน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๘ ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตาย ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่บุคคลตามมาตรา ๔๘ เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและให้จ่ายตามส่วนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรานั้น”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ ได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และแก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิได้รับเพื่อให้สามารถนำเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) มารวมคำนวณได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๕ ก หน้า ๑๐-๑๒ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์ รองสมุหราชองครักษ์ ข้าราชการการเมือง และข้าราชการซึ่งมีกฎหมายบัญญัติเรื่องการพ้นจากราชการไว้เป็นอย่างอื่น

การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์และรองสมุหราชองครักษ์ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ ตรี แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓ และมาตรา ๑๙ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการแต่ละประเภท เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการประเภทนั้น เว้นแต่ข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้กระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าหน้าที่”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๑ ก่อนสิ้นปีงบประมาณทุกปีไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการตามมาตรา ๒๐ ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญ เนื่องจากการเกษียณอายุตามมาตรา ๑๙ ในปีงบประมาณถัดไปต่อประธานศาล เจ้ากระทรวง หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของผู้นั้น แล้วแต่กรณี และต่อกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ การต่อเวลาราชการในคราวแรกและในคราวถัดไป ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น

การต่อเวลาราชการในคราวแรก ให้นับตั้งแต่วันครบเกษียณอายุของข้าราชการประเภทนั้น ส่วนการต่อเวลาราชการให้ในคราวถัดไป หากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้สั่งต่อเวลาราชการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนก่อนสิ้นวันครบการต่อเวลาราชการครั้งสุดท้ายถ้ามิได้มีการสั่งต่อเวลาราชการคราวถัดไป ให้ถือว่าข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการถัดจากวันครบการต่อเวลาราชการครั้งสุดท้าย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔

มาตรา ๙ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการตุลาการดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ข้าราชการตุลาการพ้นจากราชการตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๒) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบสองปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๓) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบสามปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๔) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบสี่ปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๕) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๖) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบหกปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๗) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๘) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบแปดปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๙) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบเก้าปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

(๑๐) ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสที่มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับการพ้นจากราชการของข้าราชการอัยการและข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการอัยการดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่าง ๆ ได้บัญญัติเรื่องการพ้นจากราชการกรณีเกษียณอายุไว้เป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากกรณีเกษียณอายุเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดให้การพ้นจากราชการของข้าราชการประเภทต่าง ๆ การต่ออายุราชการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น เพื่อความคล่องตัวและสอดคล้องกันในการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้สมควรยกเลิกบทบัญญัติที่ให้ผู้รับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดที่กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาโทษจำคุกหรือตกเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายหมดสิทธิรับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดนับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้รับบำเหน็จหรือรับบำนาญโดยเสมอกัน รวมทั้งไม่กระทบสิทธิของบุคคลที่สามในเรื่องการรับบำเหน็จตกทอด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๓ ก หน้า ๑-๕ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พ.ศ. ๒๔๕๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ ตอนที่ ๒๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑–๓๔ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๔๕๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๕๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญทหารและกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดั่งต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๕๔ แบ่งเป็น ๖ ลักษณะ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕๘ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบรรดากฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญทหาร กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. นิยามศัพท์ไว้ ๙ คำดังนี้ “ข้าราชการ” “ทหาร” “ข้าราชการพลเรือน” “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ” “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” “เงินเดือนเดิม” “บำเหน็จ” “บำนาญ” “แพทย์ที่ทางราชการรับรอง”

๓. ลักษณะ ๑ บำเหน็จบำนาญปกติ

หมวด ๑ สิทธิในบำเหน็จบำนาญปกติ (มาตรา ๖ ถึง มาตรา ๑๘) สิทธิบำเหน็จบำนาญปกติเป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนไม่ได้และได้บัญญัติคุณลักษณะผู้ที่ไม่มีสิทธิและข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติในกรณีเหตุทดแทน เหตุทุพพลภาพ เหตุสูงอายุ เหตุรับราชการนาน สิทธิได้บำเหน็จและสิทธิได้บำนาญ

หมวด ๒ เวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ (มาตรา ๑๙ ถึง มาตรา ๓๐)

หมวด ๓ วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ (มาตรา ๓๑ ถึง มาตรา ๓๔)

หมวด ๔ ผู้รับบำนาญกลับเข้ารับราชการใหม่ (มาตรา ๓๕)

๔. ลักษณะ ๒ บำเหน็จบำนาญพิเศษ (มาตรา ๓๖ ถึง มาตรา ๔๗)

๕. ลักษณะ ๓ บำนาญตกทอด (มาตรา ๔๘ ถึง มาตรา ๕๐)

๖. ลักษณะ ๔ การพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ (มาตรา ๕๑)

๗. ลักษณะ ๕ การเสียสิทธิรับบำนาญ (มาตรา ๕๒ ถึง มาตรา ๕๕)

๘. ลักษณะ ๖ บทเฉพาะกาล เรื่องหลักเกณฑ์การนับเวลาในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๕๖ ถึง มาตรา ๕๘)

๒. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๖๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๕ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๔๙๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดั่งต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๔ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ให้แก่ข้าราชการในกรณีออกจากประจำการเพราะเลิกยุบตำแหน่ง มีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด ออกตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทหารออกจากกองหนุนเบี้ยหวัด

๒. การคิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ เฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น ในกรณีข้าราชการลาออกโดยไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญจากราชการตอนก่อนลาออก กับทั้งถูกปลดออกหรือถูกไล่ออก เนื่องจากกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และในกรณีออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิที่จะรับบำเหน็จบำนาญแล้วซึ่งภายหลังเข้ารับราชการใหม่

๓. หลักเกณฑ์การคำนวณบำเหน็จบำนาญข้าราชการผู้ซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติแล้ว ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ โดยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับบำนาญรวม การลดบำนาญ การงดบำนาญ และในกรณีซึ่งขอรับบำเหน็จแทนบำนาญ

๓. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๔๙๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๑๐ หน้า ๑๙๖-๑๙๗ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๙๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดั่งต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๖ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา บทบัญญัติในมาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนคือ

“เงินเดือนเดือนสุดท้าย หมายความว่า เงินเดือนที่ได้รับจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ รวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชาและหรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติ และหรือสำหรับการสู้รบ ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ไม่รวมเงินเพิ่มอย่างอื่น ๆ”

๔. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๔๙๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๕–๑๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๔๙๙

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๔๙๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

๑. เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้ข้าราชการตำรวจซึ่งกรมตำรวจสั่งแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากผู้ว่าจ้าง คงมีฐานะเป็นข้าราชการตำรวจ จึงจำต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้สอดคล้องกันด้วย

๒. ข้าราชการซึ่งออกจากราชการ โดยได้รับบำนาญไปแล้วเป็นผู้ออกจากราชการไปโดยไม่มีความผิด เมื่อกลับเข้ารับราชการใหม่ก็สมควรให้ประโยชน์ในการนับเวลาราชการตอนก่อนกับตอนหลังติดต่อกันได้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ มีบทบัญญัติ ๑๒ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. บทนิยามคำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๖ และบัญญัติเพิ่มเติมความหมายของบทนิยามดังนี้

คำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ซึ่งเพิ่มเติมต่อท้ายอีกดังนี้ “ส่วนของข้าราชการตำรวจซึ่งกรมตำรวจสั่งแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินเดือนที่ผู้ว่าจ้างเงินเดือนเดือนสุดท้าย หมายความว่า เงินเดือนที่ผู้ว่าจ้างจ่ายตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามอัตราเงินเดือนในบัญชีต่อท้ายพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการกำหนดอัตราเงินเดือน การกำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีคัดเลือก วิธีสอบคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของข้าราชการตำรวจ เดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ รวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชาและหรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติและหรือสำหรับการสู้รบ ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ไม่รวมเงินเพิ่มอย่างอื่น ๆ” นอกจากนี้ได้เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้อุปการะ” และ “ผู้อยู่ในอุปการะ” มีสาระสำคัญดังนี้

ผู้อุปการะ หมายความว่า ผู้ที่ได้อุปการะเลี้ยงให้การศึกษาผู้ตายมาแต่เยาว์ฉันท์บิดามารดากับบุตร หรือผู้อุปการะในกรณีเป็นผู้ให้อุปการะประจำเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ผู้ที่ได้อุปการะข้าราชการประจำหรือข้าราชการบำนาญผู้มีรายได้ไม่เพียงพอแก่อัตภาพ หรือได้อุปการะข้าราชการบำนาญผู้ซึ่งป่วยเจ็บทุพพลภาพหรือวิกลจริตไม่สามารถที่จะช่วยตัวเองได้

ผู้อยู่ในอุปการะ หมายความว่า ผู้ที่ได้อยู่ในความอุปการะของผู้ตายตลอดมา โดยจำเป็นต้องมีผู้อุปการะและความตายของผู้นั้นทำให้ได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดความอุปการะ

๒. ในกรณีข้าราชการซึ่งออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติแล้ว ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่และเลิกรับบำนาญในขณะที่กลับเข้ารับราชการใหม่นั้น การบอกเลิกรับบำนาญจะต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันกลับเข้ารับราชการใหม่ และต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานส่งไปยังกระทรวงการคลังโดยผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด

๓. บทบัญญัติในมาตรา ๖ ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิก "บำนาญปกติอย่างสูงเดือนละหนึ่งพันบาท" ที่มีการบัญญัติไว้แต่เดิม (ยกเลิกทั้งมาตรา)

๔. กรณีข้าราชการผู้รับบำนาญกลับเข้ารับราชการใหม่ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การรับบำนาญร่วมกันไปด้วยกับการรับเงินเดือนใหม่เมื่อได้กลับเข้ารับราชการครั้งหลัง

๕. ยกเลิกความในวรรคสี่มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๖๔ ออกทั้งหมด และแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำให้เหมาะสมในวรรคอื่น

๖. การยกเลิกความในวรรคห้า มาตรา ๔๔ เป็นเรื่องกรณีผู้ตายไม่มีทายาทแต่มีผู้ที่ได้อยู่ในความอุปการะของผู้ตายตลอดมาโดยจำเป็นและได้รับความเดือดร้อน

๗. การยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๖๔ โดยแก้ไขเพิ่มเติมกรณีบำเหน็จตกทอดคือ ในกรณีตายระหว่างรับราชการอยู่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ทายาทหรือผู้อุปการะหรือผู้อยู่ในอุปการะแล้วแต่กรณีได้รับบำนาญตกทอดในอัตรากึ่งหนึ่งของบำนาญปกติตามวิธีคำนวณที่กฎหมายฉบับนี้กำหนด

๘. การบอกเลิกรับบำนาญ ในกรณีกลับเข้ารับราชการใหม่ก่อนวันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้ให้บอกเลิกภายในเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

๕. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๐๑ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๔-๓๗ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐบาลได้เสนอร่างกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ยกเลิกเงินเพิ่มพิเศษประจำเดือนชั่วคราว (พ.) โดยรวมเงินเพิ่มพิเศษเข้าเป็นเงินเดือน จึงต้องแก้กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้สอดคล้องกันและในโอกาสเดียวกันนี้สมควรที่จะแก้หลักการบางประการในกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเสียในคราวเดียวกันด้วย เช่น เปิดโอกาสให้ข้าราชการผู้มีอายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือมีเวลาราชการครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ลาออกจากราชการขอรับบำเหน็จบำนาญได้ และยกเลิกบำนาญตกทอดซึ่งปรากฏว่าได้มีความยุ่งยากในทางปฏิบัติเป็นอันมาก และเปลี่ยนเป็นบำเหน็จตกทอด

อนึ่ง เนื่องจากการที่เอาเงินเพิ่มพิเศษประจำเดือนชั่วคราว (พ.) มารวมกับเงินเดือนและถือเป็นเงินเดือนนั้น เป็นผลให้ข้าราชการซึ่งออกจากราชการ ภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ได้รับบำนาญมีจำนวนสูงขึ้น ทั้ง ๆ ที่การคำนวณเป็นไปตามวิธีเดิม จึงสมควรปรับปรุงอัตราเบี้ยหวัดบำนาญของข้าราชการที่ได้รับอยู่ในขณะนี้เพิ่มเติมขึ้นให้สมส่วนกัน เพื่อความเป็นธรรมแก่ข้าราชการซึ่งได้ปฏิบัติงานให้แก่บ้านเมืองมาแล้วนั้นด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติ ๑๕ มาตรา ได้แก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เงินเดือนเดิม คือเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่เคยได้รับอันดับสูงสุดในครั้งใดก่อนออกจากราชการรวมกับเงินเพิ่มพิเศษประจำเดือนชั่วคราว (พ.) ตามเกณฑ์ครั้งสุดท้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในกรณีเข้าราชการออกจากราชการโดยมีสิทธิได้รับบำนาญก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้วกลับเข้ารับราชการใหม่

๒. วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ โดยให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายเป็นเกณฑ์คำนวณ และในกรณีที่ดำรงตำแหน่งในขณะเดียวกันหลายตำแหน่ง แล้วพ้นจากตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงก่อนพ้นจากราชการให้ถือเงินเดือนเดือนสุดท้ายของตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนที่เคยได้รับอยู่นั้นเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณ ดังนั้น ในมาตรา ๔ จึงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในกรณีดังกล่าว โดยให้รวมเงินเพิ่มพิเศษประจำเดือนชั่วคราว (พ.) ตามเกณฑ์ครั้งสุดท้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเข้ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ได้รับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งให้ตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณบำเหน็จบำนาญตามความในวรรคท้ายแห่งมาตรา ๓๑ นั้นด้วย

๓. เหตุสูงอายุ แต่เดิมเฉพาะข้าราชการผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ มาตรา ๕ เพิ่มสิทธิพิเศษโดยถ้าข้าราชการผู้ใดมีอายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์แล้ว ประสงค์จะลาออกจากราชการก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุสูงอายุได้

๔. เหตุรับราชการนาน แต่เดิมบำเหน็จบำนาญราชการนานนั้นให้แก่ข้าราชการ ซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบสามสิบปีบริบูรณ์ มาตรา ๖ ได้เพิ่มในกรณีที่มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ แล้วประสงค์จะลาออกจากราชการก็ให้ ผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานได้

๕. สิทธิรับบำเหน็จเมื่อข้าราชการลาออก ในกรณีมีเวลาคำนวณบำเหน็จบำนาญครบสิบปีบริบูรณ์และไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จบำนาญปกติด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง เงินบำเหน็จได้จากเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

๖. สิทธิรับบำนาญเดือนละสองพันบาท ในกรณีข้าราชการการเมืองตำแหน่งรัฐมนตรีรับราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองมาแล้วและมีเวลาราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองรวมกันไม่น้อยกว่าสี่ปี เมื่อออกจากตำแหน่งและไม่ประสงค์จะรับบำเหน็จบำนาญ เมื่อใช้สิทธิรับบำนาญเดือนละสองพันบาทแล้วสิทธิที่ได้รับหรือเคยได้รับบำนาญปกติอยู่ก่อนแล้วต้องเป็นอันสิ้นไป ส่วนการคำนวณเวลาราชการต้องไม่รวมเวลาราชการที่ได้รับบำเหน็จบำนาญไปแล้ว

๗. จำกัดจำนวนบำนาญปกติ ให้จำกัดจำนวนอย่างสูงไม่เกินเงินเดือนเดือนสุดท้าย

๘.การจ่ายบำนาญพิเศษให้แก่ทายาทในกรณีถึงแก่ความตายก่อนได้รับบำนาญพิเศษไปนอกจากบำเหน็จตกทอดซึ่งบัญญัติไว้ในลักษณะ ๓ แล้ว ก็ให้จ่ายบำนาญพิเศษให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์

๙.การเปลี่ยนบำนาญพิเศษเป็นรับบำเหน็จพิเศษแทน ในกรณีที่จำนวนบำนาญพิเศษ มียอดรวมไม่ถึงเดือนละสามร้อยบาทผู้มีสิทธิจะได้รับสามารถเปลี่ยนเป็นบำเหน็จพิเศษได้เท่ากับจำนวนบำนาญพิเศษหกสิบเดือนแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามพันบาท (เป็นการใช้หลักการเดิมแต่ปรับจำนวนเงินให้สูงขึ้น)

๑๐. บำเหน็จตกทอด ให้ยกเลิกบำนาญตกทอดในลักษณะ ๓ ที่ใช้บังคับอยู่เดิมบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ เป็นบำเหน็จตกทอดแทน ซึ่งไม่กระทบกับสิทธิของผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญตกทอดอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

โดยให้ใช้วิธีการคำนวณสำหรับบำเหน็จตามหลักเกณฑ์มาตรา ๓๒ (๑) คือ ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ ส่วนการให้บำเหน็จตกทอดแก่ทายาทและการจ่ายตามส่วนนั้น ให้จ่ายแก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ โดยเพิ่มเติม ในกรณีบุตรที่ไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดเมื่อมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์แล้วในวันที่ข้าราชการผู้นั้นตาย เว้นแต่กำลังศึกษาอยู่ระดับอุดมศึกษาและยังมีอายุไม่ครบยี่สิบหกปีหรือเว้นแต่เป็นคนพิการหรือทุพพลภาพ

๑๐.๑ การจ่ายบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับให้แก่ทายาทตามเกณฑ์นั้น ในกรณีผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้ได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพถึงแก่ความตาย

๑๐.๒ การคำนวณเงินบำเหน็จตกทอด หากรายใดได้ผลเป็นยอดเงินบำเหน็จตกทอดไม่ถึงสามพันบาท ก็ให้จ่ายเป็นเงินบำเหน็จตกทอดสามพันบาท

๑๑. กำหนดอัตราเบี้ยหวัดบำนาญ ท้ายพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้กำหนดสิทธิบังคับเฉพาะผู้ที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ เพราะเหตุที่ได้รับราชการ ซึ่งคำนวณจากอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและได้รับเงินเพิ่มอยู่ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินเพิ่มพิเศษประจำเดือนชั่วคราวสำหรับผู้ที่ได้รับเงินในงบประมาณเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๐๐ ให้ได้รับเบี้ยหวัดบำนาญตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีกลับเข้ารับราชการใหม่โดยมิได้นับเวลาราชการติดต่อกัน เมื่อออกจากราชการในตอนหลังสำหรับบำนาญเดิมที่จะได้รับให้ได้รับตามอัตราในบัญชีดังกล่าวด้วย

๑๒. บัญชีอัตราเบี้ยหวัดบำนาญ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มี “บัญชีอัตราเบี้ยหวัดบำนาญท้ายพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒” ไว้อย่างละเอียด

๖. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๐๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๙๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปีงบประมาณได้เปลี่ยนจากปีปฏิทินเป็นระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคมของปีหนึ่งถึงเดือนกันยายนของปีถัดไป และเป็นการสมควรที่จะเปลี่ยนหลักเกณฑ์เกษียณอายุของข้าราชการให้สอดคล้องกับปีงบประมาณใหม่โดยให้ผู้ที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์แล้ว พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๔ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติมในหมวด ๒ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีสาระสำคัญตามลำดับดังนี้

๑. ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้นเว้นแต่ในกรณีพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างยิ่ง จะต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไปอีกคราวละหนึ่งปีจนถึงอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ก็ได้ แต่มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการการเมือง

๒. ก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทุกปี ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุข้าราชการดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญซึ่งมีอายุจะครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไปต่อเจ้ากระทรวงของผู้นั้นและกระทรวงการคลัง และเพิ่มเติมในกรณีมีการสั่งต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการผู้ใด ให้กระทำก่อนสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์เป็นอย่างน้อยสองเดือน เมื่อสั่งต่อเวลาราชการแล้วให้เจ้ากระทรวงแจ้งไปให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุทราบ เพื่อแจ้งต่อไปยังกระทรวงการคลัง

๗. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๗)

พ.ศ. ๒๕๐๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๗๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๓๗–๓๙ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๐๙

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในกรณีที่มีการโอนข้าราชการส่วนจังหวัดมาเป็นข้าราชการ ให้ผู้ที่โอนมามีสิทธิได้นับเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการส่วนจังหวัดเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ด้วย จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา โดยเพิ่มเติมเป็นมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ดังนี้

“มาตรา ๒๓ ทวิ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการที่โอนมาจากข้าราชการส่วนจังหวัด ให้นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้อยู่ในวันโอนเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย”

๘. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๑๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒-๑๔ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้ข้าราชการที่โอนมาจากพนักงานเทศบาลมีสิทธิได้นับเวลาระหว่างที่เป็นพนักงานเทศบาลเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ด้วย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๒ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา โดยแก้ไขแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพ.ศ. ๒๔๙๔ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ มีสาระสำคัญดังนี้

“มาตรา ๒๓ ทวิ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการที่โอนมาจากข้าราชการส่วนจังหวัด หรือข้าราชการที่โอนมาจากพนักงานเทศบาล ให้นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้อยู่ในวันโอน เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย”

๙. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๖๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓–๑๕ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า กระทรวงกลาโหมได้ประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะของผู้ที่ได้เลื่อนฐานะเป็นข้าราชการกลาโหมชั้นสัญญาบัตร พ.ศ. ๒๕๑๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ และโดยที่สภาพเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะนี้เป็นเงินเดือน จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เพื่อให้นำเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะมารวมเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

สาระสำคัญของประกาศของคณะปฏิวัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๕ มีทั้งหมด ๒ ข้อ โดยแก้ไขบทนิยามคำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ เพื่อให้เงินเพิ่มการเลื่อนฐานะรวมเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายด้วย

<u>หมายเหตุ</u>

ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมและให้มีผลบังคับใช้ย้อนหลังไปตั้งแต่วันเริ่มของปีงบประมาณประจำปี ๒๕๑๕ บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔

๑๐. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๒๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้ข้าราชการซึ่งจะต้องออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ ได้รับการพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปีของปีที่ออกจากราชการ และนำเงินบำเหน็จความชอบที่ได้รับนั้นมาคำนวณบำเหน็จบำนาญ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๖ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา โดยแก้ไขมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ข้อความใหม่ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. การพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุ ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายเป็นเกณฑ์คำนวณ(เงินเดือนเดือนสุดท้ายให้หมายความรวมถึงเงินเดือนที่ได้เลื่อนในวันสุดท้ายของปีงบประมาณด้วย)

๒. กรณีการเลื่อนเงินเดือนในวันสุดท้ายของปีงบประมาณนั้นไม่ก่อให้เกิดสิทธิรับเงินเดือนที่ได้เลื่อน

๓. กรณีข้าราชการผู้ใดดำรงตำแหน่งในขณะเดียวกันหลายตำแหน่ง ให้ถือเงินเดือนเดือนสุดท้ายของตำแหน่งที่มีเงินเดือนสูงจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนเป็นเกณฑ์คำนวณ

๑๑. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๑๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๓๘-๔๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงอัตราเบี้ยหวัดและบำนาญ เพื่อให้เหมาะสมแก่ค่าครองชีพในปัจจุบัน และเพื่อให้ผู้รับเบี้ยหวัด บำนาญ เสียภาษีเงินได้เอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติ ๑๑ มาตรา โดยได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับบทนิยาม และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๖ เรื่องวิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๔ เรื่องการปรับปรุงอัตราบัญชีเบี้ยหวัดบำเหน็จและบำนาญ มีสาระสำคัญในการแก้ไขดังนี้

๑. บทนิยามคำว่า “เงินเดือนเดิม” เนื่องด้วยได้มีการปรับอัตราเงินเดือนข้าราชการ จึงต้องแก้ไขคำว่า “เงินเดือนเดิม” ให้สอดคล้องให้ความหมายขยายคุ้มครองถึงเงินเดือนเดือนสุดท้ายที่เคยได้รับสูงสุดในครั้งใดก่อนออกจากราชการ และได้ปรับตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่ใช้บังคับแก่ข้าราชการนั้นแล้ว

๒. วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ ได้แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนท้ายความวรรคสามของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยมีข้อความเพิ่มคือ หลักเกณฑ์ในการคำนวณนั้นให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายเป็นเกณฑ์คำนวณ ในกรณีที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับปรับอัตราเงินเดือนของตำแหน่ง

ที่มีเงินเดือนสูงก่อนข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการให้ถือเงินเดือนของตำแหน่งที่เงินเดือนสูงที่ปรับตามกฎหมายหรือข้อบังคับนั้นแล้วเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายสำหรับตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณ

๓. บัญชีอัตราเบี้ยหวัดบำนาญท้ายพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกอบด้วย

๓.๑ บัญชีหมายเลข ๑ บัญชีปรับอัตราเบี้ยหวัดหรือบำนาญปกติ

๓.๒ บัญชีหมายเลข ๒ บัญชีปรับอัตราเบี้ยหวัด บำนาญตามกฎหมาย ว่าด้วยนิรโทษกรรมในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ หรือกฎหมายว่าด้วยล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ

๓.๓ บัญชีหมายเลข ๓ บัญชีปรับอัตราบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ

๓.๔ บัญชีหมายเลข๔ บัญชีปรับอัตราบำนาญพิเศษสำหรับทายาทผู้อุปการะ หรือผู้อยู่ในอุปการะ ซึ่งมีสิทธิได้รับอยู่ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒

๓.๕ บัญชีหมายเลข๕ บัญชีปรับอัตราบำนาญพิเศษสำหรับทายาท ผู้อุปการะ หรือผู้อยู่ในอุปการะซึ่งมีสิทธิได้รับตั้งแต่วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๒ จนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๓.๖ บัญชีหมายเลข ๖ บัญชีปรับอัตราบำนาญตกทอด

๑๒. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๓๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งบัญญัติให้ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว อาจได้รับการต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไปอีกได้ในกรณีพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างยิ่งนั้น ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ของประเทศในปัจจุบัน สมควรที่จะได้ยกเลิกการต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการ ซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วไม่ว่าในกรณีใด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันพ้นจากราชการ แต่ได้บัญญัติให้ต่อราชการได้เฉพาะข้าราชการพลเรือนในพระองค์สมุหราชองครักษ์ และรองสมุหราชองครักษ์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการในพระองค์ จะต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไปอีกคราวละหนึ่งปี จนถึงอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ก็ได้ และมิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการการเมือง

๑๓. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๑๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑-๓๖ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ เกี่ยวกับการให้ข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งออกจากราชการแล้ว ภายหลังเข้ารับราชการเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น มีสิทธิขอต่อเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กับเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเช่นเดียวกับกรณีการกลับเข้ารับราชการใหม่ได้ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งออกจากราชการแล้ว ภายหลังเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ มีสิทธิขอต่อเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่นกับเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ มีบทบัญญัติ ๗ มาตรา โดยเพิ่มมาตรา ๓๐ ทวิและเพิ่มมาตรา ๓๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ เกี่ยวกับสิทธิในกรณีข้าราชการที่เคยเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญส่วนท้องถิ่น ผู้ซึ่งออกจากราชการส่วนท้องถิ่นแล้วโดยได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ และภายหลังเข้ารับราชการเป็นข้าราชการ มีประเด็นแก้ไขดังต่อไปนี้

๑. มีสิทธิขอต่อเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นกับเวลาราชการระหว่างที่เป็นข้าราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ โดยการบอกเลิกบำนาญในขณะเข้ารับราชการใหม่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้ารับราชการเป็นข้าราชการ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานยื่นต่อเจ้าสังกัดที่เข้ารับราชการ เพื่อส่งต่อไปยังกระทรวงการคลัง เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาต่อเวลาราชการให้แล้วให้แจ้งกลับให้เจ้าสังกัดทราบ (มาตรา ๓๐ ทวิ)

๒. การบอกเลิกรับบำนาญสำหรับผู้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บอกเลิกภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ต้องกระทำในขณะที่ยังรับราชการอยู่ การคืนบำนาญในกรณีที่ได้รับบำนาญรวมกับเงินเดือนมาแล้วให้คืนบำนาญที่รับไปแล้วตั้งแต่วันที่เข้ารับราชการเป็นข้าราชการให้หมดก่อนวันออกจากราชการ

๓. การลดบำนาญและการงดบำนาญเมื่อข้าราชการไม่บอกเลิกรับบำนาญเพื่อต่อเวลาราชการ สำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามมาตรา ๓๐ ทวิ และเงินเดือนที่ได้รับขณะเป็นข้าราชการกับบำนาญสูงกว่าเงินเดือนเดิม ต้องลดบำนาญลงสำหรับการงดบำนาญนั้นในกรณีที่เงินเดือนใหม่เท่าหรือสูงกว่าเงินเดือนเดิม (มาตรา ๓๕ ทวิ)

๔. กรณีมาตรา ๓๕ ทวิ ที่บัญญัติเพิ่มไม่กระทบกระเทือนสิทธิของข้าราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งภายหลังได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๔. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๓)

พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๔๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สถานการณ์ของประเทศอยู่ในภาวะที่มีภัยรอบด้าน และภาวะทางเศรษฐกิจของโลกที่กำลังเป็นอยู่ในขณะนี้ก็กระทบกระเทือนต่อการพัฒนาประเทศชาติ สมควรที่จะเปิดโอกาสให้สามารถใช้ทรัพยากรทางด้านบุคคลมาร่วมกันทำประโยชน์แก่ประเทศชาติในด้านการรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร หรือเพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษาและการพัฒนาประเทศให้มากที่สุด แต่เนื่องจากตามกฎหมายปัจจุบันนอกจากข้าราชการพลเรือนในพระองค์แล้ว เมื่อข้าราชการมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ต้องพ้นจากราชการ แม้ว่าทางราชการจะยังเล็งเห็นประโยชน์ของข้าราชการผู้นั้นอยู่ก็ไม่สามารถจะเรียกกลับมาทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ในมาตรา ๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๘ และยกเลิกวรรคสามของมาตรา ๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๔ มีสาระสำคัญดังนี้

ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีต่อเวลาราชการในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรหรือประโยชน์อย่างยิ่งแก่ราชการในด้านการศึกษาหรือการพัฒนาประเทศ เนื่องจากตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่นอกจากข้าราชการพลเรือนในพระองค์แล้ว เมื่อข้าราชการมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ต้องพ้นจากราชการ แม้ว่าทางราชการจะยังเล็งเห็นประโยชน์ของข้าราชการอยู่ก็ไม่สามารถจะเรียกกลับมาทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ (มาตรา ๑๙)

๑๕. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๑๗๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓-๒๐ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้รวมเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับการปราบปรามผู้กระทำความผิด (พ.ป.ผ.) เข้ากับเงินเดือนเดือนสุดท้ายเพื่อการคำนวณบำเหน็จบำนาญ โดยให้มีผลใช้บังคับย้อนหลังตั้งแต่วันประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑ และสมควรให้บุตรที่ได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษและบำเหน็จตกทอดได้ เพื่อให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ฉบับปัจจุบัน และสมควรให้ทบวง กรม หรือส่วนราชการเจ้าสังกัดซึ่งมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรม หรือจังหวัด มีอำนาจส่งเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญได้เช่นเดียวกับกระทรวงเจ้าสังกัด และให้การสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลังโดยให้รีบตรวจสอบ และนำส่งให้ถึงกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันรับ และให้กระทรวงการคลังรีบพิจารณาสั่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันรับ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๖ มีบทบัญญัติ ๑๐ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีประเด็นแก้ไขดังต่อไปนี้

๑. บทนิยามคำว่า “เงินเดือนเดือนสุดท้าย” ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๕ โดยให้รวมเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชา และหรือเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะ และหรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติ และหรือสำหรับการสู้รบ และหรือ สำหรับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเข้ากับเงินเดือนเดือนสุดท้าย และเพิ่มบทนิยามคำว่า “ทายาทผู้มีสิทธิ” ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้รวมถึงบุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายซึ่งได้มีการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บิดาตายหรือนับแต่วันที่ได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของบิดา

๒. การมีสิทธิรับบำนาญพิเศษสำหรับทายาทตามเกณฑ์ มาตรา ๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ในกรณีที่ได้จ่ายบำนาญพิเศษไปแล้วหากปรากฏว่ามีบุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ให้แบ่งบำนาญพิเศษนั้น

ใหม่ระหว่างทายาทผู้มีสิทธิโดยถือว่าบุตรตามคำพิพากษานั้นเป็นทายาทผู้มีสิทธิตั้งแต่วันตายของเจ้าบำนาญ ทายาทซึ่งรับบำนาญพิเศษไปก่อนแล้วต้องคืนตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓. การมีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดสำหรับทายาท มาตรา ๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ ในกรณีข้าราชการตายในระหว่างรับราชการอยู่ หรือทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตาย และมาตรา ๔๙ ในกรณีข้าราชการได้รับบำนาญปกติอยู่หรือมีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ตาย ให้จ่ายบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับนั้น ให้แก่บุคคลตามส่วนและหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔

๔. ยกเลิกมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๖๔ และกำหนดสาระสำคัญ ให้กระทรวง กรม หรือส่วนราชการเจ้าสังกัด ซึ่งมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรมหรือจังหวัด มีอำนาจส่งเรื่องราวขอรับบำนาญได้เช่นเดียวกับกระทรวงเจ้าสังกัด และในการสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงการคลังกำหนด โดยให้รีบตรวจสอบและนำส่งให้ถึงกระทรวงการคลัง ภายในสามสิบวันนับแต่วันรับ และให้กระทรวงการคลังรีบพิจารณาสั่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันรับ

๕. ในมาตรา ๘ บัญญัติ “ในกรณีมีผู้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ ให้เงินเพิ่มพิเศษดังกล่าวมีผลใช้บังคับในการรวมเป็นเงินเดือนเดือนสุดท้ายตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๑”

๑๖. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๑๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยบทกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการซึ่งบัญญัติให้ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วอาจได้รับการต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไปอีกได้ในกรณีพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างยิ่งนั้นไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ของประเทศในปัจจุบัน สมควรที่จะได้ยกเลิกการต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ไม่ว่าในกรณีใดจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ เกี่ยวกับการต่ออายุราชการ ซึ่ง ยกเลิกการต่อเวลาราชการให้แก่ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วไม่ว่ากรณีใด แต่ยกเว้นข้าราชการ พลเรือนในพระองค์สมุหราชองครักษ์ รองสมุหราชองครักษ์ และข้าราชการการเมือง ส่วนการพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์ และรองสมุหราชองครักษ์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

๑๗. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๔๒ ก หน้า ๒๒-๒๖ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการในการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการในส่วนที่เกี่ยวกับการคิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการที่กลับเข้ารับราชการใหม่ สิทธิรับบำเหน็จตกทอดและการแบ่งจ่ายเงินบำเหน็จตกทอด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมและสอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีบทบัญญัติ ๑๐ มาตรา แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๒ ยกเลิกมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๕ ทวิ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. บทนิยามคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” เคยบัญญัติไว้ให้หมายความถึงเฉพาะข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการการเมือง ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหม เท่านั้น พระราชบัญญัตินี้ได้เพิ่มให้มีความหมายรวมถึง ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการครู และข้าราชการกลาโหมพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

๒. การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วย กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แก้ไขมาตรา ๓๐ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙

๓. การนำเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญก่อนออกจากราชการส่วนท้องถิ่นต่อเนื่องกับการรับราชการเป็นข้าราชการการเมืองในตอนหลัง แก้ไขมาตรา ๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

๔. วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญ ซึ่งบำเหน็จนั้นให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ และบำนาญให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายหารด้วยห้าสิบคูณด้วยจำนวนเวลาราชการ (มาตรา ๓๒)

๕. ยกเลิกหมวด ๔ ผู้รับบำนาญกลับเข้ารับราชการใหม่ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๕ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๐

๖. การจ่ายเงินบำเหน็จตกทอด แก้ไขมาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยแก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์และสัดส่วนในกรณีที่ข้าราชการตายระหว่างรับราชการอยู่หรือทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัดตาย และ

ภายใต้บังคับ มาตรา ๓๘ หลักเกณฑ์การแบ่งจ่ายบำเหน็จตกทอด ในกรณีผู้ตายเป็นข้าราชการได้รับบำนาญปกติอยู่หรือมีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติ หรือรับบำนาญพิเศษ เพราะเหตุทุพพลภาพ

๗. การจำกัดเงื่อนไขสำหรับผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๘. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๕ ก หน้า ๖-๘ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓๓๔(๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใด ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสเพื่อนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์และหากผู้พิพากษาอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษาผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของ

ข้าราชการตุลาการและข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และเพิ่มมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ การพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นอกจาก มิให้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์ รองสมุหราชองครักษ์ ข้าราชการการเมือง ได้เพิ่มข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และเพิ่มมาตรา ๑๙ ทวิ ให้ข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโสพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ แต่หากผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ผู้พิพากษานั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส

๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ เพิ่มเติมการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการ ในกรณีของข้าราชการตุลาการซึ่งจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ ให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนสิ้นปีงบประมาณดังกล่าวไม่น้อยกว่าหกสิบวัน (เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ และเพิ่มมาตรา ๑๙ ทวิ)

๑๙. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๑ ก หน้า ๕-๗ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการอัยการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใดไปดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส เพื่อปฏิบัติหน้าที่พนักงานอัยการในสำนักงานอัยการสูงสุดตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการอัยการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และหากอัยการอาวุโสผู้ใดผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติว่ายังมีสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ก็ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่อัยการอาวุโสผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโสให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติมแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ เพิ่มเติมในการพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีนั้น มิให้ใช้บังคับในกรณีสำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส และข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส ทั้งนี้ได้กำหนดให้พ้นจากราชการตามมาตรา ๑๕ ทวิ และ ๑๕ ตรี ตามลำดับ

๒. เพิ่มมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้ข้าราชการอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งข้าราชการอัยการอาวุโสพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการอัยการที่ได้ผ่านการประเมินตามที่กฎหมายบัญญัติให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนถึงวันสิ้นปีงบประมาณซึ่งข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย หลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส

๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขการยื่นบัญชีรายชื่อก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทุกปีได้เพิ่มเติม ในกรณีของข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการ ซึ่งจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการหรือข้าราชการอัยการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์หรือหกสิบห้าปีบริบูรณ์แล้วแต่กรณี ให้ยื่นก่อนสิ้นปีงบประมาณดังกล่าว ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

๒๐. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๙)

พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๒๙ หน้า ๗–๑๐ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้โทษทางวินัยของข้าราชการพลเรือนสามัญมี ๕ สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ปลดออก และไล่ออก โทษให้ออกซึ่งมีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงไม่มีอยู่อีกต่อไป และได้บัญญัติถึงสิทธิในการรับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการในกรณีปลดออกว่า ผู้ถูกลงโทษปลดออกจากราชการให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิในการได้รับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้สอดคล้องกับที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมิให้มีผลกระทบต่อบทบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่ยังคงบัญญัติให้ข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการซึ่งถูกปลดออกจากราชการไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ประกอบกับหลักเกณฑ์การนับเวลาราชการเป็นทวีคูณของข้าราชการในปัจจุบันถูกกำหนดให้เป็นไปโดยอัตโนมัติเมื่อได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจที่รัฐต้องการจะประหยัดงบประมาณรายจ่าย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การนับเวลาราชการเป็นทวีคูณของข้าราชการเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาให้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติ ๘ มาตรา โดยแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ และมีการเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรณีไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ และสิทธิที่จะนับเวลาราชการเป็นทวีคูณ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ข้าราชการผู้ที่ไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ ข้าราชการซึ่งถูกไล่ออกจากราชการเพราะมีความผิด และข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการแล้วแต่กรณี ซึ่งถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการเพราะมีความผิดกับทั้งข้าราชการวิสามัญและลูกจ้าง เว้นแต่กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ผู้มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์ หรือผู้ซึ่งรัฐบาลกำหนดเงินไว้เป็นอย่างอื่นแทน

๒. ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้าราชการซึ่งประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้นได้รับการนับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างนั้นเป็นทวีคูณได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓. ให้อำนาจกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาวินิจฉัยกรณีข้าราชการผู้ตายเสียก่อนได้รับโทษถึงไล่ออกหรือไม่ หากจะต้องถูกลงโทษถึงไล่ออก ทายาทของข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด สำหรับกรณีข้าราชการตุลาการและข้าราชการอัยการนั้น เมื่อเจ้ากระทรวงสังกัดพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ตายไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะได้รับโทษถึงไล่ออกหรือปลดออกหรือไม่ หากจะต้องถูกลงโทษถึงไล่ออกหรือปลดออก ทายาทก็จะไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดตามมาตรา ๔๘ เช่นกัน

๔. ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ โดยสั่งลงโทษปลดออกภายหลังและเป็นการลงโทษตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ทายาทของข้าราชการดังกล่าวไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ

๕. สิทธิที่จะนับเวลาราชการเป็นทวีคูณของข้าราชการซึ่งประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกให้เป็นอันยุติลง เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณาให้มีสิทธินับเวลาราชการเป็นทวีคูณตามมาตรา ๒๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

๒๑. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๕๒ ก หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ บัญญัติให้ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมือง หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติแล้วภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่เป็นข้าราชการการเมือง นับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลัง และให้นำอัตราเงินเดือนของข้าราชการการเมืองมาเป็นฐานเงินเดือนในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ ทำให้ได้รับบำเหน็จบำนาญในตอนหลังสูงเกินควร เกิดความแตกต่างในการได้รับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการที่มิใช่ข้าราชการการเมืองซึ่งได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติที่ออกหรือพ้นจากราชการไปแล้ว แต่ไม่ได้กลับเข้ามาเป็นข้าราชการการเมืองอีก และเกิดความแตกต่างกับข้าราชการการเมือง ซึ่งไม่เคยเป็นข้าราชการมาก่อนในการรับบำเหน็จบำนาญประกอบกับเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ของประเทศในปัจจุบันสมควรแก้ไขการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการการเมืองเสียใหม่ โดยให้นับเฉพาะเวลาราชการที่ดำรงตำแหน่งเป็นข้าราชการการเมืองเท่านั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติ ๗ มาตรา โดยมีการแก้ไขเพิ่ม มาตรา ๓๐ วรรคสาม วรรคสี่ วรรคห้า อีกทั้งยกเลิกมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ข้าราชการการเมืองนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญระหว่างเป็นข้าราชการการเมืองก่อนออกหรือพ้นจากตำแหน่ง ต่อเนื่องกับการรับราชการการเมืองในตอนหลัง ในกรณีเคยเป็นข้าราชการการเมืองแล้วออกหรือพ้นจากตำแหน่งโดยได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ แต่ถ้าประสงค์จะรับบำนาญต่อไปต้องทำเป็นหนังสือแจ้งส่วนราชการที่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่ภายใน

สามสิบวัน ถ้าพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวไม่แจ้งความประสงค์ให้ถือว่าผู้นั้นเลิกรับบำนาญเพื่อขอนับเวลาราชการต่อเนื่อง

๒. ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองผู้ใดหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ ถ้าภายหลังผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่เป็นข้าราชการการเมือง มิให้นับเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญต่อเนื่องกัน ให้นับเฉพาะเวลาราชการที่เป็นข้าราชการการเมืองตอนหลังเท่านั้นสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

๓. สำหรับข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการการเมืองหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดซึ่งได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ ถ้าผู้นั้นเป็นข้าราชการการเมืองอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และอยู่ในระหว่างเลิกรับบำนาญเพื่อนับเวลาราชการต่อเนื่อง ให้ผู้นั้นได้รับการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญต่อเนื่อง

๒๒. พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๑๓ก หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาวการณ์ทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงเป็นอันมาก อันมีผลกระทบต่อการดำรงชีพของข้าราชการบำนาญซึ่งได้รับบำนาญเป็นรายเดือนในจำนวนที่คงที่ ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้รับบำนาญให้สามารถดำรงชีพอย่างเหมาะสมและพอเพียงกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน สมควรกำหนดให้ผู้รับบำนาญมีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพจำนวนหนึ่งในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยเงินจำนวนที่ได้รับดังกล่าวจะนำไปหักออกจากบำเหน็จตกทอดซึ่งจะจ่ายให้แก่ทายาทหรือบุคคลที่ผู้รับบำนาญได้แสดงเจตนาให้เป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับตามกฎหมายเมื่อผู้รับบำนาญถึงแก่ความตาย ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้เป็นการนำเงินที่รัฐจะต้องจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่ายอยู่แล้วในอนาคตมาจ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญส่วนหนึ่งก่อน โดยมิได้เป็นการเพิ่มภาระงบประมาณรายจ่ายของรัฐแต่อย่างใด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติจำนวน ๕ มาตรา โดยเพิ่มความลักษณะ ๒/๑ บำเหน็จดำรงชีพมาตรา ๔๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ และเพิ่มความวรรคสองของมาตรา ๔๙ (การจ่ายบำเหน็จตกทอด) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙ มีสาระสำคัญดังนี้

๑. บำเหน็จดำรงชีพ ได้แก่ เงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญเพื่อช่วยเหลือการดำรงชีพโดยจ่ายให้ครั้งเดียว

๑.๑ ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะทุพพลภาพ

ก. มีสิทธิขอรับบำเหน็จดำรงชีพตามอัตราและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงแต่ต้องไม่เกินสิบห้าเท่าของบำนาญรายเดือนที่ผู้นั้นได้รับ หรือ

ข. ผู้ใดที่ได้รับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว ถ้าภายหลังผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่โดยมีสิทธินับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตอนก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลังตามมาตรา ๓๐ และเมื่อออกจากราชการในครั้งหลังโดยเลือกรับบำเหน็จ การจ่ายบำเหน็จในกรณีเช่นว่านี้ ให้หักเงินออกจากบำเหน็จที่จะได้รับเท่ากับเงินบำเหน็จดำรงชีพเสียก่อน

๑.๒ ผู้รับบำนาญผู้ใดได้รับทั้งบำนาญปกติหรือบำนาญพิเศษ เพราะเหตุทุพพลภาพ ให้นำบำนาญปกติและบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพรวมเป็นบำนาญรายเดือน เพื่อคำนวณจ่ายเป็นบำเหน็จดำรงชีพแก่ผู้นั้น

๑.๓ ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ หากได้รับบำเหน็จดำรงชีพแล้วไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จดำรงชีพอีก ถ้าภายหลังผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่และได้ออกจากราชการในครั้งหลังโดยเลือกรับบำนาญ

๑.๔ ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ ซึ่งได้แสดงเจตนาขอรับบำเหน็จดำรงชีพไว้แล้ว แต่ได้ตายก่อนได้รับบำเหน็จดำรงชีพ ให้การจ่ายเงินดังกล่าวเป็นอันระงับไป

๒. ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตายเมื่อได้รับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว การจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดตามวรรคหนึ่ง (ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔) ให้หักเงินออกจากบำเหน็จตกทอดที่จะได้รับเท่ากับเงินบำเหน็จดำรงชีพเสียก่อน

๒๓. พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๗๗ ก หน้า ๒๘–๓๑ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งวิชาการซึ่งจะมีอายุครบสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณใดไปดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งวิชาการตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์จนถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนใน

สถาบันอุดมศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่งทางวิชาการให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติ ๗ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า "ข้าราชการพลเรือน"ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคหกของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ คือ "การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการระดับศาสตราจารย์และระดับรองศาสตราจารย์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๕ จัตวา"

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ คือ "มาตรา ๑๕ จัตวา ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีตำแหน่งวิชาการระดับศาสตราจารย์หรือระดับรองศาสตราจารย์และจำต้องพ้นจากราชการตามมาตรา ๑๕ อาจได้รับการต่อเวลาราชการได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖) เกี่ยวกับ การยื่นบัญชีรายชื่อข้าราการผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญก่อนสิ้นเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทุกปี โดยเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุ ยื่นต่อเจ้ากระทรวงและกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีข้าราชการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์หรือหกสิบห้าปีบริบูรณ์ แล้วแต่กรณี ให้ยื่นบัญชีก่อนสิ้นปีงบประมาณไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

นางวนิดา อินทรอำนวย /จัดทำ
นายสุเทพ ลีรพงษ์กุล /ตรวจสอบ

๒๔. พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๒ ก หน้า ๕๒–๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในสิ้นปีงบประมาณและทางราชการมีความจำเป็นที่จะให้รับราชการต่อไปเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในทางวิชาการหรือหน้าที่ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวในตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษ จะให้รับราชการต่อไปอีกไม่เกินห้าปีก็ได้ตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นวรรคเจ็ดของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ คือ “การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ สัตต”

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๙ สัตต แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งได้กำหนดข้าราชการตำแหน่งประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญหรือระดับทรงคุณวุฒิ หรือ ตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโสหรือระดับทักษะพิเศษ จะพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๙ อาจรับราชการต่อไปได้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๒๕. พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๕ ก หน้า ๑๐ – ๑๒ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และแก้ไขหลักเกณฑ์การจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิได้รับเพื่อให้สามารถนำเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) มารวมคำนวณได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๒๕๐๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนคือ

"มาตรา ๔๖ บำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพที่ได้รับรวมกับบำนาญปกติถ้ามีจำนวนเงินรวมกันไม่ถึงเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ให้ได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มขึ้นอีกจนครบหนึ่งหมื่นห้าพันบาท และบรรดาผู้มีสิทธิจะได้รับจะยื่นขอเปลี่ยนเป็นการรับบำเหน็จพิเศษแทนได้ เป็นจำนวนเงินเท่ากับบำนาญพิเศษหกสิบเดือน"

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๖)พ.ศ. ๒๕๓๙ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนคือ

"มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๘ ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้มีสิทธิจะได้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพตาย ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดให้แก่บุคคลตามมาตรา ๔๘ เป็นจำนวนสามสิบเท่าของบำนาญรายเดือนรวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้รับหรือมีสิทธิได้รับและให้จ่ายตามส่วนและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรานั้น"

๒๖. พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๑ – ๕ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทต่างๆ ได้บัญญัติเรื่องการพ้นจากราชการกรณีเกษียณอายุไว้เป็นอย่างอื่น นอกเหนือจากกรณีเกษียณอายุเมื่ออายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ สมควรกำหนดให้การพ้นจากราชการของข้าราชการประเภทต่างๆ การต่ออายุราชการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น เพื่อความคล่องตัวและสอดคล้องกันในการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้สมควรยกเลิกบทบัญญัติที่ให้ผู้รับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดที่กระทำความผิดถึงต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาโทษจำคุกหรือตกเป็นบุคคลล้มละลายทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายหมดสิทธิรับบำนาญปกติหรือบำนาญตกทอดนับแต่วันมี

คำพิพากษาถึงที่สุดเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้รับบำเหน็จหรือรับบำนาญโดยเสมอกัน รวมทั้งไม่กระทบสิทธิของบุคคลที่สามในเรื่องการรับบำเหน็จตกทอด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๑๐ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ

“มาตรา ๑๙ ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ผู้นั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์ รองสมุหราชองครักษ์ ข้าราชการเมือง และข้าราชการซึ่งมีกฎหมายบัญญัติเรื่องการพ้นจากราชการไว้เป็นอย่างอื่น

การพ้นจากราชการของข้าราชการพลเรือนในพระองค์ สมุหราชองครักษ์และรองสมุหราชองครักษ์ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย”

๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ ตรี แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๓ และมาตรา ๑๙ จัตวาแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ

“มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารงานบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการแต่ละประเภท เป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการประเภทนั้น เว้นแต่ข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหม ให้กระทรวงกลาโหมเป็นเจ้าหน้าที่”

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ

“มาตรา ๒๑ ก่อนสิ้นปีงบประมาณทุกปีไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ให้เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการตามมาตรา ๒๐ ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จบำนาญเนื่องจากการเกษียณอายุตามมาตรา ๑๙ ในปีงบประมาณถัดไปต่อประธานศาล เจ้ากระทรวง หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของผู้นั้น แล้วแต่กรณี และต่อกระทรวงการคลัง”

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ

“มาตรา ๒๒ การต่อเวลาราชการในคราวแรกและในคราวถัดไป ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการประเภทนั้น

การต่อเวลาราชการในคราวแรก ให้นับตั้งแต่วันครบเกษียณอายุของข้าราชการประเภทนั้น ส่วนการต่อเวลาราชการให้ในคราวถัดไป หากไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นให้สั่งต่อเวลาราชการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนก่อนสิ้นวันครบการต่อเวลาราชการครั้งสุดท้ายถ้ามิได้มีการสั่งต่อเวลาราชการคราวถัดไป ให้ถือว่าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการถัดจากวันครบการต่อเวลาราชการครั้งสุดท้าย”

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

๗. ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการตุลาการดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปี ให้ข้าราชการตุลาการพ้นจากราชการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ อาทิ ข้าราชการตุลาการซึ่งจะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ ให้พ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นมีอายุครอบหกสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ เว้นแต่ข้าราชการตุลาการผู้นั้นจะไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส เป็นต้น นอกจากนี้ได้กำหนดการพ้นจากราชการของข้าราชการอัยการและข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอัยการอาวุโส ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตรากฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ให้ข้าราชการอัยการดำรงตำแหน่งได้จนถึงอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ (มาตรา ๙)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

ประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “บริษัท” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “เงินกองทุน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““กองทุน” หมายความว่า กองทุนประกันชีวิต”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ระหว่างคำว่า “นายหน้าประกันชีวิต” และ “กองทุน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

““คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “นายทะเบียน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““นายทะเบียน” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมอบหมาย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กับออกประกาศตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ การประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะกระทำได้เมื่อได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อรัฐมนตรี และเมื่อรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตแล้ว ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด และดำเนินการวางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว

เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขออนุญาตได้ดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคสองแล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้น

ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดไม่สามารถวางหลักทรัพย์หรือดำรงเงินกองทุนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าการอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตสิ้นผล

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของบริษัทต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือและมีมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาท

การออกหุ้นบุริมสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้นายทะเบียนจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยโดยไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดก็ได้

มาตรา ๑๐ บริษัทต้องมีกรรมการซึ่งมีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๑) และ (๒) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) มีบุคคลตาม (๑) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด หรือ

(ข) มีบุคคลตาม (๑) หรือนิติบุคคลตาม (๒) (ก) หรือบุคคลตาม (๑) และนิติบุคคลตาม (๒) (ก) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการเป็นบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดได้ ทั้งนี้ การพิจารณาอนุญาตให้นำหลักเกณฑ์การถือหุ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่บริษัทมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจผ่อนผันให้บริษัทมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไปจากที่กำหนดตามวรรคสองได้ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ การโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการควบกันของบริษัทให้กระทำได้เฉพาะกับบริษัทด้วยกันเท่านั้น

ในกรณีที่บริษัทประสงค์จะโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือควบกันตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริษัทดังกล่าวร่วมกันจัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการให้ความเห็นชอบคณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นควรเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย หรือเพื่อความมั่นคงของการดำเนินกิจการของบริษัทด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๔/๒ และมาตรา ๑๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๔/๑ การโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามมาตรา ๑๔ วรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิ

เรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในกรณีเป็นการโอนกิจการทั้งหมดของบริษัทให้ถือว่าการโอนมีผลสมบูรณ์ เมื่อบริษัทที่โอนและบริษัทที่รับโอนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๔ วรรคสองแล้ว และให้มีผลเป็นการยกเลิกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตที่ออกให้แก่บริษัทที่โอนกิจการนั้น

มาตรา ๑๔/๒ การควบบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

การควบบริษัทตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลสมบูรณ์เมื่อบริษัทที่จะควบกันได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๔ วรรคสองแล้ว และให้ถือว่าบริษัทที่ควบกันได้รับอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง

เมื่อได้มีการจดทะเบียนการควบบริษัท และดำเนินการวางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แล้ว ให้รัฐมนตรีออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทที่ควบกันและให้มีผลเป็นการยกเลิกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตที่ออกให้แก่บริษัทเดิม

มาตรา ๑๔/๓ ในการโอนกิจการของบริษัทให้แก่บริษัทอื่นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการควบบริษัท หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันเป็นอย่างอื่นที่มิใช่สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ซึ่งย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ให้หลักประกันเป็นอย่างอื่นนั้นตกแก่บริษัทที่รับโอนกิจการหรือบริษัทที่ควบกันแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตบริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิตทุกปี เว้นแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

บริษัทใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้นายทะเบียนมีคำสั่งห้ามบริษัทนั้นดำเนินการขยายธุรกิจ ทั้งนี้ จนกว่าบริษัทจะชำระค่าธรรมเนียมให้ถูกต้องและครบถ้วน และนายทะเบียนได้ยกเลิกคำสั่งห้ามบริษัทดำเนินการขยายธุรกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ บริษัทตามมาตรา ๗ ที่จะเปิดสาขา ย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขา หรือเลิกสาขา ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้กรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทซึ่งตนไม่มีสิทธิใช้ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“การใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจของตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตตาม (๕) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้บริษัทจัดสรรเบี้ยประกันภัยไว้เป็นเงินสำรองประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีความผูกพันอยู่ และเงินสำรองอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินสำรองตามวรรคหนึ่งจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดให้บริษัทวางเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ไว้กับนายทะเบียนเป็นมูลค่าไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าของเงินสำรองตามมาตรา ๒๓

การวางเงินสำรองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗/๑ มาตรา ๒๗/๒ มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ มาตรา ๒๗/๕ มาตรา ๒๗/๖ และมาตรา ๒๗/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๑/๑

การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัท

บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันชีวิตเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือความเสี่ยงตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดอัตราการดำรงเงินกองทุนตามวรรคสอง คณะกรรมการจะกำหนดตามขนาดหรือประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือความเสี่ยงรวมทุกประเภทหรือแต่ละประเภทก็ได้

ในกรณีที่บริษัทมีการซื้อหุ้นคืนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด มิให้นับหุ้นที่ซื้อคืนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุน โดยให้หักเงินกองทุนออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ห้ามบริษัทนำเงินกองทุนไปใช้ก่อภาระผูกพัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๑ บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภท หรือจะกำหนดอัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดก็ได้

อัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรานี้ถ้าเป็นการเพิ่มอัตราดังกล่าวต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

มาตรา ๒๗/๒ สินทรัพย์สภาพคล่องได้แก่

(๑) เงินสด หรือเงินฝากธนาคารตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย

(๔) สินทรัพย์อื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สินทรัพย์สภาพคล่องตาม (๒) (๓) และ (๔) ต้องปราศจากภาระผูกพันและสามารถโอนเปลี่ยนมือได้

มาตรา ๒๗/๓ บริษัทต้องบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ให้มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการรับชำระเบี้ยประกันภัย การกู้ยืมเงิน หรือการรับเงินจากผู้เอาประกันภัยหรือประชาชนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๔ ให้บริษัทจัดสรรสินทรัพย์ไว้สำหรับหนี้สินและภาระผูกพันตามสัญญาประกันชีวิต ทั้งนี้ ตามประเภท ชนิด และสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้บริษัทนำเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ยกเว้นส่วนที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งฝากกับสถาบันการเงินหรือดำเนินการอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ห้ามบริษัทนำสินทรัพย์ตามวรรคสองไปใช้ก่อภาระผูกพัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๕ ให้บริษัทจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุนเสนอต่อนายทะเบียนทุกเดือนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

ในกรณีที่เงินกองทุนของบริษัทใดลดลงต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ให้บริษัทเสนอโครงการเพื่อแก้ไขฐานะเงินกองทุนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนหรือวันที่ผู้สอบบัญชีหรือบริษัทตรวจพบ

โครงการตามวรรคสองอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขั้นตอนที่จะเพิ่มเงินกองทุนให้เพียงพอ

(๒) ระดับเงินกองทุนที่คาดว่าจะดำรงในแต่ละไตรมาสภายในระยะเวลาของโครงการ

(๓) ประเภทและธุรกิจที่จะประกอบการ

(๔) ระยะเวลาของโครงการซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ นายทะเบียนจะต้องพิจารณาและแจ้งให้บริษัททราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ ทั้งนี้ การให้ความเห็นชอบจะกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ให้ความเห็นชอบโครงการ หรือบริษัทไม่เห็นด้วยกับเงื่อนไข หรือเงื่อนเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ให้บริษัทมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๗/๖ ในระหว่างดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา ๒๗/๕ บริษัทสามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะสามารถดำรงเงินกองทุนได้ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง

การขยายธุรกิจของบริษัทตามวรรคหนึ่งให้หมายถึง

(๑) การรับประกันภัยรายใหม่ หรือการขยายวงเงินการรับประกันภัยของกรมธรรม์ประกันภัยที่มีอยู่

(๒) การเพิ่มความเสี่ยงในการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัท

(๓) การก่อภาระผูกพันเพิ่มเติม เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามภาระผูกพันที่มีอยู่

(๔) การทำสัญญาแต่งตั้งตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตเพิ่มเติม

(๕) การรับโอนกิจการของบริษัท

กรณีใดเป็นการเพิ่มความเสี่ยงตาม (๒) หรือเป็นการก่อภาระผูกพันเพิ่มเติมตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๗ ให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๕๓ เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทไม่เสนอโครงการตามมาตรา ๒๗/๕ ต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลา

(๒) บริษัทไม่ดำเนินการตามโครงการ หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา ๒๗/๕ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๓) โครงการที่เสนอตามมาตรา ๒๗/๕ ไม่ได้รับความเห็นชอบและบริษัทไม่ยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๓๐/๑ ให้ถือว่าข้อความหรือภาพที่โฆษณา หรือหนังสือชักชวนเป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัย หากข้อความหรือภาพใดมีความหมายขัดกับข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย แล้วแต่กรณี

ห้ามตัวแทนประกันชีวิตนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความใน (๑๖) ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๖) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่นายทะเบียนกำหนดแก่กรรมการบริษัท หรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมการบริษัท ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการบริษัทตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการบริษัทและได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ บริษัทต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๓ (๕) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทมีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจ หรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท หรือเพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นตามมาตรา ๓๓ (๕) (ก) หรือ (ข) ถ้ามิได้ใช้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้วให้จำหน่ายภายในห้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้

(๒) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้ หรือจากการบังคับจำนอง ตามมาตรา ๓๓ (๕) (ค) ให้จำหน่ายภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้มา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้เพื่อใช้ในกิจการตามมาตรา ๓๓ (๕) (ก) หรือ (ข)

นายทะเบียนอาจขยายระยะเวลาตาม (๑) และ (๒) ได้อีกตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ นายทะเบียนอาจกำหนดเงื่อนไขในการให้ขยายระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๕ กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเช่นว่านั้นในช่วงเวลาดังกล่าว

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทตามมาตรา ๕๔

(๖) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการหรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัท เว้นแต่กรณีของบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทหรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๕๔

(๘) มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๗๑ ห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดทำการรับประกันชีวิตโดยใช้กรมธรรม์ประกันภัยของบริษัท

ห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยบางส่วนหรือทั้งหมดนอกจากการประกันต่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๓๗/๑ ในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการประกันภัย การจ่ายค่าสินไหมทดแทน การชดใช้เงินหรือประโยชน์อื่นใดตามกรมธรรม์ประกันภัย นายทะเบียนอาจจัดให้มีการพิจารณาข้อร้องเรียนและดำเนินการไกล่เกลี่ยได้”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ให้บริษัทปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) การเก็บเบี้ยประกันภัย

(๒) การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท

(๓) การประกันต่อ

(๔) การจำแนกประเภทค่าใช้จ่าย

(๕) การกำหนดวิธีการออกและเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัย อัตราเงินค่าเวนคืนตามกรมธรรม์ประกันภัย อัตรามูลค่าการใช้เงินสำเร็จตามกรมธรรม์ประกันภัย และอัตราขยายระยะเวลาการใช้เงินตามกรมธรรม์ประกันภัย และเงื่อนไขในการจ่ายเงินนั้น

(๖) การกำหนดอัตราค่าจ้างหรือบำเหน็จสำหรับตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต

(๗) การกำหนดแบบ ขนาด ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ และข้อความของเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท

(๘) การให้กู้ยืมเงินโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน

(๙) การแบ่งจ่ายคืนเงินปันผลให้แก่ผู้เอาประกันภัย

(๑๐) การกำหนดประเภทและอัตราอย่างสูงของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรับประกันภัย

(๑๑) การรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายใน

(๑๒) การชดใช้เงินตามสัญญาประกันชีวิต

(๑๓) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัท”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓ บริษัทต้องจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานแล้ว

(๒) งบการเงินสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงมาที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว

(๓) รายงานประจำปีแสดงการดำเนินงานของบริษัท

การจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และผู้สอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี

สำหรับบริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศ นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ต้องส่งรายงานประจำปีของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ตนเป็นสาขาด้วยภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศนั้น”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงานหรือเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต โดยคณะกรรมการจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ให้บริษัทประกาศรายการงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งงบการเงินตามมาตรา ๔๓ (๒) ในหนังสือพิมพ์รายวัน

ที่ออกจำหน่ายแพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวันและให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัทไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนด้วย”

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๔๖/๑ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ ให้บริษัทส่งรายงานประจำปีการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยที่รับรองโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต่อคณะกรรมการตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ บริษัทใดประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิต ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการ

เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ให้บริษัทต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จก่อนที่คณะกรรมการจะอนุญาตให้เลิกกิจการ

(๑) วิธีจัดการหรือการโอนภาระผูกพันตามกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีผลผูกพันอยู่

(๒) วิธีการบอกกล่าวให้ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยและผู้มีส่วนได้เสียทราบและใช้สิทธิตามกฎหมาย

(๓) การโอนหรือการขอรับเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔

(๔) การจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประกันชีวิตและกิจการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๘

(๕) ระยะเวลาของการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

ในกรณีที่คณะกรรมการอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิต และบริษัทประสงค์จะเลิกบริษัท การเลิกบริษัทให้มีผลนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิตและให้มีการชำระบัญชี แต่ในกรณีที่ไม่ประสงค์จะเลิกบริษัท ให้บริษัทดำเนินการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิโดยเปลี่ยนแปลงชื่อและวัตถุประสงค์ไม่ให้เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต

ในการชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

ในกรณีที่บริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศเลิกกิจการให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชีนั้นให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๕๑/๑ ให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิตส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อนายทะเบียนพร้อมกับยื่นคำขอรับคืนหลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ วรรคสองและวรรคสาม”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา ๒๗/๗ หรือปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่าบริษัทใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด หรือสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสองก็ได้

ในกรณีที่บริษัทใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้บริษัทใดเพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้บริษัทนั้นสามารถพยุงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะสั่งให้บริษัทเพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๘ ผู้ใดจะกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ให้ระบุด้วยว่าเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใด”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๐ ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖๙ ซึ่งประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทใดให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทนั้นต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยหนังสือแสดงความต้องการของบริษัทให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันชีวิตและหนังสือรับรองว่าผ่านการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผ่านการอบรม

ตามหลักสูตรและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๓๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๐/๑ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๐/๑ บริษัทต้องร่วมรับผิดกับตัวแทนประกันชีวิตต่อความเสียหายที่ตัวแทนประกันชีวิตนั้นได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท

มาตรา ๗๐/๒ ในการปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท ตัวแทนประกันชีวิตต้องไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ตัวแทนประกันชีวิตไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๓๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๑ ให้ตัวแทนประกันชีวิตมีสิทธิรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ตัวแทนประกันชีวิตอาจทำสัญญาประกันชีวิตในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท

นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงินอาจรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัทได้ เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท

หนังสือมอบอำนาจของบริษัทตามวรรคสองและวรรคสามให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

หนังสือมอบอำนาจของบริษัท แม้มิได้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดก็ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๓๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๑/๑ และมาตรา ๗๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๗๑/๑ ตัวแทนประกันชีวิตต้องแสดงใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตทุกครั้งที่มีการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต หรือรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ตัวแทนประกันชีวิตต้องออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

มาตรา ๗๑/๒ นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจจากบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทต้องออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่พนักงานของบริษัทซึ่งปฏิบัติหน้าที่รับเบี้ยประกันภัย ณ สำนักงานของบริษัท”

มาตรา ๓๙ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคสองของมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต”

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๗ ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องมีหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งได้ต่ออายุใบอนุญาตครบสองคราวติดต่อกันแล้ว และได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ใบอนุญาตที่ออกให้ต่อไปมีอายุครั้งละห้าปี

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๑ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต

(๑) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนหรือคณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๒ แล้วแต่กรณี

(๔) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือประชาชน

เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต”

มาตรา ๔๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยมาตรา ๘๓/๑ มาตรา ๘๓/๒ มาตรา ๘๓/๓ มาตรา ๘๓/๔ มาตรา ๘๓/๕ มาตรา ๘๓/๖ มาตรา ๘๓/๗ มาตรา ๘๓/๘ มาตรา ๘๓/๙ และมาตรา ๘๓/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๔/๑

นักคณิตศาสตร์ประกันภัย

มาตรา ๘๓/๑ รายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทต้องผ่านการรับรองโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

มาตรา ๘๓/๒ ผู้ใดจะเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๘๓/๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาทางคณิตศาสตร์ประกันภัยตามหลักสูตรหรือวิชาที่นายทะเบียนประกาศกำหนดจากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือสถิติที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยที่นายทะเบียนประกาศกำหนดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

(๒) เป็นสมาชิกระดับเฟลโลของสมาคมนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

ประกาศของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๓/๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ หรือความผิดตามมาตรา ๑๑๔/๑ หรือมาตรา ๑๑๔/๒ เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๒) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) อยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๕) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๘๓/๕ ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้ได้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๘๓/๖ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องจัดทำรายงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือรายงานการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ

ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด โดยนายทะเบียนจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๘๓/๗ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๓/๘ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่านักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓/๖ หรือมาตรา ๘๓/๗

(๒) รับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยโดยขาดความระมัดระวัง

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งปี

มาตรา ๘๓/๙ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่านักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘๓/๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๓/๔

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาแล้วและกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๘๓/๘ อีก

มาตรา ๘๓/๑๐ ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยตามมาตรา ๘๓/๘ หรือมาตรา ๘๓/๙ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๔๓ ให้ยกเลิกความในหมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕

กองทุนประกันชีวิต

มาตรา ๘๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนประกันชีวิต” มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณี

บริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

กองทุนไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๘๕ กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

(๒) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๕๒

(๓) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๘๕/๓

(๔) เงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๘๕/๔

(๕) เงินค่าปรับตามมาตรา ๑๑๗ หลังจากหักเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้ว

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้

(๗) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๘) เงินสนับสนุนจากรัฐบาล

มาตรา ๘๕/๑ กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๘๔ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) ให้บริษัทกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) ลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(๕) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๘๕/๒ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความช่วยเหลือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ ทั้งนี้ไม่เกินวงเงินที่ได้รับตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๒)

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุน ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๕/๓ ให้บริษัทนำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อัตราดังกล่าวต้องไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทได้รับในรอบระยะเวลาหกเดือนก่อนหน้างวดที่ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุน

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการนำส่งเงินเข้ากองทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่กองทุนมีเงินและทรัพย์สินเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้ว คณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะประกาศลดอัตราหรืองดการนำส่งเงินเข้ากองทุนก็ได้

มาตรา ๘๕/๔ บริษัทใดไม่นำเงินส่งเข้ากองทุนให้ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๘๕/๓ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนของจำนวนเงินที่บริษัทนั้นนำส่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ามีเหตุสุดวิสัยทำให้บริษัทไม่สามารถนำเงินส่งเข้ากองทุนได้ตามที่กำหนดในมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๘๕/๓ และบริษัทได้นำเงินส่งเข้ากองทุนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้ลดลงเหลือร้อยละหนึ่ง

ในระหว่างที่บริษัทไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือไม่ชำระเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีคำสั่งห้ามบริษัทนั้นดำเนินการขยายธุรกิจ ทั้งนี้ จนกว่าบริษัทจะนำเงินส่งเข้ากองทุนและชำระเงินเพิ่มให้ถูกต้องและครบถ้วน และนายทะเบียนได้ยกเลิกคำสั่งห้ามบริษัทดำเนินการขยายธุรกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสาม ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๔/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๕/๕ ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตและจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน

จำนวนเงินที่เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย หากมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยทุกสัญญารวมกันมีจำนวนเกินหนึ่งล้านบาท ก็ให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงหนึ่งล้านบาท

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงิน และมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๘๕/๖ เพื่อความเป็นธรรม คณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะประกาศกำหนดจำนวนเงินที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยให้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๕/๕ วรรคสอง เป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะแก่สัญญาประกันชีวิตประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้

มาตรา ๘๕/๗ ให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในเงินจำนวนนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด

มาตรา ๘๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุน” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมประกันชีวิตไทย จำนวนสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ

ให้ผู้จัดการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๘๖/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๘๖/๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘๖/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๘๖/๓ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศในการบริหารกิจการของกองทุน

(๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

(๓) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้และการอนุมัติชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย

(๔) กำหนดอัตราและระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินของกองทุนในการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้บริษัทกู้ยืมเงินตามมาตรา ๘๕/๑ (๓)

(๖) กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามมาตรา ๘๕/๒ (๓)

(๗) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้จัดการ

(๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือเกี่ยวเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

การกำหนดตาม (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจขอให้นายทะเบียน บริษัท หรือบุคคลใดมาชี้แจง ให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๘๖/๔ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุน ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘๖/๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘๖/๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๘๖/๖ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุนได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๗ ให้กองทุนมีผู้จัดการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนแต่งตั้ง

การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงานหรือการทำงานในหน้าที่ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด โดยให้มีอายุการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการบริหารกองทุนจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การทำสัญญาจ้างผู้จัดการ ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจทำสัญญาในนามของกองทุน

ให้ผู้จัดการได้รับเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๗/๑ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถปฏิบัติงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา

มาตรา ๘๗/๒ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘๗/๑ แล้ว ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

(๒) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๔) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) ดำรงตำแหน่งอื่นใดในนิติบุคคลที่มีการประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับกองทุน

(๖) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับกองทุน หรือในกิจการที่กระทำให้แก่กองทุนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายให้เป็นกรรมการในบริษัทที่กองทุนเป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๘๗/๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามอายุการจ้าง ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๗/๑ หรือมาตรา ๘๗/๒

(๔) คณะกรรมการบริหารกองทุนมีมติเห็นสมควรให้เลิกจ้าง

มาตรา ๘๗/๔ ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน การปฏิบัติงานของผู้จัดการและการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทน ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

นิติกรรมหรือการใดที่กระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ผูกพันกองทุน เว้นแต่คณะกรรมการบริหารกองทุนจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๘๘ ให้กองทุนวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามหลักสากล มีการสอบบัญชีภายในเป็นประจำ และมีสมุดบัญชีลงรายการ

(๑) การรับและจ่ายเงิน

(๒) สินทรัพย์และหนี้สินซึ่งแสดงการเงินที่เป็นอยู่ตามจริงและตามที่ควรพร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการนั้น

มาตรา ๘๘/๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๘๘/๒ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับจากวันสิ้นปีบัญชี และให้ส่งสำเนารายงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรีด้วย”

มาตรา ๔๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตผู้ใดใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือไม่วางเงินสำรองตามมาตรา ๒๔ หรือไม่ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่”

มาตรา ๔๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๙๔/๑ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคห้า มาตรา ๒๗/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ หรือมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๔๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๕ บริษัทใดออกกรมธรรม์ประกันภัย หรือเอกสารประกอบ หรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท”

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗/๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๕ หรือคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๖/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่”

มาตรา ๔๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๖ ตัวแทนประกันชีวิตผู้ใดทำสัญญาประกันชีวิตโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๗๑ วรรคสอง หรือนายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัท

ผู้ใดรับเบี้ยประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๗๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๖/๑ และมาตรา ๑๐๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๐๖/๑ ตัวแทนประกันชีวิตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐/๑ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือผู้เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖/๒ นายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑/๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือผู้เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่บริษัทใดจงใจกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง หรือจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา ๔๕ กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของบริษัทนั้นด้วย”

มาตรา ๕๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๔/๑ และมาตรา ๑๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๑๔/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘๓/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔/๒ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใดทำคำรับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือจัดทำรายงานหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๕ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๗/๑ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๑๗/๑ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๑๗ ภายในห้าปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๑๑๗/๒ ในกรณีที่บริษัท ตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว โดยระบุรายละเอียดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๕๔ ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต

ในกรณีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นบริษัทจำกัด ให้ดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการตามปกติต่อไปได้ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปี หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นสิ้นอายุ และให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

การดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามวรรคสองให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสองให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้

ในมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๕ ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการแก้ไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นหรือกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการต่อไปได้แต่จะเปิดสาขาเพิ่มมิได้

มาตรา ๕๖ ในระหว่างการดำเนินการแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑) การโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทจำกัดหรือบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๔/๑ และมาตรา ๑๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) การควบบริษัทจำกัดเข้ากันให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่บริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔/๒ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) การควบเข้ากันระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔/๒ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) การชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิในกรณีที่บริษัทจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๕) การเพิ่มทุนหรือลดทุนของบริษัทจำกัดตามมาตรา ๕๓ วรรคสองหรือวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่คณะกรรมการยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้บริษัทถือปฏิบัติโดยดำรงเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน

การดำเนินการออกประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๘ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕๙ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการให้มีกรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือการขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือมีการออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลใช้บังคับ การพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๑ ให้บุคคลซึ่งได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากนายทะเบียนให้เป็นผู้รับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสามารถรับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยต่อไปได้จนกว่าหนังสือให้ความเห็นชอบจะสิ้นอายุ

มาตรา ๖๒ เมื่อพ้นกำหนดแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๘๓/๓ (๒) เท่านั้น

กำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะขยายออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสองปี

มาตรา ๖๓ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยโอนเงิน ทรัพย์สิน และหนี้ของกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของกองทุนประกันชีวิต

มาตรา ๖๔ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๖๕ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	คำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต	๔๐๐,๐๐๐	บาท
(๒)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต	๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต กรณีการควบบริษัท	๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๔)	ใบอนุญาตให้เปิดสาขาของบริษัท	๘๐,๐๐๐	บาท
(๕)	การอนุญาตให้ย้ายสำนักงานใหญ่หรือสาขา	๒๐,๐๐๐	บาท
(๖)	ค่าสมัครสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิต	๔๐๐	บาท
(๗)	ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต	๘๐๐	บาท
(๘)	ใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต	๔๐,๐๐๐	บาท
(๙)	ใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันชีวิต	๘๐๐	บาท
(๑๐)	คำขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๕๐๐	บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๒)	ใบแทนใบอนุญาตทุกชนิด	๔๐๐	บาท
(๑๓)	ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต	๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๔)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๔๐๐	บาท
(๑๕)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๒,๐๐๐	บาท
(๑๖)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๑๒,๐๐๐	บาท
(๑๗)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๖๐,๐๐๐	บาท

(๑๘)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๑ ปี	๔๐๐	บาท
(๑๙)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันชีวิต ประเภท ๕ ปี	๒,๐๐๐	บาท
(๒๐)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๑๒,๐๐๐	บาท
(๒๑)	การขอตรวจดูเอกสาร ครั้งละ	๑๐๐	บาท
(๒๒)	การคัดหรือรับรองสำเนาเอกสาร หน้าละ	๑๐๐	บาท
(๒๓)	คำขอรับความเห็นชอบในแบบและข้อความแห่งกรมธรรม์ประกันภัย เอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัย แบบละ	๔,๐๐๐	บาท
(๒๔)	คำขอรับความเห็นชอบการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย แบบละ	๔,๐๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตในพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย และพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๖ ก หน้า ๑-๓๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๖ หน้า ๑ – ๓๒ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตฉบับปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัยเป็นกรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันชีวิตสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันชีวิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

๑. ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐

๒. พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การประกอบธุรกิจประกันชีวิตของธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารออมสิน

๓. นิยามความหมายของคำ เช่น “บริษัท” “สำนักงานใหญ่” “การประกอบธุรกิจประกันชีวิต” “เงินกองทุน” “ตัวแทนประกันชีวิต” “นายหน้าประกันชีวิต” “กองทุน” เป็นต้น

๔. พระราชบัญญัตินี้แบ่งออกเป็น ๖ หมวด ดังนี้

หมวด ๑ บริษัท ว่าด้วยการจัดตั้งบริษัท การถือหุ้นของบริษัท การควบบริษัทเข้ากันตามกฎหมาย การเสียค่าธรรมเนียมสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต และผู้ที่จะประกอบธุรกิจประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาต การวางหลักทรัพย์ของบริษัท การจัดสรรเงินสำรองประกันภัย การชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทเลิกกัน หรือบริษัทล้มละลาย การดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุน

หมวด ๒ การควบคุมบริษัท ว่าด้วยการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการประกอบธุรกิจ กำหนดแบบและข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย ข้อห้ามที่มิให้บริษัทกระทำการ เช่น ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ลดทุนโดยมิได้รับอนุญาต ฝากเงินไว้ที่อื่นนอกจากที่ธนาคาร ฯลฯ กำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่มิให้บริษัทตั้งหรือยอมให้เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน บุคคลที่มีอำนาจ

ในการจัดการหรือเป็นที่ปรึกษาของบริษัท การตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท การเลิกกิจการของบริษัท การควบคุมการดำเนินการของบริษัท

หมวด ๓ การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ว่าด้วยการกำหนดเหตุให้สั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และการชำระบัญชีเมื่อบริษัทเลิกกิจการ

หมวด ๔ ตัวแทนประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิต ว่าด้วยการกำหนดให้ผู้กระทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาต และต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด การขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตของนิติบุคคล การให้นายหน้าประกันชีวิตจัดเก็บเกี่ยวกับเอกสารธุรกิจของตน เช่น สมุดลงทะเบียน สมุดบัญชี ไว้ที่สำนักงาน การขอต่อใบอนุญาต การส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัย การสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือเป็นนายหน้าประกันชีวิต

หมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต ว่าด้วยการให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิตขึ้น

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ ว่าด้วยการกำหนดบทลงโทษแก่บริษัทที่ฝ่าฝืนหรือผู้ฝ่าฝืนหรือบริษัทที่ไม่ปฏิบัติตามหรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการ และตัวแทนประกันชีวิตหรือนายหน้าประกันชีวิตผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้

๕. บทเฉพาะกาล

ให้บรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขในการอนุญาตที่ออกหรือกำหนด ใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๖. อัตราค่าธรรมเนียม

นางภัทริดา สุคุณณี/ จัดทำ
นายธนู พุ่มพวง /ตรวจสอบ

๒. พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๖ หน้า ๑ – ๓๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ตัวแทนประกันชีวิต และนายหน้าประกันชีวิตในพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชนผู้เอาประกันภัย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย และพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันชีวิตให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๖ มาตรา และอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้

๑. ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “บริษัท” “เงินกองทุน” “กองทุน” “นายทะเบียน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน นอกจากนี้ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมของรัฐมนตรี การประกอบธุรกิจประกันชีวิตต้องจัดตั้งในรูปบริษัทมหาชนจำกัด และได้รับใบอนุญาตโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี การขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียน และกรรมการบริษัทต้องมีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๙)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการโอนหรือรับโอนกิจการ (มาตรา ๑๐)

๕. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ มาตรา ๑๔/๒ และมาตรา ๑๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ในกรณีการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน การควบบริษัท และการโอนกิจการของบริษัทให้แก่บริษัทอื่นทั้งหมดหรือบางส่วน (มาตรา ๑๑)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกำหนดให้บริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๑๒)

๗. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๓)

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกรณีบริษัทเปิดสาขา และกรณีห้ามมิให้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันชีวิตกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๑๔)

๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา วรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการใช้ชื่อในธุรกิจของตัวแทนประกันชีวิต (มาตรา ๑๕)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเงินสำรองประกันภัย และคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดให้บริษัทวางเงินสำรอง(มาตรา ๑๖)

๑๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๗)

๑๒. ให้เพิ่มความ เป็น หมวด ๑/๑ การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗/๑ มาตรา ๒๗/๒ มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ มาตรา ๒๗/๕ มาตรา ๒๗/๖ และมาตรา ๒๗/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๘)

๑๓. ให้เพิ่มความเป็น มาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับข้อความหรือภาพที่โฆษณา และห้ามตัวแทนประกันชีวิตนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันชีวิต (มาตรา ๑๙)

๑๔. ให้ยกเลิกความใน (๑๖) ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๐)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา๓๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ของบริษัท คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับกรรมการ ผู้จัดการ และห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๑)

๑๖. ให้เพิ่มความ เป็นมาตรา ๓๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับนายทะเบียนอาจจัดให้มีการพิจารณาข้อร้องเรียน และดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ (มาตรา ๒๒)

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริษัทปฏิบัติ(มาตรา ๒๓)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับบริษัทต้องจดทำและยื่นงบการเงินและรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทต่อคณะกรรมการ(มาตรา๒๔)

๑๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงาน (มาตรา๒๕)

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้บริษัทประกาศรายการงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา ๒๖)

๒๑. ให้เพิ่มความ เป็นมาตรา ๔๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทเปิดเผยข้อมูล (มาตรา ๒๗)

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้บริษัทส่งรายงานประจำปีที่รับรองการคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ (มาตรา ๒๘)

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา๔๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการเลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิต (มาตรา ๒๙)

๒๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันชีวิตส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตต่อนายทะเบียน (มาตรา ๓๐)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทแก้ไขฐานะ เช่น เพิ่มทุนหรือลดทุน (มาตรา ๓๑)

๒๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการทำการเป็นตัวแทนประกันชีวิตต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน (มาตรา ๓๒)

๒๗. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ “(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย” (มาตรา ๓๓)

๒๘. ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ “(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต” (มาตรา ๓๔)

๒๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับผู้ประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันชีวิตของบริษัท การขออนุญาตและการอนุญาต (มาตรา ๓๕)

๓๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๐/๑ และมาตรา ๗๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับกรณีบริษัทต้องร่วมรับผิดกับตัวแทนประกันชีวิต และในกรณีการปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทน (มาตรา ๓๖)

๓๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับตัวแทนประกันชีวิต นายหน้าประกันชีวิต การรับเบี้ยประกันภัย (มาตรา ๓๗)

๓๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๑/๑ และมาตรา ๗๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับตัวแทนประกันชีวิตต้องแสดงใบอนุญาต และนายหน้าประกันชีวิตหรือพนักงานของบริษัทต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจ (มาตรา ๓๘)

๓๓. ให้ยกเลิกความใน(๔) ของวรรคสองของมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๙)

๓๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต และใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิตให้มีอายุหนึ่งปี (มาตรา ๔๐)

๓๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับนายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิต หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันชีวิต (มาตรา ๔๑)

๓๖. ให้เพิ่มความ เป็นหมวด ๔/๑ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยมาตรา ๘๓/๑ มาตรา๘๓/๒ มาตรา ๘๓/๓ มาตรา ๘๓/๔ มาตรา ๘๓/๕ มาตรา ๘๓/๖ มาตรา ๘๓/๗ มาตรา ๘๓/๘ มาตรา ๘๓/๙ และมาตรา ๘๓/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๒)

๓๗. ให้ยกเลิกความในหมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันชีวิต มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ มาตรา๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๓)

๓๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๔)

๓๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๕)

๔๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๖)

๔๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน(มาตรา ๔๗)

๔๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๘)

๔๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๙)

๔๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖/๑ และมาตรา ๑๐๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๐)

๔๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕๑)

๔๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๔/๑ และมาตรา ๑๑๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๒)

๔๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๗/๑ และมาตรา ๑๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๓)

๔๗. ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิติตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต และในกรณีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตเป็นบริษัทจำกัด ให้ดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการตามปกติต่อไปได้ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปี หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตของบริษัทนั้นสิ้นอายุ และให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต ทั้งนี้การดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดนั้นให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด (มาตรา ๕๔)

๕๘. ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการแก้ไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นหรือกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการต่อไปได้แต่จะเปิดสาขาเพิ่มมิได้ (มาตรา ๕๕)

๕๙. ในระหว่างการดำเนินการแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ การโอนหรือการรับโอนกิจการ การควบบริษัทจำกัดเข้ากัน การควบเข้ากันระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัด การชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ การเพิ่มทุนหรือลดทุนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๕๖)

๖๐. ในกรณีที่คณะกรรมการยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้บริษัทถือปฏิบัติโดยดำรงเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต

พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน และ การดำเนินการออกประกาศดังกล่าวให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ(มาตรา ๕๗)

๖๑. เมื่อพ้นกำหนดแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๘๓/๓ (๒) เท่านั้น และกำหนดระยะเวลาที่จะขยายออกไปได้ตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกินสองปี (มาตรา ๖๒)

๖๒. ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖๔)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

ประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “บริษัท” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “เงินกองทุน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““กองทุน” หมายความว่า กองทุนประกันวินาศภัย”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ระหว่างคำว่า “นายหน้าประกันวินาศภัย” และ “กองทุน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

““คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “นายทะเบียน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““นายทะเบียน” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมอบหมาย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กับออกประกาศตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจะกระทำได้เมื่อได้จัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และโดยได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจากรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

การขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อรัฐมนตรี และเมื่อรัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยแล้ว ให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด และดำเนินการวางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๕ พร้อมทั้งดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว

เมื่อรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขออนุญาตได้ดำเนินการตามที่กำหนดในวรรคสองแล้ว ให้ออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้น

ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดไม่สามารถวางหลักทรัพย์หรือดำรงเงินกองทุนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าการอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยสิ้นผล

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิของบริษัทต้องเป็นหุ้นชนิดระบุชื่อผู้ถือและมีมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ไม่เกินหุ้นละหนึ่งร้อยบาท

การออกหุ้นบุริมสิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ นายทะเบียนจะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยโดยไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดก็ได้

มาตรา ๙ บริษัทต้องมีกรรมการซึ่งมีสัญชาติไทยไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด และมีบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๑) และ (๒) ถือหุ้นรวมกันเกินร้อยละเจ็ดสิบห้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย หรือห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งไม่จดทะเบียนที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) มีบุคคลตาม (๑) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด หรือ

(ข) มีบุคคลตาม (๑) หรือนิติบุคคลตาม (๒) (ก) หรือบุคคลตาม (๑) และนิติบุคคลตาม (๒) (ก) ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยถือหุ้นได้ถึงร้อยละสี่สิบเก้าของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงและจำหน่ายได้แล้วทั้งหมด และให้มีกรรมการเป็นบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้เกินกว่าหนึ่งในสี่แต่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดได้ ทั้งนี้ การพิจารณาอนุญาตให้นำหลักเกณฑ์การถือหุ้นของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่บริษัทมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจผ่อนผันให้บริษัทมีผู้ถือหุ้นหรือกรรมการแตกต่างไปจากที่กำหนดตามวรรคสองได้ ในการผ่อนผันนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการควบกันของบริษัทให้กระทำได้เฉพาะกับบริษัทด้วยกันเท่านั้น

ในกรณีที่บริษัทประสงค์จะโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือควบกันตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริษัทดังกล่าวร่วมกันจัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ ในการให้ความเห็นชอบคณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นควรเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เอาประกันภัยหรือเพื่อความมั่นคงของการดำเนินกิจการของบริษัทด้วยก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ มาตรา ๑๓/๒ และมาตรา ๑๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๓/๑ การโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ วรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอน

กิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในกรณีเป็นการโอนกิจการทั้งหมดของบริษัทให้ถือว่าการโอนมีผลสมบูรณ์ เมื่อบริษัทที่โอนและบริษัทที่รับโอนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๓ วรรคสองแล้ว และให้มีผลเป็นการยกเลิกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยที่ออกให้แก่บริษัทที่โอนกิจการนั้น

มาตรา ๑๓/๒ การควบบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

การควบบริษัทตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลสมบูรณ์เมื่อบริษัทที่จะควบกันได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๓ วรรคสองแล้ว และให้ถือว่าบริษัทที่ควบกันได้รับอนุมัติให้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง

เมื่อได้มีการจดทะเบียนการควบบริษัท และดำเนินการวางหลักทรัพย์ประกันตามมาตรา ๑๙ พร้อมทั้งดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แล้ว ให้รัฐมนตรีออกใบอนุญาตให้แก่บริษัทที่ควบกันและให้มีผลเป็นการยกเลิกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยที่ออกให้แก่บริษัทเดิม

มาตรา ๑๓/๓ ในการโอนกิจการของบริษัทให้แก่บริษัทอื่นทั้งหมดหรือบางส่วนหรือการควบบริษัท หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันเป็นอย่างอื่นที่มิใช่สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกันซึ่งย่อมตกไปได้แก่ผู้รับโอนตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ให้หลักประกันเป็นอย่างอื่นนั้นตกแก่บริษัทที่รับโอนกิจการหรือบริษัทที่ควบกัน แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ นอกจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย บริษัทต้องเสียค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทุกปี เว้นแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

บริษัทใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ให้นายทะเบียนมีคำสั่งห้ามบริษัทนั้นดำเนินการขยายธุรกิจ ทั้งนี้ จนกว่าบริษัทจะชำระค่าธรรมเนียมให้ถูกต้องและครบถ้วน และนายทะเบียนได้ยกเลิกคำสั่งห้ามบริษัทดำเนินการขยายธุรกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๙/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ บริษัทตามมาตรา ๖ ที่จะเปิดสาขา ย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขา หรือเลิกสาขา ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๗ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการเป็นผู้รับประกันภัยโดยทำสัญญาประกันภัยกับบุคคลใด ๆ เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้กรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทซึ่งตนไม่มีสิทธิใช้ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“การใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจของตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยตาม (๕) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ ให้บริษัทจัดสรรเงินสำรองดังต่อไปนี้

(๑) เงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ของบริษัท

(๒) เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน และ

(๓) เงินสำรองเพื่อการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินสำรองตามวรรคหนึ่งจะเป็นเงินสด พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือทรัพย์สินอย่างอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๑/๑ การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๗/๑ มาตรา ๒๗/๒ มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ มาตรา ๒๗/๕ มาตรา ๒๗/๖ และมาตรา ๒๗/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๑/๑

การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัท

บริษัทต้องดำรงไว้ซึ่งเงินกองทุนตลอดเวลาที่ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือความเสี่ยงตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดอัตราการดำรงเงินกองทุนตามวรรคสอง คณะกรรมการจะกำหนดตามขนาดหรือประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือความเสี่ยงรวมทุกประเภท หรือแต่ละประเภทก็ได้

ในกรณีที่บริษัทมีการซื้อหุ้นคืนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด มิให้นับหุ้นที่ซื้อคืนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุน โดยให้หักเงินกองทุนออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ห้ามบริษัทนำเงินกองทุนไปใช้ก่อภาระผูกผัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๑ บริษัทต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน หรือเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การกำหนดอัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดแต่เพียงบางประเภทหรือทุกประเภท หรือจะกำหนดอัตราส่วนของแต่ละประเภทในอัตราใดก็ได้

อัตราการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรานี้ ถ้าเป็นการเพิ่มอัตราดังกล่าวต้องประกาศล่วงหน้าก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

มาตรา ๒๗/๒ สินทรัพย์สภาพคล่องได้แก่

(๑) เงินสด หรือเงินฝากธนาคารตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือหลักทรัพย์ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) หุ้นกู้หรือพันธบัตรที่กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย

(๔) สินทรัพย์อื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สินทรัพย์สภาพคล่องตาม (๒) (๓) และ (๔) ต้องปราศจากภาระผูกพันและสามารถโอนเปลี่ยนมือได้

มาตรา ๒๗/๓ บริษัทต้องบริหารสินทรัพย์ หนี้สิน ภาระผูกพัน และเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ให้มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการรับชำระเบี้ยประกันภัย การกู้ยืมเงิน หรือการรับเงินจากผู้เอาประกันภัยหรือประชาชนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๔ ให้บริษัทจัดสรรสินทรัพย์ไว้สำหรับหนี้สินและภาระผูกพันตามสัญญาประกันภัย ทั้งนี้ ตามประเภท ชนิด และสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้บริษัทนำเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ ยกเว้นส่วนที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ และสินทรัพย์ตามวรรคหนึ่งฝากกับสถาบันการเงินหรือดำเนินการอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ห้ามบริษัทนำสินทรัพย์ตามวรรคสองไปใช้ก่อภาระผูกพัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๕ ให้บริษัทจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุนเสนอต่อนายทะเบียนทุกเดือน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

ในกรณีที่เงินกองทุนของบริษัทใดลดลงต่ำกว่าเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง ให้บริษัทเสนอโครงการ เพื่อแก้ไขฐานะเงินกองทุนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนหรือวันที่ผู้สอบบัญชีหรือบริษัทตรวจพบ

โครงการตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ขั้นตอนที่จะเพิ่มเงินกองทุนให้เพียงพอ

(๒) ระดับเงินกองทุนที่คาดว่าจะดำรงในแต่ละไตรมาสภายในระยะเวลาของโครงการ

(๓) ประเภทและธุรกิจที่จะประกอบการ

(๔) ระยะเวลาของโครงการซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบนายทะเบียนจะต้องพิจารณาและแจ้งให้บริษัททราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับโครงการ ทั้งนี้ การให้ความเห็นชอบจะกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนไม่ให้ความเห็นชอบโครงการ หรือบริษัทไม่เห็นด้วยกับเงื่อนไข หรือเงื่อนเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ให้บริษัทมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๗/๖ ในระหว่างดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา ๒๗/๕ บริษัทสามารถประกอบกิจการได้ตามปกติ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะสามารถดำรงเงินกองทุนได้ตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง

การขยายธุรกิจของบริษัทตามวรรคหนึ่งให้หมายถึง

(๑) การรับประกันภัยรายใหม่ หรือการขยายวงเงินการรับประกันภัยของกรมธรรม์ประกันภัยที่มีอยู่

(๒) การเพิ่มความเสี่ยงในการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัท

(๓) การก่อภาระผูกพันเพิ่มเติม เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามภาระผูกพันที่มีอยู่

(๔) การทำสัญญาแต่งตั้งตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยเพิ่มเติม

(๕) การรับโอนกิจการของบริษัท

กรณีใดเป็นการเพิ่มความเสี่ยงตาม (๒) หรือเป็นการก่อภาระผูกพันเพิ่มเติมตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗/๗ ให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๕๒ เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทไม่เสนอโครงการตามมาตรา ๒๗/๕ ต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลา

(๒) บริษัทไม่ดำเนินการตามโครงการ หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรา ๒๗/๕ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขหรือเงื่อนเวลาที่นายทะเบียนกำหนด

(๓) โครงการที่เสนอตามมาตรา ๒๗/๕ ไม่ได้รับความเห็นชอบและบริษัทไม่ยื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๓๐/๑ ให้ถือว่าข้อความหรือภาพที่โฆษณา หรือหนังสือชักชวนเป็นส่วนหนึ่งของกรมธรรม์ประกันภัย หากข้อความหรือภาพใดมีความหมายขัดกับข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย ให้ตีความไปในทางที่เป็นคุณแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย แล้วแต่กรณี

ห้ามตัวแทนประกันวินาศภัยนำข้อความหรือภาพโฆษณา หรือหนังสือชักชวนที่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัทไปใช้ในการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัย”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑๗) ขายหรือให้อสังหาริมทรัพย์ใด ๆ หรือสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่นายทะเบียนกำหนดแก่กรรมการบริษัท หรือซื้อทรัพย์สินจากกรรมการบริษัท ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการบริษัทตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากคณะกรรมการบริษัทและได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ บริษัทต้องจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๑ (๑๐) ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทมีไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจหรือสำหรับใช้เพื่อสวัสดิการของพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท หรือเพื่อใช้สำหรับการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ก) หรือ (ข) ถ้ามิได้ใช้อสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแล้วให้จำหน่ายภายในห้าปีนับแต่วันที่เลิกใช้

(๒) อสังหาริมทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากการรับชำระหนี้ หรือจากการบังคับจำนองตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ค) ให้จำหน่ายภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้มา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้เพื่อใช้ในกิจการตามมาตรา ๓๑ (๑๐) (ก) หรือ (ข)

นายทะเบียนอาจขยายระยะเวลาที่กำหนดตาม (๑) และ (๒) ได้อีกตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ทั้งนี้ นายทะเบียนอาจกำหนดเงื่อนไขในการให้ขยายระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๔ กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทต้องเป็นบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทในช่วงเวลาที่บริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งนายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเช่นว่านั้นในช่วงเวลาดังกล่าว

(๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทอื่นที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย เว้นแต่จะได้รับยกเว้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนจากการเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัทตามมาตรา ๕๓

(๖) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๗) เป็นข้าราชการหรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัท เว้นแต่กรณีของบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานของบริษัทหรือเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓

(๘) มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในฐานะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

มาตรา ๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๖ ห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดทำการรับประกันวินาศภัยโดยใช้กรมธรรม์ประกันภัยของบริษัท

ห้ามมิให้บริษัทมอบหมายหรือยินยอมให้บุคคลใดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัยบางส่วนหรือทั้งหมด นอกจากการประกันต่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๕/๒ มาตรา ๓๕/๓ มาตรา ๓๕/๔ มาตรา ๓๕/๕ มาตรา ๓๕/๖ มาตรา ๓๕/๗ มาตรา ๓๕/๘ และมาตรา ๓๕/๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๓๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้เอาประกันภัย การตรวจสอบและประเมินวินาศภัยประเภทใดและจำนวนเงินเอาประกันภัยเท่าใดที่ต้องดำเนินการโดยผู้ประเมินวินาศภัยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕/๒ ผู้ใดจะเป็นผู้ประเมินวินาศภัยต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนและขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

การขออนุญาต การอนุญาต และการขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕/๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยต้องผ่านการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยหรือสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยรับรองและต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์หรือความผิดตามมาตรา ๙๐/๑ หรือมาตรา ๙๐/๒ เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๓) เป็นพนักงาน ลูกจ้าง หรือที่ปรึกษาของบริษัท

(๔) อยู่ระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย

(๕) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๓๕/๔ ใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องมีหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยหรือสถาบันที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยรับรอง

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕/๕ ในกรณีที่เกิดวินาศภัยตามประเภทและจำนวนเงินเอาประกันภัยที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๕/๑ ให้คู่สัญญาตามกรมธรรม์ประกันภัยเลือกผู้ประเมินวินาศภัยที่ขึ้นทะเบียนไว้ ณ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินวินาศภัยที่บริษัทจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ในการตรวจสอบและประเมินวินาศภัย ผู้ประเมินวินาศภัยต้องจัดทำรายงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องตามแบบและรายการที่นายทะเบียนประกาศกำหนดเพื่อยื่นต่อคู่สัญญาตามกรมธรรม์ประกันภัยฝ่ายละหนึ่งฉบับ

มาตรา ๓๕/๖ ผู้ประเมินวินาศภัยต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕/๗ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้ประเมินวินาศภัยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของนายทะเบียนหรือของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕/๕ หรือมาตรา ๓๕/๖

การพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งปี

มาตรา ๓๕/๘ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้ประเมินวินาศภัย

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๓

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาแล้วและกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๕/๗ อีก

มาตรา ๓๕/๙ ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยตามมาตรา ๓๕/๗ หรือมาตรา ๓๕/๘ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่

ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๓๖/๑ ในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการประกันภัย การจ่ายค่าสินไหมทดแทน การชดใช้เงินหรือประโยชน์อื่นใดตามกรมธรรม์ประกันภัย นายทะเบียนอาจจัดให้มีการพิจารณาข้อร้องเรียนและดำเนินการไกล่เกลี่ยได้”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ให้บริษัทปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) การเก็บเบี้ยประกันภัย

(๒) การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัท

(๓) การประกันต่อ

(๔) การจำแนกประเภทค่าใช้จ่าย

(๕) การจัดสรรเงินสำรองเพื่อการเสี่ยงภัยไว้เป็นประเภท ๆ

(๖) การกำหนดวิธีการออกและเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัย

(๗) การกำหนดอัตราค่าจ้างหรือบำเหน็จสำหรับตัวแทนประกันวินาศภัย และนายหน้าประกันวินาศภัยตามประเภทของการประกันวินาศภัย

(๘) การกำหนดแบบ ขนาด ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ และข้อความของเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัท

(๙) การกำหนดประเภทและอัตราอย่างสูงของค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรับประกันภัย

(๑๐) การรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายใน

(๑๑) การชดใช้เงิน หรือค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย

(๑๒) การกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัท”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ให้บริษัทเก็บรักษาสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีตามมาตรา ๔๔ ไว้ที่สำนักงานของบริษัทไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในสมุดทะเบียนหรือสมุดบัญชีนั้น หรือนับแต่วันที่บริษัทพ้นจากความรับผิดตามรายการที่มีความรับผิดหลังสุด ทั้งนี้ แล้วแต่อย่างใดจะยาวกว่า”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๗ บริษัทต้องจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัทต่อคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

(๑) งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานแล้ว

(๒) งบการเงินสำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงมาที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบและแสดงความเห็นแล้ว

(๓) รายงานประจำปีแสดงการดำเนินงานของบริษัท

การจัดทำและยื่นงบการเงินและรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และผู้สอบบัญชีต้องเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี

สำหรับบริษัทที่เป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศ นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ต้องส่งรายงานประจำปีของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศที่ตนเป็นสาขาด้วยภายในห้าเดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศนั้น”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทยื่นรายงานหรือเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย โดยคณะกรรมการจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ให้บริษัทประกาศรายการงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งงบการเงินตามมาตรา ๔๗ (๒) ในหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกจำหน่ายแพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัทไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือนด้วย”

มาตรา ๒๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๐/๑ และมาตรา ๕๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๕๐/๑ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๐/๒ ให้บริษัทส่งรายงานประจำปีการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยที่รับรองโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต่อคณะกรรมการตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๒ เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา ๒๗/๗ หรือปรากฏหลักฐานต่อนายทะเบียนว่าบริษัทใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บริษัทนั้นแก้ไขฐานะหรือการดำเนินการดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด หรือสั่งให้เพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง และจะสั่งให้บริษัทหยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้

ในกรณีที่บริษัทใดไม่เพิ่มทุนหรือลดทุนภายในกำหนดเวลาที่นายทะเบียนสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าว

ในกรณีที่มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องให้บริษัทใดเพิ่มทุนหรือลดทุนเพื่อให้บริษัทนั้นสามารถพยุงฐานะและการดำเนินการต่อไปได้ นายทะเบียนด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

จะสั่งให้บริษัทเพิ่มทุนหรือลดทุนทันทีก็ได้ โดยให้ถือว่าคำสั่งของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

ในการเพิ่มทุนหรือลดทุนตามวรรคสองหรือวรรคสาม มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง (๒) มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับ”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ บริษัทใดประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยให้ยื่นคำขออนุญาตต่อคณะกรรมการ

เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ให้บริษัทต้องปฏิบัติให้แล้วเสร็จก่อนที่คณะกรรมการจะอนุญาตให้เลิกกิจการ

(๑) วิธีจัดการหรือการโอนภาระผูกพันตามกรมธรรม์ประกันภัยที่ยังมีผลผูกพันอยู่

(๒) วิธีการบอกกล่าวให้ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัยและผู้มีส่วนได้เสียทราบ และใช้สิทธิตามกฎหมาย

(๓) การโอนหรือการขอรับเงินสำรองตามมาตรา ๒๓ (๑) ที่บริษัทวางไว้กับนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔

(๔) การจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประกันวินาศภัยและกิจการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๘

(๕) ระยะเวลาของการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

ในกรณีที่คณะกรรมการอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย และบริษัทประสงค์จะเลิกบริษัท การเลิกบริษัทให้มีผลนับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและให้มีการชำระบัญชี แต่ในกรณีที่ไม่ประสงค์จะเลิกบริษัท ให้บริษัทดำเนินการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิโดยเปลี่ยนแปลงชื่อและวัตถุประสงค์ไม่ให้เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

ในการชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

ในกรณีที่บริษัทซึ่งเป็นสาขาของบริษัทประกันวินาศภัยต่างประเทศเลิกกิจการให้มีการชำระบัญชี ในการชำระบัญชีนั้นให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๓๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๕๗/๑ ให้บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยส่งคืนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยต่อนายทะเบียนพร้อมกับยื่นคำขอรับคืนหลักทรัพย์ประกันที่บริษัทวางไว้ตามมาตรา ๑๙ ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖ วรรคสองและวรรคสาม”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๓ ผู้ใดจะกระทำการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

คำขอรับใบอนุญาตและใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ให้ระบุด้วยว่าเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใด”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต”

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖๔ ซึ่งประสงค์จะเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทใด ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัทนั้นต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยหนังสือแสดงความต้องการของบริษัทให้ผู้นั้นเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย และหนังสือรับรองว่าผ่านการอบรมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือ

ผ่านการอบรมตามหลักสูตรและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๓๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๕/๑ และมาตรา ๖๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๕/๑ บริษัทต้องร่วมรับผิดกับตัวแทนประกันวินาศภัยต่อความเสียหายที่ตัวแทนประกันวินาศภัยนั้นได้ก่อขึ้นจากการกระทำการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัท

มาตรา ๖๕/๒ ในการปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยของบริษัท ตัวแทนประกันวินาศภัยต้องไม่แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่ตัวแทนประกันวินาศภัยไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๓๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ให้ตัวแทนประกันวินาศภัยมีสิทธิรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ตัวแทนประกันวินาศภัยอาจทำสัญญาประกันภัยในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท

นายหน้าประกันวินาศภัยหรือพนักงานของบริษัทซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงิน อาจรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัทได้เมื่อได้รับหนังสือมอบอำนาจจากบริษัท

หนังสือมอบอำนาจของบริษัทตามวรรคสองและวรรคสามให้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

หนังสือมอบอำนาจของบริษัท แม้มิได้ทำตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดก็ไม่เป็นเหตุให้เสื่อมสิทธิของผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง”

มาตรา ๓๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๖/๑ และมาตรา ๖๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๖๖/๑ ตัวแทนประกันวินาศภัยต้องแสดงใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยทุกครั้งที่มีการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัย หรือรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ตัวแทนประกันวินาศภัยต้องออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

มาตรา ๖๖/๒ นายหน้าประกันวินาศภัยหรือพนักงานของบริษัทต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจจากบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

นายหน้าประกันวินาศภัยหรือพนักงานของบริษัทต้องออกเอกสารแสดงการรับเงินของบริษัททุกครั้งที่มีการรับเบี้ยประกันภัยในนามของบริษัท

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่พนักงานของบริษัทซึ่งปฏิบัติหน้าที่รับเบี้ยประกันภัย ณ สำนักงานของบริษัท”

มาตรา ๔๐ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคสองของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) นิติบุคคลนั้นต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต”

มาตรา ๔๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๒ ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยและใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องมีหนังสือรับรองว่าผ่านการฝึกอบรมเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรและวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยประกาศกำหนด

ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งได้ต่ออายุใบอนุญาตครบสองคราวติดต่อกันแล้วและได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ใบอนุญาตที่ออกให้ต่อไปมีอายุครั้งละห้าปี

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๔๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๖ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย

(๑) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนหรือคณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖๔ หรือมาตรา ๖๗ แล้วแต่กรณี

(๔) ดำเนินงานทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัย ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือประชาชน

เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งคำสั่งนั้นไปยังผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต”

มาตรา ๔๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๔/๑ นักคณิตศาสตร์ประกันภัย มาตรา ๗๘/๑ มาตรา ๗๘/๒ มาตรา ๗๘/๓ มาตรา ๗๘/๔ มาตรา ๗๘/๕ มาตรา ๗๘/๖ มาตรา ๗๘/๗ มาตรา ๗๘/๘ มาตรา ๗๘/๙ และมาตรา ๗๘/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“หมวด ๔/๑

นักคณิตศาสตร์ประกันภัย

มาตรา ๗๘/๑ รายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทต้องผ่านการรับรองโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

มาตรา ๗๘/๒ ผู้ใดจะเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๘/๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาทางคณิตศาสตร์ประกันภัยตามหลักสูตรหรือวิชาที่นายทะเบียนประกาศกำหนดจากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือสถิติที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยที่นายทะเบียนประกาศกำหนดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

(๒) เป็นสมาชิกระดับเฟลโลของสมาคมนักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่นายทะเบียนประกาศกำหนด

ประกาศของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๘/๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์หรือความผิดตามมาตรา ๑๐๘/๑ หรือมาตรา ๑๐๘/๒ เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๒) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) อยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๕) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๗๘/๕ ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอภายในกำหนดสองเดือนก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้ได้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๗๘/๖ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องจัดทำรายงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยหรือรายงานการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ ตามแบบและรายการที่นายทะเบียนประกาศกำหนด โดยนายทะเบียนจะให้ทำคำชี้แจงเพื่ออธิบายหรือขยายความแห่งรายงานหรือเอกสารนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๗๘/๗ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๘/๘ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่านักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘/๖ หรือมาตรา ๗๘/๗

(๒) รับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยโดยขาดความระมัดระวัง

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งปี

มาตรา ๗๘/๙ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่านักคณิตศาสตร์ประกันภัย

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๗๘/๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๘/๔

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตมาแล้วและกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๘/๘ อีก

มาตรา ๗๘/๑๐ ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัยตามมาตรา ๗๘/๘ หรือมาตรา ๗๘/๙ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๔๔ ให้ยกเลิกความในหมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕

กองทุนประกันวินาศภัย

มาตรา ๗๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นเรียกว่า “กองทุนประกันวินาศภัย” มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย ในกรณีบริษัท

ล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย และเพื่อพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

กองทุนไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๘๐ กองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

(๒) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๕๘

(๓) เงินที่ได้รับตามมาตรา ๘๐/๓

(๔) เงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๘๐/๔

(๕) เงินค่าปรับตามมาตรา ๑๑๑ หลังจากหักเงินสินบนรางวัลและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้ว

(๖) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้มอบให้

(๗) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๘) เงินสนับสนุนจากรัฐบาล

มาตรา ๘๐/๑ กองทุนมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗๙ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิ หรือกระทำนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) ให้บริษัทกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) ลงทุนหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน

(๕) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๘๐/๒ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความช่วยเหลือเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

ทั้งนี้ ไม่เกินวงเงินที่ได้รับตามมาตรา ๘๐ (๑) และ (๒)

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องกับการจัดกิจการของกองทุน ทั้งนี้ ไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๐/๓ ให้บริษัทนำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี อัตราดังกล่าวต้องไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าของเบี้ยประกันภัยที่บริษัทได้รับในรอบระยะเวลาหกเดือนก่อนหน้างวดที่ต้องนำส่งเงินเข้ากองทุน

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการนำส่งเงินเข้ากองทุน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีที่กองทุนมีเงินและทรัพย์สินเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์แล้ว คณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะประกาศลดอัตราหรืองดการนำส่งเงินเข้ากองทุนก็ได้

มาตรา ๘๐/๔ บริษัทใดไม่นำเงินส่งเข้ากองทุนให้ถูกต้องและครบถ้วนตามมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๘๐/๓ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนของจำนวนเงินที่บริษัทนั้นนำส่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ามีเหตุสุดวิสัยทำให้บริษัทไม่สามารถนำเงินส่งเข้ากองทุนได้ตามที่กำหนดในมาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๘๐/๓ และบริษัทได้นำเงินส่งเข้ากองทุนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบกำหนด เงินเพิ่มตามวรรคหนึ่งให้ลดลงเหลือร้อยละหนึ่ง

ในระหว่างที่บริษัทไม่นำส่งเงินเข้ากองทุนหรือไม่ชำระเงินเพิ่มตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีคำสั่งห้ามบริษัทนั้นดำเนินการขยายธุรกิจ ทั้งนี้ จนกว่าบริษัทจะนำเงินส่งเข้ากองทุนและชำระเงินเพิ่มให้ถูกต้องและครบถ้วน และนายทะเบียนได้ยกเลิกคำสั่งห้ามบริษัทดำเนินการขยายธุรกิจ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสาม ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๕/๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๐/๕ ในกรณีบริษัทล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตและจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ มีไม่เพียงพอ ให้เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน

จำนวนเงินที่เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุน เมื่อรวมกับจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย หากมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยทุกสัญญารวมกันมีจำนวนเกินหนึ่งล้านบาท ก็ให้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เพียงหนึ่งล้านบาท

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจ่ายเงิน และมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๘๐/๖ เพื่อความเป็นธรรม คณะกรรมการด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีจะประกาศกำหนดจำนวนเงินที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยให้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๐/๕ วรรคสอง เป็นการทั่วไป หรือเป็นการเฉพาะแก่สัญญาประกันภัยประเภทใดประเภทหนึ่งก็ได้

มาตรา ๘๐/๗ ให้กองทุนเข้ารับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยเท่ากับจำนวนเงินที่กองทุนได้จ่ายไป และมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในเงินจำนวนนั้นจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือผู้ชำระบัญชี แล้วแต่กรณี โดยมีบุริมสิทธิเหนือเจ้าหนี้สามัญของบริษัทนั้นทั้งหมด

มาตรา ๘๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารกองทุน” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมประกันวินาศภัย จำนวนสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสี่คนเป็นกรรมการ

ให้ผู้จัดการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๘๑/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๘๑/๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘๑/๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๘๑/๓ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศในการบริหารกิจการของกองทุน

(๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

(๓) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการขอรับชำระหนี้และการอนุมัติชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัย

(๔) กำหนดอัตราและระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินของกองทุนในการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้บริษัทกู้ยืมเงินตามมาตรา ๘๐/๑ (๓)

(๖) กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามมาตรา ๘๐/๒ (๓)

(๗) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้จัดการ

(๘) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือเกี่ยวเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน

การกำหนดตาม (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจขอให้นายทะเบียนบริษัท หรือบุคคลใดมาชี้แจง ให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๘๑/๔ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุน ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘๑/๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายได้

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๘๑/๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๘๑/๖ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุนได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๒ ให้กองทุนมีผู้จัดการคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนแต่งตั้ง

การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการกำหนดเงื่อนไขในการทดลองปฏิบัติงานหรือการทำงานในหน้าที่ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด โดยให้มีอายุการจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการบริหารกองทุนจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

การทำสัญญาจ้างผู้จัดการ ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจทำสัญญาในนามของกองทุน

ให้ผู้จัดการได้รับเงินค่าจ้าง ค่าตอบแทน และเงินอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๒/๑ ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถปฏิบัติงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา

มาตรา ๘๒/๒ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๘๒/๑ แล้ว ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้จัดการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

(๒) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

(๔) เป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๕) ดำรงตำแหน่งอื่นใดในนิติบุคคลที่มีการประกอบกิจการในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับกองทุน

(๖) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับกองทุน หรือในกิจการที่กระทำให้แก่กองทุนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมายให้เป็นกรรมการในบริษัทที่กองทุนเป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๘๒/๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามอายุการจ้าง ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๒/๑ หรือมาตรา ๘๒/๒

(๔) คณะกรรมการบริหารกองทุนมีมติเห็นสมควรให้เลิกจ้าง

มาตรา ๘๒/๔ ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน การปฏิบัติงานของผู้จัดการและการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติงานแทนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

นิติกรรมหรือการใดที่กระทำโดยฝ่าฝืนข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ผูกพันกองทุน เว้นแต่คณะกรรมการบริหารกองทุนจะให้สัตยาบัน

มาตรา ๘๓ ให้กองทุนวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีตามหลักสากล มีการสอบบัญชีภายในเป็นประจำ และมีสมุดบัญชีลงรายการ

(๑) การรับและจ่ายเงิน

(๒) สินทรัพย์และหนี้สินซึ่งแสดงการเงินที่เป็นอยู่ตามจริงและตามที่ควร พร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการนั้น

มาตรา ๘๓/๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบ เป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๘๓/๒ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับจากวันสิ้นปีบัญชี และให้ส่งสำเนารายงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรีด้วย”

มาตรา ๔๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

ตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยผู้ใดใช้ชื่อหรือคำแสดงชื่อในธุรกิจฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่นายทะเบียนประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง หรือไม่วางเงินสำรองประกันภัยตามมาตรา ๒๔ หรือไม่ปฏิบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และถ้าเป็นกรณีการกระทำความผิดต่อเนื่อง ให้ปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่”

มาตรา ๔๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๘๘/๑ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคห้า มาตรา ๒๗/๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ หรือมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๔๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๐ บริษัทใดออกกรมธรรม์ประกันภัย หรือเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท”

มาตรา ๔๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙๐/๑ และมาตรา ๙๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๙๐/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๕/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐/๒ ผู้ประเมินวินาศภัยผู้ใดทำรายงานการตรวจสอบและประเมินวินาศภัยอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๓ บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗/๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๐/๒ มาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๙ หรือคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๕๐/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่”

มาตรา ๕๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙๘ บริษัทใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท”

มาตรา ๕๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๐ ตัวแทนประกันวินาศภัยผู้ใดทำสัญญาประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง หรือนายหน้าประกันวินาศภัย หรือพนักงานของบริษัทผู้ใดรับเบี้ยประกันภัยโดยไม่ได้รับมอบอำนาจเป็นหนังสือจากบริษัทตามมาตรา ๖๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๐/๑ และมาตรา ๑๐๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๐๐/๑ ตัวแทนประกันวินาศภัยผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐/๑ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือผู้เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐/๒ นายหน้าประกันวินาศภัยหรือพนักงานของบริษัทผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖/๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือผู้เอาประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๕๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่บริษัทใดจงใจกระทำความผิดเพราะฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง หรือจงใจแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ต้องบอกให้แจ้งหรือให้ทำคำชี้แจงตามมาตรา ๔๕ หรือไม่หยุดรับประกันวินาศภัยเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง กรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของบริษัทนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของบริษัทนั้นด้วย”

มาตรา ๕๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๐๘/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๘/๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘/๒ นักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใดทำคำรับรองรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัย หรือจัดทำรายงานหรือเอกสารใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานการคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน

สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๐๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๕๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๑/๑ และมาตรา ๑๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๑๑๑/๑ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ถ้ามิได้ฟ้องต่อศาลหรือมิได้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๑๑ ภายในห้าปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๑๑๑/๒ ในกรณีที่บริษัท ตัวแทนประกันวินาศภัย นายหน้าประกันวินาศภัย ผู้ประเมินวินาศภัย หรือนักคณิตศาสตร์ประกันภัยผู้ใด กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยมีอำนาจประกาศหรือโฆษณาการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว โดยระบุรายละเอียดการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรวมทั้งระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา ๕๖ ให้ถือว่าบรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในการอนุญาต

ในกรณีบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นบริษัทจำกัด ให้ดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดให้แล้วเสร็จภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการตามปกติต่อไปได้ แต่จะดำเนินการขยายธุรกิจไม่ได้จนกว่าจะดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปี หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

ให้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของบริษัทนั้นสิ้นอายุ และให้ถือว่าบริษัทนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย

การดำเนินการแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามวรรคสองให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ กรณีใดเป็นการขยายธุรกิจตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๗/๖ วรรคสอง และบทกำหนดโทษในการฝ่าฝืนมาตรา ๒๗/๖ วรรคหนึ่ง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ดำเนินการแก้ไขสัดส่วนผู้ถือหุ้นหรือกรรมการให้เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้บริษัทสามารถประกอบกิจการต่อไปได้แต่จะเปิดสาขาเพิ่มมิได้

มาตรา ๕๘ ในระหว่างการดำเนินการแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๑) การโอนหรือรับโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทจำกัดหรือบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๓/๑ และมาตรา ๑๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) การควบบริษัทจำกัดเข้ากันให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่บริษัทที่ตั้งขึ้นใหม่ต้องจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓/๒ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) การควบเข้ากันระหว่างบริษัทจำกัดกับบริษัทมหาชนจำกัดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓/๒ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) การเพิ่มทุนหรือลดทุนของบริษัทจำกัดตามมาตรา ๕๒ วรรคสองหรือวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ และมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ

(๕) การชำระบัญชีหรือการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิในกรณีที่บริษัทจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้บริษัทถือปฏิบัติโดยดำรงเงินกองทุนตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปพลางก่อน

การดำเนินการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่ตกเป็นของบริษัทตามมาตรา ๓๑ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๖๑ ให้บริษัทตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการให้มีกรรมการ ผู้จัดการ บุคคลซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบริษัท หรือที่ปรึกษาของบริษัทมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ยังมิได้ออกประกาศเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาตหรือการขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ หรือมีการออกประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลใช้บังคับ การพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามมาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๓ ผู้ใดทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินวินาศภัยอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๓ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อนายทะเบียนภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำขอแล้วให้ทำหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๖๔ ผู้ใดทำหน้าที่รับรองรายงานคำนวณความรับผิดตามกรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ทำหน้าที่ดังกล่าวต่อไปได้อีกแปดปี

มาตรา ๖๕ ให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยโอนเงิน ทรัพย์สิน และหนี้ของกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของกองทุนประกันวินาศภัย

มาตรา ๖๖ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๖๗ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ เงื่อนไข หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	คำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย	๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๒)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทุกประเภท	๒,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย กรณีการควบบริษัท	๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๔)	ใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ไม่ครบทุกประเภท	๑,๖๐๐,๐๐๐	บาท
(๕)	ใบอนุญาตให้เปิดสาขาของบริษัท	๘๐,๐๐๐	บาท
(๖)	การอนุญาตให้ย้ายสำนักงานใหญ่หรือสาขา	๒๐,๐๐๐	บาท
(๗)	ค่าสมัครสอบความรู้เพื่อขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัย	๔๐๐	บาท
(๘)	ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย	๘๐๐	บาท
(๙)	ใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย	๔๐,๐๐๐	บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย	๘๐๐	บาท
(๑๑)	คำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย	๕๐๐	บาท
(๑๒)	คำขอรับใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๕๐๐	บาท
(๑๓)	ใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๔)	ใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๕)	ใบแทนใบอนุญาตทุกชนิด	๔๐๐	บาท
(๑๖)	ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยทุกประเภท	๒๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๗)	ค่าธรรมเนียมรายปีสำหรับการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยไม่ครบทุกประเภท	๑๖๐,๐๐๐	บาท
(๑๘)	การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๔๐๐	บาท

(๑๙) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๒,๐๐๐	บาท
(๒๐) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๑๒,๐๐๐	บาท
(๒๑) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้นิติบุคคลเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๖๐,๐๐๐	บาท
(๒๒) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๑ ปี	๔๐๐	บาท
(๒๓) การให้ต่ออายุใบอนุญาตให้บุคคลธรรมดาเป็นนายหน้าประกันวินาศภัย ประเภท ๕ ปี	๒,๐๐๐	บาท
(๒๔) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ประเมินวินาศภัย	๑๒,๐๐๐	บาท
(๒๕) การให้ต่ออายุใบอนุญาตเป็นนักคณิตศาสตร์ประกันภัย	๑๒,๐๐๐	บาท
(๒๖) การขอตรวจดูเอกสาร ครั้งละ	๑๐๐	บาท
(๒๗) การคัดหรือรับรองสำเนาเอกสาร หน้าละ	๑๐๐	บาท
(๒๘) คำขอรับความเห็นชอบในแบบและข้อความแห่งกรมธรรม์ประกันภัย เอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัย แบบละ	๔,๐๐๐	บาท
(๒๙) คำขอรับความเห็นชอบการกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย แบบละ	๔,๐๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ตัวแทนประกันวินาศภัย และนายหน้าประกันวินาศภัยในพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย ดังนั้นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัยและพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๗ ก หน้า ๕๔-๕๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๖ หน้า ๓๓–๖๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยฉบับปัจจุบันได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติหลายประการไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังขยายตัวในปัจจุบันและในอนาคต ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนฐานะของสำนักงานประกันภัยเป็นกรมการประกันภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันวินาศภัยสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยประโยชน์แก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น ตลอดจนควรกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เสียใหม่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

๑. ยกเลิกพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐

๒. นิยามความหมายของคำว่า “วินาศภัย” “บริษัท” “การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย” “เงินกองทุน” “ตัวแทนประกันวินาศภัย” “นายหน้าประกันวินาศภัย” “กองทุน” เป็นต้น

๓. พระราชบัญญัตินี้แบ่งออกเป็น ๖ หมวด ดังนี้

หมวด ๑ บริษัท ว่าด้วยการจัดตั้งบริษัทประกอบธุรกิจประกอันวินาศภัย การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย การตั้งสาขาของบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยของต่างประเทศ การถือหุ้นของบริษัท การจดทะเบียนควบบริษัทเข้ากัน การวางหลักทรัพย์ของบริษัท กำหนดให้บริษัทจัดสรรเงินสำรอง

หมวด ๒ การควบคุมบริษัท ว่าด้วยการกำหนดแบบและข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย ข้อห้ามที่มิให้บริษัทกระทำการ และห้ามมิให้บริษัทตั้งหรือยอมให้บุคคลที่มีลักษณะที่กำหนดทำหน้าที่กรรมการผู้จัดการ พนักงาน บุคคลที่มีอำนาจในการจัดการ หรือเป็นที่ปรึกษาของบริษัท การเข้าตรวจสอบราคาทรัพย์สินที่เอาประกันภัย การให้บริษัทจัดทำสมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัทและรายการตามที่กำหนด และให้บริษัทจัดส่งรายงานประจำปีเพื่อแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัท สำหรับรอบปีปฏิทินที่ล่วงแล้ว รวมถึงการตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัท

หากบริษัทใดมีฐานะหรือการดำเนินการอยู่อันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เอาประกันภัยหรือประชาชน ให้สั่งบริษัทนั้นแก้ไข การเลิกกิจการของบริษัท

หมวด ๓ การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ว่าด้วยการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย และให้บริษัทที่เลิกกันมีการชำระบัญชี

หมวด ๔ ตัวแทนประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัย ว่าด้วยการเป็นตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยผู้ได้รับอนุญาตจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด การขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันวินาศภัยของนิติบุคคล การให้นายหน้าประกันวินาศภัยจัดทำสมุดทะเบียน สมุดบัญชี และเอกสารเกี่ยวกับธุรกิจของตนตามแบบและรายการที่กำหนด การขอต่อใบอนุญาต การส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัย

หมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย ว่าด้วยการให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัยขึ้น

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ ว่าด้วยการกำหนดบทลงโทษแก่บริษัทที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ บุคคลที่ฝ่าฝืนหรือขัดขวางหรือไม่อำนายความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการ ตัวแทนประกันวินาศภัยหรือนายหน้าประกันวินาศภัยผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนด

๔. บทเฉพาะกาล

ให้บรรดาบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ตามพระราชบัญญัติวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสาขาของบริษัทที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการอนุญาต และบริษัทใดที่ดำเนินการอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขในการอนุญาตที่ออกหรือกำหนด ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๕. อัตราค่าธรรมเนียม

นาง ภัทริดา สุคุณณี / จัดทำ

นายธนู พุ่มพวง /ตรวจสอบ

๒. พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๗ ก หน้า ๕๔ – ๕๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมานาน และปรากฏว่าหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลบริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย ตัวแทนประกันวินาศภัย และนายหน้าประกันวินาศภัยในพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบันและไม่เพียงพอที่จะคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อคุ้มครองประชาชนและผู้เอาประกันภัย และพัฒนาการประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยให้มีความมั่นคงและเสถียรภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขบทนิยาม โดยให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ บริษัท” “เงินกองทุน” “กองทุน” “นายทะเบียน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน นอกจากนี้ ยังให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๘)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๙)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๑๐)

๕. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๓/๑ มาตรา ๑๓/๒ และมาตรา ๑๓/๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๑๑)

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๑๒)

๗. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ และมาตรา๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๑๔)

๙. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๕)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๑๖)

๑๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๑/๑ การดำรงเงินกองทุนและสินทรัพย์สภาพคล่อง มาตรา๒๗ มาตรา ๒๗/๑ มาตรา ๒๗/๒ มาตรา ๒๗/๓ มาตรา ๒๗/๔ มาตรา ๒๗/๕มาตรา ๒๗/๖ และมาตรา ๒๗/๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๘)

๑๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๑๙)

๑๔. ให้ยกเลิกความใน(๑๗) ของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา๒๐)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ มาตรา๓๔ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๑)

๑๖.ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๕/๒มาตรา ๓๕/๓ มาตรา ๓๕/๔ มาตรา ๓๕/๕ มาตรา ๓๕/๖ มาตรา ๓๕/๗ มาตรา ๓๕/๘ และมาตรา ๓๕/๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๒๒)

๑๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๒๓)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๔)

๑๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๕)

๒๐.ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๖)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๗)

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๒๘)

๒๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๐/๑ และมาตรา ๕๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๒๙)

๒๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๓๐)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๑)

๒๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๓๒)

๒๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๓)

๒๘. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๔)

๒๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๖)

๓๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๕/๑ และมาตรา ๖๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๓๗)

๓๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๘)

๓๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๖/๑ และมาตรา ๖๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๓๙)

๓๓. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของวรรคสองของมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๐)

๓๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๑)

๓๕.ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๒)

๓๖.ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๔/๑ นักคณิตศาสตร์ประกันภัย มาตรา ๗๘/๑ มาตรา ๗๘/๒ มาตรา ๗๘/๓ มาตรา ๗๘/๔ มาตรา ๗๘/๕มาตรา ๗๘/๖ และมาตรา ๗๘/๗ มาตรา ๗๘/๘ มาตรา ๗๘/๙และมาตรา ๗๘/๑๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๓)

๓๗. ให้ยกเลิกความในหมวด ๕ กองทุนเพื่อการพัฒนาธุรกิจประกันวินาศภัย มาตรา ๗๙ มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๔)

๓๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๕)

๓๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๖)

๔๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๗)

๔๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๐/๑ และมาตรา ๙๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔๘)

๔๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔๙)

๔๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕๐)

๔๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕๑)

๔๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๐/๑ และมาตรา ๑๐๐/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๒)

๔๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕๓)

๔๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๘/๑ และมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๔)

๔๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๑/๑ และมาตรา ๑๑๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๕๕)

๔๙. บทเฉพาะกาล มาตรา ๕๖ ถึง มาตรา ๖๗

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาขอทาน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การบังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการ โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเอง หรือของผู้อื่น โดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

“องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งมีการจัดโครงสร้างโดยสมคบกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง และไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างที่ชัดเจน มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างแน่นอนหรือมีความต่อเนื่องของสมาชิกภาพหรือไม่ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐานที่มีอัตราโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปหรือกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และให้หมายความรวมถึงข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับสาม

ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน

ให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อบังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อบังคับประธานศาลฎีกา กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ผู้ใดเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ

(๒) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

มาตรา ๗ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(๑) สนับสนุนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(๒) อุปการะโดยให้ทรัพย์สิน จัดหาที่ประชุมหรือที่พำนักให้แก่ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(๓) ช่วยเหลือด้วยประการใดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์พ้นจากการถูกจับกุม

(๔) เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์เพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ถูกลงโทษ

(๕) ชักชวน ชี้แนะ หรือติดต่อบุคคลให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมเพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

มาตรา ๘ ผู้ใดตระเตรียมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษหนึ่งในสามของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๙ ผู้ใดสมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดตามมาตรา ๖ ต้องระวางโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าผู้ที่สมคบกันกระทำความผิดคนหนึ่งคนใดได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ผู้ร่วมสมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแห่งการสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้มีการสมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้

มาตรา ๑๐ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๖ ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรม ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้กึ่งหนึ่ง

ในกรณีที่สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมได้กระทำความผิดตามมาตรา ๖ สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมทุกคนที่เป็นสมาชิกอยู่ในขณะที่กระทำความผิด และรู้เห็นหรือยินยอมกับการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นแม้จะมิได้เป็นผู้กระทำความผิดนั้นเอง

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำเพื่อให้ผู้เสียหายที่ถูกพาเข้ามาหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๖ นอกราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้นำมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยแสดงตนเป็นเจ้าพนักงานและกระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเองมิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่กระทำการนั้น ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าพนักงาน หรือกรรมการองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

กรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดกระทำความผิดใดตามพระราชบัญญัตินี้เสียเอง ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๑๔ ให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๒
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ปคม.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการ ปกค. เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดฟื้นฟู และการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่าเจ็ดปีด้านละหนึ่งคน โดยต้องเป็นภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นกรรมการ และมีปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเลขานุการ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการและผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๒) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือโครงสร้างของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) กำหนดยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๔) กำหนดแนวทางและกำกับดูแลการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศตลอดจนการให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๕) สั่งการและกำกับดูแลให้มีการศึกษาวิจัยและจัดทำข้อมูลแบบบูรณาการ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๖) วางระเบียบเกี่ยวกับการจดทะเบียนองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตลอดจนหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมขององค์กรดังกล่าว

(๗) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน

(๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการรายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) สั่งการและกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการ ปกค.

(๑๐) ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันเป็นกรรมการแทน เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสามครั้ง

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ปกค.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนแปดคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดฟื้นฟู และการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่น้อยกว่าเจ็ดปีด้านละสองคน โดยต้องเป็นภาคเอกชนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง เป็นกรรมการ และมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ ปกค. มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ โดยอาจแต่งตั้งจากข้าราชการหรือภาคเอกชนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสตรีไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการ ปกค. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาสังคมให้สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๒) จัดทำและกำกับการดำเนินการตามแผนงานและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๓) จัดให้มีและกำกับการดำเนินการตามโครงการรณรงค์และการให้การศึกษากับประชาชนทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๔) จัดให้มีการรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ติดตามและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ การให้ความร่วมมือและประสานงานกับต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์และอนุมัติการใช้เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา ๔๔ (๔)

(๗) จัดทำและกำกับแผนปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๘) ดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๔ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการ ปกค. โดยอนุโลม

คณะกรรมการ ปกค. ต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละหกครั้ง

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. มอบหมายก็ได้

ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการทั่วไปของคณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค.

(๒) เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) จัดระบบงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งช่วยเหลือเยียวยาและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายให้มีประสิทธิภาพ

(๔) จัดให้มีการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งจัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศและการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๖) ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. หรือตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. มอบหมาย

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดงบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๓

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน

(๒) ตรวจตัวบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เมื่อผู้นั้นยินยอม แต่ถ้าผู้นั้นเป็นหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ

(๓) ตรวจค้นยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยตามสมควรว่ามีพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อยู่ในยานพาหนะนั้น

(๔) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐานในการค้ามนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ พยานหลักฐานนั้นอาจถูกโยกย้าย ซ่อนเร้น หรือทำลายไปเสียก่อน หรือบุคคลนั้นอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น

ในการใช้อำนาจตาม (๔) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการเข้าค้นและรายงานเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ รวมทั้งผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปตลอดจนจัดทำสำเนารายงานดังกล่าวให้ไว้แก่ผู้ครอบครองเคหสถานหรือสถานที่ค้น ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนารายงานนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้ และหากเป็นการเข้าค้นในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นต้องดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือรองผู้กำกับการตำรวจขึ้นไป หรือเป็นข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับเจ็ดขึ้นไป ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการเข้าค้นส่งสำเนารายงานเหตุผลและผลการตรวจค้น บัญชีพยานหลักฐานหรือบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์และบัญชีทรัพย์ที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่ทำการค้นหรือศาลอาญา ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงหลังจากสิ้นสุดการตรวจค้นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในการดำเนินการตาม (๒) และ (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำแทนได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่ผู้นั้นไม่ได้

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และเพื่อคุ้มครองป้องกันภัยแก่บุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวได้แต่ต้อง

ไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ทั้งนี้ ให้รายงานให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายเกินกว่ากำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาต ทั้งนี้ ศาลจะอนุญาตได้ไม่เกินเจ็ดวัน โดยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

การจัดให้บุคคลซึ่งอาจจะเป็นผู้เสียหายอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวตามมาตรานี้ ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในสถานที่อันสมควรซึ่งมิใช่ห้องขังหรือสถานคุมขัง ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ให้คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนโดยเคร่งครัด

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสารสนเทศอื่นใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นหนังสือจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งเอกสาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับประธานศาลฎีกา

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

ในการดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจร้องขอให้บุคคลใดช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ได้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียดผลการดำเนินการนั้น และให้ส่งบันทึกนั้นไปยังศาลที่มีคำสั่งโดยเร็ว

บรรดาเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์เท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๑ ก่อนฟ้องคดีต่อศาล ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พนักงานอัยการโดยตนเองหรือโดยได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวนจะนำผู้เสียหายหรือพยานบุคคลมายื่นคำร้องต่อศาล โดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิดและเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องมีการสืบพยานไว้โดยพลันก็ได้

ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานบุคคลจะให้การต่อศาลเอง เมื่อผู้เสียหายหรือพยานบุคคลแจ้งแก่พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ชักช้า

ให้ศาลสืบพยานทันทีที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในการนี้ หากผู้มีส่วนได้เสียในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาลแถลงเหตุผลและความจำเป็นขอถามค้านหรือตั้งทนายความถามค้าน เมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้ และให้นำความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยในการกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๑ ก็ให้รับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๔
การช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

มาตรา ๓๓ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์อย่างเหมาะสมในเรื่องอาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟูทางร่างกายและจิตใจ การให้การศึกษา การฝึกอบรม การให้ความช่วยเหลือ

ทางกฎหมาย การส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของผู้นั้น การดำเนินคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้เสียหายตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างทางเพศ อายุ สัญชาติ เชื้อชาติ ประเพณีวัฒนธรรมของผู้เสียหาย การแจ้งสิทธิของผู้เสียหายที่พึงได้รับการคุ้มครองในแต่ละขั้นตอนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการช่วยเหลือ ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการช่วยเหลือในแต่ละขั้นตอน และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เสียหายก่อนด้วย

การให้ความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง อาจจัดให้บุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายได้รับการดูแลในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชนก็ได้

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เสียหาย ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแจ้งให้ผู้เสียหายทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายมีสิทธิและประสงค์ที่จะเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ให้พนักงานอัยการเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนผู้เสียหายตามที่ได้รับแจ้งจากปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

การเรียกค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง พนักงานอัยการจะขอรวมไปกับคดีอาญาหรือจะยื่นคำร้องในระยะใดระหว่างที่คดีอาญากำลังพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้นก็ได้

คำพิพากษาในส่วนที่เรียกค่าสินไหมทดแทน ให้รวมเป็นส่วนหนึ่งแห่งคำพิพากษาในคดีอาญา และในกรณีที่ศาลสั่งให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และให้อธิบดีกรมบังคับคดีมีหน้าที่ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาในกรณีนี้ด้วย

ในการดำเนินกระบวนพิจารณาเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง และการบังคับคดีตามวรรคสามมิให้เรียกค่าธรรมเนียม และให้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาบังคับใช้โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายระหว่างที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าบุคคลนั้นจะพำนักอยู่ ณ ที่ใด ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการดำเนินคดี ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้เสียหายจะให้การหรือเบิกความเป็นพยานในความผิดฐานค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้เสียหายซึ่งเป็นพยานได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา

ถ้าผู้เสียหายต้องเดินทางกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนา หรือถ้าบุคคลในครอบครัวของผู้เสียหายอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานในประเทศนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน และไม่ว่าจะกระทำผ่านสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศนั้น ๆ หรือไม่ก็ตาม เพื่อให้มีการคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายและบุคคลในครอบครัวอย่างต่อเนื่องในประเทศนั้น

มาตรา ๓๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู การเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหาย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการให้มีการผ่อนผันให้ผู้เสียหายนั้นอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว และได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมเป็นหลัก

มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นคนต่างด้าวกลับประเทศที่เป็นถิ่นที่อยู่หรือภูมิลำเนาโดยไม่ชักช้า เว้นแต่บุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยมีหลักฐานเอกสารตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรหรือกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของบุคคลนั้น

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในต่างประเทศ หากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยจริงหรือไม่ หากบุคคลนั้นเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้บุคคลนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่ชักช้า และให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้น

ในกรณีที่ผู้เสียหายในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือเป็นผู้ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและก่อนออกนอกราชอาณาจักร สถานะของการได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่เป็นการชั่วคราวยังไม่สิ้นสุด เมื่อได้ตรวจพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความถูกต้องของผู้เสียหายที่ถือเอกสารแล้ว หากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่

ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้น และให้ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร

ในกรณีที่ผู้เสียหายในต่างประเทศเป็นคนต่างด้าวและไม่มีเอกสารประจำตัว แต่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้ที่มีหรือเคยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อได้ตรวจพิสูจน์สถานะของการมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของผู้นั้นแล้ว หากผู้นั้นประสงค์จะกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เสียหายนั้นเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้นั้นและให้ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามสถานะและระยะเวลาที่เป็นอยู่เดิมก่อนออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๔๐ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับสถานการณ์ จำนวนคดี การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๑ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้ามา ออกไปหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฐานปลอมหรือใช้ซึ่งหนังสือเดินทางปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตามหรือรบเร้าบุคคลเพื่อค้าประเวณีและการเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี หรือความผิดฐานเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

หมวด ๕
กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

มาตรา ๔๒ ให้จัดตั้งกองทุนในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่า “กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายสำหรับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ประกอบด้วย

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรืออุทิศให้

(๔) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน

(๖) เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินของกองทุนหรือที่ได้จากการจัดหารายได้

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๔๓ เงินและดอกผลที่กองทุนได้รับตามมาตรา ๔๒ ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๔ เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือผู้เสียหายตามมาตรา ๓๓

(๒) การคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๓๖

(๓) การช่วยเหลือผู้เสียหายในต่างประเทศให้เดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรหรือถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๓๙

(๔) การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ปกค. กำหนด

(๕) การบริหารกองทุน

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสามคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนจำนวนสองคนซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านพัฒนาสังคม ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือด้านการเงิน เป็นกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๔๖ ให้นำมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมของ

คณะกรรมการบริหารกองทุน และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔

(๒) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) รายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๘ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๔๙ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน การสังคมสงเคราะห์ และการประเมินผลด้านละหนึ่งคน และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้นำมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

(๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

(๓) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบดุลและบัญชีทำการส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

รายงานผลการสอบบัญชีตามวรรคสอง ให้รัฐมนตรีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทราบและจัดให้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๒ ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่ถึงสิบแปดปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๕๓ นิติบุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ใดขัดขวางการสืบสวน การสอบสวน การฟ้องร้อง หรือการดำเนินคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยานเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาล

เพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่น เพื่อมิให้ผู้เสียหายหรือพยานไปพบพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาลเพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความอันเป็นเท็จหรือไม่ให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหายหรือไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้น เอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ หรือปลอม ทำ หรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ อันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน หรือเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(๕) ใช้กำลังบังคับ ขู่เข็ญ ข่มขู่ ข่มขืนใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่นต่อกรรมการ กรรมการ ปกค. อนุกรรมการ สมาชิกของคณะทำงาน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท เว้นแต่เป็นการเปิดเผยในการปฏิบัติตามหน้าที่หรือกฎหมาย

(๑) รู้ว่ามีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๓๐ แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้ว่ามีหรือจะมีการยื่นคำขอเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้ยื่นคำขอสูญเสียโอกาสที่จะได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารนั้น หรือ

(๒) รู้หรือได้มาซึ่งเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามมาตรา ๓๐ แล้วเปิดเผยแก่บุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องให้รู้เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

มาตรา ๕๖ ผู้ใดกระทำการหรือจัดให้มีการกระทำการดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) บันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงหรือสิ่งอื่นที่สามารถแสดงว่าบุคคลใดเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าขั้นตอนใด ๆ

(๒) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่ทำให้บุคคลอื่นรู้จักชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หรือบุคคลในครอบครัวผู้เสียหายนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด

(๓) โฆษณาหรือเผยแพร่ข้อความ ภาพหรือเสียง ไม่ว่าโดยสื่อสารสนเทศประเภทใด เปิดเผยประวัติ สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำที่ผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อประโยชน์ของทางราชการในการคุ้มครองหรือช่วยเหลือผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายยินยอมโดยบริสุทธิ์ใจ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๗ ให้โอนเงินทุนสงเคราะห์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ว่าด้วยการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาเป็นทุนประเดิมแก่กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังมิได้กำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลที่มิได้จำกัดแต่เฉพาะหญิงและเด็กและกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น การนำบุคคลเข้ามาค้าประเวณีในหรือส่งไปค้านอกราชอาณาจักร บังคับใช้แรงงานบริการหรือขอทาน บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น ซึ่งในปัจจุบันได้กระทำในลักษณะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงสมควรกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำดังกล่าวเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งปรับปรุงการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายให้เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๙ ก หน้า ๒๘-๔๙ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖

“(๕) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีจำนวนผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นแต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยคน หรือมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าเกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไป”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของบทนิยามคำว่า “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน หรือความผิดฐานฟอกเงิน และให้รวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้หรือสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตาม (๘) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ด้วย”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เฉพาะสหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปและมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ให้กู้ ให้สินเชื่อ รับจำนองหรือรับจำนำทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยวิธีใด ๆ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุน” ระหว่างบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” กับบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

““กองทุน” หมายความว่า กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ เจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานองค์การ

หรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือกรรมการขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ผู้ใดกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดร่วมในการกระทำความผิดกับบุคคลตามวรรคหนึ่งไม่ว่าในฐานะตัวการผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ เว้นแต่จะได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น ให้สถาบันการเงินเก็บรักษารายละเอียด ดังนี้

(๑) เกี่ยวกับการแสดงตนตามมาตรา ๒๐ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่มีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

(๒) เกี่ยวกับการทำธุรกรรมและบันทึกข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๑ เป็นเวลาห้าปีนับแต่ได้มีการทำธุรกรรมหรือบันทึกข้อเท็จจริงนั้น”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคณะหนึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ประธานสมาคมธนาคารไทย และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความเชี่ยวชาญในทางเศรษฐศาสตร์

การเงิน การคลัง กฎหมายหรือสาขาใดสาขาหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ โดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับเป็นกรรมการ และเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการส่งคืนทรัพย์สินตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑/๑ การเก็บรักษาการนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ และการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามมาตรา ๕๗ และวางระเบียบเกี่ยวกับกองทุนตามมาตรา ๕๙/๑ มาตรา ๕๙/๔ มาตรา ๕๙/๕ และมาตรา ๕๙/๖

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และวางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือระเบียบอื่นใดในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการธุรกรรมคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการธุรกรรมจำนวนห้าคนซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการอัยการคณะละหนึ่งคน ในกรณีที่คณะกรรมการผู้มีสิทธิเสนอชื่อคณะใดไม่สามารถเสนอชื่อบุคคลในส่วนของตนเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการธุรกรรมได้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานให้เสนอชื่อ

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลอื่นที่เหมาะสมเป็นกรรมการธุรกรรมแทนการเสนอชื่อจากคณะกรรมการคณะนั้น และให้กรรมการธุรกรรมที่คณะกรรมการแต่งตั้งคัดเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการธุรกรรมคนหนึ่ง โดยให้เลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการธุรกรรมต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในทางเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง กฎหมาย หรือทางใดทางหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปี

(๒) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับสิบหรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นหรือเคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐในตำแหน่งรองหรือเทียบเท่ารองหัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือรองหรือเทียบเท่ารองหัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นขึ้นไป หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้สอนวิชาในสาขาดังกล่าวและดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๓) ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง หรือกรรมการหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการการเมืองหรือกรรมการในรัฐวิสาหกิจ

(๕) ไม่เป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

(๖) ไม่เป็นกรรมการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายกันหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือสถาบันการเงิน หรือประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอย่างอื่นหรือประกอบการใด ๆ อันขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กรรมการธุรกรรมซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการธุรกรรมที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน และให้นำมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗ (๓) ให้กรรมการธุรกรรมซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะกรรมการให้ออก”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

(๒) สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖

(๓) ดำเนินการตามมาตรา ๔๘

(๔) เสนอรายงานผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๕) กำกับดูแลความเป็นอิสระและเป็นกลางของสำนักงานและเลขาธิการ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยและมีพยานหลักฐานอันสมควรว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ก่อนได้ภายในเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกินสามวันทำการ

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่งไปก่อนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่มีพยานหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกินสิบวันทำการ”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๖/๑ ในการดำเนินการตามมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรายงานการประชุมคณะกรรมการธุรกรรมหรือในการสั่งการของเลขาธิการว่ามีพยานหลักฐานใด และผู้ใดเป็นผู้ขอ ผู้ใช้หรือสั่งการให้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ แล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๘/๑ ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจจับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินและบันทึกถ้อยคำผู้ถูกจับเพื่อเป็นหลักฐานเบื้องต้นแล้วส่งตัวไปยังพนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๓๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๓๙/๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการธุรกรรมและเลขาธิการ ทำรายงานสรุปการดำเนินการตามหมวดนี้ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกสี่เดือน

รายงานตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลผู้ถูกตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สิน หรือถูกสั่งยับยั้งการทำธุรกรรม หรือถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

(๒) พยานหลักฐานที่ใช้ดำเนินการต่อบุคคลตาม (๑)

(๓) ผู้ขอ ผู้ใช้หรือสั่งการให้มีการดำเนินการ

(๔) ผลการดำเนินการ

รายละเอียดตามมาตรานี้ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ

มาตรา ๓๙/๒ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญคนหนึ่งให้ตรวจสอบรายงานดังกล่าวว่าการดำเนินการที่รายงานชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้หรือไม่เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต่อไป

ให้นำความในมาตรา ๓๘ มาใช้กับการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่การตรวจสอบตามวรรคหนึ่งพบว่ามีการกระทำที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นด้วยกับการตรวจสอบดังกล่าว ให้ส่งผลการตรวจสอบและความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้คณะกรรมการธุรกรรมดำเนินการต่อไป”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ให้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ปปง.” ขึ้นเป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระและเป็นกลาง มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ คณะกรรมการธุรกรรมและปฏิบัติงานธุรการอื่น

(๒) รับรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งให้ตามหมวด ๒ และแจ้งตอบการรับรายงาน รวมทั้งการรับรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ได้มาโดยทางอื่น

(๓) รับหรือส่งรายงานหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

(๔) เก็บ รวบรวม ติดตาม ตรวจสอบ ศึกษา ประมวลผล และวิเคราะห์รายงานและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม

(๕) เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) จัดให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีการจัดโครงการดังกล่าว

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๔๑ ให้มีเลขาธิการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงานโดยอิสระและเป็นกลางขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานและให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๔ เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว เลขาธิการซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้ว

จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกไม่ได้ แต่ให้กำหนดตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงานให้เลขาธิการซึ่งพ้นจากตำแหน่งนั้น

ให้เลขาธิการได้รับเงินเพิ่มพิเศษเพื่อประกันความเป็นอิสระและเป็นกลางในอัตราซึ่งรวมกันกับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งแล้วเทียบเท่ากับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของปลัดกระทรวง และให้ได้รับเงินเพิ่มพิเศษจนกว่าจะออกจากราชการ

มาตรา ๔๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในมาตรา ๔๔ แล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๓

(๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกตามคำแนะนำของรัฐมนตรีหรือการเสนอของรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการธุรกรรม เพราะบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรงหรือหย่อนความสามารถหรือมีพฤติการณ์เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่สุจริต ไม่เป็นอิสระหรือไม่เป็นกลาง โดยมติดังกล่าวต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง โดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๕/๑ ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการเป็นผู้บริหารส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานใดของรัฐ เว้นแต่ตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงาน

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการออกจากราชการแล้ว”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ในกรณีที่มีพยานหลักฐานตามสมควรว่าบัญชีลูกค้าของสถาบันการเงิน เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นหนังสือจะยื่นคำขอ

ฝ่ายเดียวต่อศาลแพ่ง เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงบัญชี ข้อมูลทางการสื่อสาร หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวนั้นก็ได้”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้องหรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลาและได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้ว ให้เรื่องนั้นเป็นที่สุด และห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ และในกรณีเช่นว่านี้ถ้าไม่มีผู้ใดขอรับคืนทรัพย์สินดังกล่าวภายในสองปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้องหรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลา ให้สำนักงานดำเนินการนำทรัพย์สินนั้นส่งเข้ากองทุน และในกรณีที่มีผู้มาขอรับคืนโดยใช้สิทธิ์ขอรับคืนตามกฎหมายอื่นซึ่งสามารถทำได้ถึงแม้จะเกินกว่ากำหนดสองปี ให้สำนักงานส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้มาขอรับคืน หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินจากกองทุนแทน หากยังไม่มีผู้มารับคืนเมื่อล่วงพ้นยี่สิบปี ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินหรือเงินในระหว่างที่ยังไม่มีผู้มารับคืนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๔๙ แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งที่เป็นเงิน ให้สำนักงานส่งเข้ากองทุนกึ่งหนึ่งและส่งให้กระทรวงการคลังอีกกึ่งหนึ่ง ถ้าเป็นทรัพย์สินอื่น ให้ดำเนินการตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐาน

ฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๑/๑ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าทรัพย์สินตามคำร้องไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้น และในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าไม่มีผู้ใดขอรับคืนทรัพย์สินภายในสองปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว ให้สำนักงานนำทรัพย์สินนั้นส่งเข้ากองทุน

ในกรณีที่มีผู้มาขอรับคืนโดยใช้สิทธิ์ขอรับคืนตามกฎหมายอื่นซึ่งสามารถทำได้ถึงแม้จะเกินกว่ากำหนดสองปีตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานส่งคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้มาขอรับคืน หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินจากกองทุนแทน หากยังไม่มีผู้มารับคืนเมื่อล่วงพ้นยี่สิบปีให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของกองทุน ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินหรือเงินในระหว่างที่ยังไม่มีผู้มารับคืนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๗ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรม เลขาธิการ หรือศาล แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖/๑ กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา ๕๘/๑ มาตรา ๕๘/๒ มาตรา ๕๘/๓ มาตรา ๕๘/๔ มาตรา ๕๘/๕ มาตรา ๕๘/๖ และมาตรา ๕๘/๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๖/๑

กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มาตรา ๕๘/๑ ให้จัดตั้งกองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นในสำนักงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน การดำเนินคดี การตรวจค้น การยึดหรืออายัด การบริหารจัดการทรัพย์สิน การแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งการสนับสนุนหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนในการดำเนินการนั้น

(๒) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนเกี่ยวกับการเผยแพร่และการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชุมหรือการจัดการศึกษาอบรม การร่วมมือทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และการดำเนินการเพื่อสนับสนุนมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

(๓) ดำเนินกิจการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๙/๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดระเบียบการใช้จ่ายเงินเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๙/๒ กองทุนตามมาตรา ๕๙/๑ ประกอบด้วยทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัพย์สินที่ให้นำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๕๑

(๒) ทรัพย์สินที่เก็บรักษาซึ่งไม่มีการขอรับคืนตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑/๑

(๓) ทรัพย์สินที่มีผู้ให้

(๔) ทรัพย์สินที่ได้รับจากหน่วยงานของรัฐของไทยหรือของต่างประเทศ

(๕) ผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔)

มาตรา ๕๙/๓ กองทุนตามมาตรา ๕๙/๒ ให้เป็นของสำนักงานโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๕๙/๔ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการเก็บรักษาทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๙/๕ อำนาจหน้าที่ในการบริหาร การจัดการ การจัดหาผลประโยชน์ การจำหน่ายทรัพย์สินและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๙/๖ ค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนอื่นใดซึ่งจำเป็นต้องจ่ายแก่หน่วยงานบุคคลภายนอก พนักงานเจ้าหน้าที่ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่

เพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นให้จ่ายจากกองทุน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๙/๗ ภายในหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้เลขาธิการเสนองบดุลและรายงานการจ่ายเงินของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรี”

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๖๑/๑ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดใช้หรือสั่งการให้คณะกรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สิน หรือยับยั้งการทำธุรกรรม ยึดหรืออายัด หรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมิให้พยานหลักฐานตามสมควรเพื่อกลั่นแกล้งหรือให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง หรือกระทำการดังกล่าวโดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสามสิบปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติตามการใช้หรือการสั่งการตามวรรคหนึ่งโดยมิชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสามสิบปี หรือปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๘ ให้เลขาธิการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการคนใหม่

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สามารถนำมาบังคับใช้ในการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และจากการที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมเฉพาะในแปดความผิดมูลฐาน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่อาจช่วยให้การตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมลดน้อยลงหรือหมดไปได้สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันผู้กระทำความผิดอาญามูลฐานอื่นนอกเหนือจากแปดความผิดมูลฐานดังกล่าวยังสามารถนำเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดในแต่ละคราวมาใช้ในการสนับสนุนการกระทำความผิดอาญาในแปดความผิดมูลฐานได้อีก นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมายบางประการไม่อาจดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมเป็นไปอย่างได้ผลตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างแท้จริง ในขณะที่กระบวนการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องกำหนดให้การกระทำความผิดอาญาฐานอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อความมั่นคงแห่งรัฐหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นความผิดมูลฐาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๔/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๐ ก หน้า ๑๔-๒๗ ลงวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๒๙ก หน้า ๔๕-๖๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนด ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประเภทได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมากระทำการในรูปแบบต่างๆ อันเป็นการฟอกเงิน เพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่การปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายเหล่านั้น และโดยที่กฎหมายที่มีอยู่ก็ไม่สามารถปราบปรามการฟอกเงินหรือดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินนั้นได้เท่าที่ควร ดังนั้นเพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว สมควรกำหนดมาตรการต่างๆ ให้สามารถดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีทั้งหมด ๖๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. มาตรา ๓ คำนิยาม เช่น “ความผิดมูลฐาน” “ธุรกรรม” “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” “สถาบันการเงิน” เป็นต้น

๒. หมวด ๑ บททั่วไป

- ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน หมายถึง ผู้ที่โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด

- ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินนอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร หากเข้าเงื่อนไขที่กฎหมายกฎหมายไว้

- ในความผิดฐานฟอกเงิน ผู้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการ

- ผู้พยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ

- ผู้ที่สมคบโดยการตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำผิดฐานฟอกเงินต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

- กำหนดโทษของผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน หรือกรรมการขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดโทษของผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เป็น กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานหรือข้าราชการ ที่กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา

- ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๓. หมวด ๒ การรายงานและการแสดงตน

- ธุรกรรมที่สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ (๑) ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง (๒) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ (๓) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (๑) หรือ (๒) หรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นประโยชน์ในการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่สถาบันการเงินได้รายงานไปแล้ว ให้สถาบันการเงินรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานฯ ทราบโดยไม่ชักช้า

- ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ หรือให้คำแนะนำในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุน มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงานฯ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการทำธุรกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีข้อเท็จจริงใดเกี่ยวข้องกับการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่ได้รายงานไปแล้ว ก็ให้บุคคลดังกล่าวรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานฯ ทราบโดยไม่ชักช้า

- ให้สถาบันการเงิน จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว

- บทบัญญัติในหมวดนี้มิให้ใช้บังคับแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

๔. หมวด ๓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง อธิบดีกรมการประกันภัย อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๙ คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญในทางเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง กฎหมายหรือสาขาใดสาขาหนึ่งที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ เป็นกรรมการ และเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานฯ จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้แก่ (๑) เสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินต่อคณะรัฐมนตรี (๒) พิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษา การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ และการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามมาตรา ๕๗ (๔) ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (๕) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น นอกจากนี้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแทนคณะกรรมการได้

- การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- การประชุมของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่การวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

๕. หมวด ๔ คณะกรรมการธุรกรรม

- คณะกรรมการธุรกรรม ประกอบด้วยเลขาธิการเป็นประธานกรรมการและผู้ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวน ๔ คน เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ (๑) ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด (๒) สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา ๓๕ หรือ ๓๖ (๓) ดำเนินการตาม

มาตรา ๔๘ (๔) เสนอรายงานผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๖. หมวด ๕ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

- ให้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ (๑) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการธุรกรรมและปฏิบัติงานธุรการอื่น (๒) รับรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งให้ตามหมวด ๒ และแจ้งตอบการรับรายงาน (๓) เก็บรวบรวม ติดตาม ตรวจสอบ ศึกษา และวิเคราะห์รายงานและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม (๔) เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (๕) จัดให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีการจัดโครงการดังกล่าว (๖) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

- ให้มีเลขาธิการทำหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานฯ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงาน และให้รองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

๗. หมวด ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

- ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราว มีกำหนดไม่เกิน ๙๐ วันหากมีเหตุอันควรเชื่อว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิดหรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไปก่อน แล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม และในกรณีที่ปรากฏหลักฐานที่เชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลแพ่งมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

- ผู้ทำธุรกรรมที่ถูกยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน จะแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นมิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๘. หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

- ได้บัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล รวมถึงผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ ให้ได้รับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

นางสาวมีนา กิตติอนุกูล/ จัดทำ
นางภัทริดา สุคุณณี/ ตรวจสอบ

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๗๖ ก หน้า ๔-๕ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญากำหนดความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายและเนื่องจากการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนทำให้การก่อการร้ายรุนแรงยิ่งขึ้น อันเป็นการกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ขอให้ทุกประเทศร่วมมือดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย รวมถึงการสนับสนุนทางทรัพย์สินหรือกรณีอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์จะนำไปใช้ดำเนินการก่อการร้ายเพื่อแก้ไขปัญหาให้การก่อการร้ายยุติลงด้วย สมควรกำหนดให้ความผิดฐานก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อนำมาตรการตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้ควบคู่กัน ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาในเรื่องนี้เป็นไปอย่างได้ผล โดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

ให้เพิ่มความเป็นมาตรา (๘) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

“(๘) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา”

๓. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๐ ก หน้า ๑๔-๒๗ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สามารถนำมาบังคับใช้ในการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และจากการที่กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นการ

ตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมลดน้อยลงหรือหมดไปได้ สมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันผู้กระทำความผิดอาญามูลฐานอื่นนอกเหนือจากแปดความผิดมูลฐานดังกล่าวยังสามารถนำเงินและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดในแต่ละคราวมาใช้ในการสนับสนุนการกระทำความผิดอาญาในแปดความผิดมูลฐานได้อีก นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนในการบังคับใช้กฎหมายบางประการไม่อาจดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เพื่อให้การตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมเป็นไปอย่างได้ผลตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างแท้จริง ในขณะที่กระบวนการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องกำหนดให้การกระทำความผิดอาญาฐานอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือต่อความมั่นคงแห่งรัฐหรือความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นความผิดมูลฐาน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. แก้ไขบทนิยามโดยเพิ่ม(๘) ของบทนิยามคำว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ เกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับการพนัน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของบทนิยามคำว่า “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของบทนิยามคำว่า “สถาบันการเงิน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับสหกรณ์ (มาตรา ๕)

๔. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุน” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกำหนดโทษไว้เป็นสองเท่าสำหรับผู้กระทำผิดซึ่งมีตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๗)

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๘)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

๘. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๑๑)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการธุรกรรม ซึ่งต้องมีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดโดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี (มาตรา ๑๒)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรม (มาตรา ๑๓)

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๔)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับเมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการสั่งยับยั้งการทำธุรกรรมให้รายงานต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (มาตรา ๑๕)

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๖)

๑๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๙/๑ และมาตรา ๓๙/๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๑๗)

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับให้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ปปง.” ให้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๘)

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการมีวาระ สี่ปี การพ้นจากตำแหน่งตามวาระและตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๑๙)

๑๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๐)

๑๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๑)

๒๐. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๒)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

๒๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๔)

๒๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๕)

๒๔. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๖/๑ กองทุนการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาตรา ๕๘/๑ มาตรา ๕๘/๒ มาตรา ๕๘/๓ มาตรา ๕๘/๔ มาตรา ๕๘/๕ มาตรา ๕๘/๖ และมาตรา ๕๘/๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๖)

๒๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๒๗)

๒๖. ให้เลขาธิการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเลขาธิการตามพระราชบัญญัตินี้และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการคนใหม่ (มาตรา ๒๘)

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

ปุ๋ย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยปุ๋ย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ปุ๋ย” หมายความว่า สารอินทรีย์ อินทรียสังเคราะห์ อนินทรีย์ หรือจุลินทรีย์ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือทำขึ้นก็ตาม สำหรับใช้เป็นธาตุอาหารพืชได้ไม่ว่าโดยวิธีใด หรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี กายภาพ หรือชีวภาพในดินเพื่อบำรุงความเติบโตแก่พืช

“ปุ๋ยเคมี” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้จากสารอนินทรีย์หรืออินทรียสังเคราะห์ รวมถึงปุ๋ยเชิงเดี่ยว ปุ๋ยเชิงผสม ปุ๋ยเชิงประกอบ และปุ๋ยอินทรีย์เคมี แต่ไม่รวมถึง

(๑) ปูนขาว ดินมาร์ล ปูนปลาสเตอร์ ยิปซัม โดโลไมต์ หรือสารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) สารอนินทรีย์หรืออินทรีย์ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือทำขึ้นก็ตามที่มุ่งหมายสำหรับใช้ในการอุตสาหกรรมหรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปุ๋ยชีวภาพ” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้จากการนำจุลินทรีย์ที่มีชีวิตที่สามารถสร้างธาตุอาหารหรือช่วยให้ธาตุอาหารเป็นประโยชน์กับพืช มาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินทางชีวภาพ ทางกายภาพ หรือทางชีวเคมี และให้หมายความรวมถึงหัวเชื้อจุลินทรีย์

“ปุ๋ยอินทรีย์” หมายความว่า ปุ๋ยที่ได้หรือทำมาจากวัสดุอินทรีย์ ซึ่งผลิตด้วยกรรมวิธีทำให้ชื้น สับ หมัก บด ร่อน สกัด หรือด้วยวิธีการอื่น และวัสดุอินทรีย์ถูกย่อยสลายสมบูรณ์ด้วยจุลินทรีย์ แต่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยชีวภาพ

“ปุ๋ยอินทรีย์เคมี” หมายความว่า ปุ๋ยที่มีปริมาณธาตุอาหารรับรองแน่นอนโดยมีปริมาณอินทรียวัตถุตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปุ๋ยเชิงเดี่ยว” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารหลักธาตุเดียว ได้แก่ ปุ๋ยไนโตรเจน ปุ๋ยฟอสเฟต หรือปุ๋ยโพแทช

“ปุ๋ยเชิงผสม” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ได้จากการผสมปุ๋ยเคมี ชนิดหรือประเภทต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ธาตุอาหารตามต้องการ

“ปุ๋ยเชิงประกอบ” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ทำขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี และมีธาตุอาหารหลักอย่างน้อยสองธาตุขึ้นไป

“ธาตุอาหาร” หมายความว่า ธาตุที่มีอยู่ในปุ๋ยและสามารถเป็นอาหารแก่พืชได้

“ธาตุอาหารหลัก” หมายความว่า ธาตุอาหารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส หรือโพแทสเซียม

“ธาตุอาหารรอง” หมายความว่า ธาตุอาหารแมกนีเซียม แคลเซียม หรือกำมะถัน

“ธาตุอาหารเสริม” หมายความว่า ธาตุอาหารเหล็ก แมงกานีส ทองแดง สังกะสี โบรอน โมลิบดีนัม คลอรีน หรือธาตุอาหารอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ปริมาณธาตุอาหารรับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำของธาตุอาหารหลักที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าปุ๋ยเคมีรับรองในฉลากว่ามีอยู่ในปุ๋ยเคมีที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยเคมี

“ชนิดของจุลินทรีย์” หมายความว่า กลุ่มหรือสกุลของจุลินทรีย์เป็นภาษาทางวิทยาศาสตร์ของจุลินทรีย์

“หัวเชื้อจุลินทรีย์” หมายความว่า จุลินทรีย์ชีวภาพที่มีจำนวนเซลล์ต่อหน่วยสูงซึ่งถูกเพาะเลี้ยงโดยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์

“วัสดุรองรับ” หมายความว่า สิ่งที่นำมาใช้ในการผสมกับหัวเชื้อจุลินทรีย์ในกระบวนการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

“ปริมาณจุลินทรีย์รับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ารับรองถึงจำนวนเซลล์รวม หรือจำนวนสปอร์รวม หรือจำนวนตามหน่วยวัดอื่นที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ของจุลินทรีย์ที่มีชีวิตที่มีอยู่ในปุ๋ยชีวภาพหรือหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี

“จุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรค” หมายความว่า จุลินทรีย์ที่ก่อให้เกิดโรคต่อมนุษย์ สัตว์หรือพืช และให้หมายความรวมถึงจุลินทรีย์ที่ทำลายจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

“ปริมาณอินทรียวัตถุรับรอง” หมายความว่า ปริมาณขั้นต่ำของอินทรียวัตถุที่ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าปุ๋ยอินทรีย์รับรองในฉลากว่ามีอยู่ในปุ๋ยอินทรีย์ที่ตนผลิตหรือนำเข้า แล้วแต่กรณี โดยคิดเป็นจำนวนร้อยละของน้ำหนักสุทธิของปุ๋ยอินทรีย์

“สารเป็นพิษ” หมายความว่า สารเคมีหรือสิ่งอื่นที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์ สัตว์ พืช จุลินทรีย์ สิ่งแวดล้อม หรือทรัพย์อื่นได้

“ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดสูตรและปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของธาตุอาหารหรือสารเป็นพิษ และลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีดังกล่าวแต่ละชนิด

“ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ” หมายความว่า ปุ๋ยเคมีที่ล่วงอายุ หรือถูกกระทบกระเทือนด้วยปัจจัยใด ๆ อันทำให้เสื่อมคุณภาพ โดยธาตุอาหารลดน้อยลง หรือเปลี่ยนสภาพไป

“ฉลาก” หมายความรวมถึงรูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใด ๆ ซึ่งแสดงไว้ที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย

“เอกสารกำกับปุ๋ย” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดที่ทำให้ปรากฏความหมายด้วยรูป รอยประดิษฐ์ เครื่องหมาย หรือข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับปุ๋ย ซึ่งสอดแทรกหรือรวมไว้กับ หรือเป็นส่วนหนึ่งของภาชนะหรือหีบห่อที่บรรจุปุ๋ย และให้หมายความรวมถึงคู่มือประกอบการใช้ปุ๋ยด้วย

“ผลิต” หมายความว่า ทำ เพาะเลี้ยงเชื้อ รวบรวม ผสม แปรสภาพ ปรุงแต่ง เปลี่ยนภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุ หรือแบ่งบรรจุซึ่งปุ๋ย

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน โอนสิทธิ หรือโอนการครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการมีไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“นำผ่าน” หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักรโดยมีการขนถ่ายหรือเปลี่ยนยานพาหนะ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการปุ๋ย” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์หนึ่งคน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินหนึ่งคน ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรสองคน ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์บริการหนึ่งคน ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตรหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหนึ่งคน

ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสิบคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยต้องเป็นเกษตรกรสี่คน ผู้แทนสมาคมที่มีกิจการเกี่ยวกับการผลิตและการค้าปุ๋ยสองคน ผู้ชำนาญการทางด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมายและด้านปุ๋ย อีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรคนหนึ่งเป็นเลขานุการ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจหน้าที่ให้คำแนะนำหรือความเห็นชอบแก่รัฐมนตรีหรืออธิบดี แล้วแต่กรณี ในเรื่อง

(๑) การอนุญาตการผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า การขายปุ๋ย การนำเข้าปุ๋ย การส่งออกปุ๋ย การนำผ่านปุ๋ย การขึ้นทะเบียนปุ๋ย และการเพิกถอนทะเบียนปุ๋ย ตลอดจนการพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต

(๒) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า การขายปุ๋ย การนำเข้าปุ๋ย การส่งออกปุ๋ย การนำผ่านปุ๋ย การนำปุ๋ยมาเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบกรรมวิธีการตรวจสอบหรือการวิเคราะห์ปุ๋ย การตรวจสอบสถานที่ผลิตปุ๋ย สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย และสถานที่เก็บปุ๋ย และการกำหนดห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ย

(๓) การออกประกาศตามมาตรา ๓๓/๒ หรือมาตรา ๓๔ และการกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา ๓๘

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) เรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๒ และความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๒
การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ย

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อการค้า ขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านปุ๋ยดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

(๑) ปุ๋ยเคมี

(๒) ปุ๋ยชีวภาพยกเว้นปุ๋ยชีวภาพที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๔ (๗)

(๓) ปุ๋ยอินทรีย์ยกเว้นปุ๋ยอินทรีย์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๔ (๗)

การขออนุญาต การอนุญาต และการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ บทบัญญัติมาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๕ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การนำเข้าหรือการส่งออกปุ๋ย เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัย

(๒) การผลิต การนำเข้า หรือการส่งออกปุ๋ย เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขึ้นทะเบียนปุ๋ย หรือเพื่อพิจารณาในการสั่งซื้อ

(๓) การนำเข้าหรือการส่งออกปุ๋ยครั้งหนึ่งในปริมาณไม่เกินชนิดละห้าสิบกิโลกรัมหรือห้าสิบลิตร

ผู้ดำเนินการที่ได้รับการยกเว้นตามวรรคหนึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้ผลิตเพื่อการค้า ขาย นำเข้า หรือส่งออกปุ๋ย เมื่อปรากฏว่าผู้ขอรับใบอนุญาต

(๑) เป็นเจ้าของกิจการ

(๒) มีถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานในประเทศไทย

(๓) มีสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย

(๔) ใช้ชื่อในการประกอบพาณิชยกิจไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชยกิจของผู้รับใบอนุญาตอยู่แล้ว หรือผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตยังไม่ครบหนึ่งปี”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ประเภทของใบอนุญาต มีดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า

(๒) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า

(๓) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า

(๔) ใบอนุญาตขายปุ๋ย

(๕) ใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย

(๖) ใบอนุญาตส่งออกปุ๋ย

(๗) ใบอนุญาตนำผ่านปุ๋ย

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๑) (๒) หรือ (๓) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๔) สำหรับปุ๋ยที่ตนผลิต และผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๕) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๔) สำหรับปุ๋ยที่ตนนำเข้าแล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ให้ใช้ได้ในระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าหรือใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า ให้ใช้ได้ห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาตขายปุ๋ย ให้ใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๓) ใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๔) ใบอนุญาตส่งออกปุ๋ย ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๕) ใบอนุญาตนำผ่านปุ๋ย ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๓ และความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๓
หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ย

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาต

(๑) ผลิตหรือขายปุ๋ยนอกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เป็นการขายส่งตรงต่อผู้รับใบอนุญาตขายปุ๋ย

(๒) ผลิตหรือนำเข้าปุ๋ยไม่ตรงตามใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

มาตรา ๒๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารแสดงว่าเป็นสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ทั้งนี้ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๒) แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๓) จัดให้มีการวิเคราะห์ปุ๋ยเคมีทุกครั้งที่ผลิตขึ้นก่อนนำออกจากสถานที่ผลิตโดยมีหลักฐานแสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ทุกครั้ง ซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้น โดยผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้ารับรองความถูกต้องของข้อความในฉลาก และในฉลากต้องแสดง

(ก) ชื่อทางการค้า และมีคำว่า ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน หรือปุ๋ยอินทรีย์เคมี แล้วแต่กรณี

(ข) เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งแสดงที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยเคมี

(ค) ปริมาณธาตุอาหารรับรอง

(ง) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุของปุ๋ยเคมีตามระบบเมตริก

(จ) ชื่อผู้ผลิต และที่ตั้งสำนักงานและสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า

(ฉ) ชื่อทางเคมีและปริมาณของสารเป็นพิษที่อยู่ในปุ๋ยเคมี

(ช) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดให้มีในฉลาก

(๕) จัดให้มีเอกสารกำกับปุ๋ยเคมีตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๖) จัดให้มีคำชี้แจง วิธีใช้ และคำเตือน ตลอดจนการเก็บรักษาไว้ในเอกสารกำกับปุ๋ยเคมีในกรณีที่ปุ๋ยเคมีมีสารเป็นพิษผสมอยู่ด้วย

(๗) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความใน (๔) และ (๕) ไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าซึ่งขายปุ๋ยเคมีที่ตนผลิตโดยมิได้บรรจุภาชนะหรือหีบห่อให้แก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้ารายอื่น”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑/๑ และมาตรา ๒๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๒๑/๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร แสดงว่าเป็นสถานที่ผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ทั้งนี้ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๒) แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยชีวภาพไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๓) จัดให้มีการควบคุมคุณภาพปุ๋ยชีวภาพทุกครั้งที่ผลิตขึ้นก่อนนำออกจากสถานที่ผลิต โดยมีหลักฐานแสดงรายละเอียดของผลการตรวจสอบจุลินทรีย์ทุกครั้ง ซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้น โดยผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้ารับรองความถูกต้องของข้อความในฉลาก และในฉลากต้องแสดง

(ก) ชื่อทางการค้า และมีคำว่า ปุ๋ยชีวภาพ

(ข) เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งแสดงที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยชีวภาพ

(ค) ปริมาณจุลินทรีย์รับรอง

(ง) วิธีการเก็บรักษา

(จ) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุของปุ๋ยชีวภาพตามระบบเมตริก

(ฉ) วัสดุรองรับของปุ๋ยชีวภาพ

(ช) ชื่อผู้ผลิต และที่ตั้งสำนักงานและสถานที่ผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า

(ซ) วันที่ผลิตและวันสิ้นอายุของปุ๋ยชีวภาพ

(ฌ) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดให้มีในฉลาก

(๕) จัดให้มีเอกสารกำกับปุ๋ยชีวภาพตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๖) จัดให้มีคำชี้แจง วิธีใช้ และคำเตือน ตลอดจนการเก็บรักษาไว้ในเอกสารกำกับปุ๋ยชีวภาพ ในกรณีที่ปุ๋ยชีวภาพมีสารเป็นพิษผสมอยู่ด้วย

(๗) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความใน (๔) และ (๕) ไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าซึ่งขายปุ๋ยชีวภาพที่ตนผลิตโดยมิได้บรรจุภาชนะหรือหีบห่อให้แก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้ารายอื่น

มาตรา ๒๑/๒ ให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร แสดงว่าเป็นสถานที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า ทั้งนี้ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้ายให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๒) แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยอินทรีย์ไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๓) จัดให้มีการวิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์ทุกครั้งที่ผลิตขึ้นก่อนนำออกจากสถานที่ผลิต โดยมีหลักฐานแสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ทุกครั้ง ซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ไม่น้อยกว่าสิบปี

(๔) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นโดยผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้ารับรองความถูกต้องของข้อความในฉลาก และในฉลากต้องแสดง

(ก) ชื่อทางการค้า และมีคำว่า ปุ๋ยอินทรีย์

(ข) เครื่องหมายการค้า หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งแสดงที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยอินทรีย์

(ค) ปริมาณอินทรียวัตถุรับรอง

(ง) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุของปุ๋ยอินทรีย์ตามระบบเมตริก

(จ) ชื่อผู้ผลิต และที่ตั้งสำนักงานและสถานที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า

(ฉ) ข้อความอื่นที่รัฐมนตรีกำหนดให้มีในฉลาก

(๕) จัดให้มีเอกสารกำกับปุ๋ยอินทรีย์ตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๖) จัดให้มีคำชี้แจง วิธีใช้ และคำเตือน ตลอดจนการเก็บรักษาไว้ในเอกสารกำกับปุ๋ยอินทรีย์ในกรณีที่ปุ๋ยอินทรีย์มีสารเป็นพิษผสมอยู่ด้วย

(๗) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความใน (๔) และ (๕) ไม่ใช้บังคับแก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าซึ่งขายปุ๋ยอินทรีย์ที่ตนผลิตโดยมิได้บรรจุภาชนะหรือหีบห่อให้แก่ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้ารายอื่น"

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๒ ให้ผู้รับใบอนุญาตขายปุ๋ยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารหรือสถานที่ทำการ แสดงว่าเป็นสถานที่ขายปุ๋ย ทั้งนี้ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๒) จัดให้มีการแยกเก็บปุ๋ยเป็นส่วนสัดต่างหากจากสิ่งบริโภคตามสมควร

(๓) รักษาฉลากที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยและเอกสารกำกับปุ๋ยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๔) (๕) และ (๖) มาตรา ๒๑/๑ (๔) (๕) และ (๖) มาตรา ๒๑/๒ (๔) (๕) และ (๖) หรือมาตรา ๒๓ (๕) และ (๖) แล้วแต่กรณี ให้คงอยู่โดยครบถ้วนและชัดเจน

(๔) ในกรณีที่ผู้ขายแบ่งปุ๋ยเคมีจากภาชนะหรือหีบห่อบรรจุเพื่อขายปลีก ผู้ขายต้องระบุปริมาณธาตุอาหารรับรองให้ตรงกับปุ๋ยเคมีที่แบ่งขายนั้น

(๕) รักษาภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยให้คงอยู่ในสภาพเรียบร้อย ถ้าภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยชำรุด ให้เปลี่ยนภาชนะหรือหีบห่อบรรจุได้ แต่ต้องจัดให้มีข้อความตรงกับภาชนะหรือหีบห่อบรรจุเดิมที่ชำรุด

(๖) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๓ ให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งการนำเข้าปุ๋ยแต่ละชนิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่นำเข้า ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๒) จัดให้มีป้ายไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคารหรือสถานที่ทำการแสดงว่าเป็นสถานที่นำเข้าปุ๋ย ทั้งนี้ ลักษณะ ขนาดของป้าย และข้อความที่แสดงในป้าย ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

(๓) แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

(๔) จัดให้มีใบรับรองของผู้ผลิตปุ๋ยซึ่งแสดงรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ปุ๋ยทุกครั้งที่นำเข้าปุ๋ย

(๕) จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ (๔) มาตรา ๒๑/๑ (๔) หรือมาตรา ๒๑/๒ (๔) แล้วแต่กรณี

(๖) จัดให้มีเอกสารกำกับปุ๋ยตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๗) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ความใน (๕) และ (๖) ไม่ใช้บังคับแก่ผู้นำเข้าปุ๋ยที่มิได้บรรจุภาชนะหรือหีบห่อ”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๒๓/๑ ให้ผู้รับใบอนุญาตส่งออกปุ๋ยปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งการส่งออกปุ๋ยแต่ละชนิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่ส่งออกปุ๋ย

(๒) จัดให้มีฉลากตามที่อธิบดีกำหนด

(๓) การอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ยหรือสถานที่ส่งออกปุ๋ย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะย้ายสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย แล้วแต่กรณี ต้องแจ้งย้ายสถานที่ดังกล่าวเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ย้าย”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการ ต้องขายปุ๋ยของตนที่เหลืออยู่ให้หมดภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายกำหนดเวลาดังกล่าวให้

เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการยังจัดการขายปุ๋ยที่เหลืออยู่ไม่หมด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำปุ๋ยที่เหลืออยู่นั้นออกขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นใดตามที่อธิบดีเห็นสมควร เงินที่ได้จากการขายปุ๋ยดังกล่าวเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ให้คืนแก่เจ้าของปุ๋ยหรือผู้ซึ่งมีสิทธิรับเงินนั้น”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๔ และความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๔

การควบคุมปุ๋ย

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อการค้า ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยดังต่อไปนี้

(๑) ปุ๋ยปลอม

(๒) ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน

(๓) ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๑

(๔) ปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์ หรือปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์

(๕) ปุ๋ยที่ต้องขึ้นทะเบียน แต่มิได้ขึ้นทะเบียนไว้

(๖) ปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน

(๗) ปุ๋ยที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดมีปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพไว้ในครอบครองต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และหากประสงค์จะขายต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณธาตุอาหารรับรองธาตุใดธาตุหนึ่งต่ำกว่าร้อยละสิบตามที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒/๑ และมาตรา ๓๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๓๒/๑ ปุ๋ยชีวภาพที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพปลอม

(๑) ปุ๋ยชีวภาพที่แสดงชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าหรือที่ตั้งสถานที่ผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า ซึ่งไม่ตรงกับความจริง

(๒) ปุ๋ยชีวภาพที่แสดงว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพที่ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งไม่ตรงกับความจริง

(๓) ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นโดยมีชนิดของจุลินทรีย์ไม่ตรงตามที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก

มาตรา ๓๒/๒ ปุ๋ยอินทรีย์หรือวัตถุที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ปลอม

(๑) วัตถุที่ทำเทียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือสำคัญผิดว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์

(๒) ปุ๋ยอินทรีย์ที่แสดงชื่อว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์อื่น ซึ่งไม่ตรงกับความจริง

(๓) ปุ๋ยอินทรีย์ที่แสดงชื่อหรือเครื่องหมายการค้าของผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าหรือที่ตั้งสถานที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า ซึ่งไม่ตรงกับความจริง

(๔) ปุ๋ยอินทรีย์ที่แสดงว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งไม่ตรงกับความจริง

(๕) ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณอินทรียวัตถุรับรองต่ำกว่าร้อยละสิบตามที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๓ ปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน

(๑) ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณธาตุอาหารรับรองธาตุใดธาตุหนึ่งต่ำกว่าที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือตามเกณฑ์ของปุ๋ยเคมีมาตรฐาน แต่ไม่ถึงขนาดเป็นปุ๋ยเคมีปลอมตามมาตรา ๓๒ (๕)

(๒) ปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นโดยมีความบริสุทธิ์หรือมีลักษณะอย่างอื่นที่สำคัญต่อคุณภาพของปุ๋ยเคมีผิดไปจากเกณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือผิดไปจากเกณฑ์ของปุ๋ยเคมีมาตรฐาน

(๓) ปุ๋ยอินทรีย์เคมีที่มีปริมาณอินทรียวัตถุต่ำกว่าที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๓/๑ และมาตรา ๓๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๓๓/๑ ปุ๋ยชีวภาพที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์

(๑) ปุ๋ยชีวภาพที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณจุลินทรีย์รับรองชนิดใดชนิดหนึ่งต่ำกว่าที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก

(๒) ปุ๋ยชีวภาพที่สิ้นอายุ

มาตรา ๓๓/๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจกำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับปริมาณอินทรียวัตถุอัตราส่วนคาร์บอนต่อไนโตรเจน หรือลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยอินทรีย์แต่ละชนิดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์

(๑) ปุ๋ยอินทรีย์ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

(๒) ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณอินทรียวัตถุรับรองต่ำกว่าที่ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ระบุไว้ในฉลาก แต่ไม่ถึงขนาดเป็นปุ๋ยอินทรีย์ปลอมตามมาตรา ๓๒/๒ (๕)”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๕ และความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕
การประกาศ การขึ้นทะเบียน และการโฆษณาเกี่ยวกับปุ๋ย

มาตรา ๓๔ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังต่อไปนี้

(๑) ปุ๋ยเคมีมาตรฐาน โดยกำหนด เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกสูตร ปริมาณขั้นต่ำหรือขั้นสูงของปริมาณธาตุอาหารรับรองหรือสารเป็นพิษที่ให้มีในปุ๋ยเคมีได้ และลักษณะจำเป็นอย่างอื่นของปุ๋ยเคมีมาตรฐานแต่ละชนิด ทั้งนี้ ให้การกำหนด เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกดังกล่าวข้างต้นมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) วัตถุที่ใช้ทำเป็นภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย รวมทั้งวิธีปิดผนึกหรือเย็บภาชนะหรือหีบห่อดังกล่าวข้างต้น

(๓) กำหนดน้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุในภาชนะหรือหีบห่อเพื่อการค้าของปุ๋ย

(๔) กำหนดกรรมวิธีการตรวจวิเคราะห์และเกณฑ์คลาดเคลื่อนสำหรับการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างปุ๋ย

(๕) กำหนดปุ๋ยที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๖) กำหนดปริมาณขั้นสูงของสารเป็นพิษที่ให้มีในปุ๋ยนอกจากปุ๋ยเคมีมาตรฐาน

(๗) กำหนดปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตในการผลิตเพื่อการค้า ขาย โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๘) ห้ามส่งออกปุ๋ยชนิดใด ๆ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันและแก้ไขการขาดแคลนปุ๋ย

มาตรา ๓๕ ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าหรือผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยผู้ใดประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าปุ๋ยชนิดอื่นใด นอกจากปุ๋ยเคมีมาตรฐานและปุ๋ยที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๓๔ (๕) ต้องนำปุ๋ยชนิดนั้นมาขอขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนและเมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยแล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าปุ๋ยนั้นได้

มาตรา ๓๖ ผู้ขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีตามมาตรา ๓๕ ต้องส่งตัวอย่างปุ๋ยเคมีที่ขอขึ้นทะเบียนพร้อมทั้งแจ้งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อปุ๋ยเคมี

(๒) วัตถุอันเป็นส่วนประกอบของปุ๋ยเคมี

(๓) ปริมาณธาตุอาหารรับรอง

(๔) ปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารรองและธาตุอาหารเสริม ต้องแจ้งชนิดและปริมาณธาตุอาหารดังกล่าว

(๕) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุและภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ

(๖) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมี

(๗) วิธีวิเคราะห์ปุ๋ยเคมี

(๘) วิธีการผลิตปุ๋ยเคมีโดยย่อ

(๙) ฉลาก

(๑๐) เอกสารกำกับปุ๋ยเคมี

(๑๑) รายงานการวิเคราะห์ปุ๋ยเคมีของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยอื่นที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๑๒) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและสรรพคุณ”

มาตรา ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๖/๑ และมาตรา ๓๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๓๖/๑ ผู้ขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยชีวภาพตามมาตรา ๓๕ ต้องส่งตัวอย่างปุ๋ยชีวภาพที่ขอขึ้นทะเบียนพร้อมทั้งแจ้งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทหรือชนิดของปุ๋ยชีวภาพ

(๒) วัสดุรองรับของปุ๋ยชีวภาพ

(๓) ชนิดของจุลินทรีย์และปริมาณจุลินทรีย์รับรอง

(๔) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุและภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ

(๕) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิตปุ๋ยชีวภาพ

(๖) วิธีตรวจวิเคราะห์

(๗) วิธีการผลิตปุ๋ยชีวภาพโดยย่อ

(๘) ฉลาก

(๙) เอกสารกำกับปุ๋ยชีวภาพ

(๑๐) รายงานการวิเคราะห์จุลินทรีย์ในปุ๋ยชีวภาพของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยของทางราชการ หรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยอื่นที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๑๑) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและสรรพคุณ

มาตรา ๓๖/๒ ผู้ขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยอินทรีย์ตามมาตรา ๓๕ ต้องส่งตัวอย่างปุ๋ยอินทรีย์ที่ขอขึ้นทะเบียนพร้อมทั้งแจ้งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทหรือชนิดของปุ๋ยอินทรีย์

(๒) วัตถุอันเป็นส่วนประกอบหลักของปุ๋ยอินทรีย์

(๓) ปริมาณอินทรียวัตถุรับรอง

(๔) น้ำหนักสุทธิหรือขนาดบรรจุและภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ

(๕) ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

(๖) วิธีวิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์

(๗) วิธีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยย่อ

(๘) ฉลาก

(๙) เอกสารกำกับปุ๋ยอินทรีย์

(๑๐) รายงานการวิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์ของห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยของทางราชการหรือห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ปุ๋ยอื่นที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

(๑๑) รายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและสรรพคุณ”

มาตรา ๒๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ การแก้ไขรายการทะเบียนปุ๋ยจะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๘ การขอขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน การขอแก้ไขรายการทะเบียน หรือการแก้ไขรายการทะเบียนปุ๋ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

“มาตรา ๓๘/๑ ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ปุ๋ย ให้ชำระตามอัตรา วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนปุ๋ย เมื่อคณะกรรมการปุ๋ย เห็นว่า

(๑) รายละเอียดในการขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๖/๑ หรือมาตรา ๓๖/๒ แล้วแต่กรณี หรือการขอแก้ไขรายการทะเบียนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๓๘

(๒) เป็นปุ๋ยปลอม

(๓) เป็นปุ๋ยที่มีสารเป็นพิษ หรือที่มีจุลินทรีย์ที่ผลิตสารเป็นพิษหรือจุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรคเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) เป็นปุ๋ยที่ใช้ชื่อทำนองโอ้อวด ไม่สุภาพ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดจากความจริง

(๕) ปุ๋ยที่ขอขึ้นทะเบียนนั้นไม่สามารถเชื่อถือในสรรพคุณได้

(๖) เป็นปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน เว้นแต่ระยะเวลาได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียน”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ย ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน และสามารถต่ออายุได้ครั้งละห้าปี

ถ้าผู้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยประสงค์จะขอต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ย จะต้องยื่นคำขอก่อนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยนั้นสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ

การขอต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยและการอนุญาตให้ต่ออายุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด”

มาตรา ๒๙ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๑ ปุ๋ยที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว หากภายหลังปรากฏว่าปุ๋ยนั้นอาจไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ หรือเป็นปุ๋ยปลอม ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน ปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์หรือปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยนั้นได้ คำสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยนั้น ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยทราบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ถูกสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยต้องส่งใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ย”

มาตรา ๓๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ กรณีใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยและการออกใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๔๓ ผู้โฆษณาขายปุ๋ยจะต้อง

(๑) ไม่แสดงสรรพคุณปุ๋ยเป็นเท็จหรือเกินความจริง

(๒) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวปุ๋ยหรือเป็นส่วนประกอบของปุ๋ย ซึ่งความจริงไม่มีวัตถุหรือส่วนประกอบนั้นในปุ๋ย หรือมีแต่ไม่เท่าที่ทำให้เข้าใจ

(๓) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณปุ๋ยโดยบุคคลอื่น

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ย สถานที่นำเข้าปุ๋ย สถานที่ส่งออกปุ๋ย หรือสถานที่เก็บปุ๋ย ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจค้นปุ๋ยและอาจยึดหรืออายัดปุ๋ย ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุเครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๓) นำปุ๋ยหรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นปุ๋ยในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือวิเคราะห์ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร”

มาตรา ๓๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ปุ๋ยรวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเอกสารที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๔ ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลโดยคำพิพากษาถึงที่สุดไม่พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึดหรืออายัดหรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดไม่พิพากษาให้ริบ แล้วแต่กรณี ให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตรเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร

ถ้าสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้นั้นเป็นของเสียง่าย หรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินราคาตลาดของปุ๋ย พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของอธิบดีจะจัดการขายทอดตลาดปุ๋ยนั้น รวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเอกสารเสียก่อนถึงกำหนดก็ได้ ได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดเงินนั้นไว้แทน”

มาตรา ๓๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติการไม่ถูกต้องเกี่ยวกับฉลาก ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ย หรืออื่น ๆ ที่ผู้รับใบอนุญาตพึงปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งคำเตือนเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำเตือนนั้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำเตือนนั้น เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่ปฏิบัติตามคำเตือนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป”

มาตรา ๓๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ”

มาตรา ๓๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องขายปุ๋ยของตนที่เหลือให้หมดภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือวันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายกำหนดเวลาดังกล่าวให้

เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตยังจัดการขายปุ๋ยที่เหลืออยู่ไม่หมด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำปุ๋ยที่เหลืออยู่นั้นออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นใดตามที่อธิบดีเห็นสมควร เงินที่ได้จากการขายปุ๋ยดังกล่าวเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้วให้คืนแก่เจ้าของปุ๋ยหรือผู้ซึ่งมีสิทธิรับเงินนั้น”

มาตรา ๓๕ ให้ยกเลิกหมวด ๘ ปุ๋ยอินทรีย์ มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๓๖ ให้ยกเลิกความในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ มาตรา ๕๖ ถึงมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการปุ๋ยตามมาตรา ๑๑ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๓๔ (๕) หรือ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๙ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ (๑) มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดผลิตหรือนำเข้าปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับใบอนุญาตขายปุ๋ยเคมี ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยเคมี หรือผู้รับใบอนุญาตส่งออกปุ๋ยเคมีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๓/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑/๒ ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๖๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่พันบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสองล้านบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีปลอม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ใดขายหรือนำเข้าปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีปลอม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงแปดหมื่นบาท

มาตรา ๖๕ ผู้ใดผลิตเพื่อการค้า ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยชีวภาพโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๑) (๕) (๖) หรือ (๗) โดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพปลอม ปุ๋ยชีวภาพที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียน ปุ๋ยชีวภาพที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน หรือปุ๋ยชีวภาพที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๖ วรรคสอง มาตรา ๖๗ วรรคสอง มาตรา ๗๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๒ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

ผู้ใดผลิตเพื่อการค้า ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยอินทรีย์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๑) (๕) (๖) หรือ (๗) โดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ปลอม ปุ๋ยอินทรีย์ที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียนปุ๋ยอินทรีย์ที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน หรือปุ๋ยอินทรีย์ที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องระวางโทษหนึ่งในสี่ของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๔ วรรคสอง มาตรา ๖๖ วรรคสอง มาตรา ๖๗ วรรคสอง มาตรา ๗๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๒ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๖ ผู้ใดผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐานปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน หรือปุ๋ยเคมีที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ใดขายหรือนำเข้าปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐานปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน หรือปุ๋ยเคมีที่มีสารเป็นพิษเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๖๘ ผู้ใดขายหรือนำเข้าปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๓) หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสองปีหกเดือน และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงเจ็ดหมื่นห้าพันบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคสองกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามวรรคสาม

มาตรา ๗๐ ผู้ใดขายหรือนำเข้าปุ๋ยชีวภาพโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงหนึ่งปีหกเดือน และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าวัตถุแห่งการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ผู้กระทำต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคสองกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามวรรคสาม

มาตรา ๗๑ ผู้ใดผลิตเพื่อการค้าหรือนำเข้าปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

มาตรา ๗๒ ผู้ใดขายปุ๋ยเคมีโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่งกระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นปุ๋ยเคมีที่ต้องขึ้นทะเบียนแต่มิได้ขึ้นทะเบียน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๗๒/๑ ผู้ใดโฆษณาขายปุ๋ยโดยฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒/๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดผลิต ขาย หรือนำเข้าปุ๋ยภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับวันละไม่เกินสี่ร้อยบาทตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

มาตรา ๗๒/๓ บรรดาความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๓/๑ หากผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยชีวภาพ ต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์ต้องระวางโทษหนึ่งในสี่ของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง

มาตรา ๗๒/๔ บรรดาความผิดกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ (๒) หรือมาตรา ๓๐ (๑) (๕) (๖) หรือ (๗) หากวัตถุแห่งการกระทำความผิดเป็นปุ๋ยชีวภาพ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่วัตถุแห่งการกระทำความผิดเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนึ่งในสี่ของโทษที่กำหนดตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๒/๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๗๒/๒ ให้กรรมการผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๗๒/๖ เมื่อศาลได้พิพากษาลงโทษผู้ใด เนื่องจากได้กระทำความผิดตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒/๑ หรือมาตรา ๗๒/๔ ให้ศาลสั่งริบปุ๋ย ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตปุ๋ย หรือเอกสารที่เกี่ยวเนื่องกับความผิดในคดีนั้นให้แก่กรมวิชาการเกษตรเพื่อทำลายเสียหรือจัดการตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๗๒/๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๓๗ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการปุ๋ยตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปุ๋ยตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๙ บรรดาใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยตามวรรคหนึ่งประสงค์จะดำเนินกิจการต่อไป ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเดิมสิ้นอายุ และให้ดำเนินกิจการตามใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเดิมไปพลางก่อนได้จนกว่าจะได้รับใบอนุญาตหรือใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยใหม่หรือได้รับแจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาตหรือการไม่รับขึ้นทะเบียน

มาตรา ๔๐ ให้ผู้ผลิตเพื่อการค้า ผู้ขาย ผู้นำเข้า หรือผู้ส่งออกปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ และในกรณีที่เป็นผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยตามมาตรา ๓๘ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยดังกล่าวแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการต่อไปโดยถือว่าเป็นผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาตหรือการไม่รับขึ้นทะเบียน

ถ้าผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตามวรรคหนึ่งประสงค์จะเลิกกิจการที่ถือว่าได้รับอนุญาตหรือได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ตามพระราชบัญญัตินี้ไว้แล้วแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับขึ้นทะเบียน ให้ผู้นั้นขายปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ของตนที่เหลืออยู่หรือปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับขึ้นทะเบียนนั้นให้หมดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งการเลิกกิจการ หรือวันที่ได้รับแจ้งให้ทราบถึงการไม่รับขึ้นทะเบียน แล้วแต่กรณี เว้นแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะผ่อนผันขยายเวลาดังกล่าวให้

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตามวรรคหนึ่ง ขายปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่เหลืออยู่ไม่หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์ที่เหลืออยู่หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับขึ้นทะเบียนนั้นออกขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นใดตามที่อธิบดีเห็นสมควร เงินที่ได้จากการขายปุ๋ยดังกล่าวเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว ให้คืนแก่เจ้าของปุ๋ยหรือผู้ซึ่งมีสิทธิรับเงินนั้น

มาตรา ๔๑ บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้า	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๓) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้า	ฉบับละ	๒,๕๐๐	บาท
(๔) ใบอนุญาตขายปุ๋ย	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๕) ใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ย	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๖) ใบอนุญาตส่งออกปุ๋ย	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๗) ใบอนุญาตนำผ่านปุ๋ย	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๘) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๙) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมี	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(๑๐) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยชีวภาพ	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๑๑) ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยอินทรีย์	ฉบับละ	๒,๕๐๐	บาท
(๑๒) ใบแทนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ย	ฉบับละ	๑๐๐	บาท

(๑๓) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแต่ละฉบับ

(๑๔) การต่ออายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยแต่ละฉบับ

(๑๕) การแก้ไขรายการทะเบียนปุ๋ย	ฉบับละ	๓๐๐	บาท

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการใช้ปุ๋ยของเกษตรกรมีมากขึ้น มีการส่งเสริมให้ใช้อินทรียวัตถุตลอดจนนำเทคโนโลยีทางชีวภาพเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มคุณค่าของธาตุอาหารพืชมากขึ้น แต่พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน มุ่งควบคุมปุ๋ยเคมีเป็นหลักโดยมิได้มีบทบัญญัติควบคุมปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ที่ชัดเจน เป็นเหตุให้มีปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ที่ไม่ได้คุณภาพออกสู่ท้องตลาด ประกอบกับอัตราโทษที่กำหนดไว้เดิมไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงการควบคุมปุ๋ยและบทกำหนดโทษรวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการใช้ปุ๋ยที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของเกษตรกรและภาคการเกษตร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๗ ก หน้า ๑ - ๒๘ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๒๙ - ๗๐ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยเป็นอาหารพืชหรือบำรุงดินเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น และปัจจุบันนี้มีการสั่งปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศมาจำหน่ายและผสมเพื่อจำหน่ายแก่เกษตรกรในปริมาณมากขึ้นทุกปี แต่ปรากฏว่าปุ๋ยเคมีที่จำหน่ายในท้องตลาดนั้น มักจะมีปุ๋ยเคมีปลอม ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ ทั้งน้ำหนักปุ๋ยเคมีก็น้อยกว่าที่แจ้งไว้ในฉลาก ปริมาณธาตุอาหารพืชไม่ถูกต้องครบถ้วนตามข้อความที่แจ้งไว้ในฉลากเป็นการเอาเปรียบแก่เกษตรกรและหวังผลกำไรเกินควร โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายแก่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และยังเป็นการเสียหายแก่นโยบายการส่งเสริมการเกษตรของรัฐบาลอีกด้วย สมควรมีกฎหมายว่าด้วยปุ๋ยเพื่อควบคุมการผลิต การขาย และการนำหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักรให้เป็นไปโดยสุจริตรวมทั้งควบคุมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ด้วย เพื่อรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรตามสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๙ หมวดและบทเฉพาะกาล ซึ่งมีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๕ มาตรา พร้อมทั้งกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ คณะกรรมการปุ๋ย

- ให้มีคณะกรรมการปุ๋ย และกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๕ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๗

- การประชุมของคณะกรรมการปุ๋ย ให้มีองค์ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด ซึ่งการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

- คณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา ๙) นอกจากนี้คณะกรรมการยังมีอำนาจให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่อธิบดีหรือรัฐมนตรี (มาตรา ๑๐)

หมวด ๒ การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี

- ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อการค้าขาย มีไว้เพื่อขายหรือนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือ นำผ่านซึ่งปุ๋ยเคมี เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

- ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจยกเว้นการขอรับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าตามมาตรา ๑๒ ให้แก่ผู้ทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยแร่ เพื่อผลิตแร่ซึ่งเป็นปุ๋ยเคมีตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หากผู้ที่ได้รับยกเว้นผู้ใดประสงค์จะผลิตปุ๋ยเคมี ให้ยื่นคำขอรับหนังสืออนุญาตจากอธิบดี

- ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต (มาตรา ๑๕)

- กำหนดประเภทของใบอนุญาต และระยะเวลาที่กำหนดในใบอนุญาต ได้แก่ ๑) ใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าให้ใช้ ๓ ปี ๒) ใบอนุญาตขายหรือมีไว้เพื่อขายปุ๋ยเคมีให้ใช้ได้ ๑ ปี ๓) ใบอนุญาตนำหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักรตามที่กำหนดในใบอนุญาตแต่ไม่เกิน ๑ ปี และ ๔) ใบอนุญาตนำผ่านซึ่งปุ๋ยเคมีให้ใช้ได้ตามที่กำหนดในใบอนุญาต แต่ไม่เกิน ๖ เดือน

- การต่อใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๓ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี

- ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตหรือขายปุ๋ยนอกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือผลิตปุ๋ยเคมีไม่ตรงตามใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

- กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้าปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ เช่น จัดให้มีป้ายให้เห็นว่าเป็นสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมี แสดงใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมี จัดให้มีการวิเคราะห์ปุ๋ยเคมีทุกครั้งที่ผลิต จัดให้มีฉลากภาษาไทยที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุแสดงรายการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

- กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตขายหรือมีไว้เพื่อขายปุ๋ยเคมีต้องปฏิบัติ (มาตรา ๒๒)

- กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตนำหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักรต้องปฏิบัติ (มาตรา ๒๓)

- กำหนดในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ การขอรับใบแทนและการออกใบแทน (มาตรา ๒๔) โดยที่ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย (มาตรา ๒๕)

- กำหนดกรณีการย้ายสถานที่ผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า สถานที่ขายปุ๋ยเคมี สถานที่นำหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักรหรือสถานที่เก็บปุ๋ยเคมี ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๑๕ วัน (มาตรา ๒๖)

- กำหนดกรณีการเลิกกิจการ (มาตรา ๒๗) และกรณีผู้รับใบอนุญาตตาย และมีบุคคลผู้ซึ่งมีคุณสมบัติอาจเป็นผู้รับใบอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔ การควบคุมปุ๋ยเคมี

- กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย มีไว้เพื่อขาย หรือนำ หรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งปุ๋ยเคมี ได้แก่

(๑) ปุ๋ยเคมีปลอม

(๒) ปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน

(๓) ปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๑

(๔) ปุ๋ยเคมีที่ต้องขึ้นทะเบียน แต่มิได้ขึ้นทะเบียนไว้

(๕) ปุ๋ยเคมีที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน

(๖) ปุ๋ยเคมีที่มีสารเป็นพิษ ที่อาจเป็นอันตรายแก่คน สัตว์ พืช หรือทรัพย์อื่นผสมอยู่ด้วยเกินอัตราส่วนที่มีอยู่ในปุ๋ยเคมีมาตรฐาน

- กำหนดคุณลักษณะปุ๋ยเคมีที่ถือว่าเป็นปุ๋ยเคมีปลอม (มาตรา ๓๒) ลักษณะปุ๋ยที่ถือว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน (มาตรา ๓๓)

หมวด ๕ การประกาศ การขึ้นทะเบียน และการโฆษณาเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี

<u>การประกาศ</u>

- กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งปุ๋ยเคมีปฏิบัติ

<u>การขึ้นทะเบียน</u>

- กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า หรือผู้รับใบอนุญาตนำหรือสั่งปุ๋ยเคมีเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ใดประสงค์จะผลิต หรือนำ หรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งปุ๋ยเคมีชนิดอื่นนอกจากปุ๋ยเคมีมาตรฐาน ต้องนำปุ๋ยเคมีชนิดนั้นมาขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน

- การขอขึ้นทะเบียน การออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน การขอแก้ไขรายการทะเบียน หรือการแก้ไขรายการทะเบียนซึ่งปุ๋ยเคมีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ย (มาตรา ๓๘)

- เมื่อคณะกรรมการปุ๋ยเห็นว่าปุ๋ยเคมีมีลักษณะเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๓๙ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมี กรณีเช่น รายละเอียดในการขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๖ หรือการขอแก้ไขรายการทะเบียนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๓๘

- กำหนดให้ใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีมีอายุ ๓ ปีนับแต่วันออกใบสำคัญการขึ้นทะเบียน

- รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยเคมีได้ หากภายหลังได้ขึ้นทะเบียนแล้วและปรากฏว่าปุ๋ยเคมีนั้นอาจไม่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ หรือเป็นปุ๋ยปลอมหรือเป็นปุ๋ยผิดมาตรฐาน

- กำหนดกรณีใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยเคมีสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับใบแทน

<u>การโฆษณา</u>

- ผู้โฆษณาขายปุ๋ยเคมีจะต้อง

(๑) ไม่แสดงสรรพคุณปุ๋ยเคมีเป็นเท็จหรือเกินความจริง

(๒) ไม่ทำให้เข้าใจว่ามีวัตถุใดเป็นตัวปุ๋ยเคมี หรือเป็นส่วนประกอบของปุ๋ยเคมีซึ่งความจริงไม่มีวัตถุ หรือส่วนประกอบนั้นในปุ๋ยเคมี หรือมีแต่ไม่เท่าที่ทำให้เข้าใจ

(๓) ไม่มีการรับรองหรือยกย่องสรรพคุณปุ๋ยเคมีโดยบุคคลอื่น

หมวด ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ เช่น เข้าไปในสถานที่ผลิต สถานที่ขาย สถานที่นำหรือสั่งปุ๋ยเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อตรวจสอบกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด และนำปุ๋ยเคมีตัวอย่างมาตรวจสอบ ยึดหรืออายัดปุ๋ยเคมีเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

- ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗ การพักใช้ใบอนุญาตและการเพิกถอนใบอนุญาต

- เมื่อปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต

- เมื่อปรากฏต่ออธิบดีว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ นั้นเกี่ยวกับฉลาก ภาชนะ หรือหีบห่อบรรจุปุ๋ยเคมี หากไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้หลายครั้ง หรือครั้งเดียวแต่เป็นการกระทำผิดร้ายแรง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

- คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ

- พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๒

- สิทธิอุทธรณ์ของผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหลังถูกเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา ๕๓)

- ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตต้องขายหรือจำหน่ายปุ๋ยเคมีของตนที่เหลืออยู่ให้หมดภายในกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง (มาตรา ๕๔)

- เมื่อปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หลังประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาต

หมวด ๘ ปุ๋ยอินทรีย์

- ปุ๋ยอินทรีย์ คือปุ๋ยที่ได้จากอินทรีย์วัตถุซึ่งผลิตด้วยกรรมวิธีทำให้ชื้น สับ บด หมัก ร่อน หรือวิธีการอื่น แต่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี ซึ่งผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ถึงชื่อปุ๋ยอินทรีย์ เครื่องหมายการค้า สถานที่ผลิต สถานที่เก็บ สถานที่ขาย และสถานที่ทำการ ถ้าผู้ผลิตเปลี่ยนแปลงรายการที่แจ้งไว้ก็ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๓๐ วัน

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๖ - มาตรา ๗๒)

ได้กำหนดโทษทางอาญาในกรณีที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

- กรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการปุ๋ยหรือขัดขวาง (มาตรา ๕๖) และ กรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง คือห้ามมิให้ผู้ใดผลิตปุ๋ยเคมีเพื่อการค้า ขาย หรือมีไว้เพื่อขาย นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต และในกรณีนำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ฯลฯ

บทเฉพาะกาล

เพื่อให้ผู้ผลิต ผู้ขาย หรือมีไว้เพื่อขาย ผู้นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งปุ๋ยเคมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางภัทริดา สุคุณณี / ตรวจสอบ

๒. พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๗ ก หน้า ๑ - ๒๘ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการใช้ปุ๋ยของเกษตรกรมีมากขึ้น มีการส่งเสริมให้ใช้อินทรียวัตถุตลอดจนนำเทคโนโลยีทางชีวภาพเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มคุณค่าของธาตุอาหารพืชมากขึ้น

แต่พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน มุ่งควบคุมปุ๋ยเคมีเป็นหลักโดยมิได้มีบทบัญญัติควบคุมปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ที่ชัดเจนเป็นเหตุให้มีปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ที่ไม่ได้คุณภาพออกสู่ท้องตลาด ประกอบกับอัตราโทษที่กำหนดไว้เดิมไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและค่าเงินที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงการควบคุมปุ๋ยและบทกำหนดโทษ รวมทั้งบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการใช้ปุ๋ยที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งประโยชน์ของเกษตรกรและภาคการเกษตร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติปุ๋ย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ ๔๒ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ กำหนดบทนิยาม และให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยให้คณะกรรมการปุ๋ย ประกอบด้วยกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการปุ๋ย (มาตรา ๖)

๔. ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๒ และความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ย (มาตรา ๗)

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ บทบัญญัติมาตรา ๑๒ และมาตรา ๓๕ ไม่ใช้บังคับแก่กรณีตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๘)

๖. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกรณีให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต (มาตรา ๙)

๗. ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ ประเภทของใบอนุญาต (มาตรา ๑๐)

๘. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกำหนดระยะเวลาของใบอนุญาต (มาตรา ๑๑)

๙. ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๓ และความในมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับปุ๋ย (มาตรา ๑๒)

๑๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๑/๑ และมาตรา ๒๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อการค้าปฏิบัติ และกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อการค้าปฏิบัติ (มาตรา ๑๓)

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตขายปุ๋ยปฏิบัติ และให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าปุ๋ยปฏิบัติ (มาตรา ๑๔)

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับ กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับในอนุญาตส่งออกปุ๋ยปฏิบัติ (มาตรา ๑๕)

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาต และกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะย้ายสถานที่ผลิตปุ๋ยเพื่อการค้าต้องแจ้งการย้ายภายในสิบห้าวัน (มาตรา ๑๖)

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการ ต้องขายปุ๋ยที่เหลือให้หมดภายในหกสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ (มาตรา ๑๗)

๑๕.ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๔ และในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ การควบคุมปุ๋ย พร้อมทั้งกำหนดข้อห้ามและกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีปุ๋ยเคมีเสื่อมคุณภาพ (มาตรา ๑๘)

๑๖. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับปุ๋ยเคมีที่ผลิตขึ้นโดยมีปริมาณธาตุอาหารรับรอง (มาตรา ๑๙)

๑๗.ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๒/๑ และมาตรา ๓๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับกำหนดเงื่อนไขของลักษณะปุ๋ยชีวภาพที่ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพปลอม และกำหนดเงื่อนไขของลักษณะปุ๋ยอินทรีย์ที่ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยอินทรีย์ปลอม (มาตรา ๒๐)

๑๘.ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับกำหนดลักษณะที่ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน (มาตรา ๒๑)

๑๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๒/๑ และมาตรา ๓๒/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับ ลักษณะที่ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยชีวภาพต่ำกว่าเกณฑ์ และให้อำนาจอธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปุ๋ย ประกาศกำหนดลักษณะปุ๋ยอินทรีย์ต่ำกว่าเกณฑ์ (มาตรา ๒๒)

๒๐. ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๕ และความในมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ การประกาศการขึ้นทะเบียน และการโฆษณาเกี่ยวกับปุ๋ย พร้อมทั้งแก้ไขเกี่ยวกับให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยมีอำนาจประกาศตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๒๓)

๒๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖/๑ และมาตรา ๓๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับ ผู้ขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยชีวภาพ และผู้ขอขึ้นทะเบียนปุ๋ยอินทรีย์ ต้องส่งตัวอย่างปุ๋ยที่ขอขึ้นทะเบียน พร้อมแจ้งรายละเอียด ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา ๒๔)

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ การแก้ไขรายการทะเบียนปุ๋ย และการขอขึ้นทะเบียน (มาตรา ๒๕)

๒๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์ปุ๋ย ให้ชำระตามอัตรา วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด (มาตรา ๒๖)

๒๔. ให้เพิ่มความในวรรคหนึ่งของเป็นมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับกำหนดลักษณะที่ให้ถือว่าเป็นปุ๋ยเคมีผิดมาตรฐาน เกี่ยวกับห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนปุ๋ยเมื่อคณะกรรมการปุ๋ยเห็นว่า รายละเอียดไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ หรือเป็นปุ๋ยปลอม เป็นปุ๋ยที่มีสารพิษ เป็นปุ๋ยที่ใช้ชื่อทำนองโอ้อวด หรือไม่สามารถเชื่อถือสรรพคุณได้ หรือเป็นปุ๋ยที่รัฐมนตรีสั่งเพิกถอนทะเบียน (มาตรา ๒๗)

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับอายุใบสำคัญการขึ้นทะเบียนกำหนดไว้ห้าปีนับแต่วันออกและสามารถต่ออายุได้ครั้งละห้าปี (มาตรา ๒๘)

๒๖. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับให้อำนาจรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการปุ๋ยสั่งเพิกถอนทะเบียนปุ๋ยได้ หากปรากฏว่าปุ๋ยนั้นไม่อาจปลอดภัยหรือเป็นปุ๋ยปลอม ผิดมาตรฐาน หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (มาตรา ๒๙)

๒๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับกรณีใบสำคัญการขึ้นทะเบียนปุ๋ยสูญหายหรือถูกทำลาย กรณีผู้โฆษณาขายปุ๋ยต้องไม่กระทำ และกรณีในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจ ค้น นำปุ๋ยไปตรวจสอบ (มาตรา ๓๐)

๒๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการยึดหรืออายัดปุ๋ยรวมทั้งภาชนะหรือหีบห่อบรรจุ เครื่องมือ เครื่องใช้และเอกสาร ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของให้ตกเป็นของกรมวิชาการเกษตร ถ้าสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียง่าย พนักงานเจ้าหน้าที่โดยอนุมัติของอธิบดีจะจัดการขายทอดตลาดได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดเงินนั้นไว้แทน (มาตรา ๓๑)

๒๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตทราบ (มาตรา ๓๓)

๓๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓๑. ให้ยกเลิกหมวด ๘ ปุ๋ยอินทรีย์ มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘

๓๒. ให้ยกเลิกความในหมวด ๙ บทกำหนดโทษ มาตรา ๕๖ ถึงมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓๖)

๓๓. ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

พัฒนาที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาที่ดิน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การพัฒนาที่ดิน” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ต่อดินหรือที่ดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของดินหรือที่ดิน หรือเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น และหมายความรวมถึงการปรับปรุงดินหรือที่ดินที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติหรือขาดความอุดมสมบูรณ์เพราะการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อรักษาดุลธรรมชาติหรือเพื่อความเหมาะสมในการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“ดิน” หมายความรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย

“ที่ดิน” หมายความว่า ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“สำมะโนที่ดิน” หมายความว่า การสำรวจ ภาวะการถือครองที่ดินอย่างละเอียด รายชื่อเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ที่อยู่อาศัย การพาณิชย์ และการอุตสาหกรรม

“เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

“การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดินและการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาดุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในทางเกษตรกรรม

“มาตรการวิธีกล” หมายความว่า วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการก่อสร้างโครงสร้างทางวิศวกรรม โดยวิธีการไถพรวนตามแนวระดับ คันดินกั้นน้ำ ขั้นบันไดดิน คูรับน้ำขอบเขา บ่อน้ำในไร่นาหรืออื่น ๆ

“มาตรการวิธีพืช” หมายความว่า วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีการทางพืช โดยการปลูกพืชหรือใช้ส่วนใด ๆ ของพืชทำให้เป็นแถบหรือเป็นแนว หรือปกคลุมผิวดินหรืออื่น ๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพัฒนาที่ดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง เป็นที่ประจักษ์ในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ ด้านการเกษตร หรือด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ วรรคสอง

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ

(๒) วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(๓) ประกาศกำหนดเขตสำรวจที่ดิน และประกาศกำหนดเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำตามมาตรา ๑๗

(๔) เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ในการให้ความช่วยเหลือ และเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ครอบครองที่ดินตามความเหมาะสมจากการกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินหรือการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(๕) กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(๖) ให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยงานพัฒนาที่ดินระดับต่าง ๆ ขึ้นในเขตท้องที่หนึ่งท้องที่ใดเพื่อช่วยเหลือทางวิชาการ สาธิต และแนะนำเกษตรกรโดยตรง ในกรณีที่มาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำตามที่คณะกรรมการกำหนดต้องใช้วิทยาการซึ่งไม่อาจนำไปแนะนำเกษตรกรด้วยวิธีการส่งเสริมได้

(๗) ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับคำขอให้วิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินหรือคำขอให้ปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือคำขอให้การบริการแผนที่ ข้อมูลทางแผนที่เป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๒๐

(๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้กรมพัฒนาที่ดินเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปก็ได้

มาตรา ๑๐ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้ วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดบริเวณการใช้ที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดชันเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน หรือเสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม อันเกิดจากการกระทำของผู้เข้าไปครอบครองทำประโยชน์ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวโดยไม่เหมาะสม หรืออาจเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ หากปล่อยไว้ไม่ดำเนินการจะเกิดการชะล้างพังทลายของดินอย่างรุนแรงจนถึงขั้นเกิดดินถล่มสร้างความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอื่นใดที่จะทำให้ที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้นและให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ

กรณีมีการปนเปื้อนเกิดขึ้น ให้ผู้กระทำการปนเปื้อนดำเนินการปรับปรุงที่ดินให้คืนสู่สภาพเดิมหรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐหรือผู้ที่ได้รับความเสียหาย

มาตรา ๑๕ ในการออกประกาศตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ให้กำหนดมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ไว้ในประกาศด้วย

(๑) กำหนดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อลดการชะล้างพังทลายของดิน และป้องกันการเกิดดินถล่ม โดยใช้มาตรการวิธีกล มาตรการวิธีพืช หรือมาตรการอื่นใดที่เหมาะสม

(๒) ห้ามกระทำการใด ๆ รวมถึงการทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารพิษที่เป็นอันตรายต่อดินหรือทำให้สภาพที่ดินเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง

(๓) กำหนดมาตรการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่นั้น

ในการกำหนดมาตรการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการกำหนดมาตรการดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ให้กรมพัฒนาที่ดินมีหน้าที่สำรวจและวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน หรือที่ดิน เพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดินหรือภาวะเศรษฐกิจที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์ในการจำแนกประเภทที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดิน การกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการทำสำมะโนที่ดินเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้กรมพัฒนาที่ดินมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสถิติตามกฎหมายว่าด้วยสถิติในเรื่องที่เกี่ยวกับการทำสำมะโนที่ดินเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ คณะกรรมการจะจัดให้มีการสำรวจที่ดิน และการสำรวจเพื่อกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำก็ได้

เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควรจะสำรวจที่ดินเพื่อทราบความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดิน และสำรวจเพื่อกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำในท้องที่ใด ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดท้องที่ที่จะดำเนินการดังกล่าว และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ

มาตรา ๑๘ ภายในเขตสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดิน และเขตสำรวจการอนุรักษ์ดินและน้ำตามมาตรา ๑๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในที่ดินที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อทำการเก็บตัวอย่างดินหรือน้ำ หรือทำเครื่องหมายสำรวจไว้ในที่ดินหรือน้ำได้ตามสมควรและเท่าที่จำเป็น แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ บริเวณซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ หรือที่ทำการเขตหรือที่ว่าการอำเภอหรือที่ทำการกำนัน หรือที่ทำการแขวงซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดเวลาและการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควรและในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะให้กรมพัฒนาที่ดินวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินหรือปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรืออนุรักษ์ดินและน้ำ หรือบริการแผนที่ ข้อมูลทางแผนที่ เว้นแต่ แผนที่หรือข้อมูลทางแผนที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ เป็นการเฉพาะรายให้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานพัฒนาที่ดินในท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ หากไม่มีหน่วยงานดังกล่าวให้ยื่นต่อที่ทำการเขตหรือที่ว่าการอำเภอ

การวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินหรือปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรืออนุรักษ์ดินและน้ำ หรือบริการแผนที่ หรือข้อมูลทางแผนที่ตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินเพื่อปรับปรุงดินหรือที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมของเกษตรกร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขและเสียค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ หรือขัดขวางพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ดัดแปลง เคลื่อนย้าย หรือถอดถอนเครื่องหมายสำรวจซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้ตามมาตรา ๑๘ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ บรรดากฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๖ ให้คงมีผลใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการพัฒนาที่ดินตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่ดินตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และโดยที่ปัจจุบันมีปัญหาความเสื่อมโทรมของดินเพราะไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติให้หน่วยงานของรัฐสามารถเข้าไปดำเนินการป้องกันรักษาสภาพพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินถล่มและเกิดการชะล้างพังทลายของดินอย่างรุนแรง และเพื่อให้การใช้ที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับการสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ความเหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการกำหนดการอนุรักษ์ดินและน้ำ การวิเคราะห์ตรวจสอบตัวอย่างดินหรือการปรับปรุงดินหรือที่ดิน ตลอดจนกำหนดมาตรการห้ามกระทำการใด ๆ รวมถึงการทำให้ที่ดินเกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอื่นใด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๗ ก หน้า ๑๐๖-๑๑๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ภาพยนตร์และวีดิทัศน์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓

(๒) พระราชบัญญัติภาพยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๕

(๓) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

(๔) พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ภาพยนตร์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์

“วีดิทัศน์” หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นเกมการเล่น คาราโอเกะที่มีภาพประกอบ หรือลักษณะอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ภาพยนตร์ไทย” หมายความว่า ภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาไทยหรือภาษาท้องถิ่นของประเทศไทยทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ในบทภาพยนตร์ต้นฉบับสำหรับการแสดงภาพยนตร์และเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้มีสัญชาติไทย

“สร้างภาพยนตร์” หมายความว่า การผลิต ถ่าย อัด บันทึก หรือทำด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้เป็นภาพยนตร์

“ฉาย” หมายความว่า การนำภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์มากระทำให้ปรากฏภาพ หรือภาพและเสียงด้วยเครื่องฉาย หรือเครื่องมืออื่นใด และให้หมายความรวมถึงการถ่ายทอดด้วย

“สื่อโฆษณา” หมายความว่า สิ่งที่ใช้เป็นสื่อในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ แล้วแต่กรณี

“โรงภาพยนตร์” หมายความว่า สถานที่ฉายภาพยนตร์ ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ เท่าที่มิได้อยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(๑) อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์

(๒) สถานที่กลางแจ้งสำหรับฉายภาพยนตร์

(๓) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ร้านวีดิทัศน์” หมายความว่า สถานที่ที่จัดให้มีเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการฉาย เล่น หรือดูวีดิทัศน์

“หมายเลขรหัส” หมายความว่า หมายเลขที่กำหนดสำหรับภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ที่ผ่านการพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการแล้ว

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่สร้างภาพยนตร์ จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญระดับเจ็ดหรือเทียบเท่า

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นนายทะเบียนกลางมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้และเป็นนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานคร

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งนายทะเบียนประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตจังหวัดของตน

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นหรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสิบเอ็ดคน เป็นกรรมการ และให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาพยนตร์ วีดิทัศน์ โทรทัศน์ หรือการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่อาจารย์ในสถาบันการศึกษาของรัฐด้านละหนึ่งคน และผู้แทนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการภาพยนตร์ หรือวีดิทัศน์จำนวนเจ็ดคน

มาตรา ๘ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรการในการส่งเสริมให้มีการสร้างภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีลักษณะสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ หรือมีคุณค่าในทางศิลปวัฒนธรรมในรูปแบบที่คนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์และวีดิทัศน์

(๔) เสนอคำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ออกประกาศกำหนดสัดส่วนระหว่างภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์ต่างประเทศที่จะนำออกฉายในโรงภาพยนตร์ตาม (๑) ของบทนิยามคำว่า “โรงภาพยนตร์” ในมาตรา ๔

(๖) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนและคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ประกาศตาม (๕) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ให้กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ และมาตรการที่คณะกรรมการเสนอหรือกำหนดตาม (๑) และ (๒)

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์คณะหนึ่งหรือหลายคณะ โดยแต่ละคณะให้ประกอบด้วยบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๑) ให้มีจำนวนไม่เกินเก้าคน โดยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการต่างประเทศ ภาพยนตร์ ศิลปวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการภาพยนตร์

คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๒) (๓) (๔) และ (๕) ให้มีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาพยนตร์ วีดิทัศน์ โทรทัศน์ ศิลปวัฒนธรรม หรือการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งต้องแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนไม่เกินสี่คนและจากภาคเอกชนจำนวนไม่เกินสามคน

มาตรา ๑๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา ๑๘ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

ให้สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา ๑๘ (๑)

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) อนุญาตการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร

(๒) ตรวจพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร

(๓) อนุญาตการนำวีดิทัศน์ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร

(๔) อนุญาตการนำสื่อโฆษณาออกโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ในราชอาณาจักร

(๕) อนุญาตการส่งภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ออกไปนอกราชอาณาจักร

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์โดยอนุโลม

หมวด ๓

การประกอบกิจการภาพยนตร์

มาตรา ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขออนุญาตพร้อมด้วยบทภาพยนตร์ เค้าโครง และเรื่องย่อของภาพยนตร์ที่จะสร้างต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว และต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์และหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบสถานที่ที่จะใช้สร้างภาพยนตร์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๐ ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ตามบทภาพยนตร์และเค้าโครงตลอดจนเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต โดยคำนึงถึงฉากที่ถ่ายทำบทสนทนา และสถานที่ถ่ายทำเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๒ การสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักรดังต่อไปนี้ ไม่ต้องขออนุญาต

(๑) ภาพยนตร์ข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(๒) ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อดูเป็นการส่วนตัว

(๓) ภาพยนตร์ที่มีการสร้างในต่างประเทศและได้นำมาใช้บริการตามกระบวนการหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ในราชอาณาจักร ซึ่งได้แจ้งต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๔) ภาพยนตร์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการสร้างภาพยนตร์ในลักษณะที่ไม่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง และเกียรติภูมิของประเทศไทย

ผู้สร้างภาพยนตร์ผู้ใดสงสัยว่าการสร้างภาพยนตร์ของตนจะเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง อาจขอให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนั้นก่อนดำเนินการสร้างได้ ในกรณีนี้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์จะต้องให้ความเห็นและแจ้งให้ผู้ซึ่งขอความเห็นทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ได้รับคำขอ ถ้าไม่แจ้งภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ให้ความเห็นชอบแล้ว

การขอความเห็นและค่าป่วยการในการให้ความเห็นให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ค่าป่วยการที่ได้รับให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใดที่ได้กระทำไปตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ มิให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่การสร้างภาพยนตร์มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องดำเนินการปรับปรุงสิ่งดังกล่าวให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม ทั้งนี้ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๕ ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์กำหนดด้วยว่าภาพยนตร์ดังกล่าวจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด ดังต่อไปนี้

(๑) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู

(๒) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป

(๓) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่สิบสามปีขึ้นไป

(๔) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป

(๕) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป

(๖) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีดู

(๗) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร

ความใน (๖) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ดูซึ่งบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

หลักเกณฑ์ในการกำหนดว่าภาพยนตร์ลักษณะใดควรจัดอยู่ในภาพยนตร์ประเภทใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ ไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕

(๑) ภาพยนตร์ข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(๒) ภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นเพื่อดูเป็นการส่วนตัว

(๓) ภาพยนตร์ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่หรือส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น

(๔) ภาพยนตร์ที่ฉายในเทศกาลภาพยนตร์ระหว่างประเทศตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) ภาพยนตร์ที่ฉายทางโทรทัศน์และผ่านการตรวจพิจารณาตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แล้ว

(๖) ภาพยนตร์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภาพยนตร์ตาม (๒) (๔) และ (๖) หากนำออกฉายเป็นการทั่วไป ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕

ภาพยนตร์ตาม (๕) หากนำออกฉายทางสื่อประเภทอื่น หรือนำออกให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๘ การตรวจพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ที่ฉายทางโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้นำความในมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๖ (๕) และ (๖) ให้ฉายทางโทรทัศน์ได้ในระหว่างเวลาที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๙ ในการพิจารณาอนุญาตภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๕ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เห็นว่าภาพยนตร์ใดมีเนื้อหาที่เป็นการบ่อนทำลาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐและเกียรติภูมิของประเทศไทย ให้คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขหรือตัดทอนก่อนอนุญาต หรือจะไม่อนุญาตก็ได้

ภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ มิให้ถือว่าภาพยนตร์นั้นมีลักษณะที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๙ การอนุญาตให้นำภาพยนตร์ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ไม่คุ้มครองผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ให้พ้นจากความรับผิดในทางแพ่ง ทางอาญา หรือจากการกระทำที่ต้องรับผิดตามกฎหมายอื่นอันเกิดจากการฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายภาพยนตร์

มาตรา ๓๑ ให้นายทะเบียนกลางกำหนดหมายเลขรหัสและประทับตราเครื่องหมายการอนุญาต ประเภทของภาพยนตร์ และหมายเลขรหัสลงบนภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่นายทะเบียนกลางเห็นสมควรอาจสั่งให้ผู้ยื่นคำขออัดหรือบันทึกคำบอกแจ้งว่าภาพยนตร์ดังกล่าวได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาต รวมทั้งประเภทของภาพยนตร์ไว้บนภาพยนตร์และบนหีบห่อที่บรรจุภาพยนตร์นั้นด้วยก็ได้

การกำหนดหมายเลขรหัส ลักษณะเครื่องหมายการอนุญาตและประเภทของภาพยนตร์ หรือคำบอกแจ้งว่าภาพยนตร์ได้ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตแล้วให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ ให้นายทะเบียนกลางเก็บสำเนาภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ไว้เพื่อใช้ในการตรวจสอบหนึ่งชุด

ให้นายทะเบียนกลางส่งสำเนาภาพยนตร์ที่หมดความจำเป็นต้องใช้ในการตรวจสอบให้หอภาพยนตร์แห่งชาติเพื่อเก็บรักษาไว้

เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษา สำเนาภาพยนตร์จะจัดทำในรูปของวัสดุใดก็ได้

มาตรา ๓๓ ให้นำความในมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับแก่สื่อโฆษณาภาพยนตร์โดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ห้ามผู้ใดส่งภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕ การส่งภาพยนตร์ดังต่อไปนี้ออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่ต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๔

(๑) ภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตให้สร้างตามมาตรา ๒๐

(๒) ภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๒

(๓) ภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา ๒๕

(๔) ภาพยนตร์ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๖ การพิจารณาและอนุญาตตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ ถ้าพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าอนุญาต

มาตรา ๓๗ ห้ามผู้ใดประกอบกิจการโรงภาพยนตร์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ใบอนุญาตนั้น ให้ออกสำหรับโรงภาพยนตร์แต่ละโรง ยกเว้นใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ตาม (๒) ของบทนิยามคำว่า “โรงภาพยนตร์” ในมาตรา ๔ ให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ห้ามผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ใบอนุญาตนั้น ให้ออกสำหรับสถานที่ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์แต่ละแห่ง

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ ผู้ที่จะขออนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา

(๕) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘

(๖) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ เว้นแต่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตและเวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๑ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบกิจการ

มาตรา ๔๒ ถ้าใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือบกพร่องในสาระสำคัญให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อนายทะเบียนและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงกรณีดังกล่าว

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓ ภาพยนตร์ที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ จะมีไว้ในสถานที่ประกอบกิจการของตนเพื่อนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายจะต้องเป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสาระเช่นเดียวกับภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๕ และมีการแสดงเครื่องหมายการอนุญาต ประเภทของภาพยนตร์และหมายเลขรหัสเช่นเดียวกับมาตรา ๓๑

มาตรา ๔๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ แจ้งประเภทของภาพยนตร์ที่นำออกฉายแต่ละเรื่องไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ชัดเจนในบริเวณโรงภาพยนตร์

ห้ามผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ ยินยอมหรือปล่อยปละละเลยให้ผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าที่กำหนดตามมาตรา ๒๖ (๖) เข้าไปในโรงภาพยนตร์ในระหว่างที่ทำการฉายภาพยนตร์ที่จัดอยู่ในประเภทดังกล่าว

มาตรา ๔๕ ห้ามผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ที่จัดอยู่ในประเภทตามมาตรา ๒๖ (๖) ให้แก่ผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าที่กำหนดไว้สำหรับภาพยนตร์ประเภทดังกล่าว

มาตรา ๔๖ การฉายภาพยนตร์ในสถานที่ที่บุคคลทั่วไปสามารถดูได้ ต้องเป็นภาพยนตร์ที่จัดอยู่ในประเภทตามมาตรา ๒๖ (๑) หรือ (๒)

หมวด ๔
การประกอบกิจการวีดิทัศน์

มาตรา ๔๗ วีดิทัศน์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักรต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๘ วีดิทัศน์ดังต่อไปนี้ ไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๗

(๑) วีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นการส่วนตัว

(๒) วีดิทัศน์ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่หรือส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น

(๓) วีดิทัศน์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

วีดิทัศน์ตาม (๑) และ (๓) หากนำออกฉายเป็นการทั่วไป ให้เช่า หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๗

มาตรา ๔๙ ห้ามผู้ใดส่งวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๐ การส่งวีดิทัศน์ดังต่อไปนี้ออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่ต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๙

(๑) วีดิทัศน์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามมาตรา ๔๗

(๒) วีดิทัศน์ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๑ ให้นำความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่วีดิทัศน์โดยอนุโลม

มาตรา ๕๒ ให้นำความในมาตรา ๔๗ และมาตรา ๕๑ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับแก่สื่อโฆษณาวีดิทัศน์โดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ห้ามผู้ใดจัดตั้งหรือประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ใบอนุญาตนั้น ให้ออกสำหรับร้านวีดิทัศน์แต่ละแห่ง

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับแก่การประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์ที่ตั้งอยู่ในสถานบริการที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน การออกกฎกระทรวงตามวรรคสามจะกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาคารหรือสถานที่ตั้งของร้านวีดิทัศน์ด้วยก็ได้

มาตรา ๕๔ ห้ามผู้ใดประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์โดยทำเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ใบอนุญาตนั้น ให้ออกสำหรับสถานที่ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์แต่ละแห่ง

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๕ ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๔ ด้วย

มาตรา ๕๖ ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การต่ออายุใบอนุญาตโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ให้นำความในมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ มาใช้บังคับแก่การประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์และการประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์โดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ วีดิทัศน์ที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ จะมีไว้ในสถานที่ประกอบกิจการของตนเพื่อนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายจะต้องมีลักษณะเช่นเดียวกับวีดิทัศน์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๗ และมีการแสดงเครื่องหมายการอนุญาตและหมายเลขรหัสเช่นเดียวกับมาตรา ๓๑ ซึ่งนำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๙ การประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์จะต้องกระทำในวัน เวลา และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน การออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเวลาในการเข้าใช้บริการของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ซึ่งบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสด้วยก็ได้

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่มีการขออนุญาตประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์และกิจการให้เช่าแลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ในสถานที่เดียวกัน จะต้องแยกพื้นที่ในการให้บริการออกจากกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๕
นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๑ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ที่มีการสร้างภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์ ร้านวีดิทัศน์ สถานที่ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบภาพยนตร์ วีดิทัศน์ สื่อโฆษณา หรือการกระทำใดที่อาจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจ ค้น อายัด หรือยึดภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรือสื่อโฆษณาในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๓) สั่งให้หยุดการสร้างภาพยนตร์ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง

(๔) สั่งห้ามการฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์ หรือวีดิทัศน์ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง

(๕) สั่งให้หยุดการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์สื่อโฆษณาที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๔๗ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๒

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) หรือทำการค้นตาม (๒) แล้วถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

การค้นตาม (๒) ต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้หลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ให้ดำเนินการค้น อายัด หรือยึดหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นแต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้น

มาตรา ๖๒ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรือสื่อโฆษณาที่ได้ยึดไว้ตามมาตรา ๖๑ (๒) ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของ หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลไม่พิพากษาให้ริบและผู้เป็นเจ้าของ

หรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยึด หรือวันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุด ให้ตกเป็นของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือกระทรวงวัฒนธรรม แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้หยุดการสร้างภาพยนตร์ตามมาตรา ๖๑ (๓) ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้สร้างภาพยนตร์ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ผู้รับอนุญาตหรือผู้สร้างภาพยนตร์ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เพื่อพิจารณาเพิกถอนการอนุญาตหรือห้ามสร้างภาพยนตร์ดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๖๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖
การอุทธรณ์

มาตรา ๖๖ คำสั่งไม่อนุญาตตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๔๗ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๒ คำสั่งเพิกถอนการอนุญาตหรือคำสั่งห้ามสร้างภาพยนตร์ตามมาตรา ๖๓ ของคณะกรรมการพิจารณา

ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ถ้าพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๗ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต คำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต คำสั่งให้ชำระค่าปรับทางปกครอง คำสั่งพักใช้หรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของนายทะเบียนตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ วรรคสอง มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๗๓ ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ถ้าพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑
โทษทางปกครอง

มาตรา ๖๘ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์ผู้ใดฉายภาพยนตร์ไทยน้อยกว่าสัดส่วนที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๙ (๔) ต้องชำระค่าปรับทางปกครองตามอัตราที่นายทะเบียนกลางประกาศกำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินสามแสนบาท

อัตราค่าปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง นายทะเบียนกลางจะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับแต่ละจังหวัดก็ได้

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ผู้ใดดำเนินกิจการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๔

วรรคหนึ่ง หรือผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๗ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่ปรากฏภายหลังว่าผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ หรือผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๕๗ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่ปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๓ ประกอบกิจการโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ หรือมาตรา ๖๐ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้โดยมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินครั้งละเก้าสิบวัน

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งประกอบกิจการโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๙ หรือมาตรา ๖๐ อีก ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครองตามที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๖๙ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๗๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกลงโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๖๙ และจงใจหรือเจตนากระทำความผิดที่ถูกลงโทษปรับทางปกครองซ้ำอีก ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๖๙ เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของ

นิติบุคคลนั้นต้องรับโทษปรับทางปกครองตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

ส่วนที่ ๒

โทษอาญา

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๗๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือนำภาพยนตร์ตามมาตรา ๒๖ (๗) ออกเผยแพร่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง หรือประกอบกิจการดังกล่าวในระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๐ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ วรรคสอง มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง หรือประกอบกิจการดังกล่าวในระหว่างถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ บรรดาความผิดตามส่วนนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้คณะกรรมการมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใดให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรด้วยก็ได้

ภายใต้บังคับของบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ในการสอบสวนถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๕ ให้นำความในมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับแก่กรณีที่นิติบุคคลต้องรับโทษอาญาตามส่วนนี้โดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๖ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำหน้าที่คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน และให้ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๘๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ให้คณะกรรมการทำหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน

มาตรา ๘๘ ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ หรือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๘๙ บรรดาคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ หรือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเจ้าพนักงานผู้พิจารณาตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เจ้าพนักงานผู้ตรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ยังมิได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ถ้าเจ้าพนักงานผู้พิจารณาตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เจ้าพนักงานผู้ตรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้มีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวแล้ว การดำเนินการเกี่ยวกับคำขอดังกล่าวให้อยู่ในบังคับของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ หรือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แล้วแต่กรณี ต่อไปจนกว่าจะถึงที่สุด

มาตรา ๙๐ ผู้ใดประกอบกิจการโรงภาพยนตร์หรือร้านวีดิทัศน์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่

พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำขอแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๙๑ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ หรือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลต่อคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์	ฉบับละ	๒๕,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๕)	การอนุญาตให้สร้างภาพยนตร์ต่างประเทศ	เรื่องละ	๕,๐๐๐ บาท
(๖)	การตรวจพิจารณาภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์	นาทีละ เศษของนาทีให้ปัดทิ้ง	๕๐ บาท
(๗)	การตรวจพิจารณาสื่อโฆษณา	เรื่องละ	๒๐๐ บาท
(๘)	ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐ บาท
(๙)	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงภาพยนตร์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๐)	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๑)	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการร้านวีดิทัศน์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๒)	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายวีดิทัศน์	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงลักษณะ ขนาด หรือประเภทของโรงภาพยนตร์ ร้านวีดิทัศน์หรือของสถานที่ประกอบกิจการให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ก็ได้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการจึงไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งเทคโนโลยีได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหลายองค์กรและมีความซ้ำซ้อนกับพระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังนั้น เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งปรับปรุงระบบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ให้อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรเดียวเพื่อลดความซ้ำซ้อนของการตรวจพิจารณา ประกอบกับกิจการภาพยนตร์ในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดีทัศน์

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดีทัศน์ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๑พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๒ ก หน้า ๑๑๖-๑๔๐ ลงวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐

(๒) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“สภาพนักงาน” หมายความว่า สภาพนักงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นนิติบุคคล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาสมบูรณ์แบบทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และเกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นส่วนรวม บริการทางวิชาการแก่สังคม ทะนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรา ๘ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญและคำนึงถึง

(๑) ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(๒) ความมีเสรีภาพและความเป็นเลิศทางวิชาการ ควบคู่ไปกับความมีคุณธรรม

(๓) มาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการอันเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

(๔) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมทั้งความรับผิดชอบต่อรัฐและสังคม

(๕) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการ

(๖) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้

(๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

(๒) สำนักงานมหาวิทยาลัย

(๓) ส่วนงานวิชาการ

(๔) ส่วนงานอื่น

การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยตาม (๓) และ (๔) ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคสองต้องคำนึงถึง คุณภาพทางวิชาการ การประหยัดงบประมาณ การลดความซ้ำซ้อน และการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเป็นสำคัญ

มาตรา ๑๐ การแบ่งส่วนงานของมหาวิทยาลัย และการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของแต่ละส่วนงานให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๑ ให้สำนักงานสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่บริหารและธุรการ ขึ้นตรงต่อสภามหาวิทยาลัย โดยให้มีหัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้บริหารสำนักงาน

มาตรา ๑๒ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยจะรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้

การรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบ หรือการยกเลิกการสมทบ ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๓ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยจะจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใดชั้นหนึ่งร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงนั้นแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การจัดการศึกษาและการยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๔ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้วให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะประกันตนด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๑๕ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา ๗ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน จำหน่าย ทำนิติกรรมใด ๆ ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาหรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ ในทรัพย์สิน และจำหน่ายสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร รวมทั้งรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัยให้กระทำได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘

(๒) รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการในการให้บริการภายในอำนาจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าบริการนั้น

(๓) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือของเอกชน หรือกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินและร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงินการร่วมลงทุน หรือการลงทุนถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๕) ออกพันธบัตรเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖) กำหนดค่าตอบแทน หรือค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๗) จัดให้มีกองทุนเพื่อกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย โดยการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๘) จัดให้มีการพัฒนาทางวิชาการและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

(๙) ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยและที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

(๑๐) จัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล รวมตลอดถึงลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลใด เพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัยหรือนำผลการค้นคว้าและวิจัยไปเผยแพร่หรือหาประโยชน์ เพื่อเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๖ รายได้ของมหาวิทยาลัยมีดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๓) เงินกองทุนที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๑๐) และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุ หรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล จัดการ หรือใช้ประโยชน์

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และในการพัฒนาการอุดมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่พอเพียงสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย และค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๗ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาว่าผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๑๘ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือได้มาด้วยวิธีอื่นไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๙ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษา การวิจัยและการบริการทางวิชาการโดยตรง ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางการปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้

มาตรา ๒๐ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้ แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว มหาวิทยาลัยต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้ หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏจะต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๒
การดำเนินการ

มาตรา ๒๑ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบห้าคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) อธิการบดี

(๔) ประธานกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงาน และนายกสมาคมนักศึกษาเก่ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากรองอธิการบดีหนึ่งคนและหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๔๐ สองคน

(๖) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำสามคนและพนักงานมหาวิทยาลัยที่มิใช่คณาจารย์ประจำหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) จากรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

เมื่ออุปนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยและจะแต่งตั้งหัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภามหาวิทยาลัยก็ได้

มาตรา ๒๒ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยต้องไม่กระทำกิจการใดที่มีประโยชน์ขัดแย้งกับกิจการของมหาวิทยาลัยไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ถือหุ้นเพื่อประโยชน์แห่งการลงทุนตามปกติ

มาตรา ๒๓ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) (๕) และ (๖) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๓ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) (๕) และ (๖) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติว่าบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๕) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น

(๖) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) (๕) หรือ (๖) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) หรือเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๕) หรือ (๖) แทน แล้วแต่กรณี เว้นแต่วาระของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการสรรหาหรือเลือกใหม่ก็ได้ และเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรือแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) (๕) หรือ (๖) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) หรือแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๕) หรือ (๖) ขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) หรือแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๕) หรือ (๖) ขึ้นใหม่ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ข้อบังคับว่าด้วยสิทธิและสวัสดิการพนักงานมหาวิทยาลัย และข้อบังคับว่าด้วยการบริหารการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๓) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับและระเบียบสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๔) อนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการยุบ รวม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกหลักสูตร

(๕) อนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบการจัดการศึกษาร่วมของสถาบันการศึกษาชั้นสูง และสถาบันวิจัยอื่น

(๖) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญากิตติมศักดิ์

(๗) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแบ่งหรือปรับปรุงหน่วยงานในส่วนงานดังกล่าว

(๘) อนุมัติการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ตลอดจนกำหนดนโยบายองค์กรดังกล่าว

(๙) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับ และอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

(๑๐) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๑๑) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น รองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๔๐

(๑๒) แต่งตั้งและถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัย

(๑๓) รับรองรายงานกิจการประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรี

(๑๔) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

(๑๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

(๑๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

ให้สภามหาวิทยาลัยแถลงให้ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทราบถึงผลการดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมาและนโยบายในการดำเนินการสำหรับช่วงต่อไปอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๒๖ ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดีเป็นประธานสภาวิชาการและกรรมการอีกจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกกรรมการสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๗ กรรมการสภาวิชาการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภาวิชาการ

ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้เลือกกรรมการสภาวิชาการขึ้นใหม่ ให้กรรมการสภาวิชาการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการเลือกกรรมการสภาวิชาการขึ้นใหม่

มาตรา ๒๘ สภาวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กลั่นกรองและเสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติการเปิดสอนและหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการยุบ รวม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกหลักสูตร

(๒) เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบ การจัดการศึกษาร่วมของสถาบันการศึกษาชั้นสูง และสถาบันวิจัยอื่น

(๓) เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๔) พิจารณาให้ความเห็นแก่สภามหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับวิชาการของมหาวิทยาลัย

(๕) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นต่อสภามหาวิทยาลัย

(๖) เสนอแนะวิธีการอันจะทำให้การศึกษา การวิจัย การให้การศึกษาแก่ประชาชน การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้เจริญยิ่งขึ้นต่อสภามหาวิทยาลัย

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทน แล้วรายงานให้สภาวิชาการทราบ

(๘) รายงานการดำเนินงานต่อสภามหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง

(๙) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๒๙ การประชุมและวิธีดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยและสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยคณะหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การกำหนดเงินเดือนและค่าจ้าง สิทธิประโยชน์ สวัสดิการพนักงานมหาวิทยาลัย และการประเมินประสิทธิภาพพนักงานมหาวิทยาลัย รวมทั้งให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์คณะหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และร้องทุกข์ และวิธีการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์

(๒) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

(๓) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องที่ผู้ร้องทุกข์ถูกสั่งให้ออกจากงานด้วยเหตุใด ๆ หรือเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจและหน้าที่ปฏิบัติต่อตนโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือมีการปฏิบัติไม่เป็นธรรมต่อตน

เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ได้พิจารณาวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้อธิการบดีสั่งการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ และให้ถือว่าเป็นที่สิ้นสุด

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยคณะหนึ่ง มีหน้าที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่มหาวิทยาลัย สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๓ ให้มีสภาพนักงาน ประกอบด้วย ประธานสภาพนักงานคนหนึ่ง และกรรมการซึ่งเลือกตั้งจากพนักงานมหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของประธานและกรรมการ การดำเนินงานตลอดจนการประชุมของสภาพนักงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๔ สภาพนักงานมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัย

(๒) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยกับพนักงานมหาวิทยาลัยและระหว่างพนักงานมหาวิทยาลัยด้วยกัน

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๓๕ ให้มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจมีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

มาตรา ๓๖ อธิการบดีนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ และตามคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗

(๔) ถูกจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๗) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๘) สภามหาวิทยาลัยมีมติว่าบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ โดยคำแนะนำของอธิการบดี

ผู้ช่วยอธิการบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วยและให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ อธิการบดี รองอธิการบดี และผู้ช่วยอธิการบดีต้องมีคุณสมบัติ สำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี

มาตรา ๓๘ อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ควบคุมผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย การเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง และถอดถอนพนักงานมหาวิทยาลัย รวมทั้งดำเนินการบริหารงานบุคคลตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๔) ดำเนินการเพื่อจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยและปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) ปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของส่วนงานและพนักงานมหาวิทยาลัย

(๖) จัดหารายได้และทรัพยากรอื่นจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๗) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดีและรองหัวหน้าส่วนงานของมหาวิทยาลัย

(๙) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคนให้รองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือไม่มีผู้รักษาการแทนอธิการบดีตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ เป็นผู้รักษาการแทนอธิการบดี

ในกรณีที่สภามหาวิทยาลัยยังมิได้แต่งตั้งรองอธิการบดีหรือมีการแต่งตั้งรองอธิการบดีแล้วแต่รองอธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ เป็นผู้รักษาการแทนรองอธิการบดี

ให้ผู้รักษาการแทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีเป็นกรรมการโดยตำแหน่งหรือให้มีอำนาจและหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาการแทนเป็นกรรมการหรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในขณะรักษาการแทนด้วย

มาตรา ๔๐ ในส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ให้มีหัวหน้าส่วนงานเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของส่วนงาน และจะให้มีรองหัวหน้าส่วนงานเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

ชื่อตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของหัวหน้าส่วนงานและรองหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๑ ส่วนงานของมหาวิทยาลัยแต่ละส่วนงาน อาจมีคณะกรรมการอำนวยการประจำส่วนงาน และคณะกรรมการบริหารประจำส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ด้วยก็ได้

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา อำนาจและหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนการจัดระบบการบริหารงานในส่วนงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๒ ให้มีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๔๐

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๓ การรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทน ตลอดจนการมอบอำนาจช่วงให้ปฏิบัติการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งหรือกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจและหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาการแทนหรือผู้ปฏิบัติการแทนทำหน้าที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาการแทนหรือปฏิบัติการแทนด้วย แล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้มอบอำนาจจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในคำสั่งมอบอำนาจ

หมวด ๓

การประกันคุณภาพและการประเมิน

มาตรา ๔๔ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๕ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๖ ให้สภาวิชาการจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอนและการวัดผลตามหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด แล้วรายงานสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๒๕ (๔)

มาตรา ๔๗ มหาวิทยาลัยต้องจัดให้มีระบบการประเมินพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีมาตรฐานและเป็นธรรม และต้องให้โอกาสผู้ไม่ผ่านการประเมินในการปรับปรุงตนเองและอุทธรณ์ รวมทั้งต้องจัดให้มีกระบวนการพัฒนาพนักงานมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม ทั้งด้านการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่สามารถตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลได้

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน การอุทธรณ์ และกระบวนการพัฒนาให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๘ ให้มีคณะกรรมการประเมินผลการบริหารซึ่งแต่งตั้งโดยสภามหาวิทยาลัยเพื่อประเมินผลการบริหารงานของอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๔๐

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา อำนาจและหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการประเมินผลการบริหารให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๑ (๒) เป็นกรรมการประเมินผลการบริหารเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

หมวด ๔

การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๔๙ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีลงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์ และหนี้สิน ที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามที่ควร ตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจบัญชีภายในเป็นประจำ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๕๐ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงินและบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๕๒ ผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชี และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๕๓ ให้ผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรี

มาตรา ๕๔ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๕ ให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๕
การกำกับดูแล

มาตรา ๕๖ รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๗ บรรดาเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

หมวด ๖
ตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๕๘ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์

(๒) รองศาสตราจารย์

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นอีกได้โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๙ ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถและความชำนาญพิเศษและพ้นจากตำแหน่งไปโดยไม่มีความผิด สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณในสาขาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๐ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๑ สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสม และมิได้เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย เป็นรองศาสตราจารย์พิเศษหรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษได้

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสม และมิได้เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์พิเศษได้โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงาน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๒ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรือตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๕๘ วรรคสาม ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	ศ.
(๒) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (เกียรติคุณ)
(๓) ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	ศ. (พิเศษ)
(๔) รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ	รศ.
(๕) รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ	รศ. (พิเศษ)

(๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใช้อักษรย่อ ผศ.

(๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อ ผศ. (พิเศษ)

การใช้คำนำหน้านามและการใช้อักษรย่อคำนำหน้านามสำหรับตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๗
ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๖๓ ปริญญามีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก	เรียกว่า	ดุษฎีบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ด.
ปริญญาโท	เรียกว่า	มหาบัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	ม.
ปริญญาตรี	เรียกว่า	บัณฑิต	ใช้อักษรย่อ	บ.

มาตรา ๖๔ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร ในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือขององค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใด รวมทั้งการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๕ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง หรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองได้

มาตรา ๖๖ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรสำหรับสาขาวิชาใดก็ได้ ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังจากที่ได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าปริญญาโทแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังจากที่ได้รับปริญญาตรีแล้ว

(๓) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๔) ประกาศนียบัตรประเภทอื่น ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหรือวิจัยเฉพาะวิชา

มาตรา ๖๗ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิและคุณธรรมสมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในขณะดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๘ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะและเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใดโดยมีเงื่อนไขอย่างใดให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๙ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อการค้า หรือการใช้สิ่งดังกล่าวที่มิใช่เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยหรือกิจการของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัย

มาตรา ๗๐ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนักศึกษาและพนักงานมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดใช้ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนักศึกษาและพนักงานมหาวิทยาลัย หรือสิ่งใดที่เลียนแบบสิ่งดังกล่าวโดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิจะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๒ ผู้ใด

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยปลอมหรือทำเลียนแบบ หรือ

(๓) ใช้หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๖๙

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระทงเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๓ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณและรายได้ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๔ ให้ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ และพนักงาน ซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ลูกจ้างของส่วนราชการและพนักงานของมหาวิทยาลัยต่อไป และให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของส่วนราชการหรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการและพนักงานตามวรรคหนึ่งให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการและพนักงานตามวรรคหนึ่งได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ผ่านมหาวิทยาลัยโดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการหรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้นมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

สิทธิในการเลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการหรือพนักงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

สิทธิในการเลื่อนระดับชั้นของลูกจ้างของส่วนราชการหรือพนักงานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการและระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ตำแหน่งข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ และพนักงานตามวรรคหนึ่งตำแหน่งใดว่างลงไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนและค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชา เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ และพนักงานตามวรรคหนึ่ง และให้มีอำนาจหน้าที่ในฐานะ

อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและกฎหมายอื่น หรือตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับ แต่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือในส่วนที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ เป็นไปตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันหรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ แต่ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันแล้วไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี รองคณบดี รองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสถาบัน หรือรองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะจะพ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหัวหน้าภาควิชาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าหัวหน้าภาควิชาจะพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๗๖ ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการตามมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ที่สมัครใจจะเปลี่ยนไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหลังจากพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อยื่นแล้วจะถอนมิได้

หากมิได้แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยังเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของส่วนราชการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ต่อไป

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บรรจุบุคคลนั้นเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องประเมิน

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายหลังระยะเวลาตามวรรคสาม แต่ไม่เกินสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มีการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยกำหนด แต่ในกรณีที่เป็นการสมัครใจเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายหลังเมื่อครบกำหนดเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๕ และมาตรานี้ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

สำหรับพนักงานซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้เปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๗๗ ผู้ซึ่งเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ ให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

มาตรา ๗๘ การเปลี่ยนจากข้าราชการไปเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี และเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

ข้าราชการซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการอยู่แล้ว ให้มีสิทธิขอเป็นสมาชิกต่อไปได้แม้จะออกจากราชการแล้ว ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าเป็นข้าราชการบำนาญและมีสิทธิได้รับสวัสดิการจากทางราชการเช่นเดียวกับผู้ได้รับบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งแสดงความจำนงเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง และเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๙ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อครบหนึ่งปีหกเดือนนับแต่ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) ในครั้งแรก ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๑ (๒) จำนวนกึ่งหนึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีการจับฉลาก ในกรณีที่มีเศษให้นับเป็นหนึ่งคน และให้ดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนใหม่ให้ครบตามจำนวนดังกล่าว

มาตรา ๘๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาวิชาการตามมาตรา ๒๖ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่สภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๙ หรือคณะกรรมการที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย ทำหน้าที่สภาวิชาการจนกว่าจะได้มีสภาวิชาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมของสภาวิชาการตามมาตรา ๒๙ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการประชุมของสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ และที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๑ ให้ประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีคณะกรรมการส่งเสริมมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๒ ให้ประธานสภาอาจารย์และกรรมการสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ประธานสภาข้าราชการและลูกจ้าง และกรรมการสภาข้าราชการและลูกจ้างตามประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงเป็นประธานสภาอาจารย์และกรรมการสภาอาจารย์ ประธานสภาข้าราชการและลูกจ้าง และกรรมการสภาข้าราชการและลูกจ้างต่อไป แล้วแต่กรณี จนกว่าจะได้มาซึ่งกรรมการสภาพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ การนับวาระการดำรงตำแหน่งอธิการบดีตามมาตรา ๓๖ และหัวหน้าส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๔๐ ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ด้วย

มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำสถาบัน สำนัก หรือส่วนงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะและคณะกรรมการอื่นซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๔๑

มาตรา ๘๕ ให้ตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ อาจารย์ หรืออาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ อาจารย์ หรืออาจารย์พิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวคงดำรงตำแหน่งนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการอื่น ๆ คงดำรงตำแหน่งนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ ในระหว่างที่ยังมีข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการตามมาตรา ๗๔ เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการดังกล่าวมีส่วนร่วมในกิจการสภาพนักงานโดยเท่าเทียมกับพนักงานมหาวิทยาลัยด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘๗ ให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการแบ่งส่วนงานภายในของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๘ การออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎทบวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัวสามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ สมควรปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้เป็นไปในแนวทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๔ ก หน้า ๒๘-๕๗ ลงวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยทักษิณ

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยทักษิณ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยทักษิณ

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาซึ่งประกอบด้วยส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยทักษิณ

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยทักษิณ

“สภาคณาจารย์และพนักงาน” หมายความว่า สภาคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยทักษิณ

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานของมหาวิทยาลัยทักษิณ

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัตินี้ และเป็นนิติบุคคล

มหาวิทยาลัยทักษิณมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ประยุกต์ พัฒนา และส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง โดยมีภารกิจด้านการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรา ๘ ในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับ

(๑) ความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ

(๒) ความจำเป็นและความต้องการตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

(๓) ความเสมอภาคทางการศึกษาของประชาชน

(๔) ความมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ

(๕) ความใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

(๖) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้

(๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

(๒) สำนักงานมหาวิทยาลัย

(๓) สำนักงานวิทยาเขต

(๔) ส่วนงานวิชาการและส่วนงานอื่น

มาตรา ๑๐ การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานตามมาตรา ๙ ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกหน่วยงานภายในของส่วนงานตามมาตรา ๙ ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๑ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยอาจรับสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือยกเลิกการสมทบซึ่งสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศได้ โดยในการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงนั้นแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การจัดการศึกษาหรือยกเลิกการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๓ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์

มาตรา ๑๔ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ ขาย จ้าง รับจ้าง สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน และจำหน่าย หรือทำนิติกรรมใด ๆ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง มีสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ ในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และจำหน่ายทรัพย์สินทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ให้กระทำได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามมาตรา ๑๗ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้จำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนได้

(๒) รับค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการในการให้บริการภายในอำนาจหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการนั้น

(๓) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งของรัฐหรือของเอกชน หรือกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศ ในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗

(๔) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๕) จัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคลเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ หรือการลงทุนหรือการร่วมลงทุนได้

(๖) จัดให้มีทุนการศึกษาและทุนการวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ

(๗) คุ้มครองการทำงาน กำหนดค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และประโยชน์อย่างอื่น ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๘) ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

มาตรา ๑๕ รายได้ของมหาวิทยาลัยมีดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) เงินหรือทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๓) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการลงทุน การร่วมลงทุน และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุ หรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๖) เงินกองทุนที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรง เป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยในการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัยและค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย

มาตรา ๑๖ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสศึกษาจนสำเร็จปริญญาตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาว่าผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๗ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือได้มาโดยทางอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๘ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษาและการวิจัยโดยตรง ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้

มาตรา ๑๙ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว มหาวิทยาลัยต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏจะต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๒
การดำเนินการ

มาตรา ๒๐ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และนายกสมาคมศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกจากผู้แทนคณาจารย์ประจำจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ใช่คณาจารย์ประจำจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนหัวหน้าส่วนงานวิชาการตามมาตรา ๙ (๔) จำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งในจำนวนนี้ต้องสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้แทนคณาจารย์ประจำ ผู้แทนพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ใช่คณาจารย์ประจำ และผู้แทนหัวหน้าส่วนงานวิชาการตามมาตรา ๙ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี และให้หัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๑) เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๑ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๒๐ (๒) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ ทั้งนี้ นายกสภามหาวิทยาลัยจะดำรงตำแหน่งเกินสามวาระติดต่อกันมิได้

กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๐ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๐ (๒) และ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมิได้เลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้มีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา ๒๒ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย

(๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับและระเบียบสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๓) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๔) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแบ่งหรือการปรับปรุงหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว

(๕) อนุมัติการรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบของสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น

(๖) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม หรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๗) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๔) รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

(๙) ออกข้อบังคับและระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

(๑๐) กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล

(๑๑) ออกบังคับและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๑๒) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

(๑๓) แต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ ให้รักษาการแทนอธิการบดี ในกรณีที่ตำแหน่งอธิการบดีว่างลง

(๑๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลดังกล่าวทำการแทนแล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

(๑๕) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดี

(๑๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

มาตรา ๒๓ การประชุมและวิธีการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาวิชาการซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับมอบหมายจากสภามหาวิทยาลัย ให้ดำเนินกิจการต่าง ๆ ทางด้านงานวิชาการของมหาวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัยและคุณภาพการศึกษา รวมทั้งพิจารณากลั่นกรองการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งกรรมการสภาวิชาการ ประกอบด้วย อธิการบดีเป็นประธาน และกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๕ ให้มีสภาคณาจารย์และพนักงาน ประกอบด้วยประธาน และกรรมการซึ่งมาจากพนักงานมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุมของสภาคณาจารย์และพนักงานให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๖ สภาคณาจารย์และพนักงานมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำแก่อธิการบดีในกิจการของมหาวิทยาลัย

(๒) ส่งเสริมจรรยาบรรณของคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย

(๓) ส่งเสริมความก้าวหน้าและผดุงเกียรติของคณาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัย

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๒๗ ให้อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจมีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๘ อธิการบดีนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาอธิการบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการบดี จากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

ผู้ช่วยอธิการบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๒๙ อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่งให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๓๐ อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาชั้นหนึ่งชั้นใดหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารอื่นตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติอื่น และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๑ อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) บริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย

(๓) กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙

(๔) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี และรองหรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๔)

(๕) จัดทำแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยและปฏิบัติตามนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๖) จัดหาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัย

(๗) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอขออนุมัติต่อสภามหาวิทยาลัย

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย หรือตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่อธิการบดีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคน ให้รองอธิการบดีซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือไม่มีผู้รักษาการแทนอธิการบดีตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ เป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๓ ในวิทยาเขตหนึ่ง ให้มีสำนักงานวิทยาเขต โดยมีคณะกรรมการประจำวิทยาเขตคณะหนึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารงานของวิทยาเขต

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการประจำวิทยาเขต ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการประจำวิทยาเขต และการจัดระบบบริหารงานภายในวิทยาเขต ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการประจำวิทยาเขตมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่อธิการบดีในกิจการต่าง ๆ ของวิทยาเขต

(๒) กำกับดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาการของวิทยาเขต รวมทั้งเสนอความเห็นต่อสภาวิชาการ

(๓) เสนอแผนพัฒนาและแผนงานของวิทยาเขตต่ออธิการบดี

(๔) พิจารณาเสนอการออกระเบียบปฏิบัติของวิทยาเขตต่ออธิการบดี และวางระเบียบ หรือออกข้อบังคับอื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

(๕) เสนอแนะการรวม การจัดตั้ง และการยุบเลิกหน่วยงานภายในวิทยาเขตต่ออธิการบดี

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๓๕ ในส่วนงานตามมาตรา ๙ (๔) ให้มีหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ และจะให้มีรองหรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนงานตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่หัวหน้าส่วนงานมอบหมายก็ได้

หัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เมื่อหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งให้รองหรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งด้วย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้งหัวหน้าส่วนงาน และรองหรือผู้ช่วยหัวหน้าส่วนงาน รวมทั้งการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๖ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ จะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาการแทนตำแหน่งดังกล่าวได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๓๗ การจัดระบบบริหารงานในส่วนงานตามมาตรา ๙ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานในส่วนงานตามมาตรา ๙ อธิการบดีจะมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีเฉพาะในส่วนงานนั้นก็ได้

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตามวรรคสอง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่อธิการบดีกำหนด

มาตรา ๓๘ นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ การรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่แทน ตลอดจนการมอบอำนาจช่วงให้ปฏิบัติหน้าที่แทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาการแทนทำหน้าที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างรักษาการแทนด้วย

หมวด ๓
การประกันคุณภาพและการประเมิน

มาตรา ๓๙ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๐ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๔
การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๔๑ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงพร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบภายในเป็นประจำ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๔๒ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงิน และบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๓ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย และให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๔๔ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๔๕ ให้ผู้สอบบัญชีจัดทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรี

ให้มหาวิทยาลัยโฆษณารายงานประจำปีของปีที่สิ้นไปนั้น แสดงบัญชีงบดุล บัญชีทำการและบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว พร้อมทั้งแสดงผลงานของมหาวิทยาลัยในปีที่ล่วงมา และแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไปภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๔๖ ให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๕
การกำกับดูแล

มาตรา ๔๗ รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๘ บรรดาเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

หมวด ๖
ตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๔๙ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์

(๒) รองศาสตราจารย์

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๐ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๑ ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถและชำนาญเป็นพิเศษ และพ้นจากตำแหน่งไปโดยไม่มีความผิด สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณในสาขาวิชาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๒ สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นรองศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษได้ โดยคำแนะนำของสภาวิชาการ

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอาจารย์พิเศษได้ โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงานวิชาการตามมาตรา ๙ (๔)

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๓ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรือตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามมาตรา ๔๙ วรรคสาม ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวเป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่งให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์	ให้ใช้อักษรย่อ ศ.
(๒) ศาสตราจารย์พิเศษ	ให้ใช้อักษรย่อ ศ. (พิเศษ)
(๓) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ให้ใช้อักษรย่อ ศ. (เกียรติคุณ)
(๔) รองศาสตราจารย์	ให้ใช้อักษรย่อ รศ.
(๕) รองศาสตราจารย์พิเศษ	ให้ใช้อักษรย่อ รศ. (พิเศษ)
(๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ให้ใช้อักษรย่อ ผศ.
(๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ให้ใช้อักษรย่อ ผศ. (พิเศษ)

การใช้คำนำหน้านามและการใช้อักษรย่อคำนำหน้านามสำหรับตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๗

ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๕๔ ปริญญามีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.

ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.

ปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

มาตรา ๕๕ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญาในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใด และจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๖ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง หรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองได้

มาตรา ๕๗ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ และอนุปริญญาได้ ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรชั้นสูง ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังที่ได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังที่ได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแล้ว

(๓) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๔) ประกาศนียบัตรประเภทอื่น

มาตรา ๕๘ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิสมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่คณาจารย์ประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในขณะดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๙ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๐ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อการค้า หรือการใช้สิ่งดังกล่าวที่มิใช่เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๑ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิตหรือผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดใช้ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมายหรือเครื่องแต่งกายของนิสิตและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัยโดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใด

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำเป็นสีใดหรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ปลอม หรือซึ่งทำเลียนแบบ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๐ วรรคสอง

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระทงเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณ และรายได้ของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๕ ให้พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งสังกัดมหาวิทยาลัยทักษิณ พนักงานราชการและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป และให้ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานมหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างของส่วนราชการ พนักงานราชการหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี

ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สิทธิเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการตามวรรคหนึ่ง และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของส่วนราชการดังกล่าว รับเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นผ่านมหาวิทยาลัย โดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนและค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

สิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการ

ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับแต่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ด้วยเหตุใด ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือในส่วนที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ เป็นไปตามข้อบังคับที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๖๖ ข้าราชการ หรือลูกจ้าง ตามมาตรา ๖๕ ผู้ใด

(๑) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี ในทันที

(๒) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้ว เห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้บรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยได้โดยไม่ต้องทดลองปฏิบัติงาน

(๓) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๒) แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้ว เห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้รับเข้าทดลองปฏิบัติหน้าที่เป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะบรรจุเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ก็ให้บรรจุได้

(๔) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๓) ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นเข้าทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และเมื่อได้ยื่นแสดงเจตนาแล้วจะถอนมิได้

มาตรา ๖๗ ผู้ซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ตามมาตรา ๖๖ ให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๘ ข้าราชการซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๗๑ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันที่มหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งมหาวิทยาลัยรับเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๖๖ ให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่ง และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

สมาชิกภาพของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการของพนักงานมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่มีตำแหน่งข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้น และให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนและค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๗๐ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป จนกว่าจะได้มีสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๑ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าภาควิชาและหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากบุคคลดังกล่าวมิได้แสดงเจตนาภายในระยะเวลาที่กำหนดให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่ง

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก รองหัวหน้าภาควิชา และรองหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาโดยอนุโลม

มาตรา ๗๒ การดำรงตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือ

ภาควิชาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๓ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาคณาจารย์และกรรมการสภาคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน และกรรมการสภาคณาจารย์และพนักงานขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาวิชาการตามมาตรา ๒๔ ให้สภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๐ หรือคณะกรรมการที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมายทำหน้าที่สภาวิชาการจนกว่าจะได้มีสภาวิชาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๕ ให้ผู้ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีฐานะเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ของมหาวิทยาลัยต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้จนครบกำหนดเวลาที่ได้รับการแต่งตั้ง

มาตรา ๗๖ ให้ส่วนราชการของมหาวิทยาลัยทักษิณตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงอยู่ต่อไป จนกว่าจะได้จัดตั้งส่วนงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๗ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎทบวง ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัวสามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ สมควรปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยทักษิณให้เป็นไปในแนวทางดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๙ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๔๗-๗๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยบูรพา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓

(๒) พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยบูรพา

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยบูรพา

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยบูรพา

“สภาพนักงาน” หมายความว่า สภาพนักงานมหาวิทยาลัยบูรพา

“พนักงานมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัยบูรพา

“ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย” หมายความว่า พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย และลูกจ้างของมหาวิทยาลัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัตินี้ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มหาวิทยาลัยบูรพามีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาดำเนินการและส่งเสริมงานวิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี ให้บริการทางวิชาการ ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา รวมทั้งการสนับสนุนกิจกรรมของรัฐและท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๘ ในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญกับ

(๑) ความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ

(๒) ความจำเป็นและความต้องการตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของไทย

(๓) ความเสมอภาคทางการศึกษาของประชาชน

(๔) ความมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่ไปกับความรู้ทางวิชาการ

(๕) ความใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนงาน ดังนี้

(๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย

(๒) สำนักงานอธิการบดี

(๓) ส่วนงานวิชาการ

(๔) ส่วนงานอื่น

การจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกส่วนงานตาม (๓) และ (๔) ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยจะจัดตั้งเป็นคณะ วิทยาลัย หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นก็ได้

ส่วนงานตามวรรคหนึ่งอาจแบ่งเป็นหน่วยงานภายในส่วนงานได้ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ประกาศของมหาวิทยาลัยตามวรรคสอง ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง และการรวมส่วนงานต้องระบุถึงภาระหน้าที่ของส่วนงานนั้น ๆ ให้ชัดเจน

มาตรา ๑๐ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยจะรับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันสมทบนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบ ซึ่งสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๑ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยจะจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศก็ได้ โดยในการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงนั้นแก่ผู้สำเร็จการศึกษาได้

การจัดการศึกษาหรือการยกเลิกจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ กิจการของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งได้รับประโยชน์ในฐานะข้าราชการบำนาญแล้วให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยประกันสังคม แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะประกันตนด้วยความสมัครใจ

มาตรา ๑๓ มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ซื้อ ขาย สร้าง จัดหา โอน รับโอน เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยนและจำหน่าย หรือทำนิติกรรมใด ๆ ตลอดจนถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพยสิทธิต่าง ๆ ในทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือมีสิทธิในหรือหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา และจำหน่ายทรัพย์สินทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้

การจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ให้กระทำได้เฉพาะอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาตามมาตรา ๑๖

(๒) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินและร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การร่วมลงทุนหรือการลงทุนถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๓) กำหนดค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๔) จัดให้มีกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษา ทุนการวิจัย และทุนอุดหนุนกิจการอื่นตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗

(๕) ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

(๖) นำผลงานวิจัยไปพัฒนาเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

(๗) จัดตั้งหรือร่วมกับบุคคลอื่นในการจัดตั้งองค์กรที่เป็นนิติบุคคล รวมตลอดถึงลงทุนหรือร่วมลงทุนกับบุคคลหรือนิติบุคคลใด เพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัยหรือการนำผลการค้นคว้าวิจัยไปเผยแพร่หรือหาประโยชน์เพื่อเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๔ รายได้ของมหาวิทยาลัย มีดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี

(๒) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๓) เงินกองทุนคงยอดเงินต้นที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้น และรายได้หรือผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าว

(๔) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน เบี้ยปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการร่วมลงทุนหรือการลงทุน และจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุหรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล ใช้ หรือจัดหาประโยชน์

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อย่างอื่น

เงินอุดหนุนทั่วไปตาม (๑) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การพัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ในกรณีที่รัฐบาลได้ปรับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทนหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดให้แก่ข้าราชการ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยในสัดส่วนเดียวกันเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้พนักงานมหาวิทยาลัยด้วย

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ในกรณีที่รายได้ตามวรรคหนึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย และค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสมและมหาวิทยาลัยไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ รัฐบาลพึงจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพิ่มเติมให้แก่มหาวิทยาลัยตามความจำเป็นของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๕ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงให้มีโอกาสเรียนจนสำเร็จปริญญาตรี

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาว่าผู้ใดขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริง ให้เป็นไปตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๑๖ อสังหาริมทรัพย์ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย หรือได้มาโดยวิธีอื่น ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๗ ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยที่ใช้เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษาและการวิจัยโดยตรงไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครองและบุคคลใดจะยกอายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้

มาตรา ๑๘ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยต้องจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย ต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศกำหนดไว้ แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว ต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศหรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๒
การดำเนินการ

มาตรา ๑๙ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสามคน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

(๓) อธิการบดี

(๔) ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ประธานสภาพนักงานและนายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยบูรพา

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสามคน ซึ่งเลือกตั้งจากคณาจารย์หนึ่งคน พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมิใช่คณาจารย์หนึ่งคน และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) หรือ (๔) หนึ่งคน

การสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) (๔) และ (๕) เป็นผู้ดำเนินการสรรหาตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจากรายชื่อที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอจำนวนหนึ่งคน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย และให้อุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย เมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยและให้หัวหน้าสำนักงานสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๐ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรืออาจได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอน

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทนั้น

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง หรือได้มีการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งหรือได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ หรือยังมิได้เลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อน จนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือได้มีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา ๒๑ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไปก็ได้

(๓) อนุมัติการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๙ รวมทั้งการแบ่งหน่วยงานภายในส่วนงานดังกล่าว

(๔) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญากิตติมศักดิ์

(๕) พิจารณาดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งและพิจารณาถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ (๒) อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๖) แต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(๗) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี และหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔)

(๘) แต่งตั้งและถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย และกรรมการสภาวิชาการ

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อบังคับว่าด้วยการวิจัย ข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการบดี พนักงานมหาวิทยาลัยและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(๑๐) อนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวมหรือการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๑๑) อนุมัติการรับเข้าสมทบ การจัดการศึกษาร่วม หรือการยกเลิกการสมทบการยกเลิกการจัดการศึกษาร่วมของสถานศึกษาชั้นสูงและสถาบันวิจัยอื่น

(๑๒) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย

(๑๓) กำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดหารายได้ จัดหาแหล่งทุนและทรัพยากรอื่น

(๑๔) ออกข้อบังคับและระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานการเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๑๕) อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับและอนุมัติงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

(๑๖) ออกระเบียบว่าด้วยการแบ่งรายได้ที่ได้จากการหาประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยกับผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(๑๗) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งมอบอำนาจให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือบุคคลดังกล่าวทำการแทนแล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

(๑๘) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔)

(๑๙) รับรองรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัย และเสนอรายงานนั้นต่อรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ

(๒๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

มาตรา ๒๒ การประชุมและวิธีดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๓ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาและสนับสนุนการดำเนินกิจการ รวมทั้งหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาวิชาการ ประกอบด้วยอธิการบดีเป็นประธานสภาวิชาการและกรรมการสภาวิชาการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการสภาวิชาการ ตลอดจนการประชุมสภาวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๕ สภาวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอแนะการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) กำหนดและกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานวิชาการของมหาวิทยาลัย

(๓) จัดทำจรรยาบรรณของคณาจารย์และผู้ทำงานวิจัยเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าว

(๔) ประมวลและประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการ และจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

(๕) เสนอแนะต่อสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรการศึกษาและการเปิดสอน รวมทั้งการปรับปรุง การยุบรวม และการยกเลิกหลักสูตรการศึกษา

(๖) เสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย

(๗) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษต่อสภามหาวิทยาลัย

(๘) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบของสถานศึกษาชั้นสูง หรือสถาบันอื่นตามมาตรา ๑๐ และการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นตามมาตรา ๑๑ ต่อสภามหาวิทยาลัย

(๙) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนงานของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่สอน วิจัย หรือให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งเสนอการแบ่งหน่วยงานภายในของส่วนงานดังกล่าว ต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๐) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ

(๑๑) ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดี และปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๒๖ ให้มีอธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย และอาจมีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

มาตรา ๒๗ อธิการบดีนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง โดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

รองอธิการบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยคำแนะนำของอธิการบดีจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑

ผู้ช่วยอธิการบดีนั้น ให้อธิการบดีแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๒๘ อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๒๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘ อธิการบดีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐

(๔) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินผลตามหลักเกณฑ์ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

(๕) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ถอดถอนด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๖) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๗) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

มาตรา ๓๐ อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาเอกหรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

(๒) สำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

(๓) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาแล้วรวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่ปี

นอกจากคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง อธิการบดีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยด้วย

มาตรา ๓๑ รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๒ อธิการบดีเป็นผู้แทนของมหาวิทยาลัยในกิจการทั้งปวง และโดยเฉพาะให้มีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังนี้

(๑) เสนอแนะการกำหนดนโยบายต่อสภามหาวิทยาลัย

(๒) จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๓) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

(๔) บริหารการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัย

(๕) บริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๖) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี

(๗) ปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานรวมทั้งดำเนินการให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย

(๘) จัดหารายได้และทรัพยากรอื่นจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัย

(๙) จัดทำงบประมาณรายรับและงบประมาณรายจ่ายเพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๐) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยหรือตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่อธิการบดีไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคนให้รองอธิการบดีซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี หรือไม่มีผู้รักษาการแทนอธิการบดีตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๑ เป็นผู้รักษาการแทน

มาตรา ๓๔ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเขตการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ซึ่งทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่สองส่วนงานขึ้นไปตั้งอยู่ในเขตการศึกษานั้น โดยกำหนดให้เป็นวิทยาเขตก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ในวิทยาเขตหนึ่ง ให้รองอธิการบดีคนหนึ่ง หรือหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ที่อยู่ในวิทยาเขตนั้นคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของวิทยาเขตตามที่อธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๓๕ ในส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ให้มีหัวหน้าส่วนงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบงานของส่วนงานนั้น

หัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติ วิธีการสรรหา อำนาจและหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ การบริหารงานของหัวหน้าส่วนงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๖ ให้อธิการบดีแต่งตั้งรองหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงานนั้น จากผู้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับหัวหน้าส่วนงานดังกล่าวและให้อธิการบดีมีอำนาจถอดถอนรองหัวหน้าส่วนงานโดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงาน

เมื่อหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่ง ให้รองหัวหน้าส่วนงานพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๗ ในส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ให้มีคณะกรรมการประจำส่วนงานมีอำนาจและหน้าที่บริหารงานของส่วนงานนั้น

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา อำนาจและหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการประจำส่วนงาน และการจัดระบบบริหารงานในส่วนงานดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๘ ให้มีสภาพนักงาน ประกอบด้วย ประธานสภาพนักงาน และสมาชิกซึ่งมาจากพนักงานมหาวิทยาลัย

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาพนักงานและสมาชิก การดำเนินงาน ตลอดจนการประชุมของสภาพนักงาน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๓๙ ให้สภาพนักงานมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สภามหาวิทยาลัยและอธิการบดีในการบริหารกิจการทั้งปวงของมหาวิทยาลัย

(๒) ส่งเสริมจริยธรรมของพนักงานมหาวิทยาลัย

(๓) ผดุงเกียรติของพนักงานมหาวิทยาลัย

(๔) สร้างและส่งเสริมความสามัคคีในหมู่พนักงานมหาวิทยาลัย

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

มาตรา ๔๐ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงาน หรือรองหัวหน้าส่วนงาน จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันไม่ได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาการแทนตำแหน่งดังกล่าวได้อีกเพียงหนึ่งตำแหน่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๔๑ การรักษาการแทน การมอบอำนาจให้ปฏิบัติการแทน ตลอดจนการมอบอำนาจช่วงให้ปฏิบัติการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ในกรณีที่มีกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาการแทนหรือผู้ปฏิบัติการแทนทำหน้าที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาการแทนหรือปฏิบัติการแทนด้วยแล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้มอบอำนาจจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในคำสั่งมอบอำนาจ

หมวด ๓
การประกันคุณภาพและการประเมิน

มาตรา ๔๒ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๓ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประเมินส่วนงานของมหาวิทยาลัย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๔ ให้สภาวิชาการจัดให้มีการประเมินหลักสูตรการศึกษา การเรียนการสอน และการวัดผลตามหลักสูตรนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดแล้วดำเนินการตามมาตรา ๒๕ (๕)

มาตรา ๔๕ ให้อธิการบดีจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าส่วนงานและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๔
การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๔๖ ให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามส่วนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง พร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๔๗ ให้มหาวิทยาลัยจัดทำงบการเงินและบัญชีรายรับและรายจ่ายส่งผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

วันเริ่มและวันสิ้นปีบัญชีของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๘ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัยและให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของมหาวิทยาลัยทุกรอบปีบัญชี

มาตรา ๔๙ ให้ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามอธิการบดีและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยและเรียกให้ส่งสรรพสมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยเป็นการเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๕๐ ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี เพื่อสภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรี

ให้มหาวิทยาลัยโฆษณารายงานประจำปีของปีที่สิ้นไปนั้น แสดงบัญชีงบดุล บัญชีทำการและบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้ว พร้อมทั้งแสดงผลงานของมหาวิทยาลัยในปีที่ล่วงมาและแผนงานที่จะจัดทำในปีต่อไปภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๕๑ ให้มหาวิทยาลัยจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายใน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อนายกสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๒ ให้อธิการบดีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๕
การกำกับดูแล

มาตรา ๕๓ รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่มีปัญหาข้อขัดแย้งในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ให้รัฐมนตรีเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๔ บรรดาเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

หมวด ๖
ตำแหน่งทางวิชาการ

มาตรา ๕๕ คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์

(๒) รองศาสตราจารย์

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นด้วยก็ได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๖ ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๗ ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถและชำนาญเป็นพิเศษและพ้นจากตำแหน่งไปโดยไม่มีความผิด สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณในสาขาวิชาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์เกียรติคุณให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๘ สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมและมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นรองศาสตราจารย์พิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษได้

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ซึ่งมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์พิเศษได้โดยคำแนะนำของหัวหน้าส่วนงาน

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนรองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๙ บุคคลใดได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ หรือได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์

รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าว เป็นคำนำหน้านาม เพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่งให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์ ให้ใช้อักษรย่อ ศ.

(๒) ศาสตราจารย์พิเศษ ให้ใช้อักษรย่อ ศ. (พิเศษ)

(๓) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ให้ใช้อักษรย่อ ศ. (เกียรติคุณ)

(๔) รองศาสตราจารย์ ให้ใช้อักษรย่อ รศ.

(๕) รองศาสตราจารย์พิเศษ ให้ใช้อักษรย่อ รศ. (พิเศษ)

(๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ให้ใช้อักษรย่อ ผศ.

(๗) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ให้ใช้อักษรย่อ ผศ. (พิเศษ)

การใช้คำนำหน้านามและการใช้อักษรย่อคำนำหน้านามสำหรับตำแหน่งทางวิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หมวด ๗
ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

มาตรา ๖๐ ปริญญามีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.

ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.

ปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

มาตรา ๖๑ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญาในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือขององค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใดและจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๒ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรือปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับสองก็ได้

มาตรา ๖๓ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรชั้นต่าง ๆ และอนุปริญญาได้ ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าแล้ว

(๒) ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งภายหลังได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแล้ว

(๓) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๔) ประกาศนียบัตรประเภทอื่น ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะวิชา

มาตรา ๖๔ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิและคุณธรรม มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคมสมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่คณาจารย์ประจำผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๙ ในขณะดำรงตำแหน่งนั้นไม่ได้

ชั้น สาขาของปริญญา และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๕ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร หรือครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใดให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๖ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่งเพื่อการค้า หรือการใช้สิ่งดังกล่าวที่มิใช่เพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๗ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิตหรือพนักงานมหาวิทยาลัยได้ โดยทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดใช้ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายของนิสิตและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หรือสิ่งใดที่เลียนแบบสิ่งดังกล่าว โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้ หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่าตนมีปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา ประกาศนียบัตร หรือมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัย โดยที่ตนไม่มีสิทธิ ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้ หรือมีวิทยฐานะหรือมีตำแหน่งเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใด

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัยปลอมหรือซึ่งทำเลียนแบบ หรือ

(๓) ใช้ หรือทำให้ปรากฏซึ่งตรา เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงานของมหาวิทยาลัย ที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยฝ่าฝืนมาตรา ๖๖ วรรคสอง

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม (๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระทงเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน เงินงบประมาณและรายได้ของมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ มาเป็นของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๑ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นนายกสภามหาวิทยาลัย อุปนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ และปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายต่อไป จนกว่าจะแล้วเสร็จภารกิจหรือสภามหาวิทยาลัยมีมติเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๗๒ ให้ประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๓ ให้ประธานสภาอาจารย์และกรรมการสภาอาจารย์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาพนักงานและสมาชิกสภาพนักงาน จนกว่าจะได้มาซึ่งสภาพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ให้พ้นจากตำแหน่ง

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีโดยอนุโลม

มาตรา ๗๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๕ วรรคสอง การนับวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดีและหัวหน้าส่วนงานตามมาตรา ๙ (๓) และ (๔) ให้นับรวมวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ด้วย

มาตรา ๗๖ ให้ส่วนราชการในมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงอยู่ต่อไป จนกว่าจะมีประกาศของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๗ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ หรือภาควิชาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระ ถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นข้าราชการของมหาวิทยาลัยบูรพาต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๗๔ และวรรคสองของมาตรา ๗๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งรองคณบดี รองผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการศูนย์ รองหัวหน้าภาควิชา และรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะหรือภาควิชาโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ให้โอนบรรดาข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการ และพนักงานของมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ มาเป็นข้าราชการ ลูกจ้างของส่วนราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นส่วนราชการ และให้ข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการดังกล่าวรับเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ผ่านมหาวิทยาลัยโดยเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดินงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน และค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สิทธิเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือตำแหน่งอื่นใดของข้าราชการตามวรรคหนึ่ง และสิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

สิทธิในการเลื่อนตำแหน่งของลูกจ้างของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการ

ในกรณีที่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับ แต่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือมีกรณีที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้การดำเนินการในส่วนที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรือในส่วนที่ไม่อาจนำมาใช้บังคับได้ เป็นไปตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

มาตรา ๗๙ ข้าราชการ หรือลูกจ้าง ตามมาตรา ๗๘ ผู้ใด

(๑) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มหาวิทยาลัยดำเนินการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย แล้วแต่กรณี ในทันที

(๒) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้ว เห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้บรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยได้โดยไม่ต้องทดลองปฏิบัติงาน

(๓) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๒) แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินแล้ว เห็นว่ามีความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้รับเข้าทดลองปฏิบัติงานเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อพ้นกำหนดแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะบรรจุเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัย ก็ให้บรรจุได้

(๔) แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ภายหลังกำหนดเวลาตาม (๓) ถ้ามหาวิทยาลัยเห็นว่าการรับบุคคลนั้นเข้าทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และมีอัตราที่จะรับเข้าทำงานได้ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและเมื่อได้ยื่นแสดงเจตนาแล้วจะถอนมิได้

มาตรา ๘๐ ผู้ซึ่งเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๙ ให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการ และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่ก่อนเข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘๑ ข้าราชการซึ่งเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๙ ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากราชการเพราะทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นับแต่วันที่เปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย

ลูกจ้างของส่วนราชการซึ่งเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยให้ถือว่าเป็นการออกจากงานเพราะทางราชการยุบตำแหน่ง และให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

สมาชิกภาพของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการของพนักงานมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ คณะกรรมการประจำวิทยาลัย คณะกรรมการประจำสถาบัน คณะกรรมการประจำสำนัก และคณะกรรมการประจำศูนย์ซึ่งได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ หรือตามมติสภามหาวิทยาลัย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงมีฐานะเป็นคณะกรรมการดังกล่าวต่อไปและทำหน้าที่คณะกรรมการประจำส่วนงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือทำหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้หรือทำหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ ให้ตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรืออาจารย์ของมหาวิทยาลัยบูรพาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นตำแหน่งศาสตราจารย์

ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ หรืออาจารย์ ตามพระราชบัญญัตินี้และให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวคงดำรงตำแหน่งนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๔ ในระหว่างที่ยังมีข้าราชการของส่วนราชการตามมาตรา ๗๘ เป็นผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ข้าราชการของส่วนราชการดังกล่าวมีส่วนร่วมในกิจการสภาพนักงานโดยเท่าเทียมกับพนักงานมหาวิทยาลัยด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่มีตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าจะว่างอยู่ก่อนหรือภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยุบเลิกตำแหน่งนั้นและให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตรา รวมตลอดทั้งงบบุคลากรที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนและค่าจ้างประจำ และเงินอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งไว้สำหรับตำแหน่งนั้นไปเป็นของมหาวิทยาลัย และให้ถือว่าการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๘๖ ให้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง กฎทบวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรปรับปรุงการศึกษาอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยของรัฐพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการที่เป็นอิสระและมีความคล่องตัวสามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๙ วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๕ ก หน้า ๘-๓๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด ๒ การไต่สวนข้อเท็จจริง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุจริตในภาครัฐ” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

“ประพฤติมิชอบ” หมายความว่า ใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ไม่รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บริหารระดับสูง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ผู้พิพากษาและตุลาการ

(๓) พนักงานอัยการ

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาล รัฐสภา องค์กรตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระจากการควบคุมหรือกำกับของฝ่ายบริหารที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ

(๖) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๗) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำความผิดในลักษณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรดำเนินการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗)

“ผู้กล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือได้พบเห็นการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐและได้กล่าวหาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าได้กระทำการทุจริตในภาครัฐอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำดังกล่าวด้วย

“ไต่สวนข้อเท็จจริง” หมายความว่า แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐด้วย

“พนักงาน ป.ป.ท.” หมายความว่า เลขาธิการ รองเลขาธิการ และผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับไม่ต่ำกว่าหัวหน้างานหรือเทียบเท่าให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ ป.ป.ท.” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนหรือพนักงานราชการให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

“รองเลขาธิการ” หมายความว่า รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกระเบียบและประกาศ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีอำนาจออกระเบียบและประกาศกับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบและประกาศตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองที่มีผลเป็นการทั่วไปเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ท.” ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ เป็นกรรมการและมีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

ให้เลขาธิการเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๖ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๖ กรรมการต้อง

(ก) มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

(๒) มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) มีสัญชาติไทย

(๔) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

(๕) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด ผู้พิพากษาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา หรือรับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางบริหารในหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจบริหารเทียบเท่าอธิบดี หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์

(ข) ไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีตำแหน่งในพรรคการเมือง

(๒) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(๕) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ หรือเคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๘) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๙) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๐) เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๗ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการต้อง

(๑) ไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๓) ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด

(๔) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๕) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เว้นแต่ในฐานะเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ป.ป.ท.

ในการแต่งตั้งกรรมการ คณะรัฐมนตรีจะเสนอบุคคลซึ่งไม่มีลักษณะตามวรรคหนึ่งเพื่อขอความเห็นชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก็ได้ แต่เมื่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ความเห็นชอบแล้ว คณะรัฐมนตรีจะแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวได้เมื่อบุคคลนั้นได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) หรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนเลิกประกอบวิชาชีพอิสระตาม (๓) แล้ว ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแล้ว ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการเสนอบุคคลเข้ามาใหม่แทนเพื่อขอความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

มาตรา ๘ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการใหม่

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

(๔) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือร่ำรวยผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๕) คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) หรือไม่ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ท. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสามคน

ในกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการไปจนกว่าประธานกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๑ ให้ถือว่ากรรมการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๓ การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรรมการนั้นจะได้ทราบการบอกนัดในที่ประชุมแล้ว กรณีดังกล่าวนี้จะทำหนังสือแจ้งนัดเฉพาะกรรมการที่ไม่ได้มาประชุมก็ได้

บทบัญญัติในวรรคสองมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๑๔ ประธานกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุมให้ประธานกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๕ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัยหรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ

ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกไว้ด้วย

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย มาตรการ และแผนพัฒนาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมาย กฎข้อบังคับ หรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

(๓) เสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) ไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็นส่งพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีอาญาต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบด้วย

(๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการอื่นใดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ (๔) และ (๕) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อไต่สวนหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใด ๆ มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อไต่สวนหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถาน สถานที่ทำการหรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) ขอให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความเหมาะสม โดยให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐปฏิบัติการตามที่ขอได้ตามสมควรแก่กรณี

คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมอบหมายให้อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะแจ้งให้หน่วยงานใดดำเนินการจัดให้กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้องในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กรรมการหรืออนุกรรมการไต่สวนจะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานใดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องใด คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมีมติมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง พิจารณา หรือวินิจฉัยเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ใดถูกกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับคำกล่าวหาไว้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้นั้นต่อไปให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้กรรมการผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่ไว้ก่อนก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าคำกล่าวหาไม่มีมูลความผิด ให้กรรมการที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นในระหว่างที่ยุติการปฏิบัติหน้าที่เต็มจำนวน

มาตรา ๒๒ ให้กรรมการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้กรรมการโดยตำแหน่งได้รับเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้อนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒
การไต่สวนข้อเท็จจริง

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็ว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

(๑) เมื่อได้รับการกล่าวหาตามมาตรา ๒๔

(๒) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ

(๓) เมื่อได้รับเรื่องจากพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๓๐

(๔) เมื่อได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนด้วย

มาตรา ๒๔ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำการหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐ จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้

ในกรณีที่กล่าวหาด้วยวาจา ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. บันทึกคำกล่าวหาและจัดให้ลงลายมือชื่อผู้กล่าวหาในบันทึกการกล่าวหานั้นไว้ และในกรณีที่ผู้กล่าวหาไม่ประสงค์จะเปิดเผยตน ห้ามไม่ให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เปิดเผยชื่อหรือที่อยู่ รวมทั้งหลักฐานอื่นใดที่เป็นการสำแดงตัวของผู้กล่าวหา

ในกรณีที่กล่าวหาเป็นหนังสือ ผู้กล่าวหาจะต้องลงชื่อและที่อยู่ของตน แต่หากผู้กล่าวหาจะไม่ลงชื่อและที่อยู่ของตนต้องระบุพฤติการณ์แห่งการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งถูกกล่าวหาและพยานหลักฐานเบื้องต้นไว้ให้เพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องกล่าวหาที่รับไว้ดังต่อไปนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไป

(๑) เรื่องกล่าวหาบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๒) เรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่ากระทำความผิดร่วมกับบุคคลซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่เป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) เรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ส่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

ในกรณีเรื่องกล่าวหาตาม (๓) ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะถือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือจะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. รับหรือพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับไว้พิจารณาหรือได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดี

(๓) เรื่องที่ผู้ถูกกล่าวหาถูกฟ้องเป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้วโดยไม่มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังไม่ได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี

(๔) เรื่องที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนถูกกล่าวหาเกินกว่าห้าปี

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะไม่รับหรือสั่งจำหน่ายเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือระบุพฤติการณ์แห่งการกระทำที่ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาและเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าไม่ใช่เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๔) เรื่องที่องค์กรบริหารงานบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐกำลังพิจารณาอยู่หรือได้พิจารณาเป็นที่ยุติแล้ว และไม่มีเหตุแสดงให้เห็นว่าการพิจารณานั้นไม่ชอบ

มาตรา ๒๘ เรื่องใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่รับหรือสั่งจำหน่ายตามมาตรา ๒๗ (๑) (๒) หรือ (๓) ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาเห็นสมควรให้แจ้งผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็วและแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ท ทราบ

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจมอบหมายให้เลขาธิการเป็นผู้พิจารณารับหรือไม่รับเรื่องใดไว้พิจารณาตามมาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทราบทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ อันเนื่องมาจากการกระทำการทุจริตในภาครัฐ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเสียก่อนและส่งสำนวนการสอบสวนให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะถือว่าสำนวนการสอบสวนดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องทำความตกลงกับสำนักงาน โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำสำนวนการสอบสวน การควบคุมตัว การปล่อยชั่วคราว และการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อถือปฏิบัติร่วมกัน

มาตรา ๓๑ เรื่องที่พนักงานสอบสวนส่งมายังคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามมาตรา ๓๐ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

(๑) เรื่องที่ไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๒๓

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ต้องห้ามมิให้รับหรือพิจารณาตามมาตรา ๒๖ (๑) (๒) และ (๓)

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ต้องห้ามมิให้รับหรือพิจารณาตามมาตรา ๒๖ (๔)

ในกรณีตาม (๑) และ (๓) ถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๓๒ คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแทนหรือมอบหมายให้พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ดำเนินการแสวงหาข้อมูลและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือมูลความผิดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและระดับและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาด้วย

คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่นั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๓๓ เพื่อประสิทธิภาพในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งผู้แทนภาคประชาชนเข้าร่วมในคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้

การได้มาซึ่งผู้แทนภาคประชาชนที่จะแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนดขึ้นโดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้แทนภาคประชาชนที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และสิทธิประโยชน์อื่น ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ท. หรือคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย แล้วแต่กรณี

การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้เป็นอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา เว้นแต่ในฐานะอื่นที่มิใช่ในฐานะพนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. มาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กล่าวหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดานหรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติ หรือเป็นหุ้นส่วน หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านอนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. และให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. วินิจฉัยโดยพลัน ในระหว่างที่รอการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

มาตรา ๓๖ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ถ้อยคำประกอบการชี้แจง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

ในการชี้แจงข้อกล่าวหาและการให้ถ้อยคำ ผู้ถูกกล่าวหามีสิทธินำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ถ้อยคำของตนได้

มาตรา ๓๗ ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหายังอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ต่อไป จะเป็นอุปสรรคต่อการไต่สวนข้อเท็จจริง สมควรสั่งพักราชการ พักงานหรือให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหานั้นไว้ก่อน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการสั่งพักราชการ พักงานหรือให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ แล้วแต่กรณีตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหานั้น

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเพื่อพิจารณา เมื่อนายกรัฐมนตรีวินิจฉัยประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการไปตามคำวินิจฉัยนั้น

ในกรณีที่ผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีมติ และให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นกลับเข้ารับราชการหรือกลับเข้าทำงานตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. กระทำการใด ๆ อันเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญากับผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง

ถ้อยคำใดที่ได้มาโดยฝ่าฝืนวรรคหนึ่งไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

มาตรา ๓๙ เมื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะสั่งให้มีการไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมหรือตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๐ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ และเป็นกรณีมีมูลความผิดทางวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ แล้วแต่กรณี

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวได้กระทำผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๔๑ เมื่อได้รับรายงานตามมาตรา ๔๐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาลงโทษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องและให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่งสำเนาคำสั่งลงโทษดังกล่าวไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๔๒ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา ๔๑ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือกฎหมายตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๔๑ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๔๑ ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือในกรณีที่จำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่น

ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีการดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้

มาตรา ๔๔ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๔๑ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหานั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๐ เป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป โดยให้ถือว่าการดำเนินการและสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นว่าข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร หรือความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้พนักงานอัยการแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ทราบเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ท. จะร่วมกับอัยการสูงสุดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมก็ได้

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติยืนยันให้ฟ้อง ให้ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดวินิจฉัย คำวินิจฉัยของอัยการสูงสุดให้เป็นที่สุด

บทบัญญัติในมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ ถอนฎีกา โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องและจำเป็นต้องนำตัวผู้ถูกกล่าวหาไปศาล ให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาพบพนักงานอัยการตามเวลาที่กำหนดและในกรณีมีความจำเป็นต้องจับตัวผู้ถูกกล่าวหา ให้พนักงานอัยการแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ที่ผู้ถูกกล่าวหามีภูมิลำเนาหรือที่อยู่เป็นผู้ดำเนินการ และเพื่อการนี้ให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

ถอดถอนเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดังกล่าว มีอำนาจร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่นั้นให้ออกหมายจับได้ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเรื่องการจับ การขัง และการปล่อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ

ในกรณีที่มีการจับกุม ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับไปยังศาลแล้วแจ้งให้พนักงานอัยการทราบภายในสี่สิบแปดชั่วโมง

มาตรา ๔๗ กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการทหาร ในการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดี โดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหารหรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้

มาตรา ๔๘ ในการไต่สวนข้อเท็จจริง ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นควรตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา และเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ขอความร่วมมือจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้มาให้ตรวจสอบได้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหามิได้เป็นผู้ที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามรายการและภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนดได้

ในการไต่สวนตามวรรคหนึ่งหรือในกรณีอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติให้ส่งเรื่องทั้งหมดพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ในกรณีเช่นนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะถือเอาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยจะไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติมด้วยหรือไม่ก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมิได้ร่ำรวยผิดปกติหรือมิได้มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ แต่มีกรณีต้องดำเนินการเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องคืนให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือจะไต่สวนและชี้มูลตามอำนาจหน้าที่ของตนต่อไปก็ได้

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดมีมูลนอกจากดำเนินการตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๕ แล้ว หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติ อนุญาต ออกเอกสารสิทธิ ให้สิทธิประโยชน์หรือการสั่งการใด ๆ แก่บุคคลใดโดยมิชอบ หรืออาจเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการสั่งยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุมัติ อนุญาต ออกเอกสารสิทธิ ให้สิทธิประโยชน์ หรือการสั่งการใด ๆ นั้น ต่อไปด้วย

มาตรา ๕๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ภายหลังเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วด้วยเหตุอื่นไม่เกินห้าปี นอกจากตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหานั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวันที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นในกรณีที่มีการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งกระทำการทุจริตในภาครัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในกรณีที่การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการตามมาตรา ๔๕

หมวด ๓
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

มาตรา ๕๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งอยู่ในบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยมีเลขาธิการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน โดยมีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการทั้งนี้ ในส่วนของการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้เลขาธิการปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. รวมตลอดทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริต

(๕) จัดให้มีหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ใน (๓) ให้สำนักงานหารือและทำความตกลงร่วมกันกับสำนักงาน ป.ป.ช.

มาตรา ๕๒ ให้ผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษดังกล่าว

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจกำหนดเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง โดยมีอัตราเทียบเคียงได้กับตำแหน่งพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามลำดับ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๓ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานอาจจัดให้มีมาตรการคุ้มครองเบื้องต้นสำหรับผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือผู้ที่แจ้งเบาะแส หรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าคดีใดสมควรให้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่บุคคลตามมาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไป หรือมาตรการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาสำหรับบุคคลดังกล่าวด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

มาตรา ๕๕ คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามมาตรา ๕๓ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

มาตรา ๕๖ ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๕๓ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป คณะกรรมการ ป.ป.ท. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นเป็นกรณีพิเศษก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๗ ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๕๓ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ท. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ท. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๕๘ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นนั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ท. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. กำหนด

หมวด ๔

เบ็ดเตล็ด

มาตรา ๕๙ ให้สำนักงานจัดทำบัญชีเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. รับไว้พิจารณาและผลการดำเนินการ เพื่อส่งให้สำนักงาน ป.ป.ช ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทราบ เพื่อเป็นการประสานงานตามระยะเวลาวิธีการ และรายการที่ตกลงร่วมกัน

มาตรา ๖๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ และพนักงาน ป.ป.ท. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจโดยให้มีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย เว้นแต่อำนาจในการจับและคุมขัง ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ

มาตรา ๖๑ ค่าใช้จ่ายในเรื่องดังต่อไปนี้ รวมทั้งวิธีการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

(๑) การไต่สวนข้อเท็จจริง การแสวงหาข้อมูลและรวบรวมพยานหลักฐาน

(๒) การมาช่วยปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๘ (๔)

(๓) การดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นแก่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานหรือไม่ดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๑๘ (๑) และ (๒) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ที่สั่งตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมิได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ท. และมิใช่การกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ กรรมการ อนุกรรมการ พนักงาน ป.ป.ท. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ท. ผู้ใดกระทำการทุจริตในภาครัฐ ต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๖ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๗ ให้กระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างสำนักงาน กรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการและกำหนดงบประมาณ รวมถึงการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระยะเริ่มแรก การกำหนดโครงสร้าง อัตรากำลังและงบประมาณตามวรรคหนึ่ง ต้องรองรับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ในเขตพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ยังไม่มีส่วนราชการในส่วนของฝ่ายบริหารที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตรง ทำให้รัฐบาลไม่สามารถกำกับดูแลและผลักดันเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่มีอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนมาก สมควรที่จะมีส่วนราชการในฝ่ายบริหารที่รับผิดชอบในการดำเนินการด้านนโยบายดังกล่าว และเป็นศูนย์กลางประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในฝ่ายบริหารสามารถดำเนินการในลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๑ ก หน้า ๑-๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มาตรการปกป้อง” หมายความว่า มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันและเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

“การนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น” หมายความว่า การนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในปริมาณเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นอย่างชัดแจ้ง หรือโดยการเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ

“ความเสียหาย” หมายความว่า

(๑) ความเสียหายอย่างร้ายแรงที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน โดยเป็นความเสียหายโดยรวมที่ชัดแจ้งที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน หรือ

(๒) ความเสียหายอย่างร้ายแรงที่คุกคามอุตสาหกรรมภายใน โดยเป็นความเสียหายที่ชัดแจ้งว่าใกล้จะเกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน

“อุตสาหกรรมภายใน” หมายความว่า ผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ หรือผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันซึ่งมีปริมาณผลผลิตรวมกันแล้วเป็นสัดส่วนที่สำคัญของปริมาณการผลิตภายในประเทศของสินค้าดังกล่าว

“สินค้าชนิดเดียวกัน” หมายความว่า สินค้าที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันอย่างมากกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น และให้หมายรวมถึงสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าดังกล่าวด้วย

“ผู้มีส่วนได้เสีย” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นซึ่งอยู่ในต่างประเทศ ผู้นำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าดังกล่าวแล้วแต่กรณี

(๒) รัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

(๓) ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ หรือสมาคมในทางการค้าที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตสินค้าดังกล่าว

(๔) บุคคลอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

“ประเทศกำลังพัฒนา” หมายความว่า ประเทศตามบัญชีรายชื่อขององค์การสหประชาชาติที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณามาตรการปกป้อง” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศแต่งตั้งข้าราชการของกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ การบัญชีและการเงินการคลัง กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ การเกษตร การอุตสาหกรรม และการบริหารธุรกิจ

มาตรา ๖ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดมาตรการปกป้องตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) พิจารณากำหนดการชดเชยตามมาตรา ๓๙

(๓) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีก แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก แม้จะมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๙ ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบกำหนดวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนโดยเร็ว เว้นแต่วาระการอยู่ในตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมีการแต่งตั้งใหม่เหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งก็ได้

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตามวรรคหนึ่งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาด ห้ามมิให้กรรมการผู้นั้นเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

ในการประชุม ถ้ามีความเห็นแย้ง ให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุมด้วย แต่กรรมการคนใดจะขอให้รวมความเห็นแย้งของตนไว้ในคำวินิจฉัยก็ได้

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

มาตรา ๑๒ ให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒
การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

ส่วนที่ ๑
การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณา

มาตรา ๑๓ ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันที่มีผลผลิตตามเกณฑ์ที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด หรือผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันรายอื่นที่มีผลผลิตรวมกันตามเกณฑ์ที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด เป็นผู้มีสิทธิขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง ในกรณีที่เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าชนิดนั้น ๆ ที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน โดยให้ยื่นคำขอต่อกรมการค้าต่างประเทศพร้อมหลักฐานและข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศกระทรวงพาณิชย์

เมื่อคำขอมีรายละเอียดและหลักฐานครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้กรมการค้าต่างประเทศเสนอคำขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

มาตรา ๑๔ ถ้ากรมการค้าต่างประเทศเห็นว่ามีหลักฐานการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายใน ให้กรมการค้าต่างประเทศยื่นคำขอให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาคำขอตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ แล้วพบว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและมีความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการไต่สวนต่อไปโดยไม่ชักช้า

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาคำขอแล้วพบว่าไม่มีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือไม่มีความเสียหาย ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอทราบโดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๒
ความเสียหาย

มาตรา ๑๖ การพิจารณาว่ามีความเสียหายที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายในอันเนื่องมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น ให้พิจารณาจากปัจจัยทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัจจัยดังต่อไปนี้

(๑) อัตราและปริมาณของการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

(๒) ส่วนแบ่งตลาดของสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้น

(๓) การเปลี่ยนแปลงของระดับการขาย

(๔) การเปลี่ยนแปลงของระดับผลผลิต

(๕) การเปลี่ยนแปลงของระดับผลิตภาพ

(๖) การเปลี่ยนแปลงของระดับกำลังการผลิตที่ใช้จริง

(๗) การเปลี่ยนแปลงของระดับกำไรและขาดทุน

(๘) การเปลี่ยนแปลงของระดับการจ้างงาน

การพิจารณาความเสียหายตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้พิจารณาจากหลักฐานที่ชัดแจ้งแล้ว ต้องปรากฏว่าความเสียหายนั้นเป็นผลมาจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุอื่นในเวลาเดียวกัน นอกจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น มิให้นำความเสียหายที่เกิดจากเหตุอื่นนั้นมาเป็นข้อพิจารณา

การพิจารณาความเสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ การพิจารณาว่ามีความเสียหายที่อาจคุกคามอุตสาหกรรมภายใน ให้พิจารณาจากปัจจัยตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงและมิใช่จากข้อกล่าวหา การคาดเดา หรือความเป็นไปได้ที่ห่างไกล

ส่วนที่ ๓
การไต่สวน

มาตรา ๑๘ ในการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้มีอำนาจไต่สวนข้อมูลการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย เริ่มต้นการไต่สวนโดยการออกประกาศไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย ในวารสารของทางราชการหรือโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้สาธารณชนรับรู้

ให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งประกาศไต่สวนให้ผู้ยื่นคำขอและผู้มีส่วนได้เสียทราบด้วย

หลักเกณฑ์ของประกาศไต่สวนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(๑) ระบุสินค้านำเข้าที่ถูกไต่สวน

(๒) วันเริ่มไต่สวน

(๓) ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหาย

มาตรา ๑๙ ในระหว่างการไต่สวน ให้กรมการค้าต่างประเทศเปิดโอกาสให้ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เสนอหลักฐาน เอกสาร และแสดงความเห็นสนับสนุนหรือโต้แย้งคำขอของผู้ยื่นคำขอ โดยอย่างน้อยที่สุดต้องแสดงว่าคำขอนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนหรือไม่

การเสนอหลักฐานและเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศกระทรวงพาณิชย์

มาตรา ๒๐ เมื่อได้ดำเนินการไต่สวนการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและความเสียหายเสร็จแล้ว ให้กรมการค้าต่างประเทศสรุปผลการไต่สวน และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

มาตรา ๒๑ ข้อมูลที่โดยสภาพเป็นข้อมูลลับหรือเป็นข้อมูลที่ผู้นำเสนอข้อมูลได้ขอให้ถือเป็นความลับและมีเหตุผลที่รับฟังได้ ให้ปฏิบัติต่อข้อมูลนั้นอย่างเป็นความลับ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้นำเสนอข้อมูล ในกรณีนี้ กรมการค้าต่างประเทศอาจขอให้ผู้ให้ข้อมูลจัดทำข้อสรุปของข้อมูลในลักษณะที่ไม่เป็นความลับก็ได้ หากผู้นำเสนอข้อมูลไม่สามารถจัดทำข้อสรุปในลักษณะที่ไม่เป็นความลับได้ ก็ให้แสดงเหตุผลไว้ด้วย

ในกรณีที่กรมการค้าต่างประเทศเห็นว่า คำขอให้ถือข้อมูลเป็นความลับนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอและผู้ให้ข้อมูลไม่ยินยอมจะให้เผยแพร่หรือเปิดเผยไม่ว่าเป็นการทั่วไปหรือในรูปแบบของข้อสรุป กรมการค้าต่างประเทศอาจไม่นำข้อมูลนั้นมาประกอบการพิจารณา เว้นแต่จะมีการพิสูจน์จนเป็นที่พอใจจากแหล่งข้อมูลอื่นที่เหมาะสมว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง

ส่วนที่ ๔
การกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นแล้วปรากฏหลักฐานชัดแจ้งว่าการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความเสียหายหรือกำลังคุกคามที่จะก่อความเสียหาย ซึ่งหาก

ดำเนินการล่าช้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายที่ยากแก่การแก้ไขให้กรมการค้าต่างประเทศเสนอเรื่องให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว

มาตรา ๒๓ ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว ก็ให้ประกาศเรียกเก็บอากรชั่วคราวตามอัตราที่เห็นว่าเหมาะสม

อากรชั่วคราวที่เรียกเก็บตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นอากรขาเข้าที่เพิ่มขึ้นจากอัตราที่พึงต้องเสียตามที่กำหนดในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในขณะนำเข้า และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรชั่วคราวเสมือนอากรดังกล่าวเป็นอากรขาเข้าตามกฎหมายนั้น และให้กรมศุลกากรเก็บรักษาอากรชั่วคราวที่เก็บได้ไว้เพื่อปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ จนกว่าจะสิ้นเหตุที่ต้องปฏิบัติตามมาตราดังกล่าว

การเรียกเก็บอากรชั่วคราวให้มีระยะเวลาใช้บังคับไม่เกินสองร้อยวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ส่วนที่ ๕
การยุติการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าไม่มีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือไม่มีความเสียหาย การพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องเป็นอันยุติ และให้กรมการค้าต่างประเทศแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบพร้อมออกประกาศแจ้งผลการวินิจฉัยด้วย

ในกรณีที่มีการเก็บอากรชั่วคราวตามมาตรา ๒๓ ให้คืนโดยไม่ชักช้า

หลักเกณฑ์ และวิธีการคืนอากรชั่วคราว ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและระเบียบพิธีการทางศุลกากรที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๖
ระยะเวลาในการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้อง

มาตรา ๒๕ การเริ่มต้นกระบวนการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องจนถึงการดำเนินการให้มีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าให้มีการกำหนดมาตรการปกป้อง หรือคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่าไม่มีการนำเข้า

สินค้าที่เพิ่มขึ้นหรือไม่มีความเสียหายและให้ยุติการพิจารณา ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยเจ็ดสิบวันนับแต่วันประกาศไต่สวน เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาได้อีกไม่เกินเก้าสิบวัน

หมวด ๓
การกำหนดและการใช้มาตรการปกป้อง

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดว่ามีการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้นและมีความเสียหาย ให้กำหนดมาตรการปกป้องภายใต้บทบัญญัติแห่งหมวดนี้โดยจะกำหนดมาตรการใดมาตรการหนึ่ง หรือหลายมาตรการพร้อมกันก็ได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เรียกเก็บอากรตามอัตราที่กำหนด

(๒) จำกัดปริมาณนำเข้า

(๓) มาตรการอื่นใดนอกเหนือจาก (๑) และ (๒) ที่มีผลเป็นการลดหรือจำกัดปริมาณการนำเข้า เพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายในมีโอกาสดำเนินการตามแผนปรับตัวตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับหมวด ๗ มาตรการปกป้องที่จะกำหนดขึ้นนั้นให้ใช้บังคับกับสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของสินค้า และให้ใช้เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายและเพื่อให้ผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายในมีระยะเวลาในการปรับตัว

มาตรา ๒๘ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยการเรียกเก็บอากร อากรที่เรียกเก็บให้ถือเป็นอากรที่เพิ่มขึ้นจากอัตราที่พึงต้องเสียตามที่กำหนดในพิกัดอัตราศุลกากร หรือประกาศเรียกเก็บอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในขณะนำเข้า และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรมาใช้บังคับแก่การเรียกเก็บอากรดังกล่าวเสมือนเป็นอากรขาเข้าตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๙ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยการจำกัดปริมาณการนำเข้าต้องไม่ทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมา เว้นแต่จะเป็นที่ปรากฏโดยชัดแจ้งว่ามีความจำเป็นต้องจำกัดปริมาณการนำเข้าจนทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงกว่าเดิมจึงจะป้องกันหรือเยียวยาความเสียหายได้

การพิจารณาปริมาณการนำเข้าที่ผ่านมาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ ในกรณีกำหนดมาตรการปกป้องโดยการจัดสรรปริมาณการนำเข้า คณะกรรมการจะมอบหมายให้กรมการค้าต่างประเทศเจรจาตกลงจัดสรรปริมาณการนำเข้ากับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถทำความตกลงจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามวรรคหนึ่งได้ ให้จัดสรรปริมาณการนำเข้าแก่ประเทศผู้ส่งออกตามสัดส่วนของปริมาณหรือมูลค่าทั้งหมดของสินค้าที่นำเข้าก่อนหน้านี้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงปัจจัยพิเศษที่อาจมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าดังกล่าวด้วย

ในช่วงเวลาที่ใช้มาตรการตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับหนังสือรับรองการนำเข้าที่ออกให้โดยกรมการค้าต่างประเทศไปแสดงต่อพนักงานศุลกากรในการนำเข้า

หนังสือรับรองการนำเข้าตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีของความเสียหายที่เกิดแก่อุตสาหกรรมภายใน หากปรากฏว่าปริมาณการนำเข้าจากบางประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมที่เพิ่มขึ้น คณะกรรมการจะกำหนดจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามหลักเกณฑ์ที่เห็นว่าเหมาะสมโดยไม่ใช้หลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องปรึกษาหารือกับประเทศผู้ส่งออกรายใหญ่ภายใต้กำกับของคณะกรรมการว่าด้วยมาตรการปกป้องขององค์การการค้าโลกก่อนโดยแสดงให้คณะกรรมการดังกล่าวเห็นว่าปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของบางประเทศไม่ได้สัดส่วนกับปริมาณการนำเข้ารวมที่เพิ่มขึ้น และมีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่จัดสรรปริมาณการนำเข้าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๓๐ และการจัดสรรปริมาณการนำเข้าที่กำหนดขึ้นในกรณีนี้เป็นธรรมต่อผู้ส่งออกทุกราย

การกำหนดจัดสรรปริมาณการนำเข้าตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระยะเวลาใช้บังคับไม่เกินสี่ปี

มาตรา ๓๒ มิให้นำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศกำลังพัฒนา หากส่วนแบ่งการนำเข้าสินค้าจากประเทศนั้นไม่เกินร้อยละสามของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้น แต่ทั้งนี้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาที่มีส่วนแบ่งการนำเข้าน้อยกว่าร้อยละสามทั้งหลายนั้น รวมกันแล้วต้องมีปริมาณไม่เกินร้อยละเก้าของปริมาณการนำเข้ารวมของสินค้านั้น

หมวด ๔
ระยะเวลาในการใช้มาตรการปกป้องและการทบทวน

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๓๑ วรรคสอง และมาตรา ๓๖ มาตรการปกป้องที่ประกาศใช้ ให้มีผลบังคับใช้ในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันประกาศใช้บังคับ

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่มาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่าหนึ่งปี ให้ผ่อนคลายมาตรการดังกล่าวลงตามลำดับ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มาตรการปกป้องมีผลบังคับใช้เกินกว่าสามปี ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนว่าสมควรใช้มาตรการดังกล่าวต่อไปหรือไม่ โดยต้องดำเนินการภายในระยะเวลาครึ่งแรกของระยะเวลาที่กำหนดให้ใช้มาตรการปกป้องนั้น

มาตรา ๓๖ เมื่อคณะกรรมการเห็นสมควร หรือเมื่อมีคำร้องขอภายในระยะเวลาที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนดจากผู้ผลิตสินค้าชนิดเดียวกันหรืออุตสาหกรรมภายในว่ามีความจำเป็นต้องขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีกเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย โดยมีหลักฐานแสดงว่าอุตสาหกรรมภายในอยู่ระหว่างการปรับตัว ให้ขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องต่อไปอีกได้ตามที่จำเป็น แต่ทั้งนี้ ระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการปกป้องทั้งหมด เมื่อรวมระยะเวลาที่บังคับใช้อยู่เดิม ระยะเวลาที่ขยายออกไป และระยะเวลาที่บังคับใช้มาตรการปกป้องชั่วคราวแล้ว ต้องไม่เกินสิบปี และให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ ส่วนที่ ๕ และส่วนที่ ๖ ของหมวด ๒ และหมวด ๓ มาใช้บังคับกับการพิจารณาขยายเวลาการบังคับใช้มาตรการปกป้องตามหมวดนี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ มาตรการปกป้องที่ขยายเวลาการบังคับใช้ต่อไปอีกตามมาตรา ๓๖ ต้องไม่เข้มงวดเกินกว่ามาตรการที่ใช้บังคับอยู่ ณ ขณะเวลาที่ขอขยาย

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่การบังคับใช้มาตรการปกป้องสิ้นสุดลง จะนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นอีกมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นระยะเวลากึ่งหนึ่งของระยะเวลาที่ได้เคยบังคับใช้มาก่อนหน้านั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองปี

การบังคับใช้มาตรการปกป้องที่มีระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน อาจนำมาตรการปกป้องมาบังคับใช้กับสินค้านำเข้านั้นได้อีก เมื่อเว้นระยะห่างจากวันบังคับใช้มาตรการปกป้องครั้งก่อนอย่างน้อยหนึ่งปี และมิได้มีการบังคับใช้มาตรการปกป้องกับสินค้าดังกล่าวมากกว่าสองครั้งภายในระยะเวลาห้าปีก่อนหน้าวันบังคับใช้มาตรการนั้น

หมวด ๕
ผลกระทบจากการใช้มาตรการปกป้อง

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีการใช้มาตรการปกป้องหรือขยายเวลาการใช้มาตรการปกป้องเกินกว่าสามปีอันทำให้ต้องทำความตกลงกับประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปกป้อง ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดการชดเชยตามสิทธิที่พึงมีของประเทศผู้ส่งออกทั้งด้านสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี

และพันธกรณีอื่น ให้ได้รับเท่าระดับเดิมตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า ค.ศ. ๑๙๙๔ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

หมวด ๖
การประกาศเผยแพร่ผลคำวินิจฉัย

มาตรา ๔๐ เมื่อมีคำวินิจฉัยชั้นที่สุดให้ยุติการพิจารณามาตรการปกป้องหรือให้กำหนดมาตรการปกป้อง หรือให้ขยายเวลาการใช้มาตรการปกป้อง ให้กรมการค้าต่างประเทศประกาศเผยแพร่ผลคำวินิจฉัย หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับคำวินิจฉัยให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไปโดยพลัน

ประกาศเผยแพร่ผลคำวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗
มาตรการปกป้องตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่ความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีมีข้อกำหนดว่าด้วยการปกป้องแตกต่างไปจากที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องการพิจารณามาตรการปกป้อง การไต่สวน การกำหนดมาตรการปกป้อง การกำหนดมาตรการปกป้องชั่วคราว ระยะเวลาการใช้มาตรการปกป้อง และมาตรการปกป้องชั่วคราว การทบทวน หรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการกำหนดและการใช้มาตรการปกป้อง การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนและเงื่อนไขให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันไว้ในความตกลงนั้น ๆ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บรรดาการพิจารณากำหนดมาตรการปกป้องหรือการใช้มาตรการปกป้องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนการพิจารณาที่ดำเนินการไปแล้วตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ดังกล่าว ให้ถือเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการกำหนดมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดด้านขอบเขตที่จะนำมาปรับใช้กับการกำหนดมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น จึงสมควรให้มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยมาตรการปกป้อง และโดยที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีความตกลงมาร์ราเกชจัดตั้งองค์การการค้าโลก ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๙๔ ซึ่งกำหนดให้ประเทศสมาชิกมีสิทธิที่จะใช้มาตรการปกป้องตามความตกลงองค์การการค้าโลกได้ และเพื่อให้เป็นไปตามความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่ประเทศไทยมีข้อผูกพัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๔/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓ ก หน้า ๑-๑๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

มาตรฐานสินค้าเกษตร

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าเกษตร

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“มาตรฐาน” หมายความว่า มาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

“สินค้าเกษตร” หมายความว่า ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าว

“มาตรฐานบังคับ” หมายความว่า มาตรฐานที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

“มาตรฐานทั่วไป” หมายความว่า มาตรฐานที่มีประกาศกำหนดเพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน

“ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

“ผู้ผลิต” หมายความว่า

(๑) ผู้ซึ่งทำการกสิกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้เพื่อการค้า

(๒) ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเกษตร คลังสินค้าเกษตร สะพานปลา ห้องเย็น โรงฆ่าสัตว์ หรือกิจการต่อเนื่องอื่นที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ผู้ซึ่งนำสินค้าเกษตรมาบรรจุหีบห่อ แปรรูป หรือกระทำด้วยวิธีการใด ๆ

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามกฎหมาย

(๒) มาตรฐานสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นกับออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมการข้าว อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมและดำเนินการมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร

(๒) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนด แก้ไข และยกเลิกมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๑๘

(๕) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตามมาตรา ๕๗

(๖) ออกประกาศ และคำสั่งอื่นใดเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) พิจารณาข้อมูลทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยี หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับมาตรฐาน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการบริหาร ที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่าหกสิบวันให้ดำเนินการเพื่อให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่เพื่อดำรงตำแหน่งแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การประชุมของคณะกรรมการ ให้ประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมแทน

ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูล และกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ คณะกรรมการวิชาการ และคณะอนุกรรมการ

หมวด ๒

การกำหนดมาตรฐาน

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรใด ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณา

เมื่อคณะกรรมการวิชาการเสนอร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณา หากคณะกรรมการเห็นด้วยกับรายละเอียดของร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรนั้นและเห็นสมควรกำหนดให้เป็นมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปตามที่คณะกรรมการวิชาการเสนอก็ให้คณะกรรมการเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรนั้นเป็นมาตรฐานบังคับหรือออกประกาศกำหนดมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรนั้นเป็นมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคสองจะกำหนดให้สินค้าเกษตรใดอยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

มาตรา ๑๖ ในการกำหนดมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรจะกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างก็ได้

(๑) วิธีการ กรรมวิธี หรือกระบวนการจัดการการผลิตหรือคุณลักษณะของสินค้าเกษตรที่เกี่ยวกับคุณภาพและความปลอดภัยทางเคมี ชีวภาพ กายภาพ ความปลอดภัยด้านสุขอนามัยหรือสุขอนามัยพืช หรือลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) หีบห่อ การบรรจุหีบห่อ การทำเครื่องหมายหรือฉลาก

(๓) การตรวจสอบ ประเมิน ทดสอบ ทดลอง วิเคราะห์ หรือวิจัยที่เกี่ยวกับ (๑) หรือ (๒)

(๔) ข้อกำหนดรายการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการวิชาการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ จะให้มีคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ คณะกรรมการวิชาการในแต่ละคณะให้มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน

คณะกรรมการวิชาการมีหน้าที่จัดทำร่างมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตรหรือเสนอแนะคณะกรรมการในการแก้ไขหรือยกเลิกมาตรฐานสำหรับสินค้าเกษตร รวมทั้งปฏิบัติงานทางวิชาการอื่นที่เกี่ยวกับมาตรฐานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กรรมการวิชาการต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มของสินค้าเกษตรที่ได้รับแต่งตั้ง

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการวิชาการ รวมทั้งการประชุมและการดำเนินงานอื่นของคณะกรรมการวิชาการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ก่อนออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับ ให้สำนักงานจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานนำผลการแสดงความคิดเห็นนั้นเสนอคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อออกกฎกระทรวงต่อไป

กฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดวันใช้บังคับไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ หรือเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ คณะกรรมการอาจเสนอรัฐมนตรีเพื่อออกกฎกระทรวงกำหนดให้สินค้าเกษตรใดอยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับโดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๘ ก็ได้

หมวด ๓
ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ห้ามผู้ใดเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจากสำนักงาน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคสองจะกำหนดขนาดหรือลักษณะของกิจการของผู้ผลิตให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งก็ได้

มาตรา ๒๑ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่งและต้องไม่เคยเป็นผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๕)

มาตรา ๒๒ ใบอนุญาตให้ใช้กับผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้นและให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้านั้นที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ขอรับใบแทนจากสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือชำรุดเสียหายดังกล่าว

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ การย้ายสถานที่ทำการของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ระบุไว้ในใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งจะเลิกประกอบกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สำนักงานทราบล่วงหน้าก่อนเลิกประกอบกิจการไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อเลิกประกอบกิจการแล้วให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ

หมวด ๔
การตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรใด ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้าเกษตรนั้น ต้องขอรับการตรวจสอบและได้ใบรับรองตามมาตรฐานบังคับจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

การตรวจสอบและรับรองและค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานต้องรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้ขอรับการตรวจสอบทราบเป็นหนังสือ ในกรณีที่สินค้าเกษตรที่ตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานบังคับให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานออกใบรับรองสำหรับสินค้าเกษตรนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ รัฐมนตรีโดยคำเสนอแนะของคณะกรรมการอาจประกาศการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับมาตรฐานบังคับไม่ต้องได้รับใบรับรองตามมาตรา ๒๗ หากปรากฏว่าสินค้าเกษตรนั้นได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากประเทศนั้นที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการยอมรับผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานซึ่งกันและกัน

การแสดงหลักฐานการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและการแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานกับสินค้าเกษตรที่นำเข้าตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ การนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศที่มีมาตรฐานแตกต่างจากมาตรฐานบังคับ หากผู้นำเข้าประสงค์จะขอรับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตามมาตรฐานบังคับจากผู้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของต่างประเทศที่มีข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการยอมรับผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานซึ่งกันและกันก็ให้กระทำได้ แต่ผู้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของประเทศนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรฐานทั่วไปสำหรับสินค้าเกษตรใดแล้ว ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจะขอรับการตรวจสอบและขอใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก็ได้

การตรวจสอบและรับรองและค่าบริการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการนำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรตามมาตรฐานทั่วไปโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่สินค้าเกษตรได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานแล้ว ต่อมาปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานนั้นภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด หากไม่สามารถแก้ไขหรือปรับปรุงได้หรือหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขอนามัยของประชาชน พืช หรือสัตว์ ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งให้ทำลายหรือให้ส่งสินค้าเกษตรนั้นกลับคืนภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนดโดยให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำลายหรือการส่งกลับคืน ซึ่งสินค้าเกษตรนั้น

การสั่งให้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงและการสั่งให้ทำลายหรือส่งสินค้าเกษตรกลับคืนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๕

การประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานจากสำนักงาน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบริษัทโดยมีทุนจดทะเบียนซึ่งชำระแล้วตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒) มีห้องปฏิบัติการที่มีขีดความสามารถและคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๓) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๔) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตแต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

(๕) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้แทนบริษัท กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนบริษัทซึ่งเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตต้องไม่เคยเป็นผู้แทนบริษัท กรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนบริษัทที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๔)

มาตรา ๓๕ ใบอนุญาตให้ใช้กับผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ทำการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขอรับใบแทนจากสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือชำรุดเสียหายดังกล่าว

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ การย้ายสถานที่ทำการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานซึ่งจะเลิกประกอบกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้สำนักงานทราบล่วงหน้าก่อนเลิกประกอบกิจการไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อเลิกประกอบกิจการแล้ว ให้ส่งคืนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกประกอบกิจการ

มาตรา ๔๐ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานต้อง

(๑) ไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงที่ได้มาหรือล่วงรู้มาจากการปฏิบัติการตรวจสอบมาตรฐานโดยประการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าของผู้ขอให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่หรือตามกฎหมายหรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

(๒) ไม่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์กับผู้ขอให้ตรวจสอบมาตรฐาน

(๓) แจ้งให้ผู้ขอให้ตรวจสอบและรับรองมาตรฐานทราบ และดำเนินการแก้ไขความบกพร่องหรือผิดพลาดนั้นทันที ในกรณีที่ตรวจพบความบกพร่องหรือผิดพลาดในผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน

(๔) แจ้งให้สำนักงานทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ตรวจพบความบกพร่องหรือผิดพลาดในผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานตาม (๓)

หมวด ๖
การควบคุม

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตรวจสอบและรับรองมาตรฐานต่อสำนักงานทุกรอบสามเดือนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนด

มาตรา ๔๒ ให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานเก็บรักษาผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้เป็นเวลาสามปีเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้

การเก็บรักษาผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่งจะเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการหรือห้องปฏิบัติการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน หรือสถานที่ทำการ สถานที่เก็บสินค้าเกษตร หรือยานพาหนะของผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่ทำการหรือห้องปฏิบัติการของผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานไม่ว่าเวลาใด เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนเครื่องมือ อุปกรณ์หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบมาตรฐาน

(๓) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่เก็บสินค้าเกษตร หรือยานพาหนะของผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานไม่ว่าเวลาใด เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจสอบว่าสินค้าเกษตรเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ หรือมีมาตรฐานถูกต้องตามรายงานผลการตรวจสอบมาตรฐาน หรือใบรับรองมาตรฐานหรือไม่ หรือเพื่อตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบมาตรฐาน

(๔) สุ่มตัวอย่างสินค้าเกษตรจากผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน หรือสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าจัดส่งตัวอย่างของสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองมาตรฐานในปริมาณที่สมควรเพื่อนำมาตรวจสอบ

(๕) สั่งให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง ให้ถ้อยคำ หรือหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือแก้ไขความบกพร่อง หรือผิดพลาดที่ตรวจพบ

(๖) ยึดหรืออายัดสินค้าเกษตร เอกสาร วัตถุ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือสิ่งใดที่มีการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นเท็จ หรือที่ใช้ผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานที่บกพร่องหรือผิดพลาดตามมาตรา ๔๐ (๓) หรือที่ผลการตรวจสอบและรับรองไม่เป็นไปตามมาตรฐานตาม (๔)

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีตาม (๒) หรือ (๓) หากมีลักษณะเป็นการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวจะถูกยักย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ให้ดำเนินการค้น ยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นแต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการค้นแต่จะเริ่มการค้นในเวลากลางคืนมิได้เว้นแต่เป็นเวลาทำการของสถานที่นั้น

มาตรา ๔๔ สินค้าเกษตรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๓ (๖) นั้น ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไปแต่ได้ใช้หรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ คณะกรรมการอาจสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงสินค้าเกษตรให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปหรือสั่งให้ทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหลุดพ้นจากสินค้าเกษตรนั้นก็ได้ หากไม่สามารถทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหลุดพ้นจากสินค้าเกษตรได้ก็อาจสั่งให้ทำลายสินค้าเกษตรนั้น

(๒) ในกรณีที่ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าไม่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับโดยที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับสำหรับสินค้าเกษตรนั้น คณะกรรมการอาจสั่งให้ทำลายหรือในกรณีที่นำเข้าอาจสั่งให้ส่งกลับคืนไปก็ได้ หรือสั่งให้รอไว้เพื่อให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าแล้วแต่กรณี ขอรับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับ

ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแก้ไข การปรับปรุง การทำลาย การส่งกลับคืน หรือการรอไว้ซึ่งสินค้าเกษตรเพื่อขอรับใบรับรองตาม

มาตรฐานบังคับ หรือการทำลายเครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหรือการทำให้เครื่องหมายมาตรฐานทั่วไปหลุดพ้นจากสินค้าเกษตร

มาตรา ๔๕ บรรดาสิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๔๓ (๖) นั้น ถ้าไม่ปรากฏเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ยึดหรืออายัด หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือเมื่อศาลไม่พิพากษาให้ริบ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอรับคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือวันที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดหรือวันที่ได้รับแจ้งว่าไม่มีการฟ้องคดี แล้วแต่กรณี ให้สินค้าเกษตรหรือสิ่งที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่สินค้าเกษตรหรือสิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้เป็นของเสียง่ายหรือถ้าหากเก็บไว้จะเสี่ยงต่อความเสียหายหรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาเกินค่าของสินค้าเกษตรหรือสิ่งนั้น สำนักงานจะจัดการขายทอดตลาดสินค้าเกษตรหรือสิ่งนั้นเสียก่อนคดีจะถึงที่สุดหรือก่อนที่จะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าขายทอดตลาดสินค้าเกษตรหรือสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงแล้วเหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใด ให้ถือไว้แทนสินค้าเกษตรหรือสิ่งนั้น

มาตรา ๔๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๔๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตร กรรมการวิชาการ อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า สินค้าเกษตรใดที่อยู่ภายใต้มาตรฐานบังคับไม่ปลอดภัยหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขอนามัยของประชาชน พืช หรือสัตว์ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) ประกาศผลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบในหนังสือพิมพ์หรือวิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ระบุข้อความดังต่อไปนี้ด้วย

(ก) ในกรณีที่ปรากฏผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นโดยแน่ชัดให้ระบุชื่อผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุนั้น และถ้าสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุดังกล่าวมีชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิต ส่งออก หรือนำเข้า ก็ให้ระบุชื่อทางการค้าหรือลำดับครั้งที่ผลิต ส่งออกหรือนำเข้านั้นด้วย แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ไม่ปรากฏผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าโดยแน่ชัดแต่ปรากฏผู้จำหน่ายหรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรนั้น ให้ระบุชื่อผู้จำหน่ายหรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และสถานที่จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย พร้อมทั้งชนิดและลักษณะของสินค้าเกษตรหรือภาชนะบรรจุนั้น

(๒) เรียกเก็บสินค้าเกษตรหรือสั่งให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าซึ่งสินค้าเกษตรนั้นจัดเก็บสินค้าเกษตรภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด และให้สำนักงานมีอำนาจทำลายสินค้าเกษตรดังกล่าวหรือดำเนินการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตร แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประกาศ การเรียกเก็บ การทำลาย หรือการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ไม่เกินครั้งละสามเดือน

ผู้ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตในระหว่างที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นไม่ได้

มาตรา ๕๑ สำนักงานมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๔

(๒) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้วมากระทำความผิดอีกภายในห้าปี

(๓) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าหรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจหรือต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้ากระทำความผิดตามมาตรา ๖๐ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ มาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๗๕ หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน กระทำความผิดตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ วรรคสอง มาตรา ๗๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๔

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปีนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

มาตรา ๕๒ การสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ และการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๑ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ให้สำนักงานประกาศรายชื่อผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานที่ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ให้ผู้บริโภคหรือประชาชนทราบเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองผู้บริโภคหรือประชาชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด ๗
เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

มาตรา ๕๔ เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับแสดงกับสินค้าเกษตร มี ๒ แบบ ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานบังคับสำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับ

(๒) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปสำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานทั่วไป

ลักษณะของเครื่องหมาย การใช้เครื่องหมาย และการแสดงเครื่องหมายให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๕ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับต้องแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๕๔ (๑) ก่อนนำออกจากสถานที่ผลิตหรือรับมอบไปจากเจ้าพนักงานศุลกากร ในกรณีหลังนี้รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ทำภายหลังตามเงื่อนไขที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๕๔ เว้นแต่เป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าที่ได้รับใบรับรองตามมาตรฐานบังคับหรือมาตรฐานทั่วไป แล้วแต่กรณี

หมวด ๘
การอุทธรณ์

มาตรา ๕๗ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือโดยยื่นต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของสำนักงาน

ให้สำนักงานเสนอคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับอุทธรณ์

ให้คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์จากสำนักงาน คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งของสำนักงาน เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อนโดยคณะกรรมการ

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๕๙ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๐ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสำนักงาน ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๕๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๓ (๕) หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าผู้ใดไม่ดำเนินการจัดเก็บสินค้าเกษตรตามคำสั่งของสำนักงานตามมาตรา ๔๙ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดเลียนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานสำหรับแสดงกับสินค้าเกษตรตามมาตรา ๕๔ เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานผู้ใดจัดทำผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน เพื่อให้มีการออกผลการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำการตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๒ ผู้ใดทำใบรับรองมาตรฐานหรือรายงานการตรวจสอบมาตรฐานขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เติม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดในใบรับรองหรือรายงานดังกล่าวอันเป็นเท็จ เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นใบรับรองหรือรายงานที่แท้จริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ผลิต ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ผู้จำหน่าย หรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรผู้ใดใช้ใบรับรองมาตรฐานหรือรายงานการตรวจสอบมาตรฐานที่ตนรู้อยู่ว่าเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดถอน ทำให้เสียหาย ทำลาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับหรือหมายไว้ที่สิ่งใด ๆ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่เพื่อเป็นหลักฐานในการยึด อายัด หรือรักษาสิ่งนั้น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดโฆษณา จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดให้ต้องเป็นไปตามมาตรฐานบังคับหรือแสดงเครื่องหมายรับรองมาตรฐานโดยรู้

หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าสินค้าเกษตรนั้นมิได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ และบุคคลอื่นใดซึ่งกระทำการแทนนิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดและต้องระวางโทษเช่นเดียวกับนิติบุคคลนั้นด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๗๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้คณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคนประกอบด้วยข้าราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน พนักงานอัยการหนึ่งคน และพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอีกหนึ่งคน

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๘ บรรดามาตรฐานสินค้าเกษตรที่คณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๙ ให้ผู้ซึ่งได้รับใบรับรองเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจากคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเพื่อขอรับใบอนุญาตจากสำนักงาน เมื่อได้แจ้งแล้วให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าสำนักงานจะมีคำสั่งไม่อนุญาตหรือใบรับรองนั้นสิ้นอายุ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานและการควบคุมผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้นั้น

มาตรา ๘๐ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองของสำนักงานอันเป็นเครื่องหมายรับรองที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้ากับสินค้าเกษตรอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้นั้นใช้เครื่องหมายรับรองนั้นกับสินค้าเกษตรได้ต่อไปโดยให้ถือว่าเครื่องหมายรับรองนั้นเป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานทั่วไปตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับเครื่องหมายรับรองมาตรฐาน รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับกับผู้นั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

๑. ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
๒. ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐	บาท
๓. ใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
๔. ใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท

๕. การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๐ หรือใบอนุญาตตามมาตรา ๓๓ ครั้งละกึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนั้น

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงขนาดหรือลักษณะของกิจการหรือสาขาของการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก็ได้

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประเทศไทยกำลังเร่งรัดพัฒนาสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน และโดยที่ในปัจจุบันสินค้าเกษตรหลายชนิดทั้งที่ผลิตขึ้นในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศยังไม่มีมาตรฐานใช้บังคับเป็นเหตุให้สินค้าเกษตรด้อยคุณภาพและไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ประชาชนขาดความเชื่อถือ และส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการค้าสินค้าเกษตรของไทย ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศโดยรวม สมควรมีกลไกในการกำหนดมาตรฐานและการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรขึ้น เพื่อส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานเพื่อความปลอดภัยหรือเพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดแก่ประชาชนหรือแก่กิจการค้าสินค้าเกษตรหรือเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๙/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๗ ก หน้า ๑- ๒๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

รถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๗/๑ รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

การจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดจำนองตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สังหาริมทรัพย์หลายประเภทสามารถจดจำนองเป็นประกันหนี้ได้ ดังเช่น เรือกำปั่น หรือเรือมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ สามารถจดจำนองได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๗๐๓ ส่วนเครื่องจักรสามารถจดจำนองได้ตามกฎหมายเครื่องจักร แต่ปรากฏว่ารถยนต์ ได้แก่ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล รวมทั้งรถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ เป็นสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงแต่ไม่สามารถจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย ในกรณีที่ต้องใช้เป็นประกันหนี้จึงต้องใช้วิธีการโอนขายแก่เจ้าหนี้ และทำเป็นสัญญาเช่าซื้อซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเป็นภาระแก่ประชาชนและผู้ประกอบการหลายล้านคนทั่วประเทศ สมควรบรรเทาภาระดังกล่าวนี้ และทำให้รถดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่า มีราคา ที่สามารถจำนองเป็นประกันหนี้ได้ และผู้เป็นเจ้าของยังคงมีสิทธิ์ครอบครองใช้สอยได้ดังเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๒/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๒ ก หน้า ๓๓-๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๗ ตอนที่ - หน้า ๒๒ - ๔๒ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๔๗๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ เสนาบดีผู้ปกครองท้องที่ รักษาการในเขตกรุงเทพมหานคร และเสนาบดีผู้บัญชาการกรมทาง รักษาการในเขตอื่นนอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้กฎหมายอันว่าด้วยรถยนตร์ จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ มีบทบัญญัติรวม ๔๒ มาตรา โดยแบ่งออกเป็นหมวดข้อความเบื้องต้น และบทบัญญัติอีก ๕ หมวด ดังนี้

๑. ข้อความเบื้องต้น มีสาระสำคัญเกี่ยวกับชื่อ วันบังคับใช้พระราชบัญญัติ กำหนดยกเลิกบทบัญญัติที่มีอยู่ก่อนในส่วนที่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทบัญญัติ และกำหนดคำนิยามศัพท์ที่มีปรากฏในพระราชบัญญัตินี้

๒. หมวด ๑ ว่าด้วยเรื่องการจดทะเบียนและเครื่องหมายสำหรับรถยนตร์ โดยหมวด ๑ นี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจดทะเบียน การเสียภาษีและค่าธรรมเนียม ข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้รถยนตร์ส่วนบุคคลและรถยนตร์สาธารณะ การโอนรถยนตร์ การย้ายรถยนตร์ไปไว้ต่างท้องที่ และการสั่งหรือนำรถยนตร์เข้ามาจากต่างประเทศเพื่อจำหน่ายหรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อจำหน่าย

๓. หมวด ๒ ว่าด้วยเรื่องใบอนุญาตขับรถยนตร์ โดยกำหนดเกี่ยวกับประเภทของใบอนุญาต เงื่อนไขในการได้รับอนุญาต ความผิดอันเป็นเหตุให้มีการยึดหรือถอนใบอนุญาต

๔. หมวด ๓ ว่าด้วยเรื่องของภาษีรถ โดยกำหนดตั้งแต่ประเภทรถที่ต้องเสียภาษี จำนวนเงินที่ต้องเสียภาษี วิธีการเสียภาษี ประเภทรถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียม และวิธีการจัดการในกรณีที่ไม่นำเงินมาเสียภาษี

๕. หมวด ๔ ว่าด้วยบทลงโทษ

๖. หมวด ๕ ว่าด้วยบทเบ็ดเตล็ด เช่น การนำรถยนตร์จากต่างประเทศเข้ามาใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราว การกำหนดให้เสนาบดีออกกฎเกี่ยวกับสี แผ่นป้าย ฯลฯ ที่เกี่ยวกับรถยนตร์

๒. พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ ตอนที่ - หน้า ๕๑๙ - ๕๒๐ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๗๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๗๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยมีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า ทรงพระดำริเห็นสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ข้อที่ว่าด้วยค่าภาษีรถยนตร์ส่วนบุคคล จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ที่กำหนดให้เก็บภาษีรถยนตร์ส่วนบุคคลตามกำลังเครื่องยนตร์ โดยอัตราหนึ่งแรงม้าหรือเศษของแรงม้าต่อสองบาท ให้เป็นไปตามที่กำหนดคือ อัตราหนึ่งแรงม้าหรือเศษของแรงม้าต่อสามบาท

๓. พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๙ ตอนที่ - หน้า ๗๗๙ - ๗๘๑ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรลดอัตราภาษีบางรายที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญคือ การยกเลิกความในมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และกำหนดให้ใช้ความใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งกำหนดอัตราภาษีใหม่สำหรับรถยนตร์

๔. พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ ตอนที่ - หน้า ๘๙๖-๙๐๔ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๔๗๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติรถยนตร์ จึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดย คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ได้มีสาระสำคัญให้ยกเลิกพระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๓ ให้เพิ่มเติมข้อความเป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๒๖ และวรรค ๒ ของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ โดยให้ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน ซึ่งได้กำหนดให้การโอนรถยนตร์นั้น ให้ผู้โอนและผู้รับโอนแจ้งแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน การรับใบอนุญาตกำหนดให้มีวุฒิและลักษณะของผู้ที่จะได้รับใบอนุญาตและผู้ที่นายทะเบียนสอบสวนเห็นว่ามีวุฒิและลักษณะที่จะได้รับใบอนุญาตขับรถยนตร์ส่วนบุคคลและรถยนตร์สาธารณตามที่ได้บัญญัติไว้ ทั้งได้กำหนดภาษีรถมีอัตราประจำปีขึ้นบังคับใช้ และเพิ่มเติมข้อความวรรค ๒ ของมาตรา ๒๖ "รถที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา ๒๓ นั้น ถ้ามิได้ใช้การในงวดใด ให้ยกเว้นค่าภาษีฉะเพาะงวดนั้นด้วย" ส่วนเรื่องทำละเมิดกฎเสนาบดีให้เพิ่มเติมข้อความวรรค ๒ ของมาตรา ๓๕ "โทษตามมาตรานี้ ท่านให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ซึ่งจะได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้"

๕. พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม (ฉะบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ - หน้า ๕ - ๗ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๔๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติรถยนตร์ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม (ฉะบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญให้ยกเลิกตารางอัตราภาษีท้ายมาตรา ๒๓ ข้อ ๔ แห่งพระราชบัญญัติ รถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้อัตราภาษีใหม่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๖. พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ - หน้า ๑๔๙๖-๑๔๙๘ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๔๗๓ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘ มีบทบัญญัติรวม ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญให้ยกเลิกความในอนุมาตรา ๓ (ข) ของมาตรา ๔ พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๔๗๓ ที่บัญญัติบทนิยามของคำว่า “รถยนตร์รับจ้าง” โดยเปลี่ยนให้ใช้บทนิยามตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน และให้เพิ่มความคำนิยาม “รถยนตร์รับจ้างพิเศษ” เป็นอนุมาตรา ๓ ของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๔๗๓

๗. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ ตอนที่ - หน้า ๒๐ - ๒๙ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติรถยนตร์ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙ มีบทบัญญัติรวม ๑๒ มาตรา โดยมีการแก้ไขดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นวรรค ๓ ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เรื่อง การดัดแปลงตัวรถยนตร์หรือเปลี่ยนเครื่องยนตร์ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และให้ใช้ความเรื่อง การติดเครื่องหมายรถยนตร์ที่จดทะเบียนแล้วตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ให้ใช้ความใหม่เรื่อง ใบอนุญาตขับรถยนตร์ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๔. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ฉะบับที่ ๒ และให้ใช้ความใหม่ในเรื่องอัตราภาษีรถยนตร์ตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. เพิ่มความเป็นวรรค ๒ และ ๓ ของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เรื่อง การห้ามมิให้ใช้รถยนตร์ประจำทางเดินรับส่งคนโดยสารนอกทางที่ได้รับอนุญาต

๖. ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความใหม่เรื่องเกี่ยวกับรถยนตร์ที่ได้รับการเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เพิ่มความเป็นอนุมาตรา ๕ ของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓

๘. เปลี่ยนอนุมาตรา ๑๓ ของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เป็นอนุมาตรา ๑๕ และเพิ่มความตามพระราชบัญญัติเป็นอนุมาตรา ๑๓ และ ๑๔

๙. กำหนดเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

๘. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอนที่ - หน้า ๙๔๗ - ๙๕๐ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๔๘๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติรถยนตร์ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๑ มีบทบัญญัติรวม ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญยกเลิกความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และให้ใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นเรื่องของการกำหนดอัตราภาษีรถยนตร์ขึ้นใหม่

๙. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ ตอนที่ - หน้า ๒๙๐ - ๒๙๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๘๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๘๒

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๑ มีบทบัญญัติรวม ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความใหม่เรื่องเงื่อนไขในการได้รับใบอนุญาตขับรถยนตร์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. กำหนดว่าความในมาตรา ๑๘ วรรค ๒ อนุมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้มีใบอนุญาตขับรถยนตร์สาธารณะอยู่แล้วในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ผู้นั้นขาดต่อใบอนุญาตหรือถูกถอนใบอนุญาต

๑๐. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ - หน้า ๑๒๘๐ - ๑๒๘๔ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีบทบัญญัติรวม ๘ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความใหม่เรื่อง การโอนรถยนตร์ที่ได้บัญญัติแก้ไขตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. เพิ่มความในมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ให้อำนาจรัฐมนตรีกำหนดภาษีรถยนตร์ต่ำกว่าอัตราที่กำหนดในมาตรา ๒๓ ได้เมื่อเห็นเป็นการสมควร

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และให้ใช้ความใหม่เกี่ยวกับการกำหนดโทษในกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติที่ได้บัญญัติแก้ไขแล้วนี้แทน

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ โดยเพิ่มความเกี่ยวกับบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ วรรค ๒ หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต

๕. ยกเลิกความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ที่กำหนดให้เสนาบดีผู้ปกครองท้องที่ และเสนาบดีผู้บัญชาการกรมทางเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดใหม่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ

๑๑. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ ตอนที่ - หน้า ๑๕๑๓-๑๕๑๔ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ เพื่ออนุวรรตน์การให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปีประดิทิน พุทธศักราช ๒๔๘๓ จึ่งมีพระบรมราชโองการให้ตรา พระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉะบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีบทบัญญัติรวม ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญคือ แก้ไขคำในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ จากคำว่า "วันที่ ๓๑ มีนาคม" เป็น "วันที่ ๓๑ ธันวาคม"

๑๒. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘ ตอนที่ ๓๒ หน้า ๖๖๑- ๖๖๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๔๙๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๔ มีบทบัญญัติรวม ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และให้ใช้ความใหม่ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๑ และให้ใช้ความใหม่ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับอัตราภาษีรถยนตร์ในพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และให้ใช้ความใหม่เกี่ยวกับการกำหนดการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีของรถบางประเภทในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๓. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๑๑๗ หน้า ๖๕๕-๖๕๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๐๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ภาษีรถยนตร์เฉพาะที่เป็นรถนั่งส่วนบุคคลยังมีอัตราต่ำ สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๔๙๔ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการคำนวณภาษีรถยนตร์ประจำปี

๑๔. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๑๑๒ หน้า ๘ - ๑๒ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๔ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากจำนวนยานพาหนะภายในประเทศได้มีปริมาณมากยิ่งขึ้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ที่ใช้อยู่ เกี่ยวกับใบอนุญาตและอายุของผู้ขับรถยนตร์สาธารณะการกำหนดกำลังแรงม้า เงื่อนไขที่จดทะเบียนหรือแก้ทะเบียน การกำหนดอัตราค่าจ้างบรรทุกของหรือคนโดยสาร การห้ามมิให้ใช้รถยนตร์บางชนิดในเขตหนึ่งเขตใด และการให้งดจดทะเบียนรถยนตร์บางชนิดในบางจังหวัด เพื่อความเหมาะสมและปลอดภัยต่อสวัสดิภาพของประชาชน

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มีบทบัญญัติรวม ๙ มาตรา โดยมีสาระสำคัญเพิ่มเติมแก้ไขเกี่ยวกับใบอนุญาตและอายุของผู้ขับรถยนตร์สาธารณะจากยี่สิบปีเป็นยี่สิบห้าปี การกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎ กำหนดอัตราค่าจ้างบรรทุกของหรือคนโดยสาร กำหนดให้งดจดทะเบียนรถยนตร์บางชนิดในบางจังหวัด ฯลฯ เป็นต้น และแก้ไขให้มีใบอนุญาตขับรถยนตร์เพิ่ม ๒ ชนิด จากเดิมที่มีเพียง ๔ ชนิด โดยเพิ่มใบอนุญาตขับรถยนตร์สามล้อส่วนบุคคลและใบอนุญาตขับรถยนตร์สามล้อสาธารณะ

๑๕. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๐๘ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจราจรทางถนน ค.ศ. ๑๙๔๙ ซึ่งอนุสัญญาฉบับใหม่นี้ได้ยกเลิกอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการสัญจรด้วยรถยนตร์ ฉบับลงวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๙ ที่กรุงปารีส ซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอยู่เดิม ในการนี้จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ ซึ่งอ้างถึงอนุสัญญาฉบับเดิมเป็นให้อ้างถึงอนุสัญญาฉบับใหม่ พร้อมกับปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องนี้ให้เหมาะสม

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๖ มีบทบัญญัติรวม ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญแก้ไขบทบัญญัติที่อ้างถึงอนุสัญญาฉบับเดิมเป็นให้อ้างถึงอนุสัญญาฉบับใหม่ พร้อมกับปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรถยนตร์ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับใหม่

๑๖. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๙ หน้า ๙๙ - ๑๑๖ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ (๑) ขณะนี้จำนวนรถยนตร์บริการนักท่องเที่ยวและรถยนตร์ให้ประชาชนเช่า (Rent Car) ซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือของได้เพิ่มมากขึ้น แต่วิธีการควบคุมรถยนตร์สองประเภทนี้ยังไม่เหมาะสม

(๒) อัตราโทษและการชำระภาษีเป็นงวด ๆ ตามกฎหมายซึ่งใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓ บางมาตราไม่เหมาะสมแก่กาลสมัย

และเพื่อส่งเสริมให้การประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคน โดยรถยนตร์รับจ้างหรือรถยนตร์รับจ้างระหว่างจังหวัด ได้กระทำในรูปบริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ เพื่อสะดวกแก่การควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการจราจร จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒ มีบทบัญญัติรวม ๒๐ มาตรา โดยมีสาระสำคัญกำหนดเพิ่มคำนิยามเกี่ยวกับรถยนตร์บริการว่ามี ๓ ประเภท คือ รถยนตร์บริการธุรกิจรถยนตร์บริการทัศนาจร และรถยนตร์บริการให้เช่า และกำหนดวิธีการควบคุมรถยนตร์สองประเภทนี้ กำหนดอัตราโทษและการชำระภาษีขึ้นใหม่ให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และกำหนดให้มีการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ในกรณีที่มีประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนตร์รับจ้างระหว่างจังหวัด

๑๗. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๔๐ ฉบับพิเศษ หน้า ๓-๖ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า อัตราภาษีรถยนต์บางประเภทที่เจ้าของรถยนต์ชำระเป็นรายปีเป็นอัตราที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๒ บัดนี้เวลาได้ล่วงเลยมาสิบสองปีแล้ว สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสม และสมควรยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีรถยนต์ให้แก่รถยนต์ของสภากาชาดไทยด้วย หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่ง

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ.๒๕๑๒ ให้เพิ่มความเป็น (ฉ) ของมาตรา ๒๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ.๒๔๙๔ และให้ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีรถยนต์ท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ.๒๕๑๒ โดยให้ใช้ความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

๑๘. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๖๒ หน้า ๖๒๔-๖๒๘ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่อัตราภาษีรถยนต์บางประเภทยังไม่เหมาะสมแก่สถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ มีบทบัญญัติรวม ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกความในมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ ซึ่งมีสาระสำคัญ

เป็นเรื่องของการเก็บภาษีตามน้ำหนักของรถยนต์ และให้ยกเลิกบัญชีอัตราภาษีรถยนต์ท้ายระราชบัญญัติ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และให้ใช้บัญชีอัตราภาษีรถยนต์ท้ายพระราชกำหนดนี้แทน

๑๕. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๐ ตอนที่ ๑๗๖ หน้า ๗ - ๑๐ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่อัตราภาษีรถยนต์บางประเภทยังไม่เหมาะสมแก่สถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชกำหนดนี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชกำหนด

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยมีสาระสำคัญคือ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความในพระราชกำหนดฉบับนี้แทน โดยกำหนดอัตราภาษีรถยนต์นั่งส่วนบุคคลบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคนให้เก็บภาษีตามน้ำหนักของรถยนต์ และกำหนดอัตราลดหย่อนภาษีให้แก่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลบรรทุกโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งจดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียน ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีในปีต่อ ๆ ไป ในอัตราร้อยละของภาษีตามกำหนดในพระราชกำหนด

๒๐. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ.๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๐๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๙-๒๑ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยมีผู้ประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ส่วนมากยังไม่อาจรวมตัวเพื่อดำเนินการในรูปบริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ภายในระยะเวลาสามปีตามที่กฎหมายกำหนดได้ สมควรให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขยายกำหนดเวลาดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ.๒๕๑๗ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีหลักการให้เพิ่มวรรคสี่ของมาตรา ๗ ตรี เพื่อให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยขยายกำหนดเวลาการรวมตัวของผู้ประกอบการรับจ้างรถบรรทุกโดยสารโดยใช้รถบรรทุกรับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด เพื่อดำเนินการในรูปบริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ภายในระยะเวลาสามปี

๒๑. พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๗๗ หน้า ๒๒-๖๒ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๓ นับเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีแล้ว และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วประมาณยี่สิบครั้ง อย่างไรก็ดียังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมือง สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติรวม ๗๒ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

๒. พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แบ่งเป็น ๕ หมวด คือ

หมวด ๑ การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ (มาตรา ๖-มาตรา ๒๘)

หมวด ๒ ภาษีประจำปี (มาตรา ๒๙ - ๔๑)

หมวด ๓ ใบอนุญาตขับรถ (มาตรา ๔๒ - ๕๗)

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๘ - ๖๗)

บทเฉพาะกาล (มาตรา ๖๘ - ๗๒)

๓. พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการรวบรวมบรรดากฎหมายรถยนตร์ที่บังคับใช้ก่อนพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับมาไว้เป็นฉบับเดียวกัน และมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติบางมาตราให้มีความเหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมืองให้ดีขึ้น

๒๒. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๘ ตอนที่ ๑๓๙ หน้า ๔ - ๗ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากหลักเกณฑ์และอัตราการเก็บภาษีรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนยังไม่เหมาะสม สมควรเปลี่ยนหลักเกณฑ์และอัตราภาษีรถยนตร์ดังกล่าวเพื่อก่อให้เกิดการใช้น้ำมันโดยประหยัดตามสภาวะของการขาดแคลนน้ำมันในปัจจุบัน นอกจากนั้น สมควรเพิ่มอัตราภาษีรถยนตร์ดังกล่าวสำหรับรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่นิติบุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของ เพราะภาษีรถยนตร์ย่อมถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ของนิติบุคคลดังกล่าวอยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔ มีบทบัญญัติรวม ๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของอัตราภาษีประจำปีท้ายพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๙ ทวิ และมาตรา ๒๙ ตรี แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒๓. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๗ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ ๒๕๒๒ บัญญัติให้ "ผู้ใด" (อันหมายถึงเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนตร์) จะไปขอจดทะเบียนรถให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนานั้น ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ได้ซื้อรถยนตร์ในระบบ "เช่าซื้อ" การขอจดทะเบียนรถจึงตกเป็นหน้าที่ของผู้ขายหรือบริษัทรถยนตร์ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในที่ต่าง ๆ การต่อทะเบียนก็ดี การตรวจสภาพรถยนตร์ก็ดี จะต้องกระทำที่นายทะเบียนในท้องที่นั้นเมื่อประชาชนซื้อรถไปใช้ในท้องถิ่นอื่น การกระทำตามพระราชบัญญัติรถยนตร์จึงเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก และเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็ยากแก่การติดตามผู้กระทำความผิดเพราะเจ้าของรถและผู้ครอบครองมิใช่บุคคลคนเดียวกัน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และกำหนดว่า ผู้ใดประสงค์จะขอทะเบียนรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา เว้นแต่เจ้าของรถมีความประสงค์จะนำรถไปใช้ในท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นนั้นได้

๒๔. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๑๒ ฉบับพิเศษ หน้า ๕-๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ.๒๕๒๒ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถ เว้นแต่รถนั้นเป็นรถที่จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นครบถ้วนถูกต้องแล้ว หากผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทตามมาตรา ๕๙ โดยมิได้แยกประเภทความผิดกรณีการใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ใช้รถในกรณีที่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีต้องได้รับโทษในอัตราเดียวกันกับกรณีการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียนตามมาตรา ๕๙ ซึ่งเป็นความผิดที่เปรียบเทียบไม่ได้ สมควรกำหนดแยกประเภทความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี ออกจากความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน โดยให้มีอัตราโทษแตกต่างกันและมีอัตราโทษเหมาะสมแก่กรณีด้วย โดยกำหนดโทษสำหรับความผิดกรณีการใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ นอกจากนั้น เนื่องจากได้มีการกำหนดให้รถใช้งานเกษตรกรรมเป็น "รถ" ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ ซึ่งจะต้องมีการจดทะเบียนและผ่านการตรวจสอบสภาพรถ และเพื่อเป็นการส่งเสริมเกษตรกรรมของประเทศ สมควรกำหนดให้รถดังกล่าวได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ และโดยที่สมควรกำหนดให้เงินที่เป็นค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถได้นำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตแผ่นป้ายสำหรับยานพาหนะต่อไป โดยไม่ต้องจัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๗ มีบทบัญญัติรวม ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

๑. ให้แยกประเภทความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีออกจากความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

๒. ให้รถใช้งานเกษตรกรรมได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และให้ “ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ” เป็นค่าธรรมเนียมที่ไม่รวมอยู่ในค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ยกเว้นให้แก่รถใดๆ

๓. ให้ “เงินค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายรถ” ที่จัดเก็บได้เป็นข้อยกเว้นออกจากเงินภาษีประจำปี ฯลฯ ที่ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น

๔. ให้ความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียนและการใช้รถที่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีมีอัตราโทษสูงขึ้น และกำหนดให้มีอัตราโทษสำหรับความผิดในการใช้รถทั้งสองกรณีมีความหนักเบาแตกต่างกัน เพราะความผิดในสองกรณีมีลักษณะไม่เหมือนกัน

๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖

๒๕. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๙๕ หน้า ๑ - ๒ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าการใช้รถยนตร์ส่วนบุคคลที่จดทะเบียนเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล จะใช้เป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล หรือรถยนต์นั่งส่วนบุคคลซึ่งผิดไปจากประเภทจดทะเบียนไว้ไม่ได้ เป็นเหตุให้ประชาชนที่สามารถมีรถได้เพียงคันเดียวได้รับความเดือดร้อนโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญคือ ให้เพิ่มความเป็น (๓ ทวิ) ของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีความว่าการใช้รถยนตร์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม เป็นรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน หรือใช้รถยนตร์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนตร์บรรทุกส่วนบุคคล

๒๖. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๕๔ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขับขี่รถจักรยานยนตร์ไว้ โดยกำหนดให้ผู้ที่จะมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วปรากฏว่าเด็กที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีและมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดนั้น ส่วนมากมีรถจักรยานยนตร์ใช้เป็นพาหนะทั้งสิ้น เพราะมีความจำเป็นที่จะต้องใช้รถจักรยานยนตร์ขับขี่ไปโรงเรียนหรือใช้ในกิจการด้านอื่นๆ เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ห่างไกลจากบ้านมากซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นเพื่อให้เด็กที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเสีย และเนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้บุคคลที่มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ต้องไปทำบัตรประจำตัวประชาชนทุกคน ดังนั้นจึงสมควรอนุญาตให้ผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๘ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความใหม่ที่กำหนดว่า "(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนตร์ชั่วคราวสำหรับรถจักรยานยนตร์ความจุของกระบอกสูบขนาดไม่เกินเก้าสิบลูกบาศก์เซนติเมตร ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์"

๒๗. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

พ.ศ. ๒๕๒๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอนที่ ๑๕ หน้า ๒๗ - ๓๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๙

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันมีรถยนตร์จำนวนมากใช้หรือเปลี่ยนไปใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดความจำเป็นในการสั่งน้ำมันดีเซลหรือก๊าซเข้ามาในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการเพิ่มจำนวนรถที่ใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง และเพื่อเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศในการ นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ.๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ มีบทบัญญัติรวม ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เพิ่มความเป็น (๓) ของมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ความว่าให้มีการเก็บภาษีสำหรับรถยนตร์ที่ใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นเป็นสี่เท่าของอัตราที่กำหนด

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความใหม่ความว่า การจดทะเบียนเปลี่ยนประเภทรถ เป็นเหตุให้เสียภาษีลดลง เจ้าของรถไม่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีส่วนที่เสียเกิน แต่ถ้าต้องเสียเพิ่มก็เสียเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นเมื่อขอจดทะเบียน

๓. กำหนดวิธีการและอัตราภาษีในกรณีรถยนตร์ที่เสียภาษีได้แล้ว หรือรถยนตร์ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามมาตรา ๒๙ (๓)

๒๘. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๓๙ หน้า ๕ - ๑๒ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์และกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อนไปเป็นของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ในการนี้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารดังกล่าว และแก้ไขให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางบกมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบปรับในความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน นอกจากนี้สมควรแก้ไขให้สถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกซึ่งเป็นของเอกชนมีส่วนในการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติรวม ๑๗ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญแก้ไขอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารในพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่แต่เดิมในส่วนที่เกี่ยวกับกระทรวงมหาดไทยให้ขึ้นอยู่กับกระทรวงคมนาคม

๒๙. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๗๐ หน้า ๔๙ - ๕๒ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน และโดยที่ประเทศไทยอาจทำความตกลงในทำนองเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะมีผลให้ผู้มีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือจากรัฐบาลของประเทศที่ประเทศไทยมีความตกลงด้วย สามารถใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นขับรถในประเทศไทยได้ ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่กับต่างประเทศตามความตกลงดังกล่าว นอกจากนี้ เห็นสมควรกำหนดให้ใบอนุญาตขับรถระหว่างประเทศสำหรับรถยนตร์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนตร์ ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนทำ ณ นครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๙ ซึ่งประเทศไทยได้ภาคยานุวัติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ เป็นใบอนุญาตขับรถชนิดหนึ่งตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติรวม ๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้ผู้ขับรถที่เป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร สามารถใช้ใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงดังกล่าวกับรัฐบาลไทย ขับรถในราชอาณาจักรได้

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๒ ทวิแห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและมีใบอนุญาตขับรถที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงกับรัฐบาลไทย

๓๐. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๖๔ก หน้า ๑๘ - ๑๙ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกไม่อาจใช้ใบอนุญาตนั้นขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ได้ ทั้ง ๆ ที่โดยข้อเท็จจริงแล้วผู้ซึ่งมีความสามารถขับรถขนาดใหญ่ย่อมสามารถขับรถที่มีขนาดเล็กกว่าได้ สมควรกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ในบางประเภทได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๗ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญคือให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๓ ทวิแห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้ผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กและผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนตร์ส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๓ (๒) ได้

๓๑. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๒๐ก หน้า ๑๘ - ๒๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ในปัจจุบันได้กำหนดบทนิยามคำว่า "รถยนตร์ส่วนบุคคล" ไว้ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก นอกจากนั้นยังมิได้กำหนดให้มีผู้ตรวจการเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนตร์ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเฉพาะ ดังนั้น เพื่อให้บทนิยามคำว่า "รถยนตร์ส่วนบุคคล" ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์มีความหมายชัดเจนโดยไม่มีความหมายครอบคลุมถึงรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคนและรถยนตร์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมซึ่งใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างที่อยู่ภายในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และเพื่อให้การตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนตร์เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการตรวจสอบการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติรวม ๑๒ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "รถยนตร์นั่งส่วนบุคคล" และเพิ่มบทนิยามคำว่า "ผู้ตรวจการ"

๒. แก้ไขเรื่องการตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนตร์ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการตรวจสอบ

๒.๑ ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐ และใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๒.๒ ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๓ ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๒.๔ ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๕ ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๒.๖ ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้แทน

๒.๗ เพิ่มความเป็นมาตรา ๕๗ ทวิ และมาตรา ๕๗ ตรี แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๘ เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๓๒. พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๑๑๒ก หน้า ๒๔ - ๒๕ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้นำรถที่ขับเคลื่อนด้วยกำลังไฟฟ้ามาใช้และในอนาคตมีแนวโน้มว่าอาจจะมีการนำรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานอื่นมาใช้ภายในประเทศด้วย แต่โดยที่พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้กำหนดอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถลักษณะดังกล่าวไว้ สมควรกำหนดอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๔ มีบทบัญญัติรวม ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มความตามพระราชบัญญัติเป็น (๑๑) ของอัตราภาษีประจำปีท้ายพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔ กำหนดให้ผู้นำรถขับเคลื่อนด้วยกำลังไฟฟ้าต้องเสียภาษีประจำปีสำหรับรถลักษณะดังกล่าว

๓๓. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๔๘ก หน้า ๑ - ๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการจดทะเบียนรถเพื่อให้ได้หมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่นิยมยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม รวมทั้งยังมีการละเลยหรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษีประจำปี ทำให้มีภาษีประจำปีค้างชำระเพิ่มขึ้นทุกปี สมควรกำหนดให้มีการประมูลหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่นิยม อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติและช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐอีกทางหนึ่ง ตลอดจนปรับปรุงมาตรการในการจัดเก็บภาษีประจำปีที่ค้างชำระให้ได้ผลอย่างจริงจัง และปรับปรุงอายุใบอนุญาตขับรถให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตขับรถยนตร์สาธารณะ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติรวม ๑๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขคำว่า “รถยนตร์” “รถจักรยานยนตร์” และ “เครื่องยนตร์” ในพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และเครื่องยนต์” ทุกแห่ง

๒. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐/๑ มาตรา ๑๐/๒ และมาตรา ๑๐/๓ โดยกำหนดให้อธิบดีนำหมายเลขทะเบียนรถที่เป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยมเปิดประมูลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งเงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลนี้ให้นำเข้ากองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุน และส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอันเกิดจากการใช้รถใช้ถนน โดยมีคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งการดำรงตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ การบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓. แก้ไขความตามมาตรา ๓๒ โดยกำหนดให้เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีตามเกณฑ์ที่กำหนด

๔. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๕/๒ และมาตรา ๓๕/๓ กำหนดการดำเนินการทางทะเบียนในกรณีของเจ้าของรถค้างชำระภาษีประจำปี

๕. แก้ไขมาตรา ๔๔ โดยกำหนดเกี่ยวกับอายุของใบอนุญาตขับรถ การขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถและการอนุญาต

๖. ยกเลิกมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๗. แก้ไขมาตรา ๔๙ ที่กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตขับรถ

๘. แก้ไขมาตรา ๖๑ กำหนดโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕/๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๖

๙. แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

๑๐. กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถตลอดชีพอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับให้ใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นได้ต่อไป

๓๔. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๗๐ ก หน้า ๑ - ๑๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

วันเริ่มใช้บังคับ ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้นำรถจักรยานยนต์มาใช้รับส่งโดยสารเพื่อสินจ้างเป็นจำนวนมาก แต่กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ยังไม่มีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้รถจักรยานยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้การรับจ้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และปลอดภัยแก่คนโดยสาร นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถมาตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามภายหลังที่ได้รับใบอนุญาตไปแล้วได้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๔ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” และ “รถจักรยานยนต์สาธารณะ”

๒. แก้ไขมาตรา ๕ (๑๔) และ (๑๕) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้มีอัตราจ้างบรรทุกคนโดยสารสำหรับ

รถจักรยานยนต์สาธารณะ และกำหนดให้มีเครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ ฯลฯ ของรถจักรยานยนต์สาธารณะ

๓. กำหนดให้ผู้ที่ใช้รถจักรยานยนต์เพื่อรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ต้องจดทะเบียนเป็นรถจักรยานยนต์สาธารณะ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนเมื่อปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไข

๔. กำหนดกรณีใบอนุญาตใช้รถจักรยานยนต์เพื่อรับจ้างบรรทุกคนโดยสารสูญหาย

๕. กำหนดเพิ่มประเภทใบอนุญาตขับรถโดยให้มีมาตรา ๔๓(๖/๑)ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ

๖. กำหนดอายุของใบอนุญาตและการต่อใบอนุญาต

๗. กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้ขอใบอนุญาต

๘. กำหนดเกณฑ์สั่งพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

๙. กำหนดห้ามมิให้ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารเว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือคนโดยสาร

๑๐. กำหนดพฤติกรรมแก่ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือจักรยานยนต์สาธารณะ

๑๑. กำหนดระวางโทษตามพระราชบัญญัติ

๑๒. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขับรถ

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกูลกิจ / จัดทำ
นางภัทริดา สุคุณณี / ตรวจสอบ

๓๕. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๒ ก หน้า ๓ – ๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาทางด้านมลภาวะทางอากาศที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอื่นทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างประหยัด และการใช้พลังงานสะอาดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัจจุบันมีผู้นำรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าและพลังงานอื่นโดยมิได้ใช้เครื่องยนต์มาใช้ภายในประเทศด้วย อันจะเป็นการช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศ สมควรส่งเสริมการใช้รถที่ใช้พลังงานดังกล่าวและกำหนดให้มีอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถเหล่านี้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตราสาระสำคัญดังนี้

๑. มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑๑) ของอัตราภาษีประจำปีท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๑๑) รถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า หรือรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานอื่นโดยมิได้ใช้เครื่องยนต์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน ให้จัดเก็บภาษีตามน้ำหนักของรถในอัตราตาม (๒)

(ข) รถอื่นนอกจาก (ก) ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของรถตาม (๒) (๓) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี"

๒. มาตรา๔ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น(๑๒) และ(๑๓)ของอัตราภาษีประจำปีท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

"(๑๒) รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานทดแทน พลังงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือพลังงานอย่างประหยัด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้

(๑๓) รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นก๊าซไฮโดรคาร์บอนที่ประกอบด้วยก๊าซมีเทนเป็นส่วนใหญ่เป็นเชื้อเพลิง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวเพียงอย่างเดียวในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้

(ข) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวร่วมหรือสลับกับน้ำมันเชื้อเพลิงในอัตราสามในสี่ของอัตราที่กำหนดไว้"

๓๖. พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๒ ก หน้า ๓๓ – ๓๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สังหาริมทรัพย์หลายประเภทสามารถจดจำนองเป็นประกันหนี้ได้ ดังเช่น เรือกำปั่น หรือเรือมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ สามารถจดจำนองได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๗๐๓ ส่วนเครื่องจักรสามารถจดจำนองได้ตามกฎหมายเครื่องจักร แต่ปรากฏว่ารถยนต์ ได้แก่ รถยนต์สาธารณะรถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล รวมทั้งรถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ เป็นสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงแต่ไม่สามารถจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย ในกรณีที่ต้องใช้เป็นประกันหนี้จึงต้องใช้วิธีการโอนขายแก่เจ้าหนี้

และทำเป็นสัญญาเช่าซื้อซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเป็นภาระแก่ประชาชนและผู้ประกอบการหลายล้านคนทั่วประเทศ สมควรบรรเทาภาระดังกล่าวนี้ และทำให้รถดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่า มีราคา ที่สามารถจำนองเป็นประกันหนี้ได้ และผู้เป็นเจ้าของยังคงมีสิทธิ์ครอบครองใช้สอยได้ดังเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตราสาระสำคัญดังนี้

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๗/๑ รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ที่จดทะเบียนแล้วให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์การจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดจำนองตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง”

นางสาววรรณวนัช สว่างแจ้ง/จัดทำ
นางวนิดา อินทรอำนวย/ตรวจสอบ